Nijmegen

Koers voor de binnenstad

Gebiedsvisie binnenstad 2035

www.nijmegen.nl

Inhoud

2 Inleiding
6 Samen met de stad
10 Het belang van een toekomstbeeld
20 Toekomstbeeld 2035
24 Ontwikkelprincipes
38 Uitvoering

Onze binnenstad: de huiskamer van Nijmegen

Het is onze binnenstad waar iedereen zich thuis voelt. Waar ruimte nog meer dan elders samen gedeeld wordt; voor ontmoeten, werken, wonen, winkelen, eten, drinken en cultuur. De auto maakt ruimte voor een groene, bruisende binnenstad waar je nú en in de toekomst prettig kunt verblijven.

Uitzicht vanuit de Bastei op de Waalkade,
foto Max Kneefel

1

De Nijmeegse binnenstad is het hart van Nijmegen. Het is ons visitekaartje. Hier komen ondernemen, wonen, werken, winkelen, ontspannen, bezoeken en ontmoeten samen. Een plek om te koesteren. Een plek om in te investeren.

De binnenstad is voortdurend in ontwikkeling. Maar hoe ziet die ontwikkeling eruit tot en met 2035? En wat gaan we daarvoor doen? Hoe geven we richting aan deze ontwikkelingen? Hoe gaan we slim ambities samenvoegen en heldere keuzes maken. En hoe houden we rekening met klimaatverandering, mobiliteitstransitie, demografische ontwikkelingen, bezoekgedrag, werkgelegenheid, veranderingen in het retaillandschap en energietransitie? Op deze vragen geven we antwoord met deze ‘Koers voor de binnenstad’.

Wat bedoelen we precies met de binnenstad?
Om een goede visie te kunnen maken, moeten we eerst duidelijk hebben wat we precies bedoelen met ‘de binnenstad van Nijmegen’. Als begrenzing van ‘de binnenstad’ hanteren we het gebied tussen de singels en de Waal. De precieze grenzen ziet u op de luchtfoto.

Luchtfoto Nijmegen binnenstad en singels, *foto John Davids*

1

Dit is een gebiedsvisie voor de binnenstad

Deze Koers voor de binnenstad is een gebiedsvisie. Hierin staan de algemene kaders voor de ontwikkeling van de binnenstad. Deze visie beschrijft ruimtelijke onderwerpen, zoals: wonen, werken, mobiliteit en groen. Maar in het centrum van onze stad gaat het natuurlijk ook om: veiligheid, ondernemen, leefbaarheid en cultuur.

Hotel Credible in de Hertogstraat, *foto Max Kneefel*

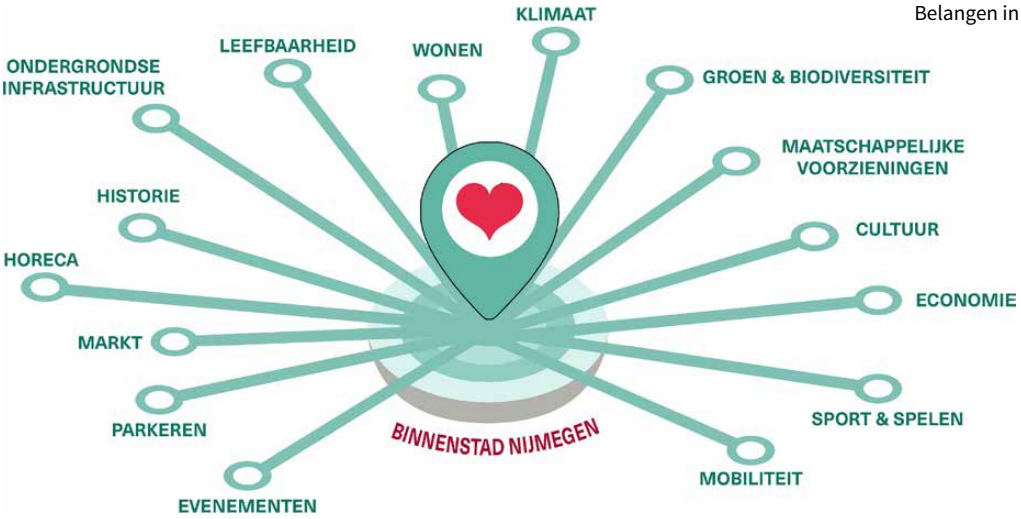
We hebben ambities voor de toekomst. We hebben te maken met macro-economische en maatschappelijke ontwikkelingen, waar we niet direct invloed op hebben. Om de binnenstad toekomstbestendig te maken, moeten we nu duidelijk richting geven. Dat doen we in het algemeen belang en met oog voor de lange termijn. Overigens kan dit op individueel niveau al wel op korte termijn gevolgen hebben.

Procesaanpak

Deze gebiedsvisie is opgesteld als een procesaanpak. Dat betekent dat we niet alle projecten en ontwikkelingen beschrijven, maar richting geven door 'ontwikkelprincipes'. Ontwikkelingen en initiatieven worden getoetst aan die ontwikkelprincipes. Ondanks dat we een duidelijke richting bepalen, kunnen we de toekomst niet voorspellen. Daarom moeten we ruimte houden voor flexibiliteit en gefaseerd werken.

SCHEMATISCHE WEERGAVE KOERS VAN DE BINNENSTAD

We kijken naar het jaar 2035. Dat is ons toekomstbeeld (waarheen). We gaan in op onze redenen om te werken aan de binnenstad (waarom) en welke ontwikkelprincipes we gebruiken (hoe).

Omgeving

De binnenstad staat niet op zichzelf. Het gebied is onderdeel van de stad en haar omgeving. Dat betekent dat nieuwe ontwikkelingen in de omgeving ook van invloed zijn op de binnenstad. We hebben oog voor de wisselwerking tussen de binnenstad en naastgelegen gebieden: het Stationsgebied, Waalfront, Veur-Lent, Hof van Holland en Hoge Bongerd. Daarom kijken we over de grenzen van de binnenstad. Naast deze Koers voor de binnenstad ontwikkelen we ook een gebiedsvisie voor het Stationsgebied. Beide gebiedsvisies sluiten op elkaar aan en versterken elkaar. Bovendien zijn de afgelopen jaren verschillende gebiedsvisies voor bepaalde gebieden in de binnenstad geschreven, bijvoorbeeld een voor het Valkhofkwartier en een voor het Vlaams Kwartier. Deze Koers voor de binnenstad bouwt ook voort op deze twee.

Coalitieakkoord

De binnenstad is stevig verankerd in het coalitieakkoord. Levendigheid én leefbaarheid willen we de komende jaren versterken. Daarbij bewaken we een goede balans tussen deze twee aspecten, samen met bewoners en ondernemers, zodat de binnenstad ook veilig en leefbaar blijft.

Wat staat er in de Koers voor de binnenstad?

De Koers voor de binnenstad is opgebouwd aan de hand van de volgende vragen.

HOOFDSTUK 2 | Hoe is de visie gemaakt? Wie is betrokken en op welke manier? Van welke bronnen hebben we gebruikgemaakt?

HOOFDSTUK 3 | Het waarom. Hoe gaat het nu met de binnenstad? Wat verwachten we voor 2035? En waarom is het belangrijk om de binnenstad te veranderen?

HOOFDSTUK 4 | Het waarheen. Wat is ons toekomstbeeld voor de binnenstad?

HOOFDSTUK 5 | Het hoe. Wat is onze veranderstrategie? Op basis van welke ontwikkelprincipes realiseren we het toekomstbeeld?

HOOFDSTUK 6 | Hoe voeren we de Koers voor de binnenstad uit?

2

Deze Koers voor de binnenstad is gemaakt in samenwerking met de stad. We zijn in gesprek gegaan met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren. Op die manier hebben we uitgezocht wat de ambities, taken en richtingen zijn.

Samen met de stad

Belanghebbendenbijeenkomst

Hoe we dat precies gedaan hebben leest u in het participatieplan. We zijn niet alleen in gesprek gegaan. We hebben ook de ontwikkelingen van de binnenstad onderzocht via de stadscentrummonitor en de weerbaarheidsanalyse, we hebben ervaringen opgedaan met Hartje Nijmegen, en we hebben een binnenstadslab, een inspiratie avond en diverse belanghebbendenbijeenkomsten georganiseerd.

Binnenstadslab

Voor het binnenstadslab hebben vijf experts in drie dagen tijd gekeken waar kansen liggen om de binnenstad te versterken. Zij adviseren om te starten vanuit het DNA van Nijmegen. Leidende principes daarbij zijn: groen als prioriteit, voetganger centraal, visueel contact maken met de Waal, en geschiedenis laten zien, zowel de Romeinse geschiedenis, als de middeleeuwse en die van tijdens de wederopbouw: ‘Maak heldere keuzes, en bedenk dat je beter één keer groot kunt uitpakken dan je te richten op allerlei losse snippers.’ Het volledige verslag is te vinden in de bijlagen.

> ‘Maak heldere keuzes, en bedenk dat je beter één keer groot kunt uitpakken dan je te richten op allerlei losse snippers’.

Stadsgesprek

Om zo veel mogelijk meningen te inventariseren, organiseerden we op 10 juli 2023 een belanghebbendenbijeenkomst. We vroegen hun wat zij belangrijk vinden voor de binnenstad. Zij kwamen met veel verschillende ideeën, die we hebben verzameld in de infographic op de volgende pagina.

5 leidende principes binnenstadslab

Hartje Nijmegen

In 2021 en 2022 voerden we met het Actieplan 48 projecten uit mét en vóór de stad. In oktober 2022 vond de Hartje Nijmegen week plaats om nieuwe ideeën van bewoners, bezoekers en ondernemers op te halen. Hieruit volgde een nieuwe actielijst met 17 nieuwe projecten die nu in uitvoering zijn.

Nijmegen

STADSGESPREK B

10 juli 2023 - D

Een vitale binnenstad in 2035.
Welke keuzes vraagt dat in 2023

DE ONDERNEMENDE STAD

WERK AAN DE VINDBAARHEID

TE VEEL RETAIL

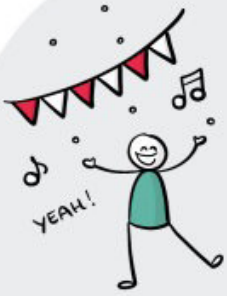
MAAK AFVAL ONZICHTBAAR

KOOP & ONDERNEEM LOKAAL

DE BRUISENDE S

ER IS VEEL TE DOEN!

DE 4 DAAGSE

JUNKIES EN WILDPLASSERS

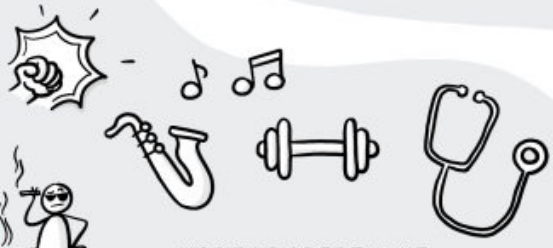
DE INCLUSIEVE STAD

DAR DOET HET GOED!

DESONDANKS IS ER SPRAKE VAN VERLOEDERING

MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIES IN DE STAD

MAAK DE STAD AANTREKKELIJK ÉN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!

MEER CONTROLE!

HANGJONGEREN

FIETSTAXI

DENK AAN DE LEEFBAARHEID!

LHBTQIA+ VRIENDELIJK

INNENSTAD 2035

de Lindenberg

hartje Nijmegen
samen naar een sterkere binnenstad

STAD

WÉL VEEL HORECA

SPELEN IS VOOR ÁLLE LEEFTIJDEN!

HOMO LUDENS *

* DE SPELENDE MENS RICHT HIER DE STAD OP IN!

DE BEREIKBARE STAD

VERKEERS-VEILIGHEID

VASTE FIETSROUTES

WOOHOO!

LEKKER SNEL!

KABELBAAN

TAXI

FIETSPARKEREN ORGANISEREN

LOOPROUTES VERBETEREN

A

B

NEE!

AUTOLUW

DE LINDENBERGHAVEN ALS SCHAKEL TUSSEN STAD & NATURA 2000-GEBIED

DE GROENE STAD

WEINIG GROTE BOMEN

GROENE CORRIDOR

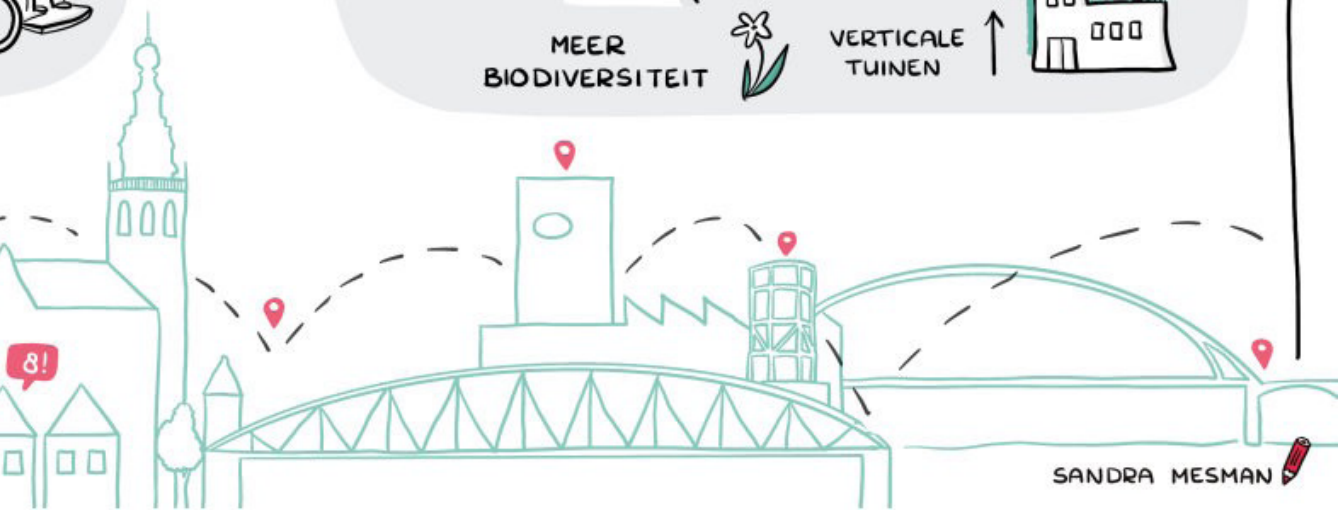
BENUT DE DAKEN!

VEEL STEEN

MEER BIODIVERSITEIT

VERTICALE TUINEN

SANDRA MESMAN

3

3D impressie Feniks (voormalig V&D)

Zicht op de benedenstad

Er zijn veel zaken die invloed hebben op de binnenstad. Denk bijvoorbeeld aan grote ruimtelijke veranderingen op het gebied van energie, mobiliteit, klimaat en groen. Maar ook aan technologische ontwikkelingen, verandering van de economie, bevolkingsontwikkeling en intensiever ruimtegebruik.

Het belang van een toekomstbeeld

Om de verschillende ontwikkelingen goed te kunnen plaatsen, beschrijven we eerst het vertrekpunt voor de Koers voor de binnenstad. Daarvoor gebruiken we verschillende bronnen: Weerbaarheidsanalyse BRO, advies Binnenstadslab, Stadscentrummonitor, Stads- en Wijkmonitor en landelijke studies. Uit die bronnen blijkt: de binnenstad staat er goed voor. Maar verschillende ontwikkelingen zorgen er ook voor dat we in beweging moeten komen. We moeten dus blijven investeren in de binnenstad.

Een unieke binnenstad

Nijmegen is de oudste stad van Nederland. We hebben daarom een bijzondere plek tussen de Nederlandse steden. De binnenstad is geen leeg vel. Nergens anders is de lange geschiedenis van Nijmegen zo goed zichtbaar en voelbaar als in de binnenstad. De rijke geschiedenis van Nijmegen gaat terug tot voor de Romeinse tijd en heeft gedurende de opeenvolgende periodes haar erfenis aan de stad nagelaten. In de middeleeuwen ontwikkelde Nijmegen zich tot een stad met stadsmuren, later uitgebreid met vestingwerken. Eind negentiende eeuw ontdeed Nijmegen zich daar weer van. Zo ontstond een gordel om de oude binnenstad van singels, parken en woonhuizen voor welgestelden. Het bombardement van 1944 zorgde voor een gat in de binnenstad, waar na de Tweede Wereldoorlog een nieuw stadshart verrees met kenmerkende wederopbouwarchitectuur en Plein 1944 als nieuw centraal plein. De jaren zeventig zorgden voor grote veranderingen in de benedenstad, maar historische straten met kleinschalige bebouwing en binnenterreinen hebben nog steeds een geheel eigen sfeer. We beschouwen de benedenstad als een gebied met een nadrukkelijke woonfunctie.

Plein 1944

Binnenterrein Halve Gas, *foto Bram Vis*

3

In al die tijd bleef de historische ontwikkeling van de binnenstad steeds herkenbaar en voelbaar. In de toekomst willen we de beleefbaarheid van het verleden versterken. De rijke geschiedenis van onze binnenstad zorgt voor een onderscheidende identiteit en voor een eigen ruimtelijke kwaliteit. Daarom is en blijft de Nijmeegse cultuurhistorie een inspiratiebron én het vertrekpunt voor nieuwe ontwikkelingen. We koesteren ons erfgoed en houden zo de binnenstad aantrekkelijk, terwijl we tegelijkertijd de eigenheid van onze binnenstad en de ruimtelijke kwaliteit beschermen.

Nijmegen is nooit gestopt met het verbeteren van de binnenstad. We zijn van Centrum 2000-plan naar Binnenstad van de Toekomst gegaan, en van Binnenstad, ruimte voor iedereen naar gebiedsvisies voor het Valkhofkwartier en het Vlaams Kwartier. Deze laatste twee zijn al in uitvoering. Ze passen nog steeds in deze nieuwe gebiedsvisie Binnenstad, al zijn er vanwege de veranderende situatie ook wijzigingen. We zijn bijvoorbeeld veel terughoudender in het toevoegen van woningen op het onderdeel Mariënburg/Elckerlyc van het Vlaams Kwartier. We denken eerder aan kantoren. En in het Valkhofkwartier zien we af van de voorgestelde fly-over bij het Traianusplein, om inhoudelijke en financiële redenen. Verder hebben we concrete acties uitgevoerd met Actieplan Hartje Nijmegen gestart in de coronaperiode.

Het Kronenburgerpark, *foto William Moore*

Wederopbouwarchitectuur in de Burchtstraat

Romeinse godenpijler in Valkhof Museum, *foto Rob Mols*

De ondergrondse gangen van de Bastei, *foto Max Kneefel*

De binnenstad nu

De binnenstad staat er gemiddeld genomen goed voor. De waarderingen zijn dik in orde. Met een algemeen oordeel van 7,7 scoort de binnenstad goed. Het bezoekersaantal neemt toe, maar is nog niet terug naar het niveau van voor corona. De passanten beoordelen nog steeds de ontwikkeling in de laatste jaren en de verwachtingen voor de toekomst zijn overwegend positief. We zien tegelijkertijd ook dalingen in de scores (-0,3 of meer) als het gaat om netheid en veiligheid, bereikbaarheid fiets en OV en het stallen van fietsen. Ook transferia en P&R-terreinen worden minder gewaardeerd. De bezoeker ziet graag een aantal bekende winkelformules in Nijmegen terug.

Erfgoed

In de binnenstad zijn twee rijksbeschermde stadsgezichten: de benedenstad en een deel van de negentiende-eeuwse stadsuitleg. Het Wederopbouwcentrum is door de rijksoverheid benoemd tot Nationaal Wederopbouwgebied. Verder kent de binnenstad vele monumenten, waaronder archeologische rijksmonumenten en Unesco werelderfgoed. De historische binnenstad en voorzieningen als Stevenskerk, Valkhofmuseum en de Bastei zijn belangrijke publiekstrekkers. Het Valkhofpark en het Kronenburgerpark zijn geliefde ontmoetings- en verblijfsplekken voor inwoners.

3

Werken en ontspannen

Er wordt gewerkt in de binnenstad. Met ongeveer 15.000 mensen is het de tweede werklocatie van Nijmegen. Het aantal banen groeit en er werken veel praktisch opgeleiden, vooral in de vele horeca- en retailzaken. Nijmegen is naast de oudste stad van Nederland, ook een bruisende stad waar mensen graag hun vrije tijd doorbrengen. Om te winkelen, iets te eten of te drinken, cultuur te proeven of evenementen te bezoeken. Veel van die evenementen vinden plaats in onze binnenstad, waar ze levendigheid brengen, bezoekers trekken en zorgen voor inkomsten voor horeca en retail. Het gaat om allerlei evenementen: van groot tot klein en van commercieel tot maatschappelijk. Het bekendste evenement is de Vierdaagsefeesten.

Ondernemen

Ondernemers zien de binnenstad zich positief ontwikkelen als het gaat om bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van het aanbod winkels en horeca. Ze zien ook kansen: meer groen, versterken van bepaalde deelgebieden, voetgangersvriendelijke gebieden met hoge verblijfskwaliteit en sociale veiligheid. Er staat op dit moment weinig leeg. Dat komt mede door het terugveren van de horeca. Maar er zijn ook wat waarschuwingen. Het winkelaanbod loopt bijvoorbeeld terug. En de leegstand is dan weliswaar laag, maar is erg geconcentreerd in de Molenpoortpassage. De plannen voor herontwikkeling van de Molenpoort zijn vergevorderd.

Wonen

Begin 2023 woonden er bijna 9.500 mensen in de binnenstad. Meer dan de helft van hen is tussen de 20 en 30 jaar. Binnenstadsbewoners waarderen hun woonomgeving met een 7,2 (in 2021). Zij waarderen onder andere de centrale dynamische omgeving en gemengde voorzieningen. Maar ze ervaren ook overlast, zoals geluid, vernielingen en afval.

Winkel ‘Dille & Kamille’ in de Lange Hezelstraat, *foto William Moore*

Sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

Ruimtelijk adviesbureau BRO heeft voor de binnenstad van Nijmegen een weerbaarheidsanalyse uitgevoerd. Met een SWOT-analyse is direct inzichtelijk gemaakt wat sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen zijn. De weerbaarheidsanalyse laat zien dat onze binnenstad weerbaar is. Bovendien laat deze analyse zien dat we niet stil kunnen blijven zitten. BRO heeft ook analyses gemaakt per deelgebied. Aan de hand van een breed palet aan indicatoren benoemen zij sterke en zwakke punten in een gebied. De scores zijn beter dan eerdere jaren: alle gebieden worden als ‘weerbaar’ betiteld, terwijl in eerdere jaren ook gebieden ‘kwetsbaar’ waren. Dit onderzoek is bijgevoegd in de bijlagen.

Kermis op Plein 1944, *foto Bert Beelen*

Demografie Nijmegen

Nijmegen in cijfers

3

Nijmegen groeit

Nijmegen groeit. En dat zorgt voor een woningentekort, zowel in de stad als in de regio. Om dat tekort tegen te gaan, willen we de komende jaren 15.000 extra woningen bouwen. We vinden het belangrijk dat Nijmegen een compacte stad blijft. Daarom groeit Nijmegen binnen de grenzen van de stad. Het grootste deel van die 15.000 woningen wordt in focusgebieden gebouwd. Het Centrum/Stationsgebied is een van deze gebieden.

Openbare ruimte

Ondanks dit woningtekort moeten we voor de historische binnenstad terughoudend zijn met het aantal nieuwe woningen. Dit is de huiskamer van de stad. De beperkte openbare ruimte is erg belangrijk om elkaar te ontmoeten. Vanwege het klimaat is vergroening noodzakelijk en ook dat kost ruimte. Bij het blijven toevoegen van grote hoeveelheden woningen neemt de druk op de beperkte openbare ruimte evenredig toe. Dit kan leiden tot meer hittestress, overlast en onveiligheid en dat is niet goed voor de leefbaarheid. In de projecten Feniks (voormalige V&D) en Fier (Molenpoortpassage) en Doddendaal voegen we nog grote hoeveelheden woningen toe. Vanaf nu mag het toevoegen van woningen niet ten koste gaan van economische functies en openbare ruimte. Toevoegen van kleinschalige woningbouwprojecten, zoals optoppen, kan de sociale veiligheid en leefbaarheid juist ten goede komen. We houden bij het type woningen de balans van leeftijden van bewoners in het oog.

Hoogbouw

Het stadssilhouet – de skyline – van de historische Binnenstad wordt gedomineerd door de St. Stevenskerk en markante gebouwen uit latere perioden zoals de wederopbouw en de moderne tijd. Denk

Linksboven |
3D impressie plan Fier
(voormalige Molenpoort)

Rechtsboven |
Stadshopper, fijnmazig
vervoer in de binnenstad,
foto Gerard Verschooten

bijvoorbeeld aan Plein 1944 en de Hessenberg. Bij nieuwe initiatieven voor hoogbouw zullen we uiterst kritisch moeten kijken naar de impact hiervan op het straatbeeld, en wat de gevolgen zijn voor zon en wind. Bovendien moeten we rekening houden met de consequenties voor het huidige stadssilhouet. In de aangepaste Omgevingsvisie stellen we principes vast over hoogbouw en optoppen in de binnenstad.

Beeldtaal

De rijke historie van de binnenstad is goed zichtbaar in de architectuur. We zien bijvoorbeeld de Nijmeegse wederopbouw, maar ook de Bossche School en latere perioden. Een gezamenlijk kenmerk van deze architectuur is de menselijke maat. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten geïnspireerd zijn op deze architectuur en beeldtaal. Het gaat dus niet om historiseren maar een eigentijdse beeldtaal die de identiteit van Nijmegen versterkt. Juist bij grotere ingrepen, waar het gaat om grotere aantallen, is het zaak dat de Nijmeegse identiteit en schaal worden gerespecteerd.

Mobiliteit

Om Nijmegen in de toekomst leefbaar te houden moeten we anders omgaan met ons vervoer. Daar is een verandering voor nodig. We zullen de mogelijkheden om ons te verplaatsen anders moeten inrichten en gebruiken. We willen een infrastructuur die onze stad aantrekkelijk houdt, gezonder en toegankelijker maakt en die past bij een groeiende stad. Een belangrijk onderdeel van deze verandering is dat inwoners en bedrijven andere afwegingen gaan maken in de manier waarop ze reizen, zoals we dat hebben vastgesteld in de ‘agenda mobiliteitstransitie’.

Winkels

De bestedingen in winkels op het gebied van mode, sport, speelgoed en media staan al jaren onder druk, door het internet en de beperkte uniciteit van veel formules. Waar de (recreatieve) winkels verdwenen, werden die voor een groot deel vervangen door horeca, diensten en ontspanning. Ook werken, wonen, cultuur en maatschappelijke functies (onderwijs en sport) krijgen een steeds prominentere rol in centrumgebieden en worden steeds belangrijker voor het goed functioneren.

3D impressie plan Fier (voormalige Molenpoort)

Technologische ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen veranderen ons gebruik van de binnenstad. Denk bijvoorbeeld aan de invloed die deze ontwikkelingen hebben op winkels (kopen via internet) en kantoren (werken op afstand). Tegelijkertijd bieden de technologische ontwikkelingen kansen waar bezoekers en winkeliers op kunnen inspelen. In het verleden dacht men dat online winkelen negatief zou uitpakken op binnensteden. Dat blijkt in de praktijk mee te vallen. Mensen blijven de behoefte houden om elkaar fysiek te ontmoeten en te winkelen.

Klimaat- en duurzaamheidsmaatregelen

De verandering van het klimaat zorgt voor verschillende uitdagingen. De ambities en streefbeelden om van Nijmegen een klimaatbestendige stad te maken zijn vastgelegd in de Klimaatadaptatiestrategie. De kwetsbare plekken voor wateroverlast in Nijmegen ontstaan vooral door de hoogteverschillen en in wijken met veel verharding. De binnenstad is door de stenige omgeving extra gevoelig voor wateroverlast en hittestress. Daarom heeft de binnenstad prioriteit om op korte termijn aan te pakken en klimaatbestendig te maken. Er is weinig groen en groene daken zijn een uitdaging. Het meeste groen is nu geconcentreerd in de parken aan de rand van de binnenstad, bijvoorbeeld het Valkhofpark en het Kronenburgerpark. Bewoners en bezoekers waarderen groen, en willen dat ook in de leefomgeving en de winkelstraten meer terugzien. Bomen en groen helpen hittestress en overlast door piekbuien te verminderen.

3D impressie Van Schevichavenstraat vanuit Oranjesingel, verblijfsvriendelijke entree naar de binnenstad

3D impressie plan Fier, groen bij nieuwbouw

Om onze klimaatdoelen te halen moeten we maatregelen nemen. Zo willen we onder meer hernieuwbare energiebronnen in gebruik nemen, moeten we energie besparen, moeten we een oplossing vinden voor de warmtetransitie en de opslag van energie regelen. Zo heeft de gemeente de regie in de warmtetransitie waarbij we in 2045 onze stad aardgasvrij moeten verwarmen. Maar het gaat ook om praktische zaken die ruimte vragen, zoals de plaatsing van transformatorhuisjes. Natuurlijk moeten we de warmte- en energietransitie gemeentebreed aanpakken, en volgen we de Nijmeegse warmtevisie en Lokale Energiestrategie. Maar het heeft ook invloed op de binnenstad. We willen bijvoorbeeld zonnepanelen op daken stimuleren, en zorgen voor een betaalbare warmte-infrastructuur voor onze inwoners. We zetten vaart achter het laten aanleggen van warmtenetten en pakken dit waar mogelijk op met herstructureringen van kabels en leidingen in de ondergrond.

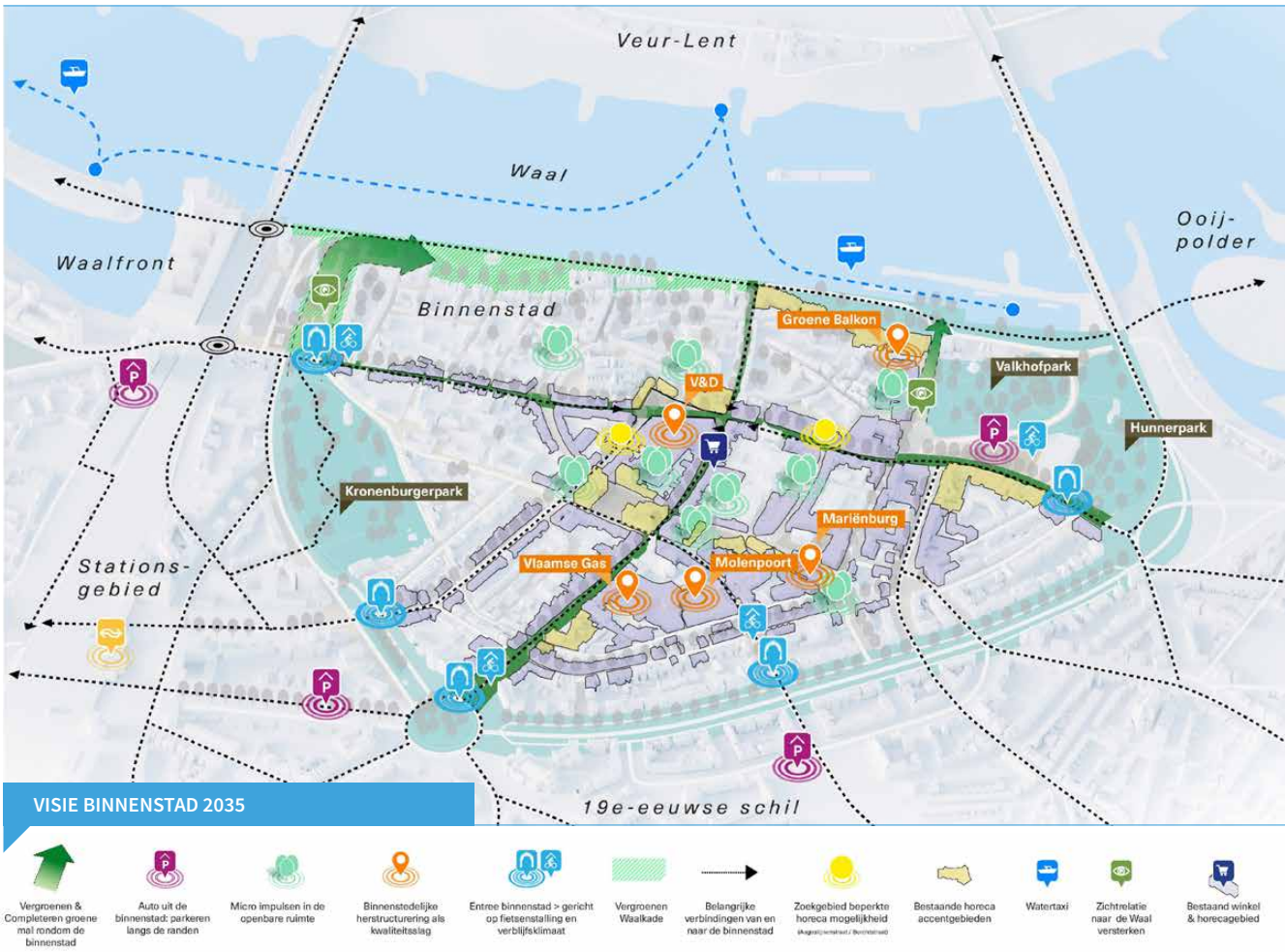

3D impressie plan Feniks (voormalige V&D),
groen dakpark met paviljoen

4

We starten niet vanaf nul. Om te zorgen voor continuïteit blijven we vasthouden aan eerder vastgestelde uitgangspunten. Deze Koers voor de binnenstad is een uitwerking van de Nijmeegse omgevingsvisie.

Toekomstbeeld 2035

Stad aan de Waal

Bezoekers komen niet alleen naar de binnenstad om te winkelen. Ze komen ook steeds meer om iets te beleven en elkaar te ontmoeten. Daarmee verandert de binnenstad van ‘place to buy’ naar ‘place to meet’. Horeca, cultuur, dienstverlening en evenementen worden steeds belangrijker. We bewaken daarbij het evenwicht tussen leefbaarheid en dynamiek.

De komende jaren werken we aan de verbreding van het centrum naar de gebieden rondom de Waal. We realiseren verschillende projecten aan de oevers van de rivier, waarmee de stad na lange tijd de Waal omarmt. Deze projecten bepalen het aangezicht van het toekomstige Nijmegen en bieden unieke kansen voor wonen, recreëren en werken.

In 2035 is de binnenstad een stuk duurzamer, groener en interessanter. Voor bewoners en voor verschillende bezoekers blijft er plek voor evenementen, en is er meer ruimte voor voetgangers en fietsers. De binnenstad blijft sociaal en economisch sterk met een leefbare binnenstad met een divers winkelaanbod en voldoende horeca, en het is een plek waar iedereen zich prettig kan voelen. We stimuleren de verbinding en samenwerking tussen bewoners en gebruikers. De samenhang tussen wonen, werken, sporten, spelen en ontspannen vinden we belangrijk. Dit abstracte toekomstbeeld hebben we verder uitgewerkt in vijf herkenbare thema's: groen, bruisend, ondernemend, verbonden en inclusief.

De Nijmeegse Vierdaagse, *foto William Moore*

Groene binnenstad

We kiezen voor een toekomstbestendige binnenstad met een krachtige groenstructuur. Dat doen we op verschillende manieren. We planten extra bomen, bloemen en struiken voor het verhogen van verblijfsvriendelijkheid. De beleving van groen wordt als zeer prettig ervaren en het brengt ons verkoeling in een stenige binnenstad. Vergroenen maakt ons beter bestand tegen klimaatverandering en het brengt ons noodzakelijke biodiversiteit.

Bruisende binnenstad

De binnenstad is een van de hoogstedelijke gebieden in Nijmegen. In 2035 is dit de plek waar hét gebeurt en waar het verleden van Nijmegen zichtbaar is. Zo onderscheidt onze binnenstad zich van andere binnensteden. Het is een plek voor evenementen en andere vormen van recreatie, maar we beschermen het Hunnerpark en het Valkhofpark beter.

Kronenburgerpark,
foto Gerard Verschooten

Ondernemende binnenstad

In 2035 is de binnenstad nog steeds the place to meet. Het is een van de belangrijkste economische motoren van Nijmegen. Er is een divers aanbod, daar investeren we in. Het aantal mogelijkheden voor horeca is in verhouding met de leefbaarheid (onder meer overlast en veiligheid), dit is zowel voor bewoners als bezoekers prettig. Door extra kantoormeters is de werkfunctie van de binnenstad versterkt. De markt heeft de binnenstad als locatie.

Inclusieve binnenstad

In 2035 is de binnenstad een inclusieve, schone en veilige plek waar iedereen zich thuis voelt. We tolereren in Nijmegen geen enkele vorm van discriminatie en uitsluiting, dus ook niet in binnenstad. Er wonen en bezoeken meer mensen de binnenstad, daarom investeren we in de leefbaarheid en maken we ruimte voor groene ontmoetingsplekken zodat de bewoners van de binnenstad zich thuis voelen en bezoekers prettig kunnen verblijven.

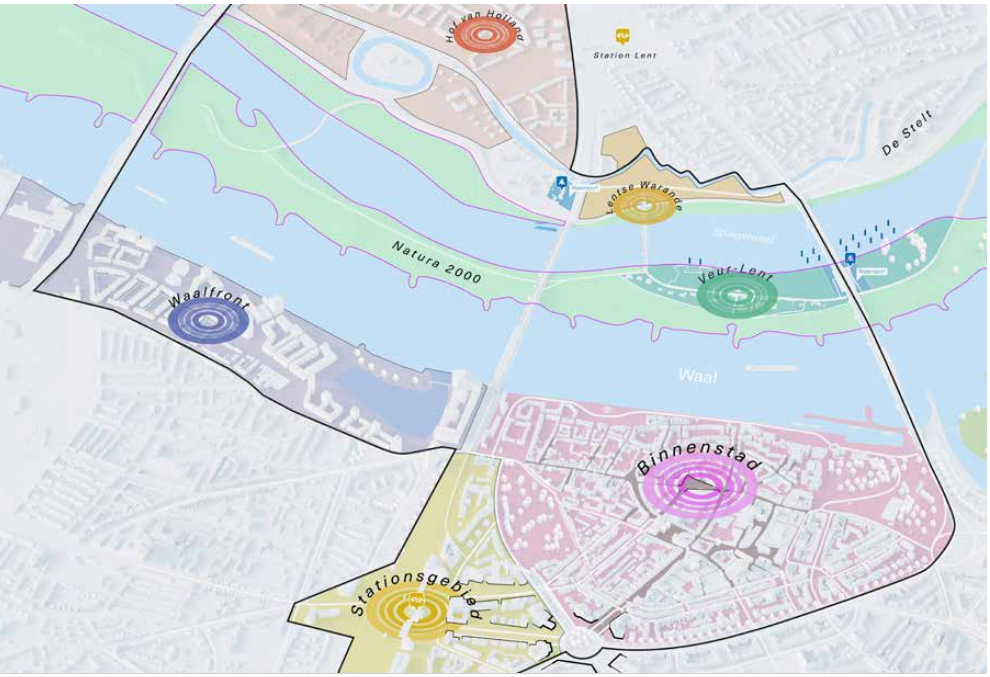
Verbonden binnenstad

We leggen nieuwe en verbeterde verbindingen met de directe omgeving van het centrum, zoals Veur-Lent en het stationsgebied, waardoor het centrumgebied groter wordt. De looproutes vanuit het station naar de binnenstad zijn duidelijk en prettig. In het stationsgebied zijn functies toegevoegd: wonen, werken, horeca, cultuur, levendige plinten en aantrekkelijke openbare ruimte, ook voor evenementen. In plaats van een doorgangsgebied is de stationsomgeving een volwaardig onderdeel van het centrum. De voetganger en de fietser hebben prioriteit in een autoluwe binnenstad. De verkeersstromen zijn goed ingericht zodat het verblijf aangenaam is.

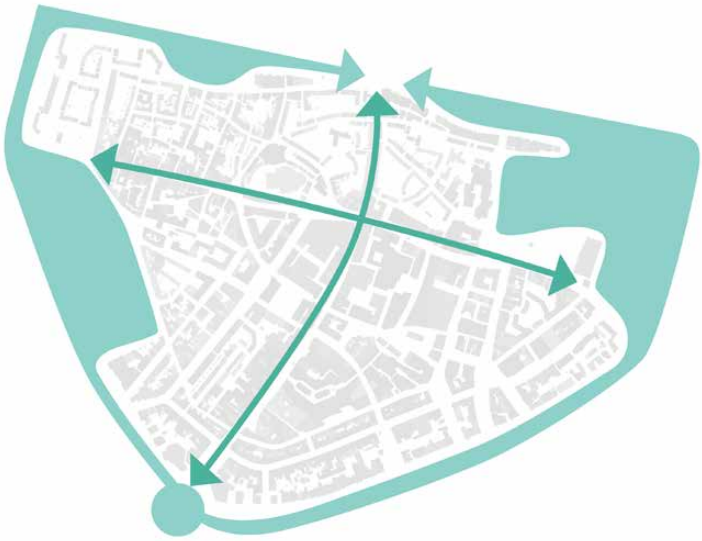

De binnenstad is verbonden met de omringende gebieden, waaronder het stationsgebied

De binnenstad als onderdeel van het grotere centrumgebied

Het groene kader | In 2035 heeft de binnenstad een stevige groenstructuur die de binnenstad doorkruist en omkadert.

5

Korenmarkt: in 2011 nog een parkeerplaats, nu een parkje. Deze trend zetten we door. *Foto William Moore*

3D impressie herinrichting Kelfkensbos

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkelprincipes voor onze Nijmeegse binnenstad. De basis, het vertrekpunt, voor deze principes is hoe de stad er nu uitziet en is opgebouwd, met de kwaliteiten en karakteristieken van de verschillende deelgebieden.

Ontwikkelprincipes

Nieuwe ontwikkelingen respecteren de bestaande, historische ruimtelijke structuur en bebouwing. Op deze manier willen we de identiteit, kwaliteit en cultuurhistorische gelaagdheid van de binnenstad koesteren. Zij inspireren en vormen het fundament waar we de toekomstige ontwikkelingen op willen bouwen.

De ontwikkelprincipes maken duidelijk wat onze ambitie is voor de komende tien jaar. We willen deze principes natuurlijk in de praktijk toepassen, dus maken we in dit hoofdstuk de vertaling naar de uitvoering.

Een groene binnenstad

We kiezen voor een toekomstbestendige binnenstad met een stevige groenstructuur. Dat doen we op verschillende manieren. We planten extra bomen, bloemen en struiken voor het verhogen van verblijfsvriendelijkheid. De beleving van groen wordt als zeer prettig ervaren en het brengt ons verkoeling in een stenige binnenstad. Vergroenen maakt ons beter bestand tegen klimaatverandering en het brengt ons noodzakelijke biodiversiteit.

Groen toevoegen

We voegen groen toe met drie doelen: het maakt de binnenstad een aangenamere plek om te verblijven, we zijn beter bestand tegen klimaatverandering en het brengt ons biodiversiteit. Groen toevoegen in de binnenstad vraagt om creativiteit en het combineren van functies. We willen een robuuste groene structuur, maar we willen bijvoorbeeld ook evenementen. Dat vraagt om flexibiliteit. Zowel verticaal als horizontaal groen en met verschillende niveaus van kwetsbaarheid. Op daken, in de openbare ruimte en privaat gebied, bij renovatie en nieuwbouwprojecten. Op dit moment is het aandeel groen in de binnenstad 21,6%, terwijl het doel voor het centrum 35% is. Dit streven we in de binnenstad na, tenzij dit de gewenste gebruiksfunctie in de weg staat. Cultuurhistorie, veiligheid en bepalende economische functies kunnen voorrang hebben op groen.

Groen in de buurt

Voor bewoners en bezoekers van de Nijmeegse binnenstad is het belangrijk om groene en rustige plekken in de buurt te hebben. Het is slechts een korte fiets- of wandeltocht naar de Ooijpolder, maar ook onze stadsparken bieden groen en rust. Het Kronenburgerpark, het Valkhofpark en het Hunnerpark zijn belangrijke groene rustgebieden in de binnenstad.

Klimaat en biodiversiteit

Naast groener moeten gebiedsontwikkelingen en herontwikkelingen aardgasvrij zijn. Ook voor de koudevraag wordt een duurzame oplossing gezocht. Het elektriciteitsverbruik van de ontwikkelingen moet passen bij de ruimte op het elektriciteitsnet. We verbruiken minder energie, wekken energie op en slaan energie op. Bij renovaties en nieuwbouw houden we rekening met hitte, bijvoorbeeld door onze kleur- en materiaalkeuze, en de oriëntatie van het gebouw. We streven in Nijmegen naar 40 procent schaduw op verblijfsplekken, tenzij dit de gewenste gebruiksfunctie in de weg staat. In de binnenstad, op een marktplein of een plein voor grote evenementen kunnen we afwijken van dit percentage. We houden rekening met flora en fauna die al aanwezig is. Zo ontwikkelen en bouwen we natuurinclusief (onder meer nestkasten en insectenhotels) en stimuleren we de biodiversiteit.

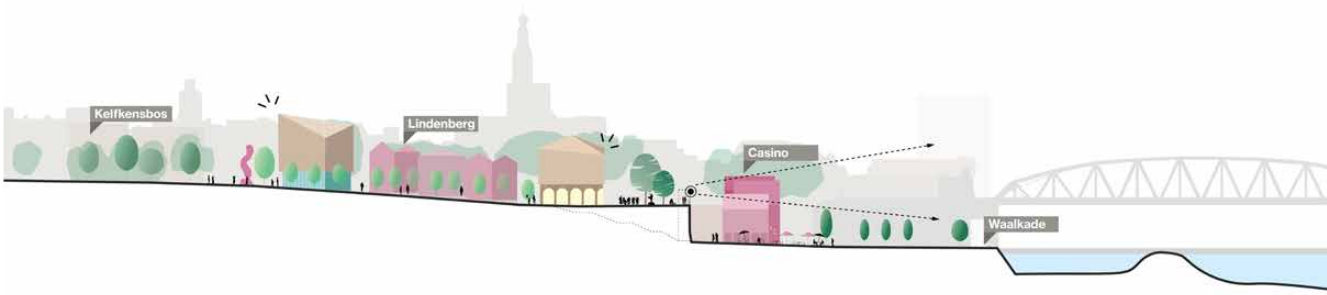
Verduurzaming

De verduurzaming van Nijmegen heeft prioriteit. Omdat wij dat belangrijk vinden, maar ook omdat bezoekers dat belangrijk vinden. In de toekomst zien we de binnenstad als plek voor collectieve warmtelevering. We verbruiken minder energie, wekken energie op en slaan energie op.

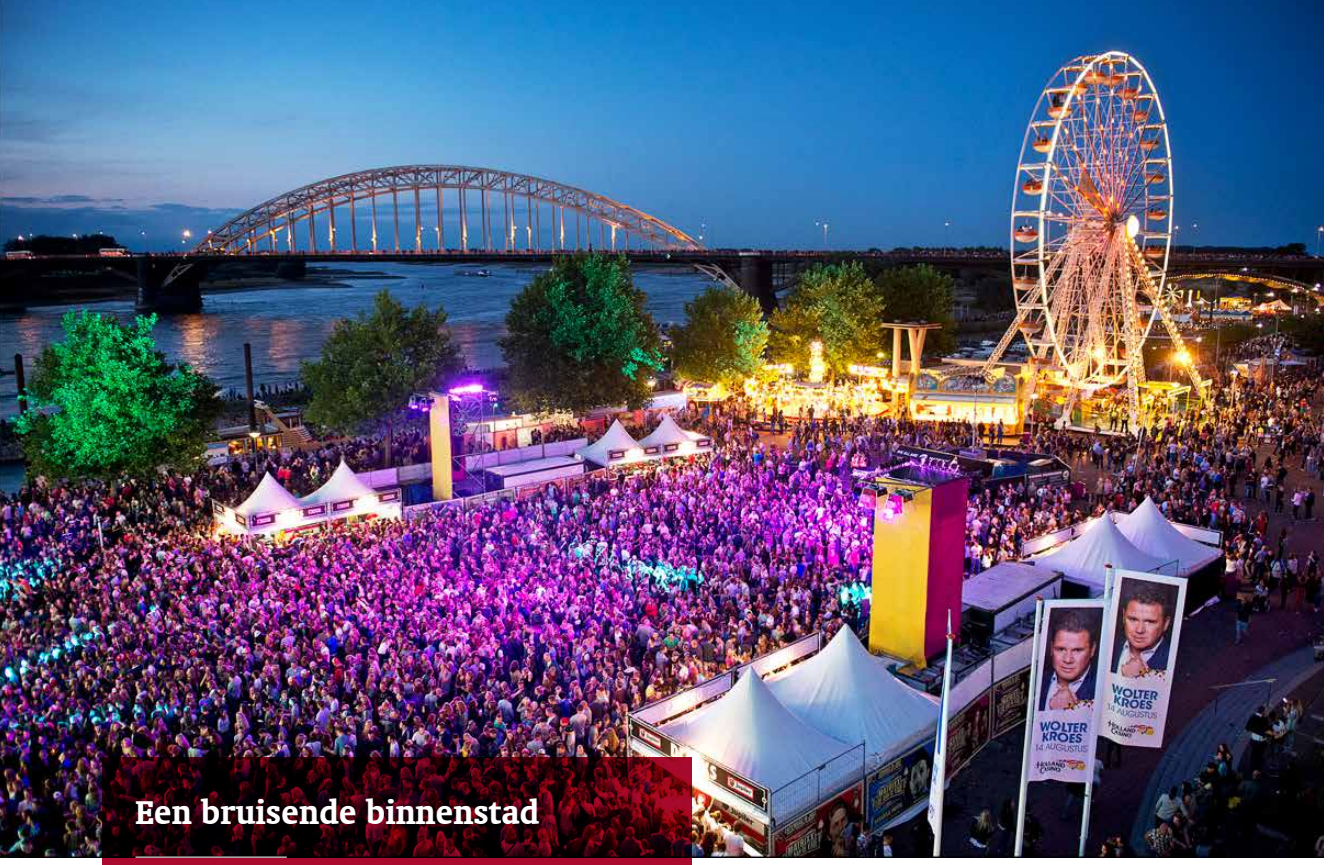
Zero-emissiezone

Bij de verduurzaming van Nijmegen richten we ons ook op het verminderen van uitstoot door voertuigen. We vinden schone en gezonde lucht namelijk belangrijk voor onze bewoners en bezoekers. Een onderdeel van onze aanpak voor schone lucht is het invoeren van zero-emissiezone in Nijmegen. Vanaf 2025 is de binnenstad een zero-emissiezone voor bestel- en vrachtauto's. Ons doel is om voor 2030 de stadslogistiek volledig uitstootvrij te maken. Daarbij willen we ook het aantal voertuigen verminderen dat door de binnenstad rijdt. We stimuleren bijvoorbeeld de bundeling van ritten door het gebruik van logistieke stadrandhubs voor het bevoorraden van de winkels en horeca en voor bouwverkeer.

MOGELIJKE GEBIEDSONTWIKKELING

Schets van ontwikkelingsmogelijkheden ter hoogte van Lindenberg en Casino

Een bruisende binnenstad

We willen het unieke verhaal van Nijmegen ‘Old City, Young Vibe’ vertellen. Dat verhoogt de aantrekkelijkheid van de binnenstad met verschillende deelgebieden met ieder een eigen karakter, voor bezoekers en inwoners. Het zorgt ervoor dat bezoekers langer blijven. Het zorgt voor verbondenheid met de stad.

Vierdaagsefeesten aan de Waalkade, *foto Bert Beelen*

Erfgoed

We koesteren ons erfgoed en maken het verleden beter zichtbaar door herinrichting en vergroening van de openbare ruimte. We laten ons inspireren door het verleden en versterken de aanwezige historische kwaliteiten. Bovendien hebben we oog voor het belang van het wederopbouwgebied. We onderzoeken de mogelijkheden voor een betere bescherming en instandhouding van dit gebied. Daarnaast houden we bij ontwikkelingen rekening met de specifieke karakteristieken van gebied en bebouwing. Onze topmonumenten worden opengesteld voor het publiek.

En we gaan het verhaal van de stad op een aantal locaties vertellen. De Romeinen, Middeleeuwen, Tweede Wereldoorlog & wederopbouw en de strategische ligging aan de Waal zijn hierbij de verhaallijnen.

Evenementenlocaties

Nijmegen is een bruisende evenementenstad. Per jaar trekt de stad zo’n 150.000 bezoekers, afgezien van de Vierdaagsefeesten, waar ca. 1,5 miljoen bezoekers op afkomen. Evenementen zorgen ervoor dat plekken in de stad zichtbaar en toegankelijk worden voor bezoekers en voor een algehele verbetering van de (leef) omgeving. We kiezen ervoor om de evenementen in onze binnenstad te behouden.

Het Valkhofpark is een groene verblijfsplek. De vijf evenementen die in het Valkhofpark plaatsvinden hebben een grote aantrekkingskracht op inwoners en bezoekers van Nijmegen. Een deel van de evenementen is van grote waarde voor de culturele sector. De evenementen zorgen er echter ook voor dat onderhoudsmaatregelen – die nodig zijn om de monumentale status van de parken te beschermen – slechts gedeeltelijk uitvoerbaar zijn.

5

Erfgoed

We beschermen onze parken en erfgoed in de binnenstad. Dit doen we door het alleen nog toestaan van passende evenementen in het Valkhofpark. We behouden de Vierdaagsefeesten in het Valkhof- en Hunnerpark, maar we zien strenger toe op het gebruik van groen en erfgoed. De ruimte die in een autoluwe binnenstad vrijkomt, zetten we onder andere in voor evenementen die niet meer passen in het Valkhofpark.

Vierdaagsefeesten in het Hunnerpark, *foto William Moore*

We kiezen er voor om het Valkhofpark in te richten als locatie van betekenisvol en beleefbaar erfgoed met plaats voor passende evenementen die een relatie aangaan met het erfgoed. We kiezen er ook voor om de Vierdaagsefeesten in het park te behouden, waarbij we strenger gaan toezien op het gebruik van het groen en erfgoed in het park. Het park dient elk jaar na de Vierdaagse te herstellen, maar gedurende het jaar wordt het park minder belast.

We constateren dat enkele evenementen niet meer passend zijn op de locatie waar ze plaatsvinden. Om ruimte te blijven houden voor evenementen, gaan we op zoek naar alternatieve locaties, bijvoorbeeld op plekken waar nu nog auto's rijden en geparkeerd worden.

Voorstelling bij de Zaligebrug

Innovatie

We maken het innovatieve karakter van Health en High Tech zichtbaar in de binnenstad. Dat doenwe door de verbinding met campus Heyendaal en NovioTech-Campus te versterken, zoals nu bijvoorbeeld al gebeurt met het InScience Festival. Ook bieden we ruimte aan innovatieve concepten, zoals we nu onder andere doen door de Latijnse School in bruikleen te geven aan de Radboud Universiteit.

Citymarketing

De binnenstad speelt een belangrijke rol voor het versterken van Nijmegen op regionaal, landelijk en internationaal niveau. Zowel als onderdeel van het aanbod van onze stad als de plek waar we het publiek kunnen bereiken met ons verhaal. Een sterke city-marketing zorgt ervoor dat de gekozen doelgroepen naar de stad komen, vaker en langer verblijven en dat de bezoeker optimaal wordt bediend: van citystore waar de bezoeker kan worden geïnspireerd, tot evenementen die onze stad versterken. De komende jaren zetten we in op verbinding zoals met het naar de binnenstad halen van de Radboud Universiteit in de Latijnse School, maar ook samenwerkingen en evenementen rond Health & High Tech in de binnenstad. We stimuleren cross overs met ‘Old City, Young Vibe’, als gemene deler. We zetten in op het verder ontwikkelen van het wandel- en fietsnetwerk.

Cultuur

Cultuur speelt een belangrijke rol bij het leefbaar maken en houden van de stad. Dat gebeurt door het culturele aanbod, door de deelname en beleving van bewoners en bezoekers van cultuur en door de bijdrage van cultuur aan de sfeer en identiteit van een plek. In de binnenstad vinden we een aantal culturele instellingen. Dat zijn meer dan alleen locaties waar cultuur wordt gemaakt, gepresenteerd en beleefd. Het zijn ook verblijfsplekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, werken en (re)creëren. De Nijmeegse culturele instellingen passen met hun open en gast-vrije houding bij de binnenstad als trekpleister voor ontmoeting en recreatie en zetten daar ook volop op in met hun programma.
Cultuur vindt niet alleen plaats binnen de muren van de instellingen, maar ook daarbuiten. Het levert op straatniveau een belangrijke bijdrage aan een bruisende binnenstad. Als huiskamer van de stad moet er in de binnenstad voldoende ruimte zijn voor culturele activiteiten en moet er aandacht zijn voor de faciliteiten die daarbij horen. Het gaat om letterlijke ruimte voor kunstwerken, evenementen, optredens en activiteiten. Dat kunnen kleine intieme plekken zijn, maar ook plekken waar een groter opgezet evenement met veel publiek kan plaatsvinden.

Nachtcultuur

We werken aan een nachtvisie. Die gaat over de nachtcultuur, alles rondom (muziek)podia, nacht-clubs, festivals en plekken waar ’s avonds en ’s nachts kunst en cultuur geprogrammeerd wordt. De nachtcultuur biedt voor bezoekers en makers ruimte om te experimenteren met concepten, persoonlijke uitingen en nieuwe kunst of muziek. De nachtcultuur draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Nijmegen, vanuit cultureel en sociaal oogpunt. In de binnenstad zijn verschillende plekken die een rol spelen in de Nijmeegse nachtcultuur. We willen we met de nacht-visie bijdragen aan een aantrekkelijk, veilig en toe-gankelijk nachtelijk uitgaansleven voor iedereen.

Romeins masker op Veur-Lent

5

Het toevoegen van woningen in de binnenstad mag niet ten koste gaan van de economische functies en de openbare ruimte.

3D impressie Eilbrachtstraat, auto maakt plaats voor verblijf en groen

3D impressie plan Tweede Walstraat, Vlaamsegas

Wonen

Nijmegen heeft nog steeds een flink woningtekort. De komende jaren voegen we woningen toe aan de binnenstad om de woningbouwopgave in te vullen. De binnenstad is onderdeel van één van de twee grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties in Nijmegen (het Stationsgebied). In deze grootschalige woningbouwlocaties streven we naar toevoeging van 4.500 woningen tot 2040 in de Stationsomgeving, Waalfront en de Binnenstad. Door verschillende functies te combineren blijft het centrum leefbaar, veelzijdig en aantrekkelijk.

Mix van doelgroepen

Wanneer we woningen in de binnenstad toevoegen, zetten we in op een mix van woningen voor verschillende doelgroepen. Dit houdt in dat tweederde van de woningen worden gebouwd in het betaalbare segment. Hieronder wordt sociale huur, middeldure huur en goedkope koop verstaan met een nadruk op appartementen. Zo wordt er voor huishoudens in verschillende inkomensgroepen in hun behoefte voorzien. Ook is er veel kamerverhuur aanwezig. Voor het verkameren van woningen hebben we beleid. Het beleid reguleert de kamerverhuur waardoor overlast wordt verminderd en dit komt de leefbaarheid ten goede.

Conceptstore ‘Make My Day’ in de Stikke Hezelstraat, *foto William Moore*

Een ondernemende binnenstad

Nijmegen kent een breed en gevarieerd aanbod aan winkels en horeca in de binnenstad. De leegstand is beperkt en kan worden gezien als noodzaak voor het wisselen van ondernemers en ruimte voor nieuwe formules. Het aantal verkooppunten in de detailhandel daalt. In de leisuresector (horeca, cultuur) stijgen deze aantallen. Online winkelen neemt iets aan belang af. De bezoeker blijft naar de binnenstad komen omdat daar iets valt te beleven.

Hoe het aanbod aan winkels, restaurants en cafés er in 2035 uitziet, hangt deels af van macro-economische ontwikkelingen. We blijven investeren in de binnenstad en willen de binnenstad als aantrekkelijk vestigingsgebied voor ondernemers behouden en verbeteren. En tegelijkertijd ook ruimte bieden voor nieuwe kansen.

We behouden een divers aanbod van winkels. We staan nieuwe winkels in het hele kernwinkelgebied toe, waar vrije marktwerking geldt. Hierdoor ontstaat het patroon van bekende ketens in de hoofdwinkelstraten en bijzondere meer lokale concepten in de ringstraten. Om het aanbod nog diverser te maken zetten we in op het aantrekken en acquireren van bijzondere winkelconcepten en aansprekende bekende winkelformules.

We blijven terughoudend met het toevoegen van nieuwe winkelmeters buiten de winkelstraten. Er is ruimte voor nieuwe aantrekkelijke concepten in de nieuwe ontwikkellocatie Molenpoortpassage. We houden de mogelijkheden voor horeca in balans. Nieuwe restaurants en cafés zijn toegestaan in de horeca-accentgebieden; nieuwe lichte horeca in de straten hier omheen.

Lichte horeca

Na de herinrichting van de Burchtstraat en de Augustijnenstraat, maken we hier beperkt extra lichte horeca mogelijk. Dat doen we om de levendigheid in deze gebieden te vergroten. We hanteren een maximum van drie mogelijkheden in de Burchtstraat en één extra mogelijkheid in de Augustijnenstraat. We stellen hier tijdens de herinrichting van de Burchtstraat en Augustijnenstraat passende beleidsregels voor op.

Terrassen

In de coronaperiode hebben we grotere terrassen toegestaan. Daar waar het past binnen de regels uit de terrassennota, is een aantal terrassen hierna niet teruggegaan naar de oorspronkelijke omvang. Als we een gebied herinrichten, bekijken we of ook andere functies meer ruimte kunnen krijgen. Dit kan gevolgen hebben voor de omvang van de huidige terrassen. Zo kunnen we meer aandacht geven aan vergroening en het zichtbaar maken van het verleden.

Kantoorruimtes

Nijmegen streeft actief naar voldoende kantoren op toekomstbestendige locaties. Het gaat daarbij ook om locaties in de binnenstad en in het Stationsgebied. Marktontwikkelingen en signalen uit de markt laten zien dat er duidelijk behoefte is aan nieuwe kantoorruimte in Nijmegen. Op de meest gewilde locaties, zoals de binnenstad, zijn onvoldoende kantoren voorhanden. Een voorbeeld van geslaagde planontwikkeling mét kantoorruimte is Feniks, de voormalige V&D-locatie. Aan de hand van een locatieprofiel voor de binnenstad brengen we in beeld waar nieuwe kantoren mogelijk zijn.

Markt

De markt is een toegevoegde waarde voor de functiemix in de binnenstad. Met de aanstaande herinrichtingen van Kelfkensbos en de Burchtstraat maken we in samenspraak met de ondernemers een nieuwe marktopstelling. In de toekomst ontstaan duurzame locaties op het groenere Kelfkensbos, de Burchtstraat, (bus)plein 1944 en de Augustijnenstraat.

Markt, cafés en terrassen op de Grote Markt, *foto William Moore*

Een verbonden binnenstad

We kiezen voor een verblijfsvriendelijke binnenstad met meer ruimte voor de voetganger, groen en verblijf. Om dit te bereiken levert de auto ruimte in, kiezen we voor vaste fietsroutes in de binnenstad op drukke momenten en maken we het gebruik van deelmobiliteit en OV aantrekkelijk.

3D impressie Joris Ivensplein met zicht op Hezelpoort, verblijfsvriendelijke entree naar de binnenstad

Wandelen en fietsen

Er komt volop ruimte om te wandelen. Daar zorgen we voor door een groot gebied van het centrum om te vormen tot voetgangersgebied. Daarnaast gaan we het fietsen in goede banen leiden. We onderzoeken hiervoor welke route het meest geschikt is. Deze route verbindt de belangrijkste toegangspunten van de binnenstad met elkaar én de grote fietsenstallingen. Daarnaast worden de ringstraten aantrekkelijker gemaakt om als fietsroute óm het centrum te dienen. Zo ontstaat meer ruimte voor voetgangers en is het rustiger op drukke tijden.

Voor fietsers is het belangrijk dat duidelijk is waar wel of niet gefietst mag worden. Dat moet gebeuren door slimme inrichting en een duidelijk handhavingsgebied. Bovendien moeten de toegestane fietsroutes snel én aantrekkelijk zijn.

Fietsenstallingen

Er komt meer ruimte om je fiets veilig en beheerd te stallen aan de randen van de binnenstad en bij fietsroutes. Zo maken we een alternatief voor het stallen van de fiets in de binnenstad. We vinden het fijn dat steeds meer mensen de binnenstad met de fiets bezoeken. Tegelijkertijd zien we dat knelpunten ontstaan. Met stallingen op de juiste locaties zorgen we voor een opgeruimd straatbeeld en een toegankelijke binnenstad voor iedereen.

Verblijfsvriendelijk

De binnenstad wordt autoluw. We vinden het noodzakelijk om dit te doen, om zo de binnenstad een prettigere plek te maken om te verblijven. Een belangrijk onderdeel van deze verandering is het opheffen van parkeren op straat, om zo de auto meer buiten de binnenstad te houden en ruimte te maken voor andere functies. Omdat het een ingrijpende verandering is, maken we een faseringsplan.

Eerst gaan we vanaf 2024 aan de slag in het gebied dat nu binnen de roadbarriers ligt. Bewoners en ondernemers van de binnenstad gaan parkeren in de parkeergarages Mariënburg en Eiermarkt. Bezoekers kunnen dan nog parkeren op de overgebleven plekken in deze parkeergarages. Het doel is om geen openbare parkeerplaatsen op straat meer te hebben, behalve eventuele gehandicaptenparkeerplaatsen.

Impressie watertaxi die Waalfront en Veur-Lent
met de binnenstad verbindt

FIETSROUTES, FIETSPARKEREN EN WANDELEN

In latere fase gaan we aan de slag met de rest van het centrum (uitgezonderd de benedenstad). Bewoners en ondernemers in het gebied kunnen vanaf dan een parkeerabonnement voor een parkeergarage aanvragen. Hierbij gaan we eerst de parkeergarages Mariënburg en Eiermarkt vullen, daarna spreiden we de vraag over Kelfkensbos, Keizer Karelplein en (de nieuw te bouwen) Hezelpoort. Voor bezoekers geldt vanaf dat moment dat zij in de overgebleven ruimte op Kelfkensbos, Keizer Karelplein, Hezelpoort en de Wedren nog kunnen parkeren óf dat zij op andere wijze naar de binnenstad komen.

Er zijn in de toekomst minder parkeermogelijkheden voor bezoekers. We proberen daarom bezoekers te verleiden op een andere manier naar de binnenstad te komen. Daarom maken we betere stadstransferia met een goede overstap op frequent OV. Zo zijn we bijvoorbeeld al hard bezig met het verbeteren van P&R Noord en zal ook P&R West een upgrade krijgen in de nabije toekomst.
Als gevolg van deze transitie is het onmogelijk om blijvend vast te houden aan het huidige bewonerstarief voor parkeervergunningen in de binnenstad. Om de overgang te vergemakkelijken willen we daarom een ingroeimodel voorstellen voor parkeerabonnementen voor parkeergarages en tegelijkertijd de kosten voor een parkeervergunning op straat verhogen.

Deelmobiliteit

Als gevolg van het opheffen van de straatparkeerplaatsen ontstaat nieuwe ruimte. Een deel hiervan is benodigd om goede deelmobiliteit te kunnen organiseren. We kiezen ervoor om dit dichtbij en zichtbaar te doen, zodat het deelgebruik van auto's en (bak)fietsen écht aantrekkelijk is. Daarmee bieden we bewoners aanvullende smaken op de mobiliteitsmenukaart.

Laadinfrastructuur

Een steeds groter gedeelte van de voertuigen wordt elektrisch. Om deze overstap te faciliteren, bieden we een passende combinatie van geclusterde laadpleinen én laadpalen in de parkeergarages aan. Daarbij moeten we de komende jaren nog wel rekening houden met de capaciteit op het elektriciteitsnetwerk.

Expeditie

Expeditieverkeer mag tot 12.00 uur in de binnenstad zijn. Dat laten we zo. Vanaf 2025 gaan we richting uitstootvrije stadslogistiek in de binnenstad. Zowel landelijk als vanuit de gemeente is er ondersteuning en perspectief voor ondernemers voor wie dit niet haalbaar is.

Openbaar vervoer

We willen bezoekers van de binnenstad voldoende alternatieven bieden voor de auto. Zo maken we het steeds aantrekkelijker om op een andere manier naar de binnenstad te reizen. Dat kan te voet en met de fiets, maar ook met het openbaar vervoer. Een deel van de bezoekers aan de binnenstad reist bijvoorbeeld al met de trein, vooral wanneer ze van verder weg komen. We zien kansen om meer regionale bezoekers te verleiden met de trein naar de binnenstad te reizen. We houden de binnenstad goed bereikbaar per bus. Bussen vanuit de regiogemeenten rijden vaak en betrouwbaar via stadsrandhubs en buitenwijken naar de binnenstad. We willen bovendien inzetten op het blijvend goed bereikbaar houden van zowel het centrum als de woonwijk benedenstad. Daarom wordt goed onderzocht of we het aantal bussen op de Waalkade kunnen verminderen en toch een goede ontsluiting kunnen bieden.

Bovendien verkennen we of er behoefte is aan fijnmazig (bus)vervoer in de binnenstad, dit als aanvulling op het bestaande busnetwerk. Daarom voeren we nu een pilot uit met de Stadshopper. We kijken samen met de provincie of de uitkomsten van de pilot aanleiding geven een vorm van fijnmazig stadsvervoer op te nemen in de nieuwe busconcessie (2026).
Tot slot onderzoeken we of er voldoende draagvlak en aanleiding is om een watertaxi te laten varen. Daarmee kunnen we de verschillende gebieden aan weerszijden van de Waal dichter bij elkaar brengen.

Een inclusieve binnenstad

Op een aantal kwetsbare plekken in de binnenstad ervaren bewoners en bezoekers overlast en staat de veiligheid onder druk. We richten ons op specifieke plekken (hotspot-aanpak) ook op handhavende, repressieve aanpak en meer preventie. We pakken overlast met focus en maatwerk bij de bron aan. Daarnaast doen we aanpassingen in de openbare ruimte die overlast en verloedering tegengaan. Denk hierbij aan verlichting, groen en kunst. We maken bewoners en ondernemers weer meer eigenaar van hun straat. De gemeente kan een inclusieve binnenstad niet zelf maken. Samen met partners werken we aan een integrale aanpak. We monitoren en brengen in kaart waar de overlast het grootst is. Zo kan iedereen met zijn eigen expertise bijdragen aan een prettige, inclusieve binnenstad.

Muurschildering Waalkade (project Waalpaintings)

Schoon, heel en veilig

We gaan voor een schone, verzorgde en veilige binnenstad. We zijn bezig om de inzameling van bedrijfsafval beter te organiseren. Zo is per 1 januari 2024 het containerverbod in werking getreden. Containers met bedrijfsafval moeten dan op het eigen perceel worden gehouden. Daardoor ontstaat een schoner en aantrekkelijker straatbeeld. Alleen op de inzameldagen kunnen de containers binnen een venstertijd aan de straat worden aangeboden. Verder maken we het mogelijk dat ondernemers in de binnenstad gebruik kunnen maken van de ondergrondse restafvalcontainers in de openbare ruimte. Ook gaan we toezicht houden op goed gebundeld aanbieden van papier en karton. Onder een schone binnenstad verstaan we een binnenstad waar de openbare ruimte schoon, heel en veilig is. De groei van de stad is dagelijks merkbaar: het vraagt meer inspanningen van iedereen om het centrum schoon, heel en veilig te houden.

Ruimte voor verblijf

Door de aanpassingen op het gebied van vervoer ontstaat er ruimte voor verblijfsfuncties. Zo kunnen we bijvoorbeeld de Van Schevichavenstraat inrichten als verblijfs- en/of evenementengebied met aandacht voor groen en een goede fietsenstalling. Maar ook het Joris Ivensplein, Bisschop Hamerstraat en Kelfkensbos worden als oude stadspoorten herkenbare entrees van de binnenstad. Hier ontstaat ruimte voor evenementen, fietsenstallingen en groen.

Toegankelijk

We zetten in op een toegankelijke binnenstad, zowel qua inrichting als voorzieningen. We zorgen ervoor dat de belangrijkste gebouwen en locaties in de stad goed bereikbaar zijn voor iedereen. Het is voor ons essentieel dat de binnenstad toegankelijk en bereikbaar blijft voor mensen die niet (ver) kunnen lopen, of afhankelijk zijn van een rolstoel of rollator. Hier staan wij voor in, en daarom is onder meer op 1 oktober 2023 de Stadshopper gestart: een pilot met stap op/stap af-vervoer. Bij de inrichting van de binnenstad maken we gebruik van het handboek toegankelijkheid.

3D impressie Valkhof Museum

TIJDLIJN KOERS VAN DE BINNENSTAD 2024 - 2035

2024

Fietsenstalling Kelfkensbos	Kolpinghuis	Valkhof Museum	Onderzoek wederopbouw gebied	Tweede Walstraat/ Vlaamsegas	Valkhofpark	Vlaams Kwartier Eilbrachtstraat	
Nieuwbouw Doddendaal/ Plein 44	Transformatie-stations	Autoluw maken binnen road-barriergebied	Ondergronds afval inzamelen	Zero emissie stadslogistiek	Kelfkensbos	Karregas	Feniks (voormalige V&D)

We hebben veel verschillende ambities voor de binnenstad. Deze willen we waar maken, dat kan niet allemaal tegelijk. Daarom faseren we.

Uitvoering

Verwerken in de bijgewerkte omgevingsvisie

Deze Koers voor de binnenstad is een aparte gebiedsvisie. Maar de binnenstad staat niet op zichzelf. De gemeente maakt ook beleid voor de hele stad. Dat doen we in de omgevingsvisie. Daarom zal deze koers ook op hoofdlijnen worden verwerkt in de geactualiseerde omgevingsvisie.

Samen maken we de binnenstad

Alleen samen kunnen we werken aan een toekomstbestendige binnenstad. Samen met de stad betekent ook dat we dingen samen oppakken. We kiezen voor samenwerking, en als dat nodig is nemen we het voortouw.

Het opstellen van deze Koers is samen met de stad gedaan. En zo willen we hem ook uitvoeren. Bij de vele deelprojecten, van herinrichtingen tot wijzigingen parkeerbeleid, betrekken we de stad conform ons participatiebeleid. Bijvoorbeeld door randvoorwaarden te creëren en regels vast te stellen waarbinnen de binnenstad zich ontwikkelt. Daarbij willen we ruimte geven aan initiatieven van ondernemers en inwoners. Hierbij kijken we per initiatief of en hoe we dit kunnen ondersteunen.

We gaan door met de succesvolle inzet van het binnenstadsmanagement en binnenstadsfonds. We versterken deze rol en het binnenstadfonds. Zo zorgen we voor een sterke schakel tussen ondernemers en de gemeente. En we gaan door met het Actieplan Hartje Nijmegen, mét en vóór Nijmegenaren.

Er staan verschillende herinrichtingen van gebouwen en openbare ruimte gepland, de mobiliteitstransitie is van start gegaan. Deze projecten hebben we in een globale tijdlijn gezet.

3D impressie aanzet voor vergroening Burchtstraat om verder uit te werken met de verschillende belanghebbenden

Financiën

De ontwikkeling van de binnenstad en de te maken keuzes kosten geld. Dat is lastig in een tijd van bezuinigingen. Toch is er budget nodig om de binnenstad vitaal te houden. In totaal investeren we volgens het coalitieakkoord € 15 miljoen en hebben we vanaf 2025 € 400.000 voor Actieplan Binnenstad en capaciteit. We kiezen ervoor om met de € 15 miljoen de locaties Burchtstraat, Augustijnenstraat, (bus)Plein 1944 en Joris Ivensplein voorrang te geven op de andere locaties. De beschikbare middelen zijn niet toereikend om alle projecten in de binnenstad volgens de kwaliteitsstandaard uit te voeren. We gaan op zoek naar externe middelen voor overige projecten zoals de herinrichting van de Westelijke Waalkade en de vergroening van Ziekerstraat, Molenstraat en Broerstraat.

Beheer

De kosten voor het beheer, de aanpassingen, de reparaties en de latere vervanging van alle ontwikkelingen in de binnenstad zullen hoger uitvallen dan de huidige inrichting en het beheer. We zullen de beheerbudgetten structureel moeten verhogen om de aangepaste binnenstad op het juiste niveau te onderhouden en later te kunnen vervangen. Als er niet voldoende beheerbudgetten zijn, moeten we deze tekorten als aparte claim indienen bij de begroting, onder de naam ‘Structurele verhoging exploitatiekosten Koers voor de Binnenstad’. (Zie PDF)

3D impressie aanzet voor vergroening Burchtstraat (zicht vanaf Kelfkensbos)
om verder uit te werken met de verschillende belanghebbenden

3D impressie aanzet voor vergroening Augustijnenstraat (zicht vanaf Grote Markt)
om verder uit te werken met de verschillende belanghebbenden

Bodem en netcongestie

We hebben een rijke archeologische ondergrond in Nijmegen. Zo ook in de binnenstad. Dat vraagt om onderzoek voordat we de grond in kunnen, wat tijd en geld kost. In de tweede wereldoorlog zijn in de binnenstad ook behoorlijk wat explosieven gedropt, die soms nog niet zijn ontploft. Voordat er werkzaamheden in de grond kunnen worden uitgevoerd moet ook daar onderzoek naar worden gedaan. Ook de ondergrondse infrastructuur, zoals riool, kabels en leidingen vraagt om aandacht: we kunnen niet zomaar overal een boom planten, de grond zit erg vol. Tegelijkertijd biedt de herinrichting/vergroening van de binnenstad kansen om de ondergrond efficiënter in te richten (bijvoorbeeld bundelen van kabels), zodat er ruimte voor meer functies en opgaven kan worden gecreëerd. Netcongestie is ook een actueel vraagstuk; het stroomnet is overbelast en de stad groeit hard. Dit vraagt om flexibiliteit in planningen en uitvoering.

Monitoring en communicatie Hartje Nijmegen

Werken aan de binnenstad betekent ook continue monitoring. We blijven bijvoorbeeld goed letten op leegstand, zodat we tijdig een beeld hebben van wat kwetsbare gebieden zijn die om steun en/of verandering vragen. Via de stadscentrummonitor blijven we oog houden voor de ontwikkeling van de binnenstad. We communiceren via Mijn Wijkplan over alle projecten in de openbare ruimte, maar we gebruiken ook de Hartje Nijmegen kanalen voor de binnenstad. Naast het informeren en betrekken van de omgeving per project wat we altijd doen, communiceren we ook via de socials en andere kanalen van Hartje Nijmegen. Al het nieuws uit de binnenstad komt via Hartje Nijmegen, grotere projecten ook via de algemene gemeente kanalen.

3D impressie Fier (voormalige Molenpoort), zicht vanaf Ziekerstraat

3D impressie, Fier (voormalige Molenpoort), zicht vanaf Tweede Walstraat

Colofon

Tekst en redactie
Gemeente Nijmegen
Grafisch ontwerp en lay-out
Rapha Ela, Nijmegen
Beeldverantwoording
Gemeente Nijmegen
Kaarten en 3D impressies
Studio D in samenwerking met
gemeente Nijmegen
3D impressies
Fier (voormalige Molenpoort) en
Feniks (voormalige V&D)
Houben/Van Mierlo architecten
Burchtstraat, Augustijnenstraat
Buro Sant & Co, landschapsarchitectuur
Tweede Walstraat, Vlaamsegas
Flow Architecten

Deze uitgave is met zorg samengesteld. Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden vermenigvuldigd zonder schriftelijke toestemming van de gemeente Nijmegen. © 2024

De Waalkade gezien vanuit Lent,
foto Thea van den Heuvel

3FM Serious Request op de Grote Markt,
foto Bart Kouwenberg

Meer weten?

Neem contact op met:
Gemeente Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

E-mail
actieplanbinnenstad@nijmegen.nl

Nijmegen

Koers voor de binnenstad

Gebiedsvisie binnenstad 2035

Bijlagen

Sunsetmarch bij de Oversteek

Inhoud

1 Binnenstadslab 2022

2 Weerbaarheidsanalyse BRO 2022

3 Stadscentrummonitor 2022

BINNENSTADSLAB

NIJMEGEN OVER 10 JAAR:
EEN STAD MET TROTS

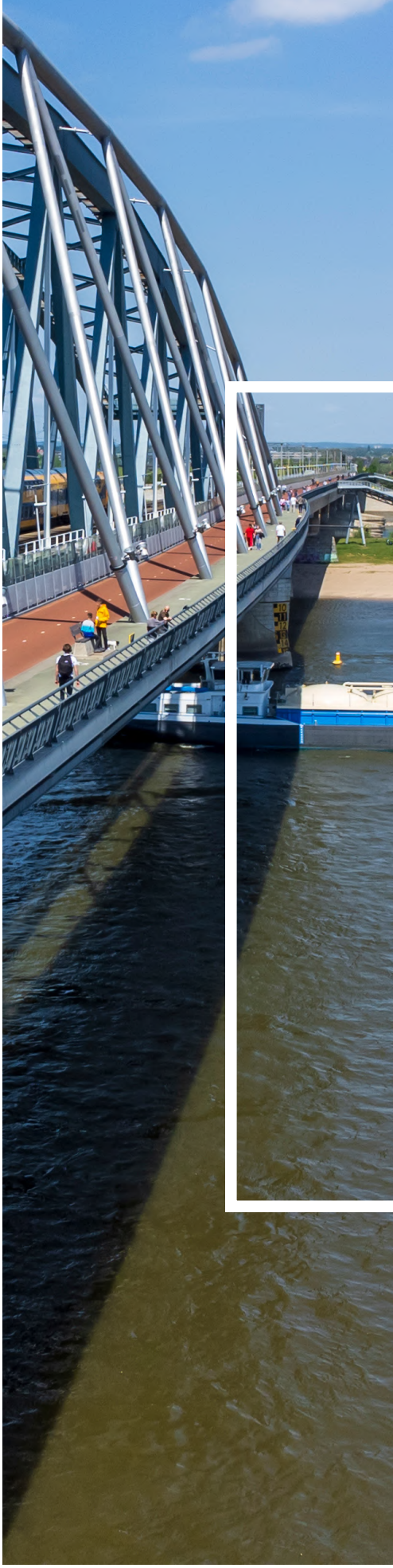
BINNENSTAD NIJMEGEN

INLEIDING

Waar staat de binnenstad van Nijmegen over 10 jaar? Dit was de vraag die centraal stond tijdens het binnenstadslab dat plaatsvond in november 2022. De gemeente Nijmegen heeft een team van externe experts gevraagd zich drie dagen in Nijmegen te verdiepen en tot een advies te komen.

Voor u ligt dit advies, een advies dat handvatten biedt voor de lange termijn op verschillende thema's. De stad verrijken met nieuwe inzichten waarmee de Nijmeegse binnenstad zich de komende jaren toekomstbestending kan ontwikkelen en de identiteit van de oudste stad van Nederland tot haar recht komt.

Vanuit vogelperspectief is door vijf experts in drie dagen tijd gekeken waar kansen liggen om de attractiviteit van de binnenstad verder te versterken. Het doel is de binnenstad in de juiste richting te sturen waar bij dit advies als ontwikkelkader voor toekomstige keuzes gebruikt kan worden. Het ontwikkelkader geeft richting aan een ontwikkeling op lange termijn en biedt tegelijkertijd handvatten voor acties op korte termijn.

Het doel is om de binnenstad in de juiste richting te sturen waarbij dit advies als ontwikkelkader gebruikt kan worden.

1 PROCES & DRAAGVLAK

Bewust van onze rol

We realiseren ons dat we ‘in komen vliegen’ en niet alle aspecten in onze analyse en advies kunnen betrekken. We kijken naar de binnenstad vanuit onze deskundigheid en een intrinsieke betrokkenheid bij de stad. Die betrokkenheid is in die drie dagen alleen maar sterker geworden. We willen graag een bijdrage leveren aan de toekomstige ontwikkeling. Met veel respect voor wat er in het verleden gedaan is en waar nu aan gewerkt wordt.

Urgentie is groot en draagvlak noodzakelijk

Beschouw ons advies als een bouwsteen om verder te komen en de binnenstad nog beter te maken. We komen met een aanbeveling voor de stad met een ruimtelijke impact. We realiseren ons de beperkingen ten aanzien van het schaalniveau en de diepgang waarover we in de korte tijd kunnen adviseren.

We constateren urgentie om de opgaven met ambitie, overtuiging en leiderschap uit te voeren. Onze grootste zorg is dat Nijmegen niet kiest en de kansen voorbij laat gaan.

Ons advies is niet in beton gegoten. We willen de stad uitnodigen dit proces samen te doorlopen om het authentieke van de Nijmeegse binnenstad vast te leggen en de leidende principes aan te scherpen en te vertalen in concrete doelstellingen. Het resultaat zou naar onze mening verankerd moeten worden in een gestructureerd werkproces voor binnenstedelijke projecten van alle aard: een procesaanpak. Alleen dan bewaak je de integraliteit en biedt je kaders voor investeringen vanuit de markt.

Wat presenteren wij?

We geven in dit document onze bevindingen na het doorlopen van een intensief programma gedurende de drie dagen in Nijmegen. Wat valt ons op in Nijmegen? Wat maakt Nijmegen authentiek? Wat komt er op de binnenstad af qua uitdagingen als gevolg van trends en ontwikkelingen? Wat zijn naar onze mening de essentiële opgaven voor de binnenstad: de leidende principes? We illustreren dit met enkele voorbeelden.

Team binnenstadslab

Chris Poulissen
Architect

Esther Geuting
Directeur innovatie Stec Groep

Eugene Zaaijer
CoE Smart Sustainable Cities

Marco Overkamp
Beeldend kunstenaar

Felix Wigman
Directeur BRO

Visie als proces-aanpak

1. Zie de **kansen**. Bekijk de stad, analyseer de stad: ontdek het DNA en het authentieke van de Nijmeegse binnenstad in haar veelzijdigheid.
2. Kies een **scherp vertrekpunt** van waar uit de ontwikkeling van de binnenstad integraal vorm gegeven wordt. Dat is je identiteit, je DNA, je trots. Zoom uit: kijk naar de grote trends die in Nederland zichtbaar zijn en hoe deze zich verhouden tot de uitdagingen en kansen van Nijmegen.
3. Geef **sturing** aan alle toekomstige fysieke (ruimtelijke), sociale (culturele) en economische activiteiten en projecten in de binnenstad door enkele leidende principes te formuleren. Daarbij gaat het niet alleen om de kort termijn, maar ook om investeringen met een preventieve doelstelling en een kwaliteitsborging voor de lange termijn. Het gaat om economische waarde én maatschappelijke waarde.
4. **Motiveer en veranker** bij de opstart van activiteiten en projecten in de binnenstad de bijdrage aan de leidende principes om continuïteit te garanderen.

Kaders voor de toekomstige ontwikkeling van de binnenstad

We stappen als expertteam niet zonder kader in het binnenstadslab. Nijmegen kent een grote verdichtingsopgaven om tot 2030 zo'n 11.000 woningen te realiseren. Dit heeft onherroepelijk effecten op de binnenstad.

Daarnaast speelt een aantal externe ontwikkelingen waar iedere binnenstad in Nederland mee te maken krijgt. En die zeker in combinatie met de verdichtingsopgave van Nijmegen relevant zijn. Het gaat dan om de klimaatopgave, de druk op de ruimte en de veranderende functies in de binnenstad.

Hittestress, wateroverlast en andere klimaatopgaven zijn uitdagingen voor binnensteden. Het toekomstige woon-, werk- en leefklimaat is hiervan afhankelijk. De klimaatopgaven en de verdichting resulteren en grote ruimtelijke opgave voor de stad en de binnenstad. Het spanningsveld tussen de ruimtevraag van (nieuwe) functies; wonen, werken, mobiliteit, vergroening enerzijds en de investering in de leefbaarheid in de openbare ruimte anderzijds. Hier moeten nieuwe oplossingen voor ontwikkeld worden die elkaar versterken en niet tegenwerken. De verandering van functies in de binnenstad vraagt om een aangepast en divers vestigingsmilieu. De binnenstad wordt meer gericht op wonen, werken en ontmoeten, naast de veranderende concepten voor winkels, horeca en diensten. Dit complexe veranderingsproces vraag om een integrale en afgewogen visie. In de bijlage wordt nader ingegaan op deze trends en ontwikkelingen.

2 AUTHENTICITEIT & LEIDENDE PRINCIPES

DNA Nijmegen en leidende principes

Het DNA van de stad geeft aan wat de identiteit van de stad is en waarom juist datgene de stad bijzonder maakten waar de stad trots mee uitdraagt. Nijmegen kent een rijke en veelzijdige historie en mag zich de oudste stad van Nederland noemen. Nijmegen is onlosmakelijk verbonden met de tijd van de Romeinen. Maar ook andere tijden in de geschiedenis hebben een stempel gedrukt op de stad. Ook keizer Karel de Grote, de middeleeuwen met de gebroeders van Lymborch en de Tweede Wereldoorlog maken een belangrijk deel uit van deze rijke geschiedenis. Het verleden van Nijmegen leeft voort in het nu en in de toekomst. Dit verleden is dan ook een essentieel onderdeel van het DNA van Nijmegen. Verder kenmerkt Nijmegen zich als gezellige en bruisende stad, met de vierdaagse als toonaangevend evenement. Lef tonen en met trots het DNA van Nijmegen uitdragen wordt tastbaar wanneer er leidende principes zijn. Door het DNA te vertalen in leidende principes kan het DNA gewaarborgd worden ten tijde van transformatie van de binnenstad. Door elk project te toetsen aan deze principes is er ruimte voor vernieuwing (lef) en wordt het DNA in stand gehouden. Onderschat de kracht van branding niet!

PROJECT TOEKOMSTBESTENDING?

- [x] Groen en biodiversiteit activeren
- [x] Geschiedenis en toekomst
- [x] Voetgangersrijke binnenstad
- [x] De Waal omarmen
- [x] Verdienmodel

Groen activeren – de binnenstad als stadsoase

Nijmegen is gelegen in een groene omgeving rondom uitgestrekte bossen, heidevelden en stille vennetjes. De Ooijpolder, De Hatertste en Overasseltse Vennen en de Mookerheide zijn de perfecte natuurgebieden om de drukte te ontvluchten en de rust in de natuur op te zoeken. Er liggen volop kansen om de natuurgebieden door te trekken in de binnenstad van Nijmegen en de binnenstad te vergroenen. Denk aan het creëren van kleinere multifunctionele groene stadsruimten voor zowel evenementen als ontspanningsruimte. De binnenstad zal steeds meer gaan functioneren als openbare tuin van bewoners en bezoekers. De opgave vergroening betreft niet alleen publiek domein maar vergroening is minstens zo belangrijk voor ontwikkelingen op privéterrein. er is een hoge urgentie om te vergroenen, gezien de klimaatopgave die speelt in de binnenstad van Nijmegen. Vergroening is dan ook het leidende principe dat bij gebiedsontwikkeling nummer 1 prioriteit dient te zijn. Door vergroening en biodiversiteit centraal te stellen en boven aan de checklist van nieuwe transformatie of nieuwbouwprojecten te zetten krijgt groen ook de aandacht die het verdient. Groen heeft dan ook een positief effect op de leefbaarheid en versterkt de sociale cohesie in de stad. Vergroening zit in alle schaalniveaus; van grootschalige bomen en daktuin projecten tot het vergroenen van vervallen steegjes. Hierbij gaat het om openbaartoegankelijke voorzieningen.

Veelzijdig verleden: inspiratie voor de toekomst

Een belangrijk principe is koesteren van het verleden en transformeren vanuit de kracht van het verleden. Het DNA van Nijmegen kent zoals gezegd een rijke en veelzijdige historie. Monumenten bevatten het DNA en geven de stad kleur en een bijzondere identiteit. Monumenten dragen een verleden, vertalen zich in verhalen en houden deze historie in leven. De historie van Nijmegen is beperkt voelbaar in de binnenstad. Neem bijvoorbeeld het historische Valkhof waar de gehele geschiedenis van West- Europa is af te lezen. Nijmegen staat niet alleen bekend om de tijd van de Romeinen. Ook in andere tijden in de geschiedenis hebben diverse gebeurtenissen een stempel gedrukt op de stad. Ook deze gebeurtenissen verdienen zichtbare en trotse plek in de stad. Er liggen kansen om deze rijke geschiedenis ook in de buitenruimte zichtbaar te maken en uit te dragen. Verstop het verleden niet: eer het verleden en integreer het in de zichtbare uitstraling van de stad. De openbare ruimte inrichten als speelbal van de geschiedenis en de historie beleefbaar maken is hierbij het uitgangspunt. De bezoeker meenemen op reisdoor de geschiedenis van Nijmegen.

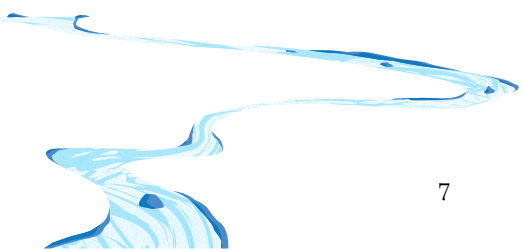
Voetgangersrijke binnenstad: wandelaar centraal

Het wandelevenement Vierdaagse Nijmegen is verweven in de identiteit van Nijmegen en daarmee een belangrijke drager. Wederom speelt de geschiedenis van de stad een belangrijke rol. De eerste editie vond plaats in 1909 en is in de jaren die volgde is het uitgegroeid tot het oudste en grootste wandelevenement van Nederland met jaarlijks meer dan 1,4 miljoenbezoekers. Nijmegen als wandelstad zou niet alleen voelbaar moeten zijn tijdens de vierdaagse. Geef ook ook naast het evenement ruimte aan de wandelaar. Ruimte geven aan de wandelaar verhoogt de verblijfskwaliteit en ook de verblijfsduur wordt daarmee verlengd. Een voetgangersbeleid biedt kansen om richting te geven aan de voetgangersvriendelijke wandelstad Nijmegen. Het beleid dient de bewoner en bezoeker aan te moedigen om met de fiets of lopend het centrum te bezoeken. Maak in de binnenstad deze vorm van mobiliteit leidend. De wandelaar wordt centraal gesteld en het overige verkeer is te gast. Fietsers volgen hierna in de mobiliteit hiërarchie. De auto en de bus zijn in deze situatie te gast. Hiermee wordt de autobezoeker verleid om te parkeren aan de rand van de (binnen)stad. Randvoorwaarde voor deze ingreep is dat de autogebruiker op een servicegerichte wijze het centrum kan bereiken. Een mobiliteit hiërarchie biedt structuur aan de uitwerking van dit principe, met ook aandacht voor een visie op P&R. De binnenstad omringt met mobiliteitshubs, fietsenstallingen en vervoerknooppunten. Kwaliteit verleid!

Ruimtelijk beeld: de Waal omarmen

‘’Nijmegen, stad aan de Waal’’. Vroeger had Nijmegen een haat-liefdeverhouding met de rivier de Waal die eeuwenlang haar oevers bepaalde. In tijden van oorlog vormde de rivier een risico voorvijandige invallen en in tijden van overstromingen was Nijmegen door de ligging aan de rivier een risicogebied. De Waalkade bevindt zich in de Benedenstad van Nijmegen en kenmerkt zich als recreatief gebied waar men kan uitwaaien en recreëren. De Waal stroomt nu langs Nijmegen, maar er liggen kansen om de Waal door de binnenstad te laten stromen om zo het water te beleven in de binnenstad. De Waalkade was eeuwen lang een belangrijke aanjager in de ontwikkeling van Nijmegen. De transformatie van de Waalkade werpt zijn vruchten af en is in het Nijmegen van nu een belangrijke hotspot. Door de Waalsprong zijn de binnenstad en de Waal meer centraal komen te liggen. Het echt omarmen komt tot uitdrukking in het versterken van de verbinding tussen de Bovenstad en het Waalfront en de Waalkade (samen het waterfront). Hierbij is het ook van belang om afstemming te hebben met Rijkswaterstaat om zowel de veiligheid principes als de ontwerpkwaliteit te waarborgen. Naast het treffen van maatregelen om overstromingen te voorkomen is ook de verblijfsfunctie van het Waalgebied erg belangrijk.

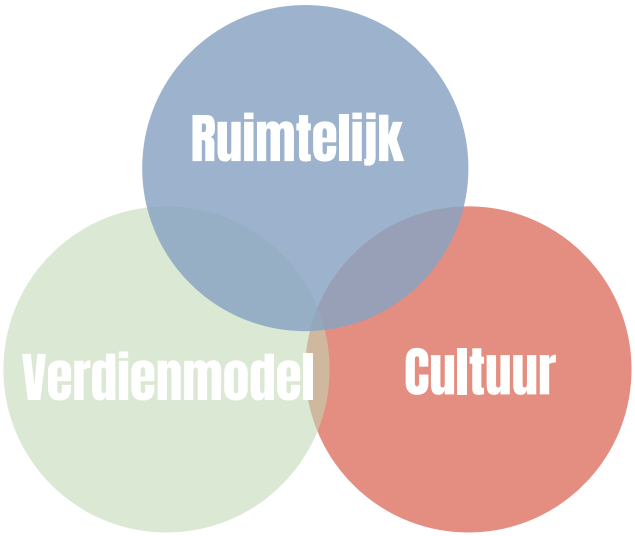

Verdienmodel

Duurzame gebiedsontwikkeling gaat over duurzame investeringen. En stad die een duidelijk verdienmodel heeft op duurzaamheid en economie is succesvol in de toekomst. Een project dient waarde toe te voegen aan de stad, zowel economische als sociale waarde. Daarbij creëert de verdichtingsopgave ook een opgave in werkgelegenheid. De 11.000 woningen die tot 2030 zullen worden gerealiseerd vraagt om nieuwe banen en werkgelegenheid. Gebiedsgerichte ingrepen met oog voor de vestigingseisen van economische activiteiten in combinatie met de hiervoor genoemde leidende principes voor de ontwikkeling van de binnenstad dragen bij aan de economische aantrekkingskracht voor investeerders en geven een impuls aan de verblijfskwaliteit van het gebied (bewoner en bezoeker).

De ambitie van het verdienmodel gaat samen met de andere ambities. Er ligt een uitdaging om een evenwichtige balans tussen ruimte, cultuur en het verdienmodel te vinden. De cultuur component benadrukt de meerwaarde van de geschiedenis. De ruimtelijke component benadrukt eveneens de cultuur component, maar onderstreept ook de urgentie om keuzes te maken vanuit de klimaat- en verdichtingsopgaven. De cultuur en geschiedenis wordt pas zichtbaar als je deze daadwerkelijk een podium geeft in de binnenstad. Het verdienmodel legt de basis voor het waarborgen van economisch verantwoorde investeringen én toevoegen van een maatschappelijke sociale meerwaarde voor de stad.

> *De cultuur en geschiedenis wordt pas zichtbaar als je deze daadwerkelijk een podium geeft in de binnenstad.*

3 TOEPASSING LEIDENDE PRINCIPES

Inleiding

De hiervoor benoemde opgaven vragen concrete vertaling in projecten en activiteiten voor de binnenstad. Om inzichtelijk te maken wat we bedoelen geven we enkele voorbeelden. Twee meer algemene opgaven: inbreidings- en transformatieprojecten, waarbij vergroening het vertrekpunt is en de 'voetganger' als vertrekpunt voor de inrichting van de openbare ruimte. En twee concrete locaties: Joris Ivensplein en de locatie Lindenberg-Casino.

Inbreiding/-transformatieprojecten

Prioriteit nummer 1 bij inbreidings- en transformatieprojecten is ten alle tijden groen. Nijmegen bruist van hoogwaardige verblijfsplekken waar men graag wil vertoeven. Toch liggen er nog kansen om in bepaalde deelgebieden van de binnenstad ingrepen te doen om de leefbaarheid te verhogen. De aanpak van hofjes en steegjes die momenteel een negatief effect hebben op het veiligheidsgevoel zijn kleine ingrepen die echter een wezenlijk verschil kunnen maken. Vergroening gaat verder dan hofjes en straten, ook innovatieve daktuinen bieden uitkomst voor de klimaatopgave en dragen bij aan de hoogwaardige ontmoetingsplekken in de binnenstad. Vergroening is bij deze ingrepen het sleutelwoord en zou het vertrekpunt bij deze ingrepen moeten zijn.

Inrichting verkeersstraten

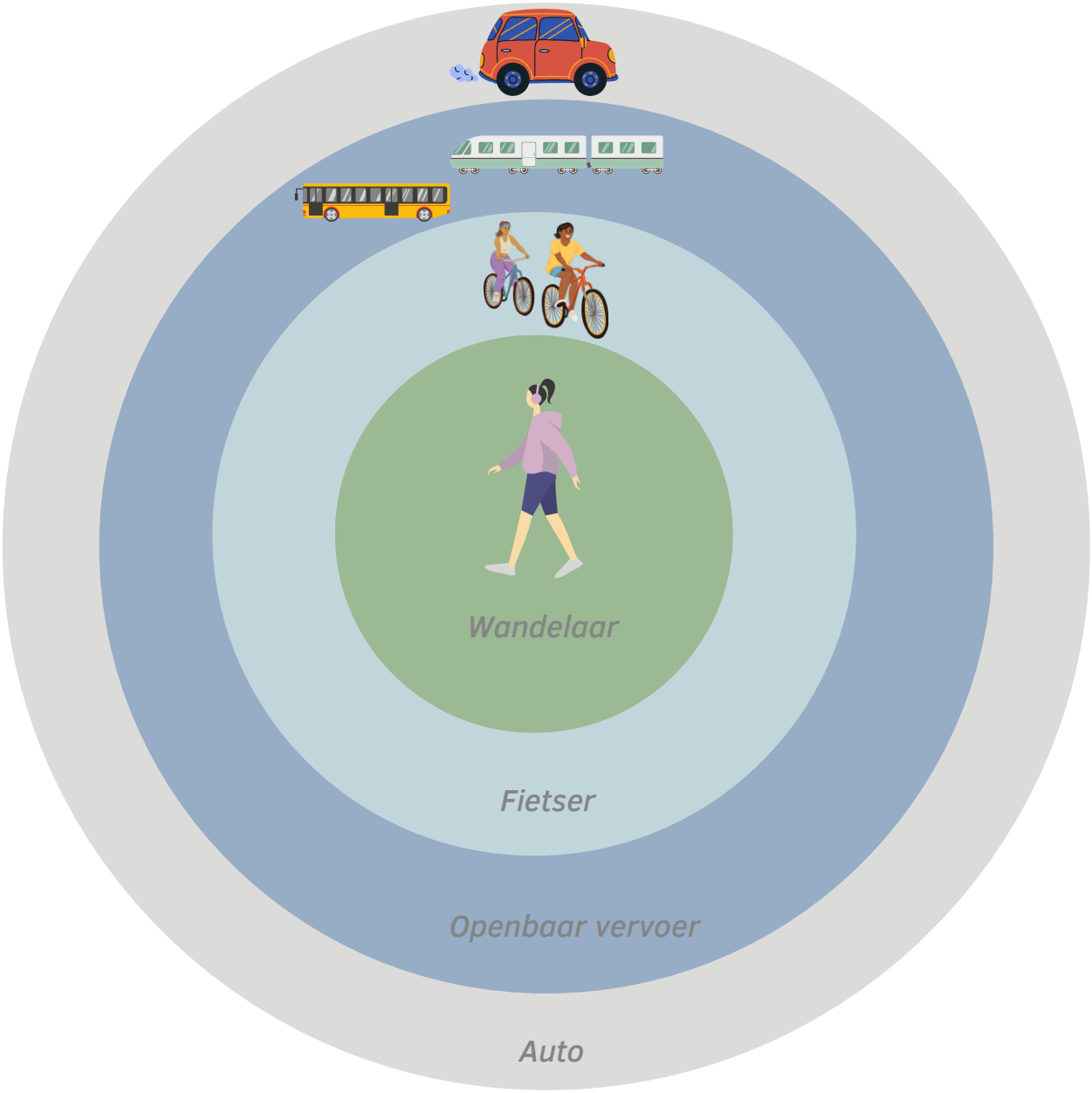
Zoals benoemd in de bovenstaande leidende principes ligt de focus voor de komende jaren op het centraalstellen van de voetganger. Door het concept vierdaagse te gebruiken als kapstok/ambitie van het mobiliteitsbeleid wordt de focus automatisch gelegd op de wandelaar. Grote wandelroutes door de stad, net als tijdens de vierdaagse verwelkomen de wandelaar. Per gebied kan gekeken worden wat voor effecten deze grote routes hebben voor het gebied wat betreft infrastructuur en mobiliteit.

Joris Ivensplein

Het Joris Ivensplein heeft de potentie om de schakelplek in de nieuwebinnenstad te worden. De gunstige ligging tussen het Waalfront, de Waalkade, Kronenburgerpark en het kernwinkelgebied biedt de mogelijkheid om een knooppunt tussen deze gebieden te worden. Door de leidende principes van de wandelaar centraal te stellen en vergroening toe te passen ontstaat er een maatschappelijke meerwaarde rondom het plein.

Lindenberg-Casino

Voor de locatie Lindenberg-Casino liggen kansen om de verbinding Bovenstad-Waalkade-Valkhof te verbeteren. Bij een eventuele functieverandering is dit bij uitstek een locatie om een mix van functies in te passen. Naast wonen, horeca, cultuur kan hier ook een werklocatie ontwikkeld worden met creatieve bedrijvigheid, ambacht en flexwerkplekken. Vergroening kan hier actief worden ingezet in relatie met het Valkhof en de Waalkade.

HIËRARCHIE MOBILITEITEN

WANDELAAR CENTRAAL

5 TROTS OP DNA NIJMEGEN

Sturing geven aan alle toekomstige fysieke (ruimtelijke) en sociale (culturele) activiteiten en projecten in de binnenstad vanuit een ambitie vraagt om een lange adem. Het kost tijd en vraagt leiderschap en visie. Met tijden van investeren en tijden van rendement.

De uitdaging ligt om de komende jaren het DNA van Nijmegen nog beter tot uiting te laten komen en voort te bouwen aan de authentieke stad waar tegelijkertijd ook ruimte is voor innovatie en vernieuwing. Als stad is het van grote meerwaarde om keuzes te durven maken, die ten alle tijden bijdragen aan een stad waar ruimte is voor verblijf met hoogwaardige openbare ruimte. Lef en durf betekent ook verantwoordelijkheid nemen voor de keuzes die je als stad maakt. Door dicht bij de identiteit van Nijmegen te blijven en door de leidende principes altijd als ontwikkelkader te gebruiken zijn keuzes te verantwoorden.

De nieuwe winkel metafoor van de Nijmeegse bodem

''We experimenteren. We creëren, onderzoeken en maken plezier. We ontdekken en falen. We koken voornamelijk met planten. We geloven namelijk in botanische gastronomie. Je eet wat we dichtbij vinden. In voedselbossen. Op natuurakkers. In ommuurde tuinen. Laat je verrassen. Proef de regio. Proef het seizoen.''

Dit zijn de woorden van de chef-kok Emile van der Staak, eigenaar van het Michelin restaurant De Nieuwe Winkel. Dit concept is een prachtige metafoor van Nijmeegse bodem. Geloven in je kracht en dat met ambitie en leiderschap uitdragen, zonder concessies, leidt tot een bijzonder resultaat. Ook al kan het lang duren voordat het doel bereikt wordt, de aanhouder wint!

Bron: Paul Rapp

Bronnen afkomstig van Unsplash rechtenvrij en fotomateriaal BRO

UITDAGINGEN & TRENDS ONTWIKKELINGEN

Verdichtingsopgave als vetrekpunt

De binnenstad dient voor een steeds grotere groep een fijne leefomgeving te worden. Om het woningtekort aan te pakken moeten er in Nijmegen tot 2030 zo'n 11.000 woningen gerealiseerd worden. Daarbij dient de stad ruimte te bieden voor de bijkomende groei van de werkgelegenheid (groei van 15.500 banen tot 2030). De extra woningen zullen vooral ontwikkeld worden in de zogeheten 'focusgebieden'. Deze focusgebieden zijn: de Waalsprong, Waalfront, centrum/stationsomgeving, Kanaalzone/Winkelsteeg en Heyendaal. Naast de focusgebieden zijn continu ook projecten op andere locaties die een opportuniteit bieden voor bewoning en verdichting.

Klimaatopgave

Hittestress, wateroverlast en andere klimaatopgaven zijn bekende uitdagingen in binnensteden. Door klimaatverandering staat de leefbaarheid van onze omgeving onder druk. Als stad heb je de verantwoordelijkheid om een prettig woon-, en werkmilieu te garanderen. Het antwoord? Vergroening als nummer 1 prioriteit.

- De verdichtingsopgave zal resulteren in meer woningen die toegevoegd zullen worden aan de stad. Vergroening van de binnenstad is noodzakelijk om **hittestress** in de toekomst aan te pakken en de verblijfskwaliteit te verhogen, met name in bebouwde stedelijke omgeving.
- De stad wordt vaak gezien als b**edreiging voor de biodiversiteit**, omdat verstedelijking het landschap drastisch veranderd. Toch liggen er volop kansen voor steden in het herstellen van biodiversiteit. Het verhogen van het aandeel groen en specifiek inzetten van groen en verblijfsgelegenheid voor fauna in de stad levert een grote en snelle verhoging op van biodiversiteit.
- Waterafvoer / infiltratie.

Ruimtelijke opgave

De geplande woningbouw heeft gevolgen voor de inrichting van de openbare ruimte. Deze opgave vraagt dan ook om kritisch te kijken naar de verhouding van privaat en publieke ruimte. Verdichting van de stad is noodzakelijk, maar de kwaliteit van de woon-, en leefruimte er tevens beter van worden. Dezelfde oppervlakte openbare ruimte wordt dus steeds intensiever gebruikt. Duurzaam ruimtegebruik is van groot belang om de openbare ruimte zo in te richten dat ruimte in verstedelijkte gebieden zo efficiënt mogelijk wordt benut. De openbare ruimte dient te functioneren als ‘huiskamer van de stad’ en een ontmoetingsplek, als verlenging van een zowel een woning als de werkplek. Wederom is vergroening het sleutelwoord. Ordening en reducering van veel ruimte in beslag nemende mobiliteit is een grote opgave. In de binnenstad ligt het primaat bij de voetganger en de fietser. Zonder te kort te doen aan de algehele bereikbaarheid van de binnenstad. Daarbij is ruimte terug geven aan de voetganger en fietser ook van groot belang.

De openbare ruimte dient te functioneren als ‘huiskamer van de stad’ en een ontmoetingsplek, als verlening van zowel een woning als de werkplek.

Functiemix

De verdichtingsopgave van Nijmegen vraagt om een flexibele houding ten aanzien van de functiemix van de stad. De groei van10.000 woningen en 10.000 banen heeft gevolgen voor de inrichting van de binnenstad. De functies en de openbare ruimte dienen aan te sluiten op de behoeften van de in Nijmegen werkenden, de bezoekers van Nijmegen en de bewoners.

- **Retail**: De fysieke winkel wordt steeds meer een hub, oftewel: een centrale rol in het netwerk. Klanten kunnen spullen in de winkel ophalen, maar ook daar laten bezorgen, proberen of terugsturen. De winkel is een plek waar beleving en service centraal staat. Maatwerk en dienstverlening zijn essentieel. Dat waar voor je naar de stad komt dient een beleving te zijn.
- **Werk verandert**: De opkomst van ZZP'ers, startups, ambachtelijke bedrijvigheid neemt toe daarmee de vraag naar flexibele inspirerende werkplekken. Mengconcepten waarbij cultuur, Retail en werk samenkomen.

- **Horeca is gewild, maar ook kwetsbaar:** De horeca sector is conjuctuur gevoelig. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een economisch gezonde stad is randvoorwaarde voor aantrekkelijke binnenstad.
- **Maatschappelijke voorzieningen:** Tegelijkertijd vervullen binnensteden een belangrijke sociale functie voor de inwoners in de directe omgeving in het kader van de leefbaarheid. Ook hier neemt de diversiteit van voorzieningen al jaren toe. Denk aan zorg gerelateerde diensten, winkelambachten (kappers, schoonheidssalons, etc.) en sociaal-maatschappelijke voorzieningen zoals kinderopvang, een bibliotheek of sportvoorzieningen.

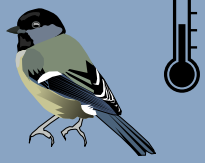
VERDICHTINGSOPGAVE

1

2

KLIMAATOPGAVE

3

RUIMTELIJKE OPGAVE

4

FUNCTIEMIX

NIJMEGEN TOEKOMSTBESTENDIG

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Weerbaarheidsanalyse 2022

Gemeente Nijmegen

Definitief

BRO

colofon

projectnaam
Weerbaarheidsanalyse 2022

datum
11 april 2023

projectnummer
P05990

opdrachtgever
Gemeente Nijmegen

BRO
projectleider
FWi

projectteam
RKo & IBo

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

Inhoud

1 Introductie 4
1.1 Inleiding 5
1.2 Aanpak 5

2 Draagvlak en functioneren 6
2.1 Bevolking 7
2.1.1 Toekomstverwachting 7
2.2 De binnenstad van Nijmegen vergeleken 8
2.2.1 Inwoners 8
2.2.2 Retail 8
2.2.3 Maatschappelijke en overige vestigingen 11
2.3 Bezoekersaantallen 12

3 Trends en ontwikkelingen 14

4 Enquête onder ondernemers in de binnenstad 17
4.1 Visie ondernemers op het functioneren van de binnenstad 18
4.1.1 Positieve aspecten binnenstad: bereikbaarheid wordt veel genoemd 18
4.1.2 Kansen voor de binnenstad: verbeteren van sociale veiligheid en parkeren 18
4.1.3 Functioneren van de binnenstad visie per deelgebied 19

5. Sterktes en zwakten, kansen en bedreigingen op binnenstedelijk niveau 20

6. Analyse deelgebieden binnenstad 22
6.1 Toelichting op de analyse 23
6.1.1 Kwalitatieve en kwantitatieve aspecten 24

7. Deelgebieden 25
7.1 Kernwinkelgebied 26
7.1.1 Toelichting kwalitatieve analyse 27
7.1.2 Toelichting kwantitatieve analyse 30
7.1.3 SWOT-analyse 30
7.2 Mariënburg, Marikenstraat e.o. 32
7.2.1 Toelichting kwalitatieve analyse 33
7.2.2 Toelichting kwantitatieve analyse 36
7.2.3 SWOT-analyse 36
7.3 Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. 38
7.3.1 Toelichting kwalitatieve analyse 39
7.3.2 Toelichting kwantitatieve analyse 42
7.3.3 SWOT-analyse 42
7.4 Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o. 44
7.4.1 Toelichting kwalitatieve analyse 45
7.4.2 Toelichting kwantitatieve analyse 48
7.4.3 SWOT-analyse 48
7.5 Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeck-huysenstraat 50
7.5.1 Toelichting kwalitatieve analyse 51
7.5.2 Toelichting kwantitatieve analyse 54
7.5.3 SWOT-analyse 54
7.6 Hertogstraat. Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o. 56
7.6.1 Toelichting kwalitatieve analyse 57
7.6.2 Toelichting kwantitatieve analyse 60
7.6.3 SWOT-analyse 60
7.7 Waalkade, Oude Haven e.o. 62
7.7.1 Toelichting kwalitatieve analyse 63
7.7.2 Toelichting kwantitatieve analyse 66
7.7.3 SWOT-analyse 66
7.8 Stationsgebied, Handelskade e.o. 68
7.8.1 Toelichting kwalitatieve analyse 69
7.8.2 Toelichting kwantitatieve analyse 72
7.8.3 SWOT-analyse 72

9. Toekomstperspectief 74
9.1 Toekomstperspectieven 75
9.2 Perspectieven per deelgebied 78

Bijlage 1 - Toelichting begrippen

1 Toelichting kwalitatieve en kwantitatieve aspecten 81
1.1.1 Toelichting kwalitatieve aspecten 81
1.1.2 Toelichting kwantitatieve aspecten 81

Bijlage 2 - Inzicht in Bezoekers

1 Introductie

Al enkele jaren voert BRO voor de gemeente Nijmegen een weerbaarheidsanalyse uit. De weerbaarheidanalyse bevat de belangrijke trends, het functioneren van de binnenstad en de deelgebieden. Deze editie bevat naast de meest actuele cijfers een visie op de toekomst van de binnenstad van Nijmegen.

1.1 Inleiding

De weerbaarheidsanalyse is, samen met een duidelijke visie op de binnenstad, een belangrijke bouwsteen voor het nog op te stellen uitvoeringsprogramma in het kader van de ‘Koers voor de binnenstad’. In de weerbaarheidsanalyse wordt ingezoomd op de binnenstad van Nijmegen en de verschillende deelgebieden.

Ten opzichte van eerdere edities is de weerbaarheidsanalyse dit jaar meer kwalitatief ingestoken. Er is nadrukkelijk gekeken naar het toekomstbeeld en perspectieven voor de binnenstad van Nijmegen de verschillende deelgebieden.

1.2 Aanpak

In deze rapportage komen verschillende onderzoeken samen. De resultaten van deze verschillende onderdelen samen vormen de de basis voor de gegeven perspectieven.

De verschillende onderdelen die terug komen in de rapportage zijn:

- **Interviews**. De verschillende afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie zijn geïnterviewd. Tijdens deze interviews is nadrukkelijk stilgestaan bij de kansen en opgaven voor de binnenstad van Nijmegen en de verschillende deelgebieden. De input uit de interviews is nadrukkelijk meegenomen bij het opstellen van de perspectieven voor de binnenstad.
- **Benchmark**. De binnenstad van Nijmegen is in beeld gebracht en gebenchmarkt met twaalf (vergelijkbare) steden. Zo is onder andere gekeken naar het huidige aantal inwoners, samenstelling van de bevolking, toekomstverwachting, publieksfuncties, aanbod, leegstand, het aantal maatschappelijke vestigingen en het aantal banen.
- **Deelgebieden**. De deelgebieden zijn zowel kwantitatief als kwalitatief beoordeeld.
- **Enquête**. Ondernemers in de binnenstad is gevraagd naar het vestigingsklimaat. Wat zijn positieve aspecten en wat kan er beter?
- **Expert opinion**. Op basis van onze eigen kennis en expertise komen we tot aanbevelingen en inzichten voor de deelgebieden. Ook hebben we meermaals een bezoek gebracht aan de binnenstad van Nijmegen.
- **Inzicht in Bezoekers**. Met behulp van Resono data is gekeken naar de bezoekersaantallen van de binnenstad van Nijmegen als geheel en de verschillende deelgebieden.

2 Draagvlak en functioneren

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op het draagvlak en het functioneren van de binnenstad van Nijmegen als geheel. Voor het draagvlak is onder andere gekeken naar de bevolkingsontwikkeling en de samenstelling van de bevolking in Nijmegen. Voor het functioneren wordt de binnenstad van Nijmegen vergeleken met een benchmark van in totaal 12 steden. Ook is gekeken naar de bezoekersaantallen.

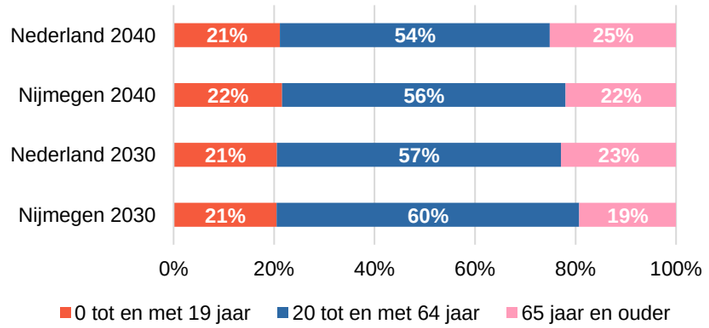
2.1 Bevolking

- Op 1 januari 2022 telde de gemeente Nijmegen ca. 179.230 inwoners[1]. Ten opzichte van 1 januari 2017 is sprake van een stijging van 3,3%.
- In de gemeente Nijmegen is 48% man en 52% vrouw.
- Ten opzichte van het Nederlands gemiddelde heeft Nijmegen een hoger aandeel 20 tot 29 jarige. De figuur hiernaast toont de bevolkingsopbouw van Nijmegen. De aanwezigheid van verschillende onderwijsinstellingen zoals de HAN en de Radboud Universiteit hebben hier een positief effect op. Deze specifieke bevolkingssamenstelling vraagt om voorzieningen en functies die passen bij deze groep.

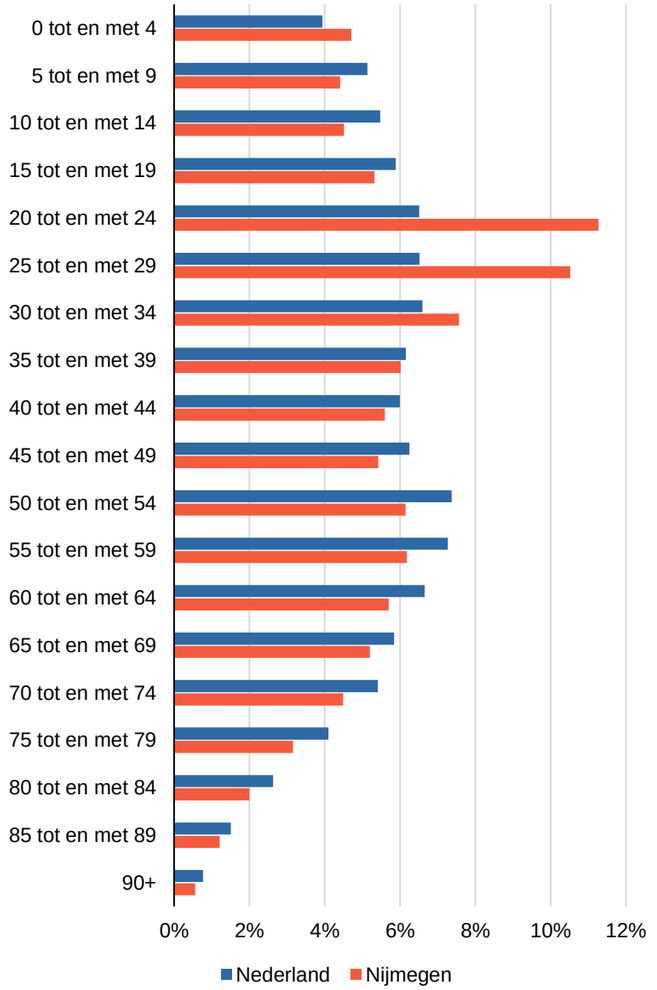
2.1.1 Toekomstverwachting

- De komende jaren is de verwachting dat het aantal inwoners verder blijft toenemen. Prognoses van het CBS/PBL[2] schatten dat de gemeente Nijmegen in 2030 ca. 203.200 inwoners telt, een stijging van 13,4%. Ook in de periode daarna blijft het aantal inwoners verder stijgen. De verwachting is dat Nijmegen in 2040 ca. 212.000 inwoners telt.
- Ook in de binnenstad is er sprake van verdichting en neemt het aantal inwoners de komende jaren fors toe. Zo zijn er plannen voor woningbouw in het stationsgebied en het Vlaams Kwartier.
- Net als in de rest van Nederland stijgt het aandeel 65-plussers in Nijmegen. Door de relatief jonge bevolking blijft het aandeel 65-plusses onder het Nederlands gemiddelde.
- De forse toename van de bevolking heeft invloed op de binnenstad van Nijmegen. Meer mensen in een hoog stedelijk gebied vraagt om een andere kijk op de binnenstad.

Toekomstverwachting per leeftijdscategorie

Huidige demografie ten opzichte van het Nederlands gemiddelde

[1] Bevolkingscijfers Nijmegen.
[2] PBL/CBS regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2022.

2.2 De binnenstad van Nijmegen vergeleken

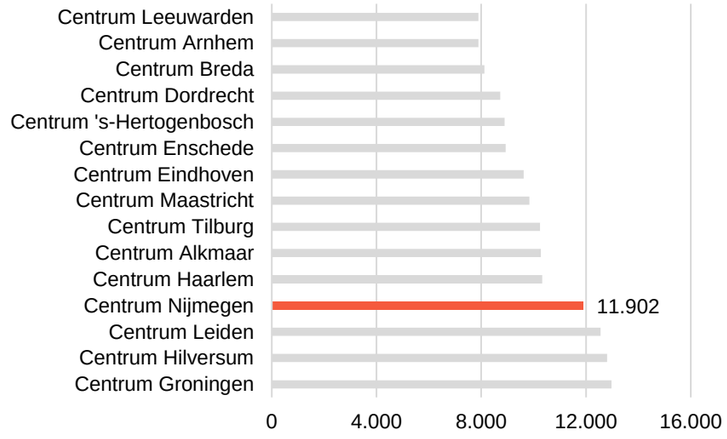
Om de positie van de binnenstad van Nijmegen te vergelijken is een benchmark met vergelijkbare binnensteden opgesteld. In de benchmark zitten de volgende steden: Alkmaar, Arnhem, Breda, Dordrecht, Eindhoven, Groningen, Haarlem, Hilversum, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, 's-Hertogenbosch, Enschede en Tilburg.

2.2.1 Inwoners

Hoog aantal inwoners per km²

- In de binnenstad van Nijmegen wonen ca. 12.345 inwoners[3]. Dit komt neer op ca. 11.900 inwoners. Hiermee heeft de binnenstad van Nijmegen een hoog aantal inwoners per km². Alleen de binnensteden van Groningen, Hilversum en Leiden kennen een hogere bevolkingsdichtheid.

Aantal inwoners per km² in het centrum

2.2.2 Retail

Het factsheet (pagina 10) geeft een overzicht met de belangrijkste resultaten. Voor de analyse is gebruik gemaakt van de meest recente Locatus gegevens[4]. Als afbakening voor de binnenstad van Nijmegen is het totaal van de verschillende deelgebieden gehanteerd. In de bijlage 1 is een overzicht opgenomen waarin de verschillende termen verder zijn toegelicht.

Aantal publieksfuncties[5] is afgenomen

- Op dit moment telt de binnenstad van Nijmegen ca. 857 publieksfuncties. De afgelopen jaren is het aantal publieksfuncties in de binnenstad van Nijmegen afgenomen.
- Ook in de benchmark steden is zichtbaar dat het aantal publieksfuncties afneemt. Zichtbaar is dat het aantal publieksfuncties in de benchmark steden zelfs iets harder is gedaald dan in de binnenstad van Nijmegen.

Leegstand[6] (op basis van het WVO) is gedaald

- In 2022 ligt de leegstand in Nijmegen onder de gemiddelde leegstand van de benchmark. Door de jaren heen fluctueerde de leegstand in de binnenstad van Nijmegen. Gedurende de tijd is zichtbaar dat de leegstand in de binnenstad van Nijmegen is gedaald.

Leegstand (op basis van het aantal VKP) blijft stabiel

- Ook de leegstand op basis van het aantal verkooppunten ligt onder het gemiddelde van de benchmarksteden. Zichtbaar is dat het percentage nagenoeg gelijk is gebleven. Hieruit valt op te maken dat de gemiddelde grootte van de leegstaande panden is afgenomen.

Filialiseringsgraad retail gelijk aan de benchmark steden

- Door de jaren heen fluctueerde de filialiseringsgraad in Nijmegen licht. Op dit moment is 42% van de retail verkooppunten een filiaalbedrijf.
- De filialiseringsgraad in Nijmegen is nagenoeg gelijk aan die van de benchmark steden.

Functiemix is verschoven

- De functiemix in de binnenstad van Nijmegen is de afgelopen jaren verschoven. Zowel het aantal leegstaande panden als het aanbod Mode & Luxe nam af, terwijl het horeca aanbod stijgt. Dit ligt in lijn met de bredere trend die zichtbaar is dat binnensteden meer zijn dan alleen een plek om te winkelen.
- De benchmark steden laten een nagenoeg gelijk patroon zien. Ook de huidige functiemix in Nijmegen verschilt weinig met die van de benchmark steden. De functiemix is gebaseerd op het aantal verkooppunten.

Grotere retail panden in Nijmegen

- In de binnenstad van Nijmegen is door de jaren heen schaalvergroting van de retail panden zichtbaar. Mogelijk als gevolg van samenvoegingen en behoefte aan grotere winkels.
- De schaalgrootte van retail panden in de binnenstad van Nijmegen is beduidend groter dan in de benchmark steden. Het historische karakter van een binnenstad heeft grote invloed op de gemiddelde schaalgrootte. Zo ligt de gemiddelde schaalgrootte in een stad als 's-Hertogenbosch een stuk lager.
- Ook is gekeken naar het aantal retail panden met een bepaalde omvang. Het aandeel kleine panden is, vergeleken met de benchmark, iets lager. Het aandeel grootschalige panden (meer dan 900 m² wvo)

[3] Voor het bepalen van het aantal inwoners in gebruik gemaakt van de CBS vierkantstatistiek (2021). Als contour voor de binnenstad is de afbakening uit figuur 2 pagina 23 gebruikt.
[4] Download datum: november 2022.
[5] Publieksfuncties: totale optelling van alle verkooppunten dagelijks, mode & luxe, vrije tijd, in/om huis, detailhandel overig, horeca, cultuur & ontspanning en diensten.
[6] Om een vergelijking in de tijd mogelijk te maken is de oude methodiek gehanteerd voor het berekenen van de leegstand.

is gelijk aan de benchmark, zie de figuur hiernaast. Op basis van de aanbod cijfers wijkt Nijmegen niet af.

Dagelijks aanbod neemt toe

- Het dagelijks aanbod in de binnenstad van Nijmegen is in de loop der jaren licht toegenomen. Met het oog op de stijging van het aantal inwoners in de binnenstad is dit een goede ontwikkeling.
- De ontwikkeling van het dagelijks aanbod is gelijk aan de ontwikkeling die zichtbaar is in de benchmark steden.

Recreatief aanbod afgenomen, nu gelijk aan de benchmark steden

- Tot aan 2018 was er in de binnenstad van Nijmegen meer recreatief aanbod gevestigd dan in de benchmark steden. Na 2018 is het recreatief aanbod nagenoeg gelijk aan dat van de benchmark steden.

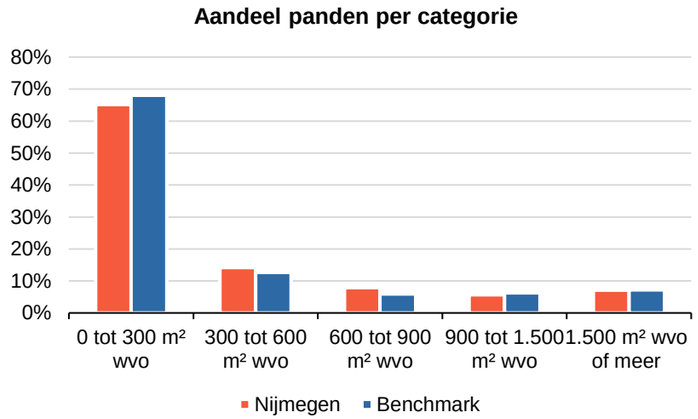
Doelgericht aanbod blijft stabiel

- Het doelgerichte aanbod in de binnenstad van Nijmegen licht boven het gemiddelde in de benchmark steden. 2018 kende een piek die veroorzaakt wordt door de komst van All About Living in het oude V&D pand.

Aanbod per 1.000 inwoners

Tot slot is gekeken naar het aanbod per 1.000 inwoners, zie tabel 1. Naast het huidige aantal inwoners is ook gekeken naar het aanbod per 1.000 inwoners in 2030 en 2040. Het aanbod is hiervoor gelijk gelaten, maar het aantal inwoners is gebaseerd op de prognose. Hiervoor zijn de cijfers van het CBS/PBL die eerder in paragraaf 2.1 is besproken gehanteerd[7].

- Uit de tabel valt op te maken dat de binnenstad van Nijmegen beschikt over minder detailhandel per 1.000 inwoners in vergelijking met de benchmarksteden.
- De grootste verschillen zijn zichtbaar in de groepen dagelijks, mode & luxe.
- De binnenstad van Nijmegen heeft juist weer meer aanbod in de categorie in/om huis.
- Wanneer wordt gekeken naar het toekomstige aanbod in 2030 en 2040 valt op dat met name het aanbod mode & luxe en in/om huis afneemt. Het aanbod ligt op dit moment al onder de benchmark en zal in de toekomst alleen maar meer afnemen. Ook het dagelijks aanbod neemt aanzienlijk af ten opzichte van de huidige situatie.Voor de toekomstige situatie is de omvang van het huidige aanbod gehanteerd en gedeeld door het aantal inwoners in 2030 en 2040.

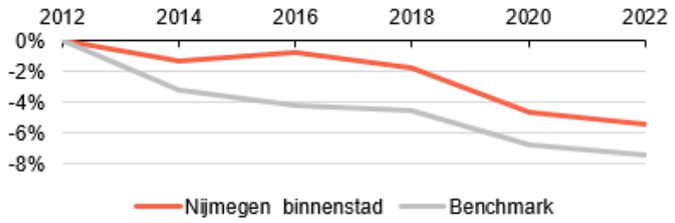

Tabel 1: Aanbod per 1.000 inwoners (in m² wvo).

	Nijmegen	Benchmark	Toekomst 2030	Toekomst 2040
Leegstand	39	78	32	31
Dagelijks	62	73	51	49
Mode & Luxe	279	308	229	219
Vrije tijd	51	52	58	56
In/om huis	87	74	72	69
Detailhandel overig	25	24	21	20

[7] Hierbij moet opgemerkt worden dat zowel voor Nijmegen als de benchmark is gekeken naar de betreffende woonplaats en niet naar de gemeente zoals bij de voorspelling vna het CBS/PBL wel is gedaan.

Ontwikkeling publieksfuncties t.o.v. 2012

Leegstand op basis van het WVO

	Nijmegen binnenstad	Benchmark
2022	4%	9%
2016	8%	12%
2012	9%	8%

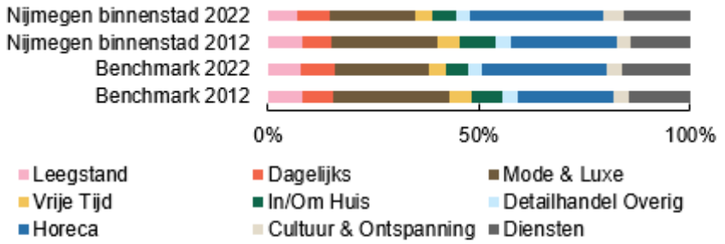
Leegstand op basis van het aantal VKP

	Nijmegen binnenstad	Benchmark
2022	7%	8%
2016	7%	8%
2012	8%	7%

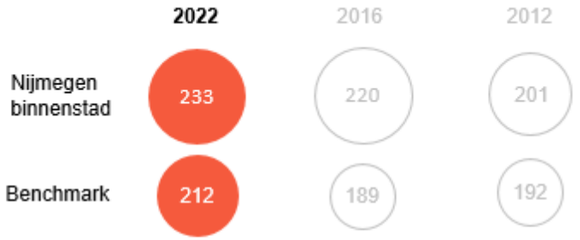
Filialiseringsgraad retail

	Nijmegen binnenstad	Benchmark
2022	42%	41%
2016	39%	40%
2012	41%	42%

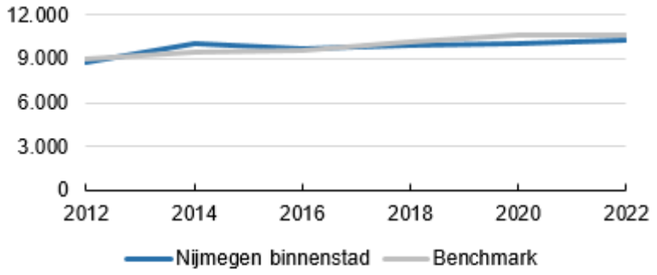
Functiemix

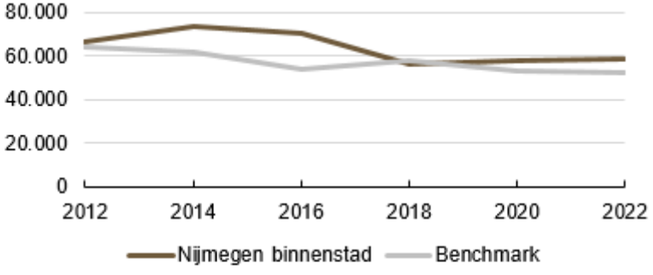
Schaalgrootte retail panden (in m² wvo)

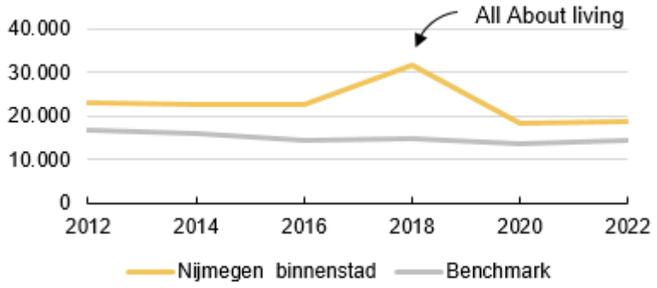
Ontwikkeling dagelijks aanbod (m² wvo)

Ontwikkeling recreatief aanbod (m² wvo)

Ontwikkeling doelgericht aanbod (m² wvo)

2.2.3 Maatschappelijke en overige vestigingen

Naast het retailaanbod is gekeken naar de aanwezigheid van maatschappelijke instellingen en overige vestigingen in de binnenstad van Nijmegen. Ook hier is een vergelijking gemaakt met de benchmarksteden.

- Voor de analyse is gebruik gemaakt van LISA gegevens.
- Voor de analyse is gekeken naar maatschappelijke instellingen. Hierbij is specifiek gekeken naar: onderwijs (primair en speciaal onderwijs, voorgezet onderwijs, tertiair onderwijs, overig onderwijs en dienstverlening voor het onderwijs), gezondheidszorg (ziekenhuizen, medische en tandheelkundige praktijken, paramedische praktijken, verpleeghuizen etc.) en het aantal geldscheppende financiële instellingen.
- Ook het totaal aantal overige bedrijven en banen is in beeld gebracht.

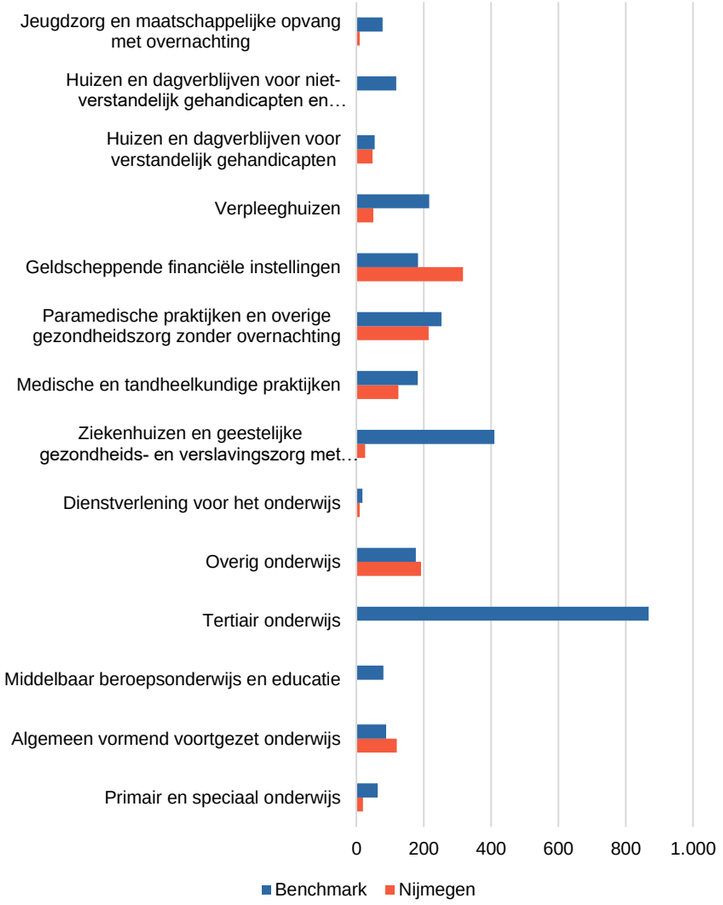
Aantal banen in de binnenstad ligt beneden de benchmark steden

- In totaal telt de binnenstad van Nijmegen 1.130 banen in het onderwijs, gezondheidszorg en financiële instellingen. Dit aantal ligt 60% lager dan het aantal bannen in de benchmarksteden. Ook het aantal vestigingen ligt in het centrum van Nijmegen (300 vestigingen) een stuk lager dan in de benchmark steden (430 vestigingen).
- De binnenstad van Nijmegen telt in totaal 12.000 arbeidsplaatsen. Ten opzichte van de benchmark steden ligt het aantal arbeidsplaatsen in de binnenstad van Nijmegen 8% lager. De benchmarksteden tellen gemiddeld ca. 13.110 banen.
- Het totaal aantal vestigingen in de binnenstad van Nijmegen is gelijk aan de benchmark. De binnenstad van Nijmegen telt 2.140 vestigingen.
- Op basis van het aantal banen en het aantal vestigingen kan geconcludeerd worden dat in de binnenstad van Nijmegen relatief veel bedrijven zijn gevestigd, maar het aantal mensen dat er werkt ligt iets lager dan in de overige steden. Gemiddeld telt een bedrijf in de binnenstad van Nijmegen 5,6 banen. In de benchmark steden ligt dit op 6,1.
- Ook het type bedrijven dat gevestigd is in de binnenstad van Nijmegen verschilt. Het aantal maatschappelijke banen en vestigingen is een stuk beperkter dan in de benchmarksteden.

Nijmegen vergeleken met de benchmarksteden

- Iedere stad heeft zijn eigen ‘specialismes’. Zo heeft het centrum van Enschede bovengemiddeld veel banen gerelateerd aan het ziekenhuis. Het ziekenhuis Medisch Spectrum Twente is gelegen aan de rand van de binnenstad en trekt hierdoor veel werkgelegenheid. De binnensteden van Groningen en Leiden hebben beide veel banen in het tertiair onderwijs[8]. In Groningen ligt de Rijksuniversiteit Groningen aan de rand van de binnenstad en ook de Universiteit van Leiden is gevestigd aan de rand van het centrum.
- Het centrum van Nijmegen kent veel banen die gelinkt zijn aan ‘geldscheppende financiele instellingen’. De aanwezigheid van het hoofdkantoor van Rabobank Hart van Nijmegen verklaart dit. Bij deze financiele instellingen werken ook relatief veel mensen per vestiging aangezien er maar 5 in deze categorie gevestigd zijn.
- Ook zijn in de binnenstad van Nijmegen veel mensen werkzaam in een paramedische praktijken (fysiotherapie, ergotherapie, diëtiek of logopedie) en overige gezondheidszorg. Dit zijn vaak kleine praktijken met gemiddeld 2 werknemers. Ook in de benchmarksteden zijn de paramedische praktijken goed vertegenwoordigd.
- Zowel het primair en speciaal onderwijs als het voortgezet onderwijs is een stuk sterker aanwezig in de benchmark binnensteden. Dit geldt zowel voor het aantal banen als het aantal vestigingen.
- Vergeleken met de benchmark is ook de zorg, zowel qua aantal banen als vestingen, minder sterk vertegenwoordigd in de binnenstad van Nijmegen.

Aantal banen maatschappelijke en overige vestigingen

[8] Omvat hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs, onderwijs van de Open Universiteit (voor zover examenprogramma's) en ander, veelal particulier, beroepsonderwijs op dit niveau.

2.3 Bezoekersaantallen

In bijlage 2 is het volledige Inzicht in Bezoekers rapport opgenomen. Hierin wordt gedetailleerder ingegaan op de verkregen inzichten. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de hoofconclusies.

Ontwikkeling aantal unieke bezoekers

- Gedurende het jaar bleven de bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het begin van het jaar toont een duidelijke stijging, maar deze is te verklaren door de lockdown. Vanaf 25 februari vervielen de meeste coronamaatregelen. Aan het einde van het jaar is ook een lichte daling van de bezoekersaantallen te zien, mogelijk speelt de economische situatie (stijgende prijzen, dalend consumentenvertrouwen en toenemende kosten voor gas en energie) hierin een rol.
- Koningsdag was het eerste grootschalige evenement dat na de coronamaatregelen werd georganiseerd. 27 april is dan ook drukste dag van het jaar. De invloed van Koningsdag op de verschillende deelgebieden verschilt. Het Kernwinkelgebied kent bijvoorbeeld een duidelijke piek in de bezoekersaantallen en de Tweede Walstraat niet.
- Als we inzoomen op de deelgebieden in de binnenstad ontwikkelen die zich verschillend qua bezoekersaantallen. Het profiel is sterk bepalend. In het Kernwinkelgebied bleven de bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het deelgebied Waalkade, Oude Haven e.o. kent een grilliger verloop. Het gebied kent sterkere fluctuaties in de bezoekersaantallen door de evenementen die er gehouden worden.

Bezoekfrequentie: ‘fans’ van de binnenstad

- Ondanks dat het niet mogelijk is om toeristische bezoeken uit de gegevens te filteren kan wel gekeken worden naar de bezoekfrequentie.
- Het gemiddeld aantal regelmatige bezoekers (een bezoeker die minimaal 3 en maximaal 9 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied heeft bezocht) per weekdag is op maandag tot en met vrijdag in het tweede kwartaal beduidend hoger dan in de overige kwartalen. Mogelijk is hier sprake van een inhaaleffect. Dit inhaaleffect heeft in beperkte mate effect gehad op de bezoekersaantallen op zaterdag. Op zaterdag is het verschil tussen het eerste en tweede kwartaal minder groot dan op de overige dagen.
- Het aantal bezoekers dat frequent (een bezoeker die minimaal 10 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied bezoekt) een bezoek bracht aan de binnenstad nam fors toe in het tweede kwartaal. Ook onder deze groep is mogelijk spraken van een inhaaleffect. Mensen zijn blij dat men er weer op uit kan en doet dit dan ook veelvuldig.

Herkomst bezoekers: invloedsgebied en toerisme

- Gedurende het jaar komen er meer bezoekers uit verder weggelegen postcodegebieden die een bezoek brengen aan de binnenstad van Nijmegen. Het invloedsgebied van de binnenstad is toegenomen.
- De binnenstad van Nijmegen heeft logischerwijs de belangrijkste verzorgingsfunctie voor de inwoners in de eigen gemeente en de aangrenzende gemeenten.
- In het eerste kwartaal is zichtbaar dat het er meer bezoekers uit verder weg gelegen gemeenten zoals Hof van Twente, Rijssen-Holten, Borne, Hengelo en Dinkelland afkomstig waren. Mogelijk speelt hier mee dat inwoners uit deze gemeenten sterk de behoefte hadden om er op uit te gaan. De binnenstad van Nijmegen is dan een aantrekkelijke keus. In de overige kwartalen nam het aantal bezoekers uit deze gemeenten af en bezochten ze waarschijnlijk weer meer de eigen centra.

Combinatiebezoeken: loopstromen en doorbloeding deelgebieden

- De synergiewerking tussen de verschillende deelgebieden in de binnenstad is redelijk stabiel gebleven.
- Het combinatiebezoek met de Waalkade is vaak beperkt. De ligging, bereikbaarheid en het hoogteverschil zijn hiervoor een mogelijke verklaring.
- Het Kernwinkelgebied en het deelgebied Mariënburg hebben een sterke relatie. Voor bezoekers die komen om recreatief te winkelen zijn beide gebieden aantrekkelijk om te bezoeken. Zaterdag is voor beide deelgebieden de belangrijkste dag qua bezoekersaantallen.
- Het combinatiebezoek tussen het deelgebied Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o. is een stuk beperkter dan bij de overige deelgebieden. Bezoekers brengen doelgerichter een bezoek aan het gebied. Het profiel van het gebied dat zich richt op horeca en cultuur past hierbij.
- In het eerste kwartaal liggen de combinatiebezoeken een stuk hoger dan in de overige kwartalen. De lockdown die nog grotendeels van kracht was in het eerste kwartaal heeft invloed op de combinatiebezoeken. Mogelijk bezochten bezoekers de binnenstad van Nijmegen anders gedurende deze periode. In de overige kwartalen is zichtbaar dat het combinatiebezoek tussen de verschillende deelgebieden afneemt. Er kwamen meer bezoekers en het bezoek werd doelgerichter. Hierdoor neemt het combinatiebezoek af.

Ontwikkeling overige feiten en cijfers

- Een van de drukste dagen in de binnenstad van Nijmegen was 27 april (Koningsdag).
  - Het aantal bezoekers lag 26% hoger dan op een gemiddelde woensdag in het tweede kwartaal van 2022.
  - Het aandeel incidentele bezoekers tijdens Koningsdag ligt hoger dan op een gemiddelde woensdag in het tweede kwartaal.
- Op zondag is het koopzondag. Opvallend is dat het druktebeeld afwijkt van de overige kwartalen. Tussen 13.00 en 16.00 uur is het drukker gedurende het eerste kwartaal. Mogelijk is het bezoekdoel anders en kwamen bezoekers meer voor een wandeling dan om te winkelen.
- In het vierde kwartaal is de piek in aantal bezoekers op zaterdag vervroegd. Lag de piek in het derde kwartaal tussen 13.00 uur en 14.00 uur, nu in het vierde kwartaal ligt de piek tussen 12.00 uur en 13.00 uur.

- Op donderdag avond is het koopavond in Nijmegen. Ten opzichte van het derde en vierde kwartaal is het aantal bezoekers gedurende de koopavond iets afgenomen. In het vierde kwartaal tussen 17.00 uur en 21.00 uur daalde het aantal bezoekers met 11% ten opzichte van het tweede kwartaal. Het aantal bezoekers ligt tijdens koopavond wel hoger (+15%) dan op een gemiddelde dinsdagavond in het vierde kwartaal.

3 Trends en ontwikkelingen

De omgeving waarin we wonen is constant in verandering. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen beschreven. Ook wordt stilgestaan bij de betekenis van deze trends voor de binnenstad van Nijmegen.

Recreatief aanbod staat onder druk

De bestedingen in winkels op het gebied van mode, sport, speelgoed en media staan al jaren onder druk, als gevolg van het internet en de beperkte uniciteit van veel formules. De coronacrisis heeft grote negatieve impact gehad op de sector. De gemiddelde winkelomzet per hoofd voor mode & luxe in 2017 bedroeg circa € 850. In 2021 daalde dit naar € 654, een daling van 23%. Vergelijkbaar met de daling van de winkelbestedingen is ook al jaren een gestage daling van de winkelruimte (-15%) een feit. In het centrum van Nijmegen is zichtbaar dat het recreatieve aanbod onder druk staat. Ten opzichte van 2012 is het aantal winkels in deze categorie afgenomen. Sinds 2018 blijft het aanbod echter redelijk stabiel.

Online kooporiëntatie ligt genuanceerd

Het aantal consumenten dat online aankopen doet is de afgelopen coronajaren fors toegenomen. Met name winkels in binnensteden op het gebied van mode en media hebben hier last van gehad. Toch lijkt de extreme groei af te vlakken. Er is de laatste jaren veel geïnvesteerd in aantrekkelijke binnensteden. Mensen blijven behoefte houden aan het sociale contact en 'het dagje uit'. Bovendien maken online webshops bijna nooit winst en rekenen steeds meer webshops verzendkosten. Er zullen altijd doelgroepen zijn die veel online winkelen, maar er zijn ook veel doelgroepen die fysiek blijven winkelen. Het is én-én. Nijmegen heeft een goede uitgangspositie in handen. De stad heeft een sfeervolle historische binnenstad en beschikt naast het reguliere winkelaanbod over deelgebieden met een eigenzinnig aanbod. Hiermee trekt het een specifieke doelgroep aan. Ook is zichtbaar dat het aanbod aan cultuur en horeca is toegenomen.

Centrumgebieden veranderen

Waar de (recreatieve) winkels verdwenen werden deze voor een groot deel gevuld met horeca, diensten en ontspanning. Ook werken, wonen, cultuur en maatschappelijke functies krijgen een steeds prominentere rol in centrumgebieden en worden steeds belangrijker voor het goed functioneren. Centrumgebieden krijgen een steeds evenwichtigere functiemix, wat positief is voor de weerbaarheid en leefbaarheid. Deze ontwikkeling is duidelijk zichtbaar in de binnenstad van Nijmegen. De komende jaren neemt het aantal bewoners van de binnenstad fors toe. Ook de samenstelling van het aanbod is gewijzigd. Het aantal winkels is afgenomen en het aantal horecazaken en cultuur aanbod nam juist toe. In vergelijking met de benchmarksteden blijft Nijmegen qua maatschappelijke voorzieningen iets achter. De stad is sterk vertegenwoordigd in de financiële dienstverlening door het regiokantoor van Rabobank. Minder sterk is het onderwijs en de zorg vertegenwoordigd. De afstand tot de campus is groot. Door aan de universiteit gelieerde activiteiten meer naar de binnenstad te halen wordt deze verbinding sterker. Denk hierbij bijvoorbeeld aan werkplekken waar studenten rustig kunnen werken, maar ook andere kleinere initatieven die de zichtbaarheid van de universiteit in het centrum vergroten zijn wenselijk.

Aantal bezoekers zit weer in de lift

Het aantal bezoekers aan binnensteden stond de afgelopen jaren fors onder druk. De coronacrisis zorgde ook hier voor historisch lage bezoekersaantallen en een wijziging in het consumentengedrag. Het aantal bezoekers neemt in binnensteden weer gestaag toe. Consumenten hebben nu eenmaal behoefte aan een dagje uit. Binnensteden met een diverse mix aan functies en een goede profilering profiteren. Ook de grotere binnensteden doen het weer een stuk beter sinds de coronajaren. Gedurende het jaar bleven de bezoekersaantallen in de binnenstad van Nijmegen redelijk stabiel. Het begin van het jaar toont een duidelijke stijging, maar deze is te verklaren. Ieder deegebebied heeft zijn eigen dynamiek. De profilering van het gebied en evenementen hebben grote invloed op de bezoekersaantallen.

Leegstand fors gedaald

Ondanks toenemende onzekerheid (dalend consumentenvertrouwen, de oorlog in Oekraïne, stijgende energiekosten en inflatie) is de leegstand in Nederland verder gedaald. Nagenoeg alle type centrumgebieden zagen de winkelleegstand dalen. Dit komt niet doordat er meer winkels bijkomen, maar doordat veel winkelpanden worden ingevuld met horeca of diensten of worden getransformeerd naar wonen. Ten opzichte van 2015 nam de leegstand af met 15%. Ook in het centrum Nijmegen is deze ontwikkeling zichtbaar. De leegstand op basis van het wvo nam fors af en ook de leegstand op basis van het aantal verkooppunten is afgenomen. Voor de verschillende deelgebieden is gekeken naar hoe de leegstaande panden zich hebben ontwikkeld. Hierin valt op dat de ligging en profiel van het deelgebied waarin het leegstaande pand gelegen is bepalend is. Zo zijn in het kernwinkelgebied meer panden opnieuw ingevuld met aanbod in de categorie Mode & Luxe.

Omzet bezorgeconomie sterk gegroeid en aantal aanbieders steeg

De Nederlandse bezorgeconomie is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Zo steeg de omzet van fooddelivery in 2021, ten opzichte van 2020, met 28%. Bezorging door supermarkten en andere retailers is verantwoordelijk voor de grootste stijging: 36%. Restaurants en andere foodserviceformules zijn goed voor 19% groei in 2021. Corona heeft hier fors aan bijgedragen, echter was er in de jaren daarvoor ook al sprake van groei. Niet alleen de omzet steeg, ook het aantal aanbieders is fors gestegen. In Nederland nam het aantal aanbieders in de categorie fastservice ten opzichte van 2012 toe met 39%. Wanneer specifiek gekeken wordt naar het aantal horeca verkooppunten in de categorie bezorgen en halen is een toename zichtbaar van 117%. Ook in de binnenstad van Nijmegen is het aantal fastservice aanbieders toegenomen. De ontwikkeling verschilt echter per deelgebied. Met name in het deelgebied Bloemerstraat en Lange Hezelstraat is een toename zichtbaar. Tegelijkertijd met deze toename neemt ook de overlast toe. Scooters en fietsen blokkeren het voetpad en bezorgers scheuren door de straten. Bezorgers horen nu eenmaal bij de huidige tijd waarin we leven, maar zorg hierbij is wel een goede balans.

Flitsbezorgers: aanbod ontwikkeling verandert

De afgelopen jaren zijn er steeds meer nieuwe boodschappen diensten ontstaan die inspelen op snelheid en gemak. Veel van deze aanbieders zijn ook in Nijmegen actief. Denk aan aanbieders als Crisp, Picnic, Flink, Getir & Hello Fresh. Vandaag de dag is echter een ommekeer zichtbaar. De concurrentie is groot en de winsten staan onder druk. Enkele aanbieders (Zapp) zijn inmiddels al uit het straatbeeld verdwenen of overwegen een landelijk vertrek (Gorilla's & Flink).

Duurzaamheid en gezondheid steeds belangrijker voor de consument

Consumenten zijn zich steeds bewuster van de impact die consumeren heeft op het klimaat. Weten waar een product van is gemaakt, waar en hoe het is gemaakt en of het gerecycled kan worden zijn hierdoor steeds belangrijker. Ook hechten consumenten steeds meer waarde aan gezonde voeding en een gezonde levensstijl. Deze opkomende trend is duidelijk terug te zien in de Lange Hezelstraat. Het toekomstperspectief van het gebied is hiermee hoog. De nadruk ligt hier op duurzaamheid en ook zijn er verschillende speciaalzaken aanwezig. Daarnaast fungeert de straat een broedplaats voor jonge startende ondernemers

4 Enquête onder ondernemers in de binnenstad

Lokale ondernemers zijn van cruciaal belang voor de ideniteit en het economisch functioneren van de binnenstad. Middels een enquête zijn ondernemers bevraagd om hun visie op de binnenstad van Nijmegen te delen. In deze paragraaf zijn de belangrijkste resultaten te vinden.

4.1 Visie ondernemers op het functioneren van de binnenstad

- Naast een algemene analyse van de resultaten is per deelgebied (paragraaf 4.1.3) gekeken naar de antwoorden. Omdat een relatief hoog aantal anoniem de enquête heeft ingevuld, is gekozen om enkel de deelgebieden waar voldoende reacties voor waren apart uit te werken.
- De enquête maakte deel uit van de Evaluatie Binnenstadsfonds Nijmegen. In de maanden januari en februari konden ondernemers deelnemen aan de enquête. In totaal hebben 86 ondernemers deelgenomen aan de enquête. Het aantal ondernemers per deelgebied is niet statistisch significant, maar geeft wel een goed beeld hoe lokale ondernemers denken over de verschillende deelgebieden.

4.1.1 Positieve aspecten binnenstad: bereikbaarheid wordt veel genoemd

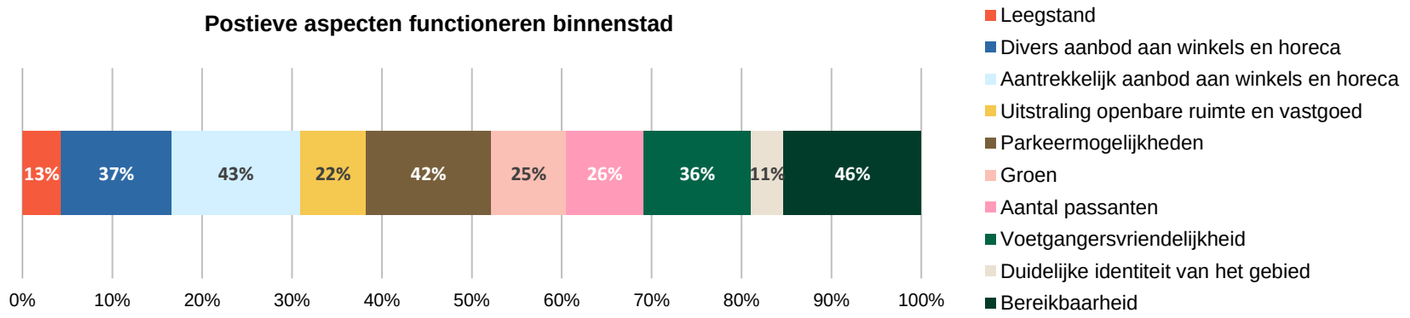
- Het vestigingsklimaat waar ondernemers zich bevinden is van groot belang voor het functioneren van de onderneming. De ondernemers is gevraagd om maximaal drie thema's te kiezen die zij als positief ervaren in het deelgebied (zie de thema's in de figuur).
- Uit de resultaten blijkt dat de ondernemers in hun huidige vestigingsmilieu het meest positief zijn over de bereikbaarheid in de binnenstad. 46% van de ondernemers noemt dit aspect. Logischerwijs wordt ook het thema parkeermogelijkheden over het algemeen goed beoordeeld (42%). Ook werd 'aantrekkelijk aanbod aan winkels en horeca' vaak aangegeven als positief aspect.
- Er liggen daarentegen duidelijk kansen vanuit het perspectief van de ondernemers om voor deelgebieden de identiteit te versterken en deze beter uit te dragen. Slechts 11% koos dit thema als positief aspect in de enquête. Ook zien de ondernemers kansen om de binnenstad van Nijmegen meer te vergroenen (ook in het kader van klimaatadaptatie). Slechts 25% van de ondernemers verkoos dit als positief aspect. Ook het aantrekken van passanten werd minder vaak als positief beoordeeld, in vergelijking met andere thema's.

4.1.2 Kansen voor de binnenstad: verbeteren van sociale veiligheid en parkeren

- Hoewel bereikbaarheid onder veel ondernemers als positief aspect ervaren wordt, noemt ook 40% bereikbaarheid als negatief aspect. Ook de parkeermogelijkheden worden relatief vaak geassocieerd met een negatief aspect van de binnenstad. Hieruit is te concluderen dat er verdeeldheid is onder ondernemers over de bereikbaarheid. De binnenstad bereikbaar houden voor bezoekers, maar ook inzetten op voetgangersvriendelijke gebieden met een hoge verblijfskwaliteit is een grote uitdaging en hier zijn dan ook verschillende meningen van ondernemers.
- Opvallend is verder dat het aspect onveiligheid (sociale veiligheid) vaak als negatief aspect wordt genoemd door ondernemers. Een veilig gevoel op straat en aangename sfeer dragen bij aan een kwalitatief goed vestigingsklimaat. Dit kan dan ook zeker als kans worden gezien om in de toekomst in te zetten op het verhogen van de sociale veiligheid in de binnenstad Nijmegen.

Prioriteit investeringen komende jaren

Vanuit het ondernemersfonds Nijmegen zien de ondernemers de hoogste prioriteit om te investeren in de volgende thema's: Allereerst wordt veel waarde gehecht aan het investeren in de kwaliteit van de openbare ruimte. De twee thema's aankleding straten en pleinen en investeren in sfeerverlichting sluiten goed aan bij dit thema. Ook wordt het thema veiligheid verbeteren nadrukkelijk genoemd als hoge prioriteit. Deze ambities sluiten aan bij de beoordeling van de negatieve en positieve aspecten van de Nijmeegse binnenstad.

4.1.3 Functioneren van de binnenstad visie per deelgebied

Naast het algemene perspectief van de binnenstad van Nijmegen, zijn de resultaten onderverdeeld naar de deelgebieden. Per deelgebied is gekeken naar de positieve aspecten en kansen voor de toekomst.

1. Visie ondernemers kernwinkelgebied: diversiteit aan winkels en horeca

- Over het algemeen wordt het kernwinkelgebied positief beoordeeld door de ondernemers op het aspect ‘divers aanbod horeca en winkels’. Ook wordt voetgangersvriendelijk bij veel ondernemers genoemd als positief aspect.
- Een duidelijk aandachtspunt is de veiligheid in het gebied. Zowel verkeersveiligheid als sociale veiligheid worden relatief slecht beoordeeld door de ondernemers in dit deelgebied. Zo benadrukt een ondernemer dat er veel diefstallen plaatsvinden in de binnenstad.

2. Visie ondernemers Mariënburg, Marikenstraat e.o. positieve uitstraling openbare ruimte

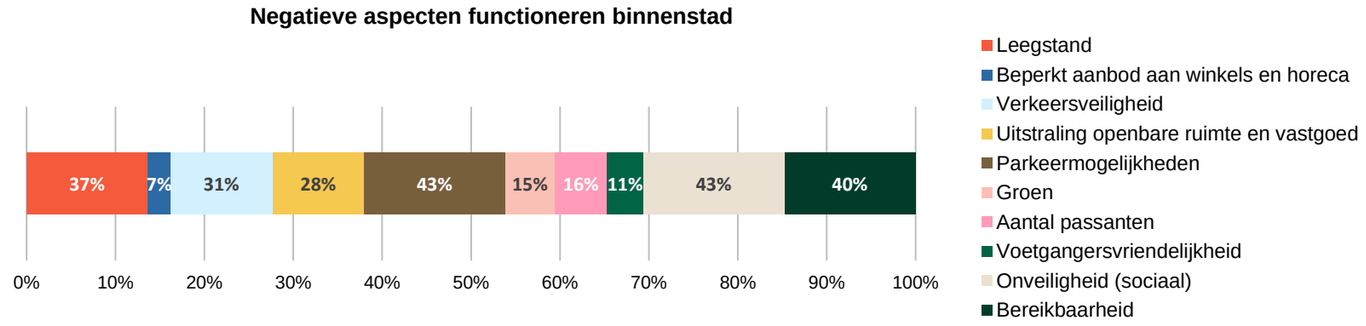
- De uitstraling van de openbare ruimte en het aanbod aan winkels en horeca in de buurt wordt over het algemeen door ondernemers uit het deelgebied als positief ervaren.
- Een verbeterpunt, volgens ondernemers, is de bereikbaarheid en de parkeermogelijkheden van het gebied. Ook wordt aangegeven dat de leegstand in de buurt een negatief effect heeft op het functioneren van het deelgebied. Net als bij deelgebied 1 zijn er kansen om de sociale veiligheid in het gebied te verbeteren.

3. Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. aandacht voor voetganger

- Het aspect ‘aantrekkelijk aanbod aan winkels en horeca in de buurt’ wordt door ondernemers in dit deelgebied vaak genoemd als positief kenmerk van het gebied.
- De voetgangersvriendelijkheid wordt in dit deelgebied als verbeterpunt benoemd. De verkeersveiligheid wordt daarentegen wel positief beoordeeld door de meeste ondernemers. Met name in de Lange Hezelstraat en Stikke Hezelstraat wordt de fietser vaak genoemd als storende factor. Meer handhaving op een fietsvrije zone is een duidelijk wens van ondernemers.

4. Visie ondernemers Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o. positief over aantal passanten, sociale veiligheid verdient aandacht

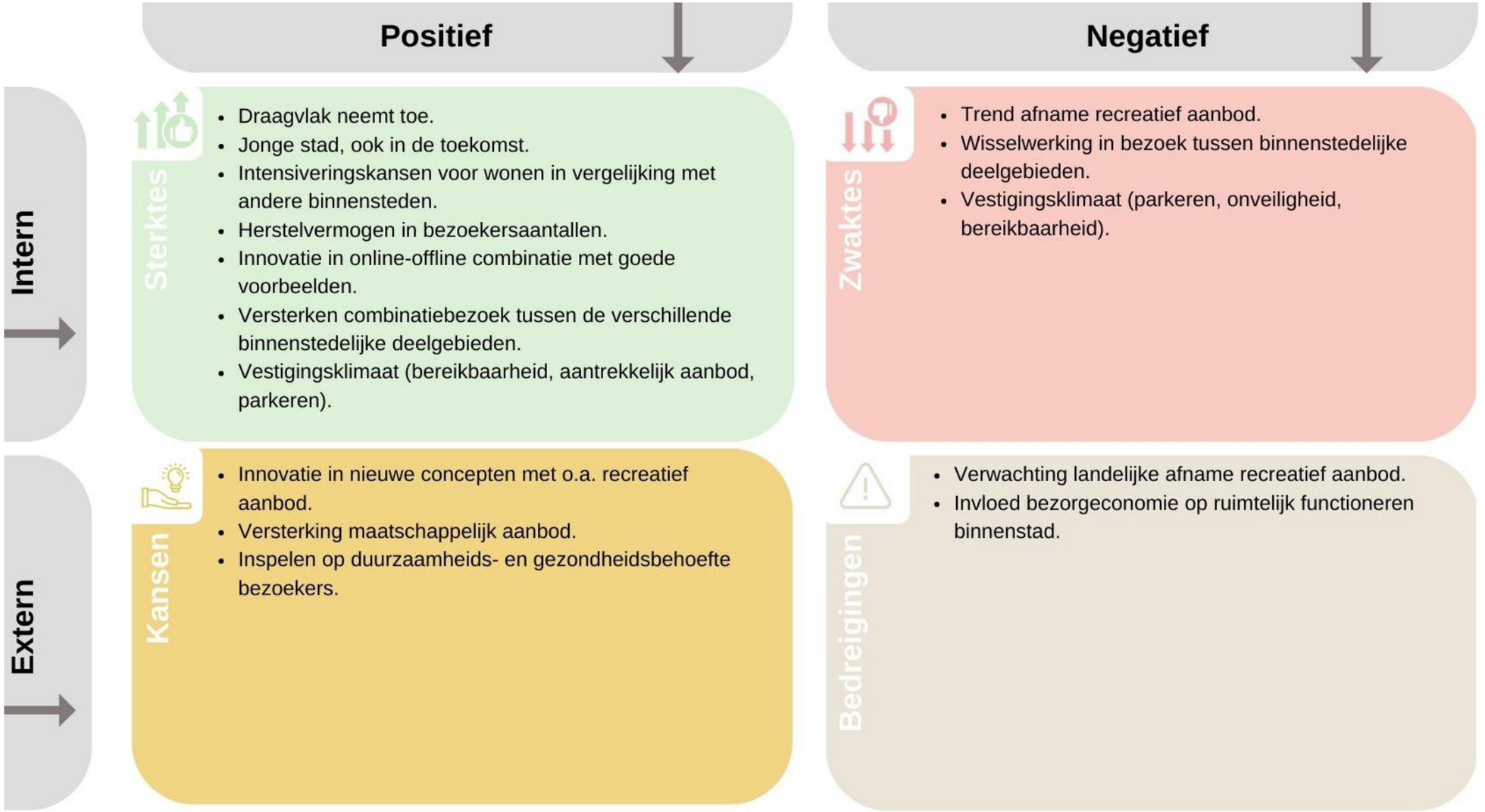
- Ondernemers in dit deelgebied zijn positief over het aantal passanten dat het deelgebied bezoekt.
- Een duidelijk aandachtspunt in dit deelgebied is de veiligheid in de omgeving. Zowel de verkeersveiligheid als de sociale veiligheid op straat worden minder beoordeeld, in vergelijking met andere deelgebieden. Voor de sociale veiligheid wordt nadrukkelijk benoemd dat daklozen wel eens voor overlast zorgen en hier meer aandacht vanuit de gemeente zou moeten komen. Ook te hard rijden door automobilisten wordt vanuit de ondernemers benoemd als aandachtspunt.

5. Sterktes en zwakten, kansen en bedreigingen op binnenstedelijk niveau

In deze SWOT zijn de resultaten van de eerste hoofdstukken gepresenteerd. De SWOT-analyse heeft betrekking op de binnenstad als geheel. In de hoofdstukken die hierna volgen wordt stilgestaan bij de verschillende deelgebieden.

Figuur 1: SWOT binnenstad als geheel.

6. Analyse deelgebieden binnenstad

De deelgebieden zijn zowel kwantitatief als kwalitatief beoordeelt. Van ieder deelgebied is de score afgezet tegen het gemiddelde van de binnenstad als geheel, is een beschrijving gegeven van de kwalitatieve aspecten en is een factsheet gemaakt waarin de ontwikkeling van het deelgebied door de jaren heen zichtbaar is.

6.1 Toelichting op de analyse

De analyse van de deelgebieden is zowel kwantitatief als kwalitatief ingestoken. In tabel 2 en de kaart (figuur 2) is de afbakening van de deelgebieden weergegeven.

Ten opzichte van eerdere edities van de weerbaarheidsanalyse zijn de contouren van de deelgebieden licht gewijzigd. In een aantal gevallen liep de grens van een deelgebied in het midden van de straat. Hierdoor kon het zijn dat een straat in twee deelgebieden viel. Op basis van het adres en de ligging van de pand zijn de contouren aangepast. De historische gegevens zijn eveneens gebaseerd op de aangepaste contouren. Hierdoor blijft het mogelijk om de ontwikkeling van het deelgebied door de tijd te vergelijken.

Tabel 2: Overzicht deelgebieden.

Nummer	Deelgebied
Deelgebied 1	Kernwinkelgebied
Deelgebied 2	Mariënburg, Marikenstraat e.o.
Deelgebied 3	Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o.
Deelgebied 4	Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o.
Deelgebied 5	Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o.
Deelgebied 6	Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o.
Deelgebied 7	Waalkade, Oude Haven e.o.
Deelgebied 8	Stationsgebied, Handelskade e.o.

Figuur 2: Afbakening en ligging van de deelgebieden.

6.1.1 Kwalitatieve en kwantitatieve aspecten

De analyse van de deelgebieden is verdeeld in kwalitatieve en kwantitatieve aspecten. Tabel 3 geeft een overzicht van de aspecten waarop de deelgebieden zijn beoordeeld. In bijlage 1 is een uitgebreidere toelichting opgenomen over de verschillende kwalitatieve en kwantitatieve aspecten.

Tabel 3: Kwalitatieve en kwantitatieve aspecten waarop de deelgebieden beoordeeld zijn.

Kwalitatief	**Kwantitatief**
Clustering	Kritische massa aanbod
Onderscheidend karakter	Leegstand
Uitstraling openbare ruimte en vastgoed	Transformatie
Internetgevoeligheid	Groen
Bereikbaarheid en parkeren	Land Surface Temperature
Voetgangersvriendelijkheid	Schaalgrootte
	Functiemix
	Filialiseringsgraad
	Horeca
	Cultuur
	Inzicht in bezoekers

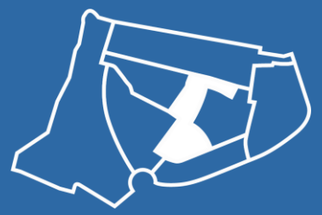
7. Deelgebieden

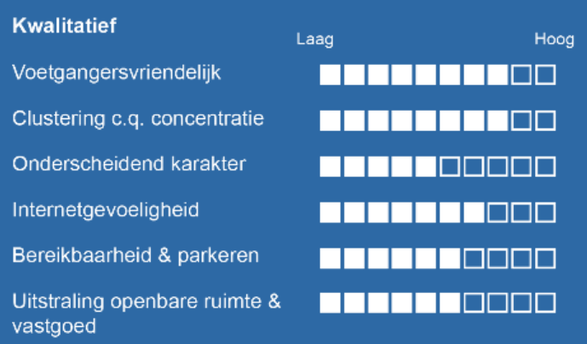
Op de volgende pagina’s worden de verschillende deelgebieden besproken. Ieder deelgebied is zowel kwalitatief als kwantitatief beoordeeld.

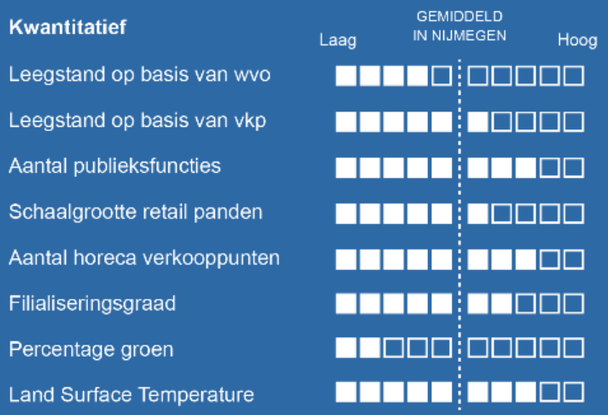

7.1 Kernwinkelgebied

Status: Weerbaar

7.1.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: sterk geclusterd aanbod

- Het kernwinkelgebied kenmerkt zich als een gebied met een hoge kritische massa. Het winkelaanbod is sterk geclusterd en focust zich met name op het Mode & Luxe. Landelijk bekende ketens als H&M, Perry Sport, Zara en Intersport hebben een winkel in het gebied.
- In de winkelpassage Molenpoort staan veel units leeg. De stedelijke functiemening is in dit gebied wordt dan ook minder beoordeeld door de vele leegstaande panden. Voor de Molenpoort Passage bestaan echter plannen voor herontwikkeling.
- De hoofdstraten van het kernwinkelgebied zijn bestemd met woonfuncties op de bovenverdiepingen van winkelpanden wat zorgt voor een levendige verblijfsomgeving.

Onderscheidend karakter: hoog aantal filiaalbedrijven

- Winkelend publiek heeft steeds meer behoefte aan keuze, diversiteit en onderscheidenheid in het winkelaanbod. Tegelijkertijd komen bezoekers ook voor de bekendere ketens. Binnen het kernwinkelgebied zijn voornamelijk winkels in de categorie Mode & Luxe te vinden. Filiaal- en grootwinkelbedrijven voeren in het kernwinkelgebied de bovontoon qua winkelvloeroppervlak. Door de aanwezigheid van deze ketens is het gebied minder onderscheidend in vergelijking met de andere deelgebieden

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed

- Het monumentale pand Waaggebouw gevestigd op het plein de Grote Markt versterkt de historische identiteit van Nijmegen. Verder dragen de verschillende muurschilderingen positief bij aan de algehele uitstraling.
- De winkelstraat is voorzien van goede verlichting, dit draagt bovendien bij aan een veilige omgeving. Ook de sfeervolle kerstverlichting draagt bij aan de aankleding van de binnenstad gedurende de decembermaand.

Afbeelding 1: Een muurschildering in de binnenstad.

Afbeelding 2: De Molenstraat in het kernwinkelgebied.

Afbeelding 3: De Grote Markt met horeca.

Internetgevoeligheid: bovengemiddeld

- In het kernwinkelgebied zijn veel modezakengevestigd. De internetgevoeligheid van deze branche is hierdoor bovengemiddeld. Tegelijkertijd is zichtbaar dat ook ondernemers die online zijn begonnen juist een fysieke winkel openen. Zo is ook modeketen My Jewellery nu gevestigd in de Stikke Hezelstraat.

Bereikbaarheid en parkeren: goede bereikbaarheid

- **Autobereikbaarheid:** Bezoekers kunnen gebruik maken van de parkeergarage Molenpoort en parkeergarage Mariënberg.
- **Fietsbereikbaarheid:** Het straatbeeld van het kernwinkelgebied laat een hoog aandeel van fietsbezoekers zien. De fietsenstalling Plein 1944 gevestigd in het kernwinkelgebied versterkt de fietsbereikbaarheid van de binnenstad. Wel staan op plekken zoals de Grote Markt veel geparkeerde fietsen wat zorgt voor een wat rommelige uitstraling. Een groot deel van het kernwinkelgebied is een voetgangersgebied waar niet gefietst mag worden.
- **Openbaar vervoer:** In de directe omgeving van het kernwinkelgebied zijn verschillende bushaltes te vinden. Verder is het centraal station op loopafstand van het kernwinkelgebied gelegen.

Voetgangersvriendelijkheid: ruime wandelpaden en vriendelijke inrichting

- Het kernwinkelgebied kent ruime wandelpanden. De voetgangersvriendelijke inrichting zorgt ervoor dat de bezoeker comfortabel, ontspannen en veilig kan recreëren. Ook de verschillende pleinen zoals Plein 1944 en de Grote Markt dragen bij aan de voetgangersvriendelijkheid. Een voetgangersvriendelijk gebied heeft een positief effect op de verblijfskwaliteit, verblijfstijd en uiteindelijk de bestedingen van bezoekers.

Afbeelding 4: Plein 1944 als recreatieplek.

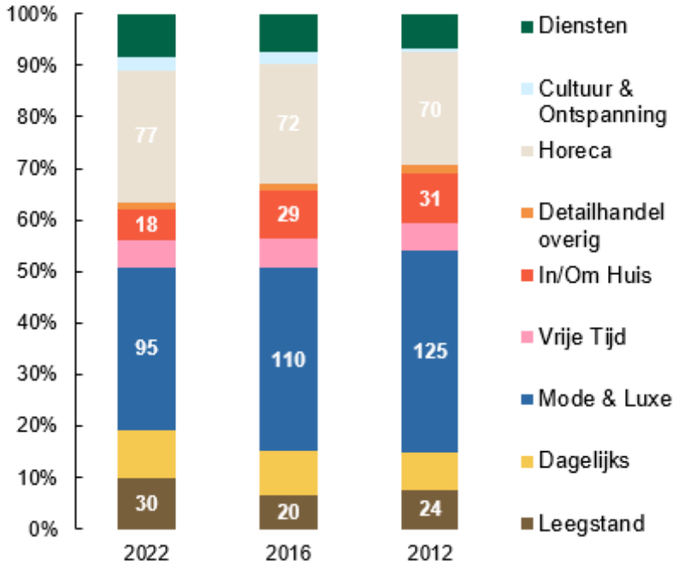

Afbeelding 5: Parkeergarage Molenpoort.

Afbeelding 6: Fietsenrekken en bereikbaarheid fietsen.

Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	**5%**	**10%**
2016	3%	6%
2012	7%	8%

Transformatie leegstaande panden 2016

Publieksfuncties

2022	2016	2012
271	290	295

Verschil t.o.v. 2012: **-8%**

Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	**2**	**-**	**-**	**1**
2012	-	-	-	-

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
61%	60%	59%

7.1.2 Toelichting kwantitatieve analyse

- Door de jaren heen is de functiemix van het kernwinkelgebied licht verschoven. Enkele opvallendheden:
  - Het aantal leegstaande verkooppunten is toegenomen. Het overgrote deel van de leegstand bevindt zich in winkelcentrum Molenpoort.
  - Zowel het aanbod mode & luxe en het aanbod in/om huis is afgenomen. Het horeca aanbod is toegenomen. Met name het aantal restaurants.
- Ten opzichte van 2016 is de leegstand, zowel op basis van het aantal verkooppunten als het wvo, iets toegenomen. In 2022 bedraagt de leegstand in het deelgebied 10% op basis van het aantal verkooppunten en 5% op basis van het wvo.
- Het aantal publieksfuncties is afgenomen met 8% (-19 panden).
- Van de panden die in 2016 leeg stonden staan er maar liefst zeven (opnieuw) leeg. Verder valt op dat vier panden opnieuw zijn ingevuld met aanbod in de categorie Mode & Luxe. Gezien de branchering van het kernwinkelgebied is dit passend.
- Het gebied heeft samen met het deelgebied Mariënburg, Marikenstraat e.o. de hoogste filialiseringsgraad.

Groen: aandeel groen beperkt

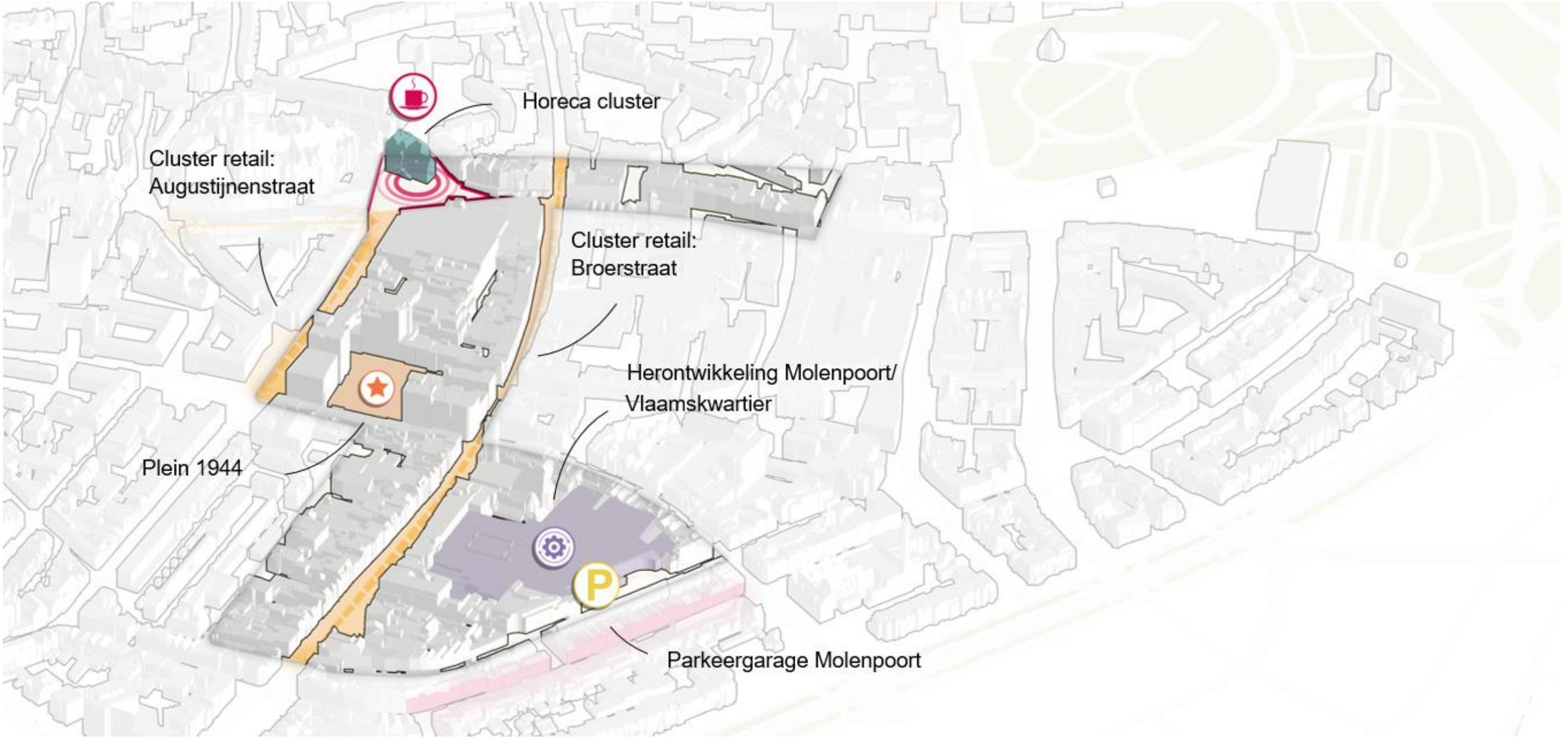
- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het kernwinkelgebied bedraagt 30,2 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 9% hoger dan gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen.
- Het aandeel groen in het kernwinkelgebied bedraagt 4,5%. Hiermee is het kernwinkelgebied een van de deelgebieden met het laagste aandeel groen. Gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen bedraagt het aandeel groen 21,6%.

7.1.3 SWOT-analyse

Figuur 3 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 4.

Figuur 3: Beschrijving van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen.

Figuur 4: Overzichtskaart van het deelgebied.

7.2 Mariënburg, Marikenstraat e.o.

Status: Weerbaar

Kwalitatief

	Laag	Hoog
Voetgangersvriendelijk	■■■■■■■□□□	
Clustering c.q. concentratie	■■■■■■■□□□	
Onderscheidend karakter	■■■■■■■□□□	
Internetgevoeligheid	■■■■■□□□□□	
Bereikbaarheid & parkeren	■■■■■■■□□□	
Uitstraling openbare ruimte & vastgoed	■■■■■■■□□□	

Kwantitatief

	Laag	GEMIDDELD IN NIJMEGEN	Hoog
Leegstand op basis van wvo	■■■■□	□	□□□□
Leegstand op basis van vkp	■■■■■	□	□□□□
Aantal publieksfuncties	■■■■■	□	□□□□
Schaalgrootte retail panden	■■■■■	□	□□□□
Aantal horeca verkooppunten	■■■■■	□	□□□□
Filialiseringsgraad	■■■■■	□	□□□□
Percentage groen	■■□□□	□	□□□□
Land Surface Temperature	■■■■■	□	□□□□

7.2.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: mix van winkels, cultuur en horeca

- Het gebied kent een divers aanbod van winkels, cultuur en horeca. Een van de belangrijkere winkelstraten in het gebied is de Marikenstraat. De Marikenstraat loopt parallel aan de Broerstraat en kent twee niveaus. De uitstraling van het gebied is anders dan de overige winkelstraten in Nijmegen door de moderne architectuur. Bekende ketens als Open32, Jack en Jones, Etos en Kruidvat hebben er een vestiging.
- De ruime opzet van het Mariënburgplein maakt het mogelijk om cultuur te promoten, zoals weergegeven op afbeelding 7. De nabijheid van cultuur in combinatie met horeca (zie afbeelding 8) zorgt voor een goede mix aan verschillende functies.
- Het Koningsplein heeft een hoge horecaconcentratie wat zorgt voor een levendige sfeer op het plein.

Onderscheidend karakter: hoog onderscheidend karakter

- Het gebied heeft een relatief hoog onderscheidend karakter door de mix van cultuur, winkelen en horeca.
- Culturele voorzieningen zoals de bibliotheek De Mariënburg en het monumentale pand de Mariënburgkapel zijn belangrijke trekkers voor het gebied.
- Lokale winkels zoals het Duurzaam Warenhuis zijn gevestigd aan de randen van het deelgebied en stimuleren lokaal ondernemerschap.
- De verschillende architectonische stijlen maken het gebied onderscheidend. Er is goed gebruik gemaakt van nieuw en oud. Het Arsenaal 1824 gevestigd in het Rijksmonument biedt mogelijkheid om bourgondisch te dineren in Middeleeuwse sferen.

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed: schoon en verzorgd

- De uitstraling van de openbare ruimte en het vastgoed oogt schoon en verzorgd. Ook de pleinen zijn schoon en voorzien van goede verlichting. Dit draagt nadrukkelijk bij aan een prettige verblijfskwaliteit.

Afbeelding 7: Een expositie in de openbare ruimte.

Afbeelding 8: Horeca op het Mariënburgplein.

Afbeelding 9: Bibliotheek Mariënburg.

Afbeelding 10: De Marikenstraat.

- In het gebied zijn verschillende gedichten en kunstwerken te vinden. Waaronder het historische monument ‘de Schommel’ en het gedicht ‘Als je goed om je heen kijkt zie je dat alles gekleurd is’. De monumenten en gedichten dragen nadrukkelijk bij aan de beleving van het gebied.
- De mix van historische panden, moderne architectuur en een diversiteit van functies creëren een aantrekkelijk gebied.

Internetgevoeligheid: beperkt

- Door de diversiteit van het gebied is de internetgevoeligheid een stuk beperkter. Er zijn wel plekken in het deelgebied waar de internetgevoeligheid hoger ligt, denk hierbij aan de Marikenstraat. Goed, onderscheidend en aantrekkelijk aanbod maakt het gebied aantrekkelijk om te bezoeken.

Bereikbaarheid en parkeren: goede bereikbaarheid

- **Autobereikbaarheid**: De dichtstbijzijnde parkeergarages zijn de Marienburggarage, Kelfkensbosgarage en de Eiermarktgarage.
- **Fietsbereikbaarheid:** Opvallend is de hoeveelheid geparkeerde fietsen zoals te zien op afbeelding 13. De aanwezigheid van fietsenrekken en de omliggende fietsenstalling nodigt de bezoeker uit om op de fiets te komen. Op veel plekken worden ook fietsen geplaatst waar dat niet is toegestaan.
- **Openbaar vervoer**: In de directe omgeving zijn verschillende bushaltes aanwezig die zorgen voor een goede verbinding.

Voetgangersvriendelijkheid: autovrije zone

- Het deelgebied bevindt zich in een autovrije zone. Alleen op gezette tijden kunnen voertuigen het gebied betreden om de winkels te bevoorraden.
- Door de dubbele verdieping van de Marikenstraat is de toegankelijkheid voor mindervaliden beperkter dan voor de andere gebruikers. Wel is er een lift beschikbaar.

Afbeelding 11: Monument De Schommel.

Afbeelding 12: Restaurant Arsenaal 1824 gevestigd in een rijksmonument.

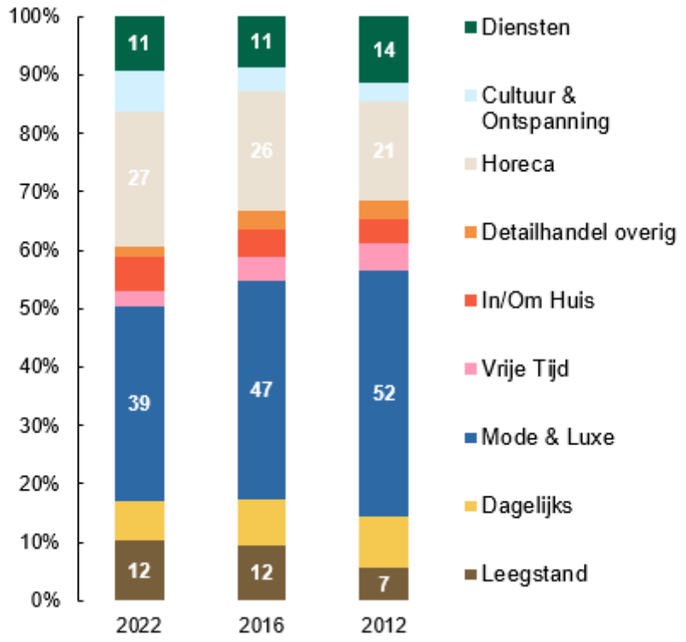

Afbeelding 13: Parkeerfaciliteiten voor fietsen.

Afbeelding 14: Verbinding tussen tussen de Moenenstraat en de Marikenstraat.

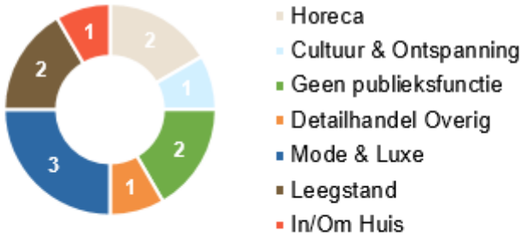
Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	4%	10%
2016	5%	9%
2012	4%	6%

Transformatie leegstaande panden 2016

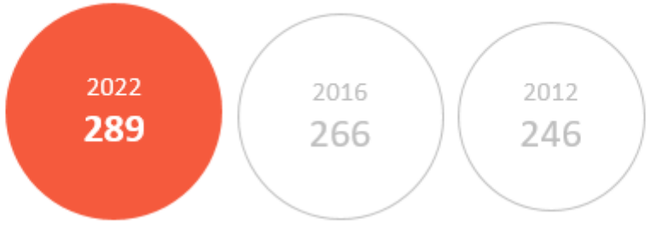

Publieksfuncties

2022	2016	2012
105	114	117

Verschil t.o.v. 2012: **-10%**

Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	1	1	1	1
2012	-	1	1	1

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
63%	61%	68%

7.2.2 Toelichting kwantitatieve analyse

- Door de jaren heen is de functiemix licht verschoven. Enkele opvallendheden:
  - Het aantal leegstaande verkooppunten is toegenomen.
  - Het aanbod mode & luxe is gedurende de jaren afgenomen, het horeca aanbod steeg juist.
  - Het horeca aanbod is toegenomen. Deze toename zit met name in een stijging van het aantal restaurants.
- Ten opzichte van 2016 is de leegstand op basis van het wvo met een procentpunt afgenomen. Ondanks dat het aantal leegstaande panden gelijk is aan het aantal in 2016 is de leegstand op basis van het aantal verkooppunten een procentpunt toegenomen. Dit is te verklaren doordat er in 2022 minder verkooppunten in het gebied zijn.
- Het aantal publieksfuncties is afgenomen met 10% (9 panden).
- Van de panden die in 2016 leeg stonden zijn er drie opnieuw ingevuld met Mode & Luxe. Ook zijn twee leegstaande panden ingevuld met horeca. Beide groepen zijn sterk vertegenwoordigd zijn in dit deelgebied.
- Het gebied heeft samen met het deelgebied kernwinkelgebied de hoogste filialiseringsgraad. Hiermee heeft het gebied een hoge aantrekkingskracht op het winkelend publiek.

Groen

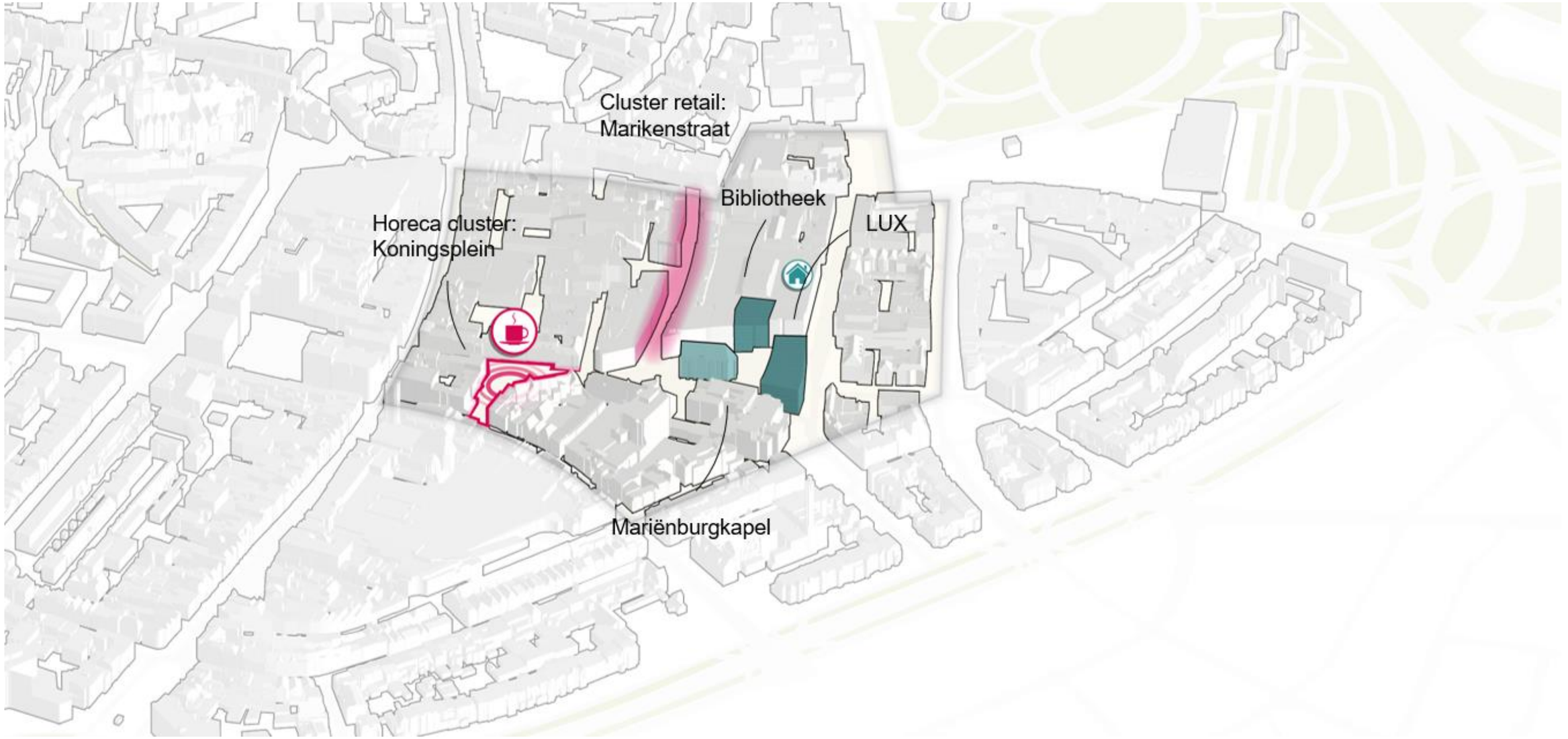
- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het deelgebied Mariënburg, Marikenstraat e.o.bedraagt 29,0 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 5% hoger dan gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen.
- Het aandeel groen in het deelgebied bedraagt 5,3%. Hiermee is Marienburg, Marikenstraat e.o. een van de deelgebieden met het laagste aandeel groen. Gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen bedraagt het aandeel groen 21,6%.

7.2.3 SWOT-analyse

Figuur 5 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 6.

Figuur 5: Beschrijving van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen.

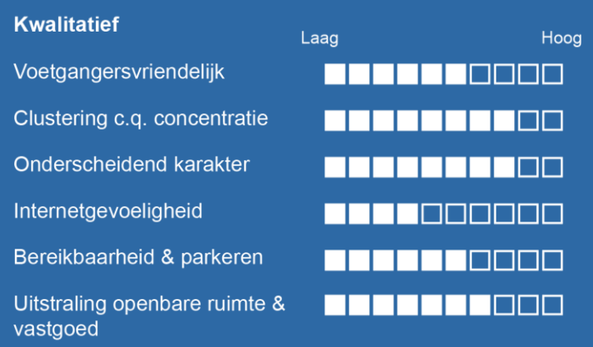

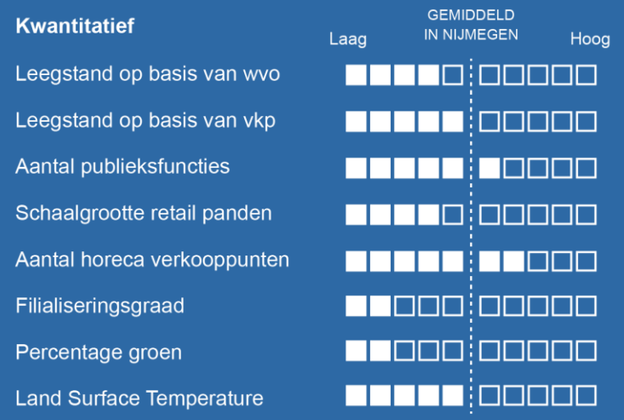
Figuur 6: Overzichtskaart van het deelgebied.

7.3 Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o.

Status: Weerbaar

7.3.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: uniek winkelconcepten

- Naast de bekende winkelformules zijn bezoekers continu op zoek naar bijzondere, unieke winkels en voorzieningen in de binnenstad. Het onderscheidende karakter van een gebied kan hierin aanzienlijk bijdragen aan de beleving van de bezoeker. Zowel de Lange- en Stikke Hezelstraat hebben beide een sterk uniek profiel. De twee straten hebben een duidelijke identiteit en een hoge concentratie met uniek ondernemerschap. Het is dan ook een aantrekkelijk gebied voor een specifieke doelgroep, die waarde hecht aan duurzaamheid en biologisch verantwoord wil consumeren.
- Het gebied kent een hoge concentratie van tweedehands kledingwinkels (zoals Kinder-Goed, ReShare en SUSSIES), foodspeciaalzaken (zoals bakkerij Arend en kaaswinkel de Wit) en unieke winkelconcepten. Deze mix zorgt voor een aantrekkelijk gebied voor een specifieke doelgroep.
- Een duidelijk profiel trekt uiteindelijk ook andere ondernemers die zich hier bij willen aansluiten.

Onderscheidend karakter: veel lokale ondernemers

- Het gebied heeft een hoog onderscheidend karakter door de mix van verschillende type branches en het hoge aantal lokale ondernemers.
- Ook op het gebied van horeca zijn er binnen dit deelgebied onderscheidende concepten te vinden zoals Aangenaam Aleppo, een Syrisch restaurant.

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed: prettige verblijfskwaliteit

- De historische panden, het groen en stratenpatroon zorgen voor een prettige verblijfskwaliteit.
- De kleurrijke etalages en entrees van de unieke winkelconcepten zorgen voor een aantrekkelijke omgeving die de bezoeker stimuleert het gebied te ontdekken.

Afbeelding 15: Bakkerij Arend gevestigd in de Lange Hezelstraat.

Afbeelding 16: Kindergoed gevestigd in Stikke Hezelstraat.

Afbeelding 17: Kaaswinkel de Wit gevestigd in de Lange Hezelstraat.

Afbeelding 18: Horecazaak Aangenaam Alepo gevestigd in Lange Hezelstraat.

Internetgevoeligheid: beperkt

- Door een hoge concentratie aan unieke concepten en een veelzijdige branchering is er een lage internetgevoeligheid. Er is dus een minder grote kans op opheffing en leegstand vergeleken met andere deelgebieden.

Bereikbaarheid en parkeren: goede bereikbaarheid

- **Autobereikbaarheid**: De dichtstbijzijnde parkeergarages zijn Parkeerterrein Joris Ivensplein/Gravendal en de parkeerplaats aan de Heselaan.
- **Fietsbereikbaarheid**: De aanwezigheid van fietsenrekken en de omliggende fietsenstalling nodigt de bezoeker uit om op de fiets te komen.
- **Openbaar vervoer:** De dichtstbijzijnde bushalte is gelegen nabij het Joris Ivensplein.

Voetgangersvriendelijkheid: voetgangersvriendelijke zone

- In de Stikke Hezelstraat wordt duidelijk ingezet op een voetgangersvriendelijke zone. Het gebied is een voetgangerszone fietsers moeten afstappen (zie afbeelding 20). Echter rijden er nog relatief veel fietsers door deze straat (zie afbeelding 22), wat de voetgangersvriendelijkheid negatief beïnvloedt. Voor fietsers is het onduidelijk dat in het ene deel van de straat wel gefietst mag worden en in het andere deel niet.

Afbeelding 19: Aandacht voor groen in het gebied.

Afbeelding 20: Stikke Hezelstraat een voetgangersvriendelijke zone.

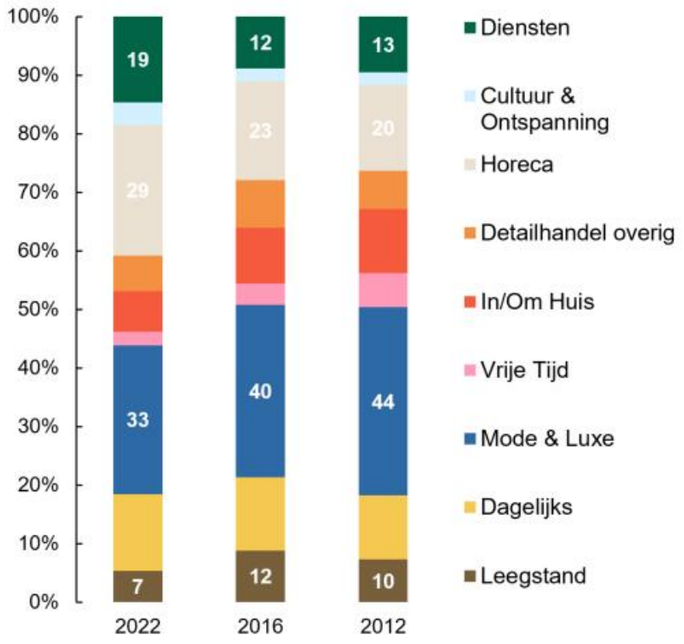

Afbeelding 21: Straatbeeld Stikke Hezelstraat.

Afbeelding 22: Straatbeeld Lange Hezelstraat.

Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	**4%**	**5%**
2016	7%	9%
2012	6%	7%

Transformatie leegstaande panden 2016

Publieksfuncties

2022	2016	2012
123	124	127

Verschil t.o.v. 2012: **-3%**

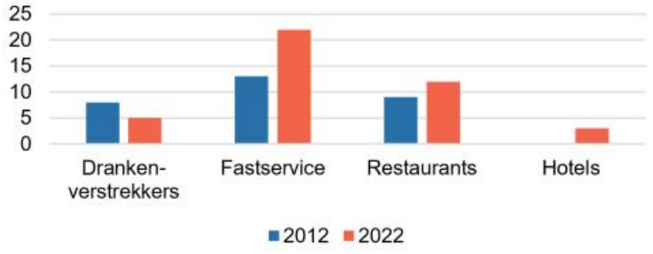
Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	**3**	**-**	**-**	**-**
2012	1	-	-	-

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
16%	12%	10%

7.3.2 Toelichting kwantitatieve analyse

- Door de jaren heen is de functiemix licht verschoven. Enkele opvallendheden:
  - Het aantal leegstaande panden is in de loop van de jaren gedaald. Dit is ook terug te zien in de ontwikkeling van de leegstandspercentages.
  - Het dagelijks aanbod is in vergelijking met de overige deelgebieden sterk vertegenwoordigd.
  - Het aanbod Mode & Luxe is afgenomen. Een ontwikkeling die breder in de binnenstad van Nijmegen zichtbaar is.
- Ten opzichte van 2012 en 2016 is de leegstand in het gebied afgenomen.
- Het aantal publieksfuncties is licht afgenomen, ten opzichte van 2012 met 3% (4).
- Van de panden die in 2016 leeg stonden zijn er drie ingevuld in de groep Mode & Luxe.
- De gemiddelde omvang van de retail panden is beperkt. Ook de filialiseringsgraad is laag. Het gebied kenmerkt zich door lokaal ondernemerschap. Veel van deze ondernemers zijn gericht op duurzaamheid.

Groen

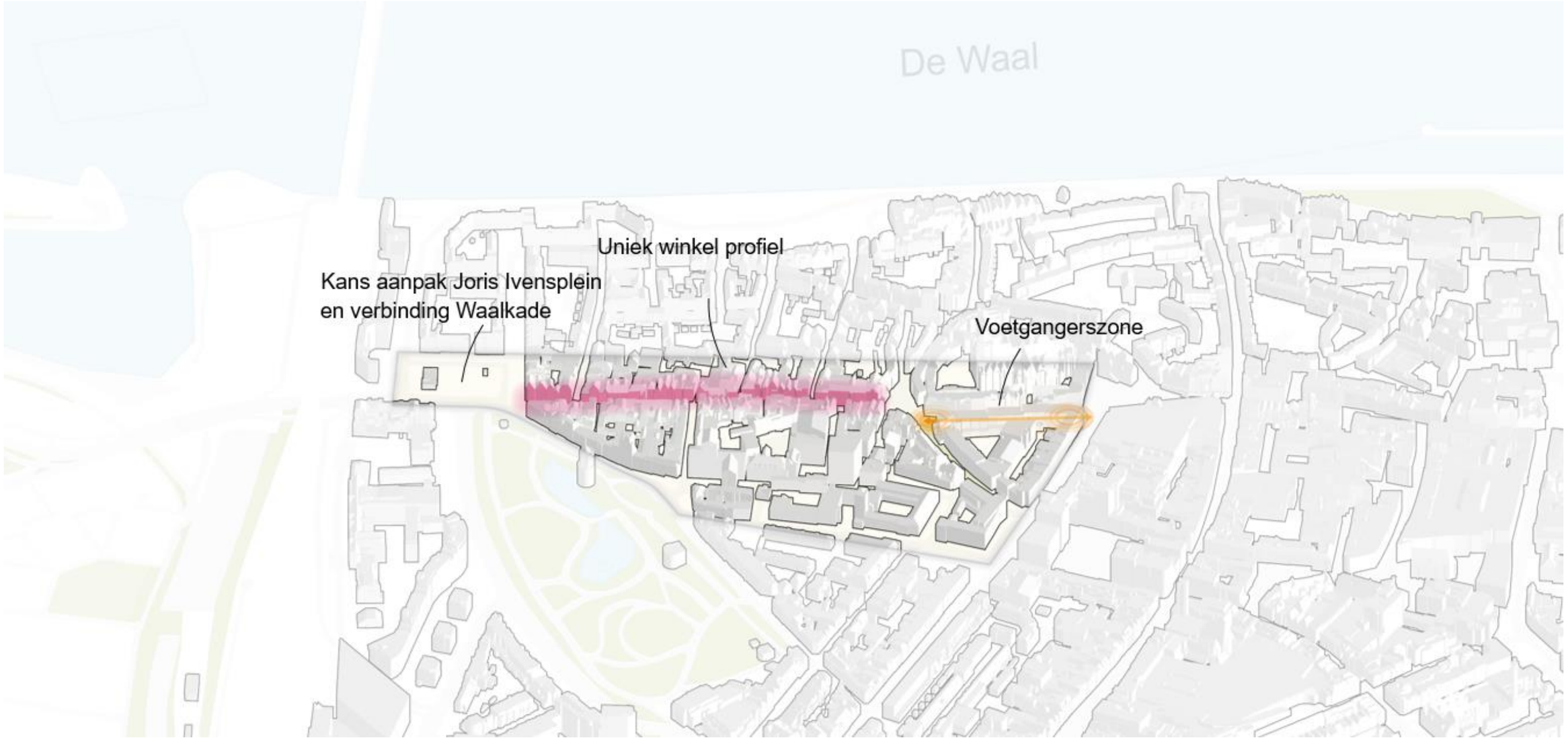
- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het deelgebied Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. bedraagt 27,5 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 1% lager dan gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen.
- Het aandeel groen in het deelgebied bedraagt 4,2%. Hiermee is het delegebied Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. een van de deelgebieden met het laagste aandeel groen. Gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen bedraagt het aandeel groen 21,6%.

7.3.3 SWOT-analyse

Figuur 7 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 8.

Figuur 7: Beschrijving van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

Figuur 83: Overzichtskaart van het deelgebied.

7.4 Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o.

Status: Weerbaar

Kwalitatief

	Laag	Hoog
Voetgangersvriendelijk	■■■■□□□□□□	
Clustering c.q. concentratie	■■■■■□□□□□	
Onderscheidend karakter	■■■■■■□□□□	
Internetgevoeligheid	■■■■■■■■□□	
Bereikbaarheid & parkeren	■■■■■□□□□□	
Uitstraling openbare ruimte & vastgoed	■■■■□□□□□□	

Kwantitatief

	Laag	GEMIDDELD IN NIJMEGEN	Hoog
Leegstand op basis van wvo	■■■■■	■■□□□	
Leegstand op basis van vkp	■■■■■	■■□□□	
Aantal publieksfuncties	■■■■■	□□□□□	
Schaalgrootte retail panden	■■■■□	□□□□□	
Aantal horeca verkooppunten	■■■■■	■□□□□	
Filialiseringsgraad	■■□□□	□□□□□	
Percentage groen	■■■■■	■■■■□	
Land Surface Temperature	■■■■□	□□□□□	

7.4.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: matig

- Het deelgebied Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o. heeft een relatief hoog aandeel wonen en de clustering van publieke functies is matig. Veel studenten zijn hier gehuisvest, dit gebied typeert zich dan ook als studentengebied.
- Opvallend is het aanbod met een focus op de wereldkeuken. Toko's, avondwinkels en Aziatische horecazaken dragen bij aan een clustering. Er zijn veel afhaalzaken die hun bezorgfietsen voor de deur stallen dit zorgt voor een rommelig straatbeeld.

Onderscheidend karakter: duidelijk profiel ontbreekt

- Horeca en diensten voeren de boventoon in dit gebied. Het aantal winkel is beperkt. Waar de overig deelgebieden een veel duidelijker onderscheidend/uniek profiel hebben mist dit hier.
- De ontwikkeling van de herinrichting van de straat in 2015 is duidelijk zichtbaar in het gebied.
- De muurschilderingen in het gebied (afgebeeld op afbeelding 24) creeren meer sfeer voor de bezoekers.
- Het Kronenburgerpark heeft een belangrijke recreatieve functie binnen het gebied.

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed: groen en muurschilderingen verhogen uitstraling van het gebied

- Het vastgoed en de algehele uitstraling van de openbare ruimte oogt matig. De verschillende muurschilderingen en de perkjes groen fleuren het gebied op.
- De wervingskracht van het gebied is beperkt. Het ontbreekt bezoekers aan een duidelijk motief om het gebied te bezoeken. Het ontbreken van een duidelijk bezoekmotief resulteert mogelijk in een beperkte verblijfsduur..
- Het Kronenburg park daarentegen heeft een duidelijke verblijfsfunctie.

Afbeelding 23: Een impressie van het straatbeeld.

Afbeelding 24: Een muurschildering in het deelgebied.

Afbeelding 25: Kronenburwegpark.

Afbeelding 26:Een tweedehands winkel.

Internetgevoeligheid: bovengemiddeld

- De internetgevoeligheid van dit gebied is bovengemiddeld door een hoog aandeel kleine bruin-, en witgoedzaken met de nadruk op computers en telecom.

Bereikbaarheid en parkeren: goed bereikbar met het openbaar vervoer

- **Autobereikbaarheid**: In het deelgebied zelf zijn beperkt parkeermogelijkheden.
- **Fietsbereikbaarheid:** Door een hoge concentratie van studenten kent het gebied veel fietsgebruikers. De fietsenstalling bij het Keizerkarelplein heeft een toegevoegde waarde voor het gebied. Het gebruik is echter beperkt.
- **Openbaar vervoer:** Er is een hoge frequentie van stadsbussen waardoor het gebied goed bereikbaar is met het openbaar vervoer.

Voetgangersvriendelijkheid: beperkt door samenkomst van verschillende vervoersmodaliteiten

- Het gebied is erg druk: auto's, bussen, fietsers en wandelaars dienen de in een beperkte ruimte. De voetgangersvriendelijkheid is hierdoor beperkt.
- De afbeeldingen 29 en 30 geven een duidelijk beeld van het straatbeeld. De aanwezigheid van zebrapaden benadrukken het belang van de voetganger.

Afbeelding 27: Fietsenstalling ter hoogte van het Keizer Karelplein.

Afbeelding 28: Bereikbaarheid met het openbaar vervoer.

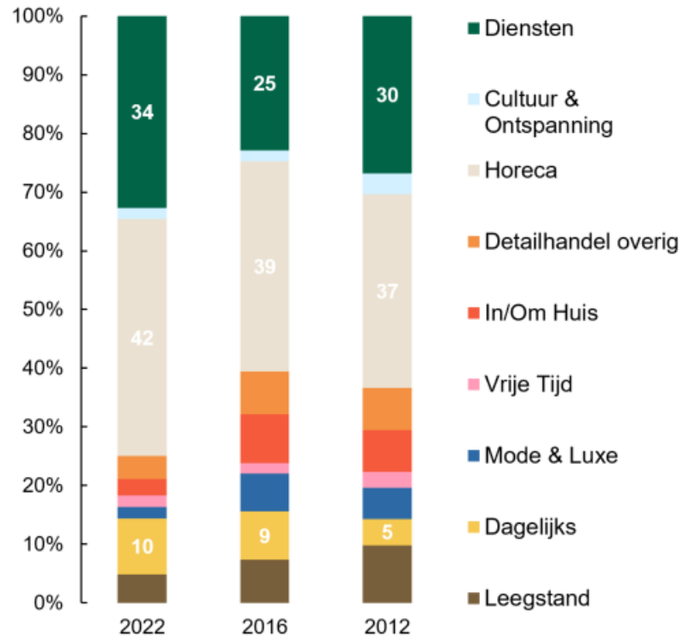

Afbeelding 29: Straatbeeld Bloemerstraat.

Afbeelding 30: Voetgangersvriendelijkheid.

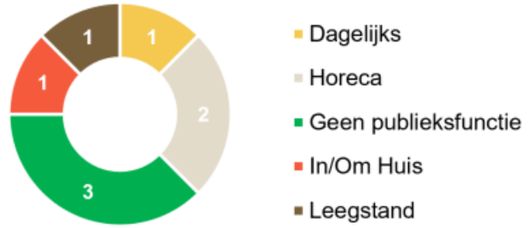
Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	**13%**	**5%**
2016	44%	7%
2012	30%	10%

Transformatie leegstaande panden 2016

Publieksfuncties

2022	2016	2012
99	101	101

Verschil t.o.v. 2012: **-2%**

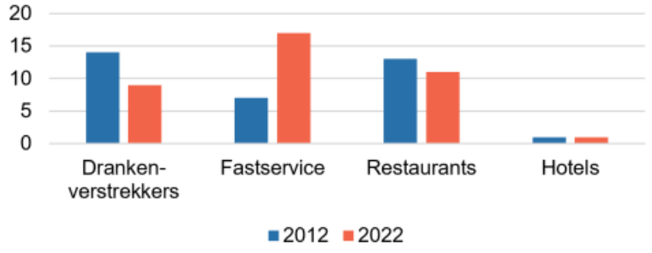
Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	**-**	**-**	**-**	**-**
2012	-	-	-	-

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
10%	20%	17%

7.4.2 Toelichting kwantitatieve analyse

- Door de jaren heen is de functiemix verschoven.
  - Het aantal horeca panden is toegenomen, ten opzichte van 2012 met 5.
  - Qua type horeca is met name een stijging te zien in de categorie fastservice. Het aanbod fastsrevice is ten opzichte van 2012 gestegen met 5 verkooppunten.
  - Het aanbod aan diensten in het deelgebied fluctueert. In 2012 waren er 30 verkooppunten in de categorie diensten gevestigd, in 2016 waren dit er 25 en in 2022 steeg het aantal naar 34.
- Ten opzichte van 2012 en 2016 heeft de leegstand in het gebied zich positief ontwikkelt. De leegstand op basis van het wvo nam ten opzichte van 2016 af met 31% en de leegstand op basis van het aantal verkooppunten nam af met 2%.
- Het aantal publieksfuncties blijft redelijk stabiel, ten opzichte van 2012 nam het aantal publieksfuncties af met 2% (2).
- Van de panden die in 2016 leeg stonden hebben drie panden geen publieksfunctie meer. Twee panden zijn opnieuw ingevuld met horeca.
- De gemiddelde omvang van de retail panden is beperkt en is een van de laagste binnen de deelgebieden. De filialiseringsgraad fluctueert door de jaren heen en is in 2022 gedaald naar 10**%.**

Groen

- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het deelgebied bedraagt 27,1 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 2% lager dan gemiddeld in de binnenstad.
- Het aandeel groen in het deelgebied bedraagt 43%. Hiermee is het en een van de deelgebieden met het hoogste aandeel groen. Dit hoge percentage wordt met name veroorzaakt door het Kronenburgerpark dat gelegen is in het deelgebied. Gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen bedraagt het aandeel groen 21,6%.

7.4.3 SWOT-analyse

Figuur 9 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 10.

Sterktes

- Het gebied is sterk gericht op diensten en horeca.
- Afgelopen jaren is ingezet op meer groen door o.a. groene perkjes.
- Horeca aandeel afgelopen jaren toegenomen.
- Leegstand heeft zich afgelopen jaren sterk ontwikkeld.
- Een van de deelgebieden met het hoogste aandeel groen.
- Kronenburgpark als belangrijke verblijfsplek in het deelgebied en daarmee belangrijk aandeel voor binnenstad Nijmegen.
- Frequente busverbinding.

Zwaktes

- Overlast fietsparkeren. Hoog aandeel studenten in dit deelgebied. Fietsen zijn fout geparkeerd en nemen deel in van voetpaden.
- Thuisbezorging en flitsbezorging heeft een belangrijke functie in het deelgebied. Naast het bedienen van bewoners veroorzaakt het ook overlast.
- Busverbinding naast goede bereikbaarheid ook storende factor in mobiliteitssysteem.

Kansen

- Aanpak mobiliteit in het gebied.
- Bewegwijzering van fietsenstalling ter hoogte van Keizer Karelplein promoten en inzetten op andere parkeerfaciliteiten.
- Balans zoeken tussen bereikbaar houden van deelgebied en voetgangersvriendelijk deelgebied waarborgen.
- Kronenburg park aandeel groen doortrekken in rest van deelgebied.

Bedreigingen

- Dominante rol auto’s en bussen in de Bloemerstraat.
- Sterke toename van het aantal horeca concepten in de categorie fastservice.
- Flitsbezorging en thuisbezorging krijgen steeds grote impact op het deelgebied en op identiteit van het deelgebied.

Figuur 9: Beschrijving van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

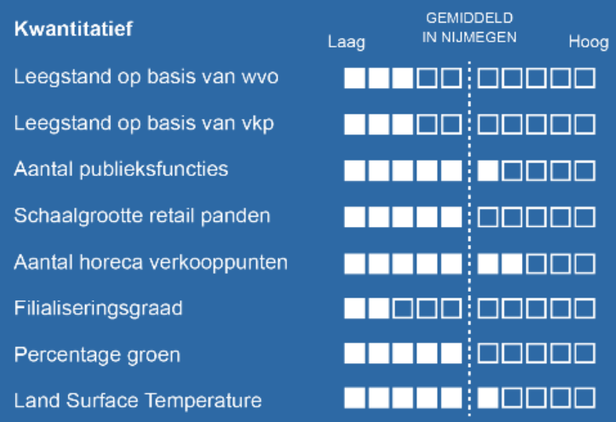
Figuur 10: Overzichtskaart van het deelgebied.

7.5 Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeck-huysenstraat

Status: Weerbaar

7.5.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: geclusterd in de Welderen- en van Broeckhuysenstraat

- Het aanbod is met name geclusterd in de van Welderen- en van Broeckhuysenstraat.
- De Tweede Walstraat is door het gebrek aan winkels voor het publiek een onaantrekkelijke straat om te bezoeken.

Onderscheidend karakter: mix van cultuur, winkelen en horeca

- Het aantal ketens in het gebied is laag. Daarentegen is er veel zelfstandig ondernemerschap in het gebied te vinden. Slagerij Verstegen is hen spellen speciaalzaak Moenen en Mariken (afbeelding 35) zijn enkele voorbeelden. Verder zijn er een aantal unieke horecaconcepten gevestigd zoals kattencafé Balthazar.
- De Albert Heijn is een belangrijke trekker in het gebied voor het dagelijks aanbod.
- Het gebied heeft een relatief hoog onderscheidend karakter door de mix van cultuur, winkelen en horeca.
- De verschillende architectonische stijlen maken het gebied onderscheidend. Er is goed gebruik gemaakt van nieuw en oud. Kleine historische panden en moderne panden wisselen elkaar af in het gebied.

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed: positieve ontwikkeling van het deelgebied

- De kleinschalige panden in dit gebied maken dit gebied tot een uniek gebied aan de rand van de binnenstad. Het aanbod speciaalzaken en de diverse winkels en horeca vervullen een recreatieve functie in het gebied.
- De Tweede Walstraat kenmerkt zich door laagwaardige horeca en diensten. De straat heeft met name een logistieke functie voor de bevoorrading. Bovendien trekt de straat veel verkeer door de ligging van parkeergarage Molenpoort.

Afbeelding 31: Speciaalzaak slagerij Verstegen.

Afbeelding 32: Lijstenmakerij ProArt met een klein perkje.

Afbeelding 33: Kattencafe Balthazar.

Afbeelding 34: Albert Heijn een belangrijke trekker voor het dagelijkse aanbod.

- Zowel de Van Welderenstraat en de Van Broeckhuysenstraat zijn fietsstraten geworden. Deze nieuwe inrichting is beter passend bij de functie van het gebied.
- Op verschillende plekken zijn groene perkjes aangelegd (zie afbeelding 32). Dit komt de kwaliteit van de openbare ruimte ten goede.

Internetgevoeligheid: beperkt

- Door de diversiteit van functies (horeca, diensten, recreatief aanbod) in het gebied is de internetgevoeligheid een stuk beperkter in vergelijking met het kernwinkelgebied. De diversiteit van het gebied maakt het voor de bezoekers aantrekkelijk om een bezoek aan het deelgebied te brengen. Bezoekers moeten het gebied echter wel ontdekken door de ligging aan de rand van de binnenstad.

Bereikbaarheid en parkeren: diverse parkeermogelijkheden op loopafstand

- **Autovriendelijkheid:** De nabijheid van parkeergarage Molenpoort zorgt voor een goede bereikbaarheid met de auto. Ook het Vierdaagseplein en Wedren zijn parkeerplaatsen gelegen op loopafsatnd van het deelgebied.
- **Fietsbereikbaarheid:** De Van Welderenstraat en van Broeckhuysenstraat zijn beide fietsstraten. De auto is er te gast. Deze inrichting draagt bij aan een fietsvriendelijk gebied. Daarbij zijn er ook veel parkeerfaciliteiten aanwezig voor fietsers.
- **Openbaar vervoer:** Aan de rand van het deelgebied zijn verschillende bushaltes gelegen.

Voetgangersvriendelijkheid: veel verkeersbewegingen door ligging parkeergarage Molenpoort

- De parkeergarage Molenpoort zorgt voor veel verkeersbewegingen in het gebied. Hierdoor blijft het voor voetgangers uitkijken.

Afbeelding 35: Spellen speciaalzaak Moenen & Mariken.

- De Van Welderenstraat en van Broeckhuysenstraat zijn beide fietsstraten. De auto is hier te gast. In een groot deel van het gebied is de auto nog altijd welkom.
- De voetpaden in het gebied zijn smal. Op veel plekken is het voetpad beperkt door de vele fietsen en parkeerplekken voor de auto’s.

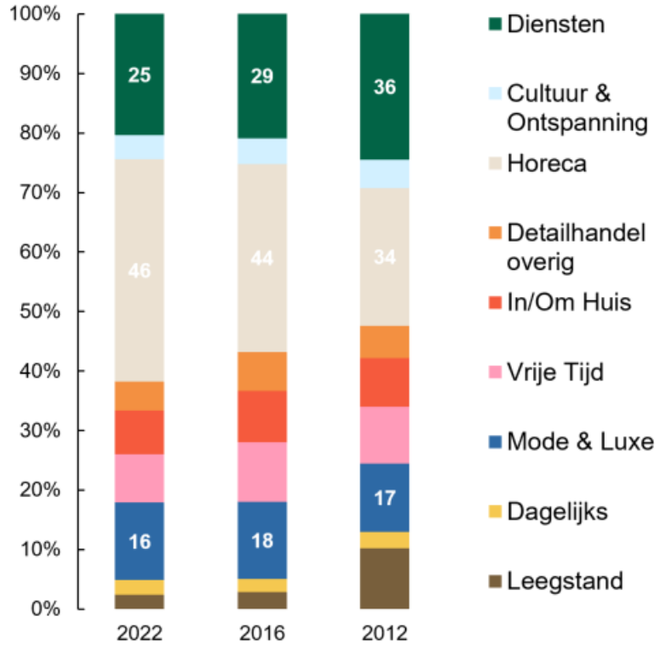

Afbeelding 37: Kledingwinkel 2ND MAS.

Afbeelding 36: Nijmeegse Postzegel en Muntenhandel.

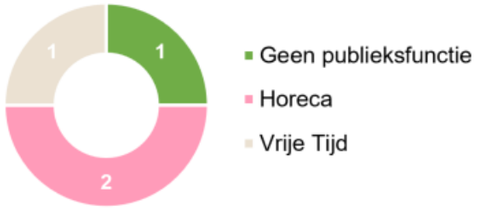
Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	**3%**	**2%**
2016	8%	3%
2012	17%	10%

Transformatie leegstaande panden 2016

Publieksfuncties

2022	2016	2012
120	135	132

Verschil t.o.v. 2012: **-9%**

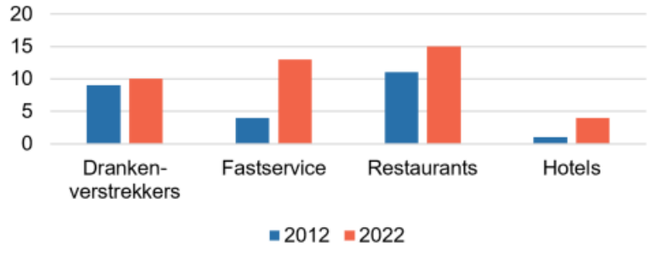
Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	**2**	**-**	**-**	**-**
2012	2	-	-	-

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
7%	7%	13%

7.5.2 Toelichting kwantitatieve analyse

- Door de jaren heen is de functiemix verschoven.
  - Er is een afname zichtbaar van het aantal diensten. Ten opzichte van 2012 is het aantal diensten afgenomen met 11.
  - Het aanbod horeca is in de loop der jaren toegenomen. Ten opzichte van 2012 met 12. Deze toename is voornamelijk te vinden in de categorie faststervice (+9). Ook het aantal restaurants laat een groei zien ten opzichte van 2012 (+4).
- De leegstand in het gebied heeft zich positief ontwikkelt. De leegstand op basis van het wvo nam ten opzichte van 2016 af met 5% en de leegstand op basis van het aantal verkooppunten nam af met 1%.
- Het aantal publieksfuncties neemt af, ten opzichte van 2012 nam het aantal publieksfuncties af met 9% (12).
- De gemiddelde omvang van de retail panden (139 m² wvo) is beperkt ten opzicht van het gemiddelde in de binnenstad van Nijmegen (233 m² wvo). De filialiseringsgraad blijft de laatste jaren stabiel (7%).

Groen

- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het deelgebied Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o. bedraagt 28,3 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 2% hoger dan gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen.
- Het aandeel groen in het deelgebied bedraagt 21,9%. Hiermee is het aandeel groen nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van de benchmarkgebieden. Gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen bedraagt het aandeel groen 21,6%.

7.5.3 SWOT-analyse

Figuur 11 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 12.

Figuur 11: Beschrijving van stertkes, zwaktes en bedreigingen

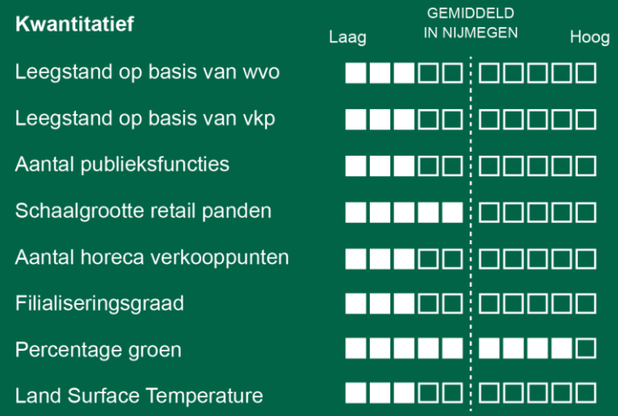
Figuur 12: Overzichtskaart van het deelgebied.

7.6 Hertogstraat. Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o.

Status: Weerbaar

7.6.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: horeca concentratie in de Hertogstraat

- Het gebied kent een sterke functiemix met een nadruk op horecavoorzieningen. Het horeca aanbod concentreert zich met name in de Hertogstraat. Naast de hoge horeca concentratie zijn er in het gebied ook veel woon,- en publieksfuncties, waardoor de clustering lager scoren.
- Het gebied kent een divers aanbod aan cultuur. Zo is er onder andere het Valkhof museum, het Infocentrum WO2 en het Lindenberg Cultuurhuis gevestigd.

Onderscheidend karakter: mix van cultuur horeca en overige unieke concepten

- De aanwezigheid van street art zorgt draagt bij aan een uniek profiel voor het gebied. De eyecatcher van dit gebied qua visuele uitstraling is het kleurrijke Hotel Credible.
- Daarnaast zijn er unieke concepten als De Wit Wasserij Foodcafé & Laundroma (zie afbeelding 43) gevestigd die sterk inspelen op de behoeftes van de inwoners van de stad. Bezoekers kunnen tijdens het doen van de was een drankje drinken, lunchen of zelfs werken.

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed: vergroening draagt bij aan verblijfskwaliteit van het gebied

- Het gebied heeft een transformatie doorgemaakt en heeft zichtbaar stappen gemaakt op het gebied van vergroening (afbeelding 45) en aantrekkelijker maken van de openbare ruimte.
- Het Hunnerpark en het Valkhofpark hebben een recreatieve verblijfsfunctie en dragen bij aan de verblijfskwaliteit van het gebied.

Afbeelding 38: Een impressie van het straatbeeld.

Afbeelding 39: Museum Het Valkhof.

Afbeelding 40: Horecafunctie op het plein.

Afbeelding 41: Hotel Credible, een opvallende verschijning in het gebied.

Internetgevoeligheid: matig

- De diversiteit aan functies maakt dat het gebied in mindere mate internetgevoelig is.

Bereikbaarheid en parkeren: goede bereikbaarheid voor zowel de auto, fiets als het openbaar vervoer

- **Autobereikbaarheid:** Door de ligging aan de rand van het centrum is de bereikbaarheid goed. Parkeergarage Kelfkensbos biedt ruime parkeermogelijkheden voor de bezoekers.
- **Fietsbereikbaarheid:** Veel fietspaden en afgebakend gebied voor fietsers in het gebied. Fietsers hebben de ruimte met deze gemarkeerde ruimte voor fietsers. Desondanks zijn het geen fietsstraten en heeft de auto in dit gebied nog een prominente rol.
- **Openbaar vervoer:** Diverse bushaltes dragen bij aan een goede bereikbaarheid van het gebied.

Voetgangersvriendelijkheid: beperkt door aanwezigheid auto

- In het gebied zijn meerdere oversteekplekken voor voetgangers. Er zijn diverse brede stukken waar voetgangers kunnen lopen.
- De auto heeft nog een prominente rol in het gebied. Ook neemt de bus een groot aandeel van de weg in beslag door de frequente verkeersbewegingen van de lijnbussen.

Afbeelding 42: De kiosk bij het Hunnerpark.

Afbeelding 43: Unieke concepten zoals De Wit Wasserij Foodcafé & Laundromat.

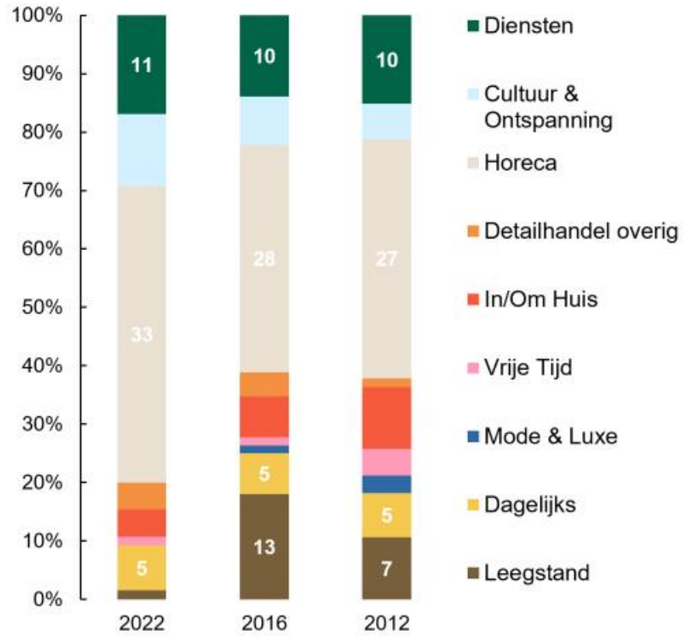

Afbeelding 44: Een opvallende kleurrijke muurschildering op hotel Credible.

Afbeelding 45: Groen op het plein nabij hotel Credible.

Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	**2%**	**1%**
2016	26%	17%
2012	14%	10%

Transformatie leegstaande panden 2016

Publieksfuncties

2022	2016	2012
64	59	59

Verschil t.o.v. 2012: **+8%** ▲

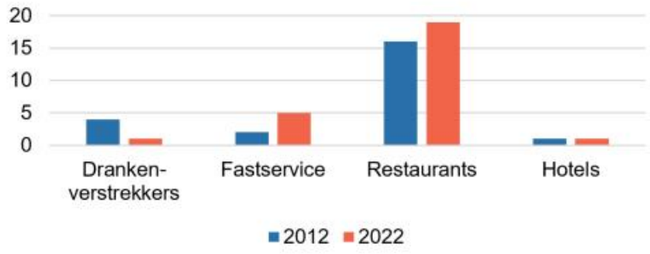
Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	**1**	**2**	**-**	**1**
2012	-	1	-	2

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
25%	20%	22%

7.6.2 Toelichting kwantitatieve analyse

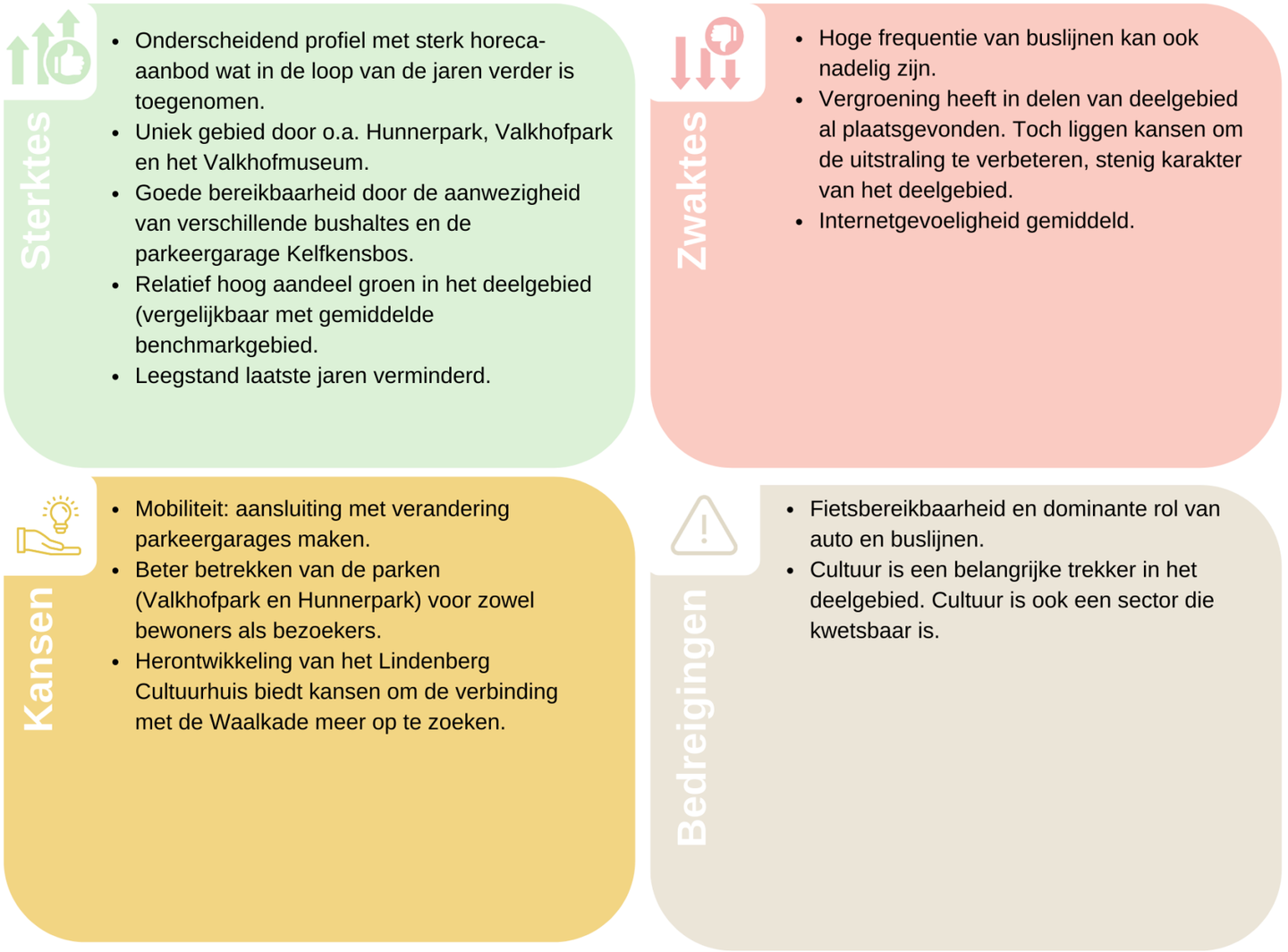
- Door de jaren heen is de functiemix verschoven.
  - Met name het aantal horeca verkooppunten is ten opzichte van 2012 toegenomen (+6). Een deel van deze stijging wordt veroorzaakt door een toename van het aantal fastservice zaken (+3). Het andere deel wordt veroorzaakt door een toename van het aantal restaurants (+3).
- De leegstand in het gebied heeft zich positief ontwikkelt. Het aantal verkooppunten nam af van 13 in 2016 naar 1 in 2022. De leegstand op basis van het wvo bedraagt nu 2% en de leegstand op basis van het aantal verkooppunten bedraagt 1%.
- Waar in de andere deelgebieden een afname van het aantal publieksfuncties zichtbaar is stijgt hier het aantal publieksfuncties met 8% t.o.v. 2012 (+5).
- De gemiddelde omvang van de retail panden (188 m² wvo) en ligt hiermee onder de gemiddelde pandgrootte in Nijmegen (233 m² wvo). De filialiseringsgraad is door de jaren heen ligt gestegen en bedraagt nu (25%).

Groen

- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het deelgebied Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o. bedraagt 28,3 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 2% hoger dan gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen.
- Het aandeel groen in het deelgebied bedraagt 21,9%. Hiermee is het aandeel groen nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van de benchmarkgebieden. Gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen bedraagt het aandeel groen 21,6%.

7.6.3 SWOT-analyse

Figuur 13 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 14.

Figuur 13: Beschrijving van stertkes, zwaktes, kansen en bedreigingen

Figuur 14: Overzichtskaart van het deelgebied.

7.7 Waalkade, Oude Haven e.o.

Status: Weerbaar

Kwalitatief

	Laag	Hoog
Voetgangersvriendelijk	■■■■■■■□□□	
Clustering c.q. concentratie	■■■■■■■□□□	
Onderscheidend karakter	■■■■■■■□□□	
Internetgevoeligheid	■■■■■□□□□□	
Bereikbaarheid & parkeren	■■■■■□□□□□	
Uitstraling openbare ruimte & vastgoed	■■■■■■■□□□	

Kwantitatief

	Laag	GEMIDDELD IN NIJMEGEN	Hoog
Leegstand op basis van wvo	■■■■■	■■■■□	
Leegstand op basis van vkp	■■■■■	■□□□□	
Aantal publieksfuncties	■■□□□	□□□□□	
Schaalgrootte retail panden	■■■□□	□□□□□	
Aantal horeca verkooppunten	■■■□□	□□□□□	
Filialiseringsgraad	□□□□□	□□□□□	
Percentage groen	■■■■□	□□□□□	
Land Surface Temperature	■■■□□	□□□□□	

7.7.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: gebied met een sterke identiteit

- De Waalkade is een uniek gebied met een sterke identiteit. De diverse functies zorgen voor een hoge verblijfskwaliteit. Het evenementenplein is een belangrijke trekker voor het gebied gedurende toonaangevende evenementen (zoals de Vierdaagse).
- Cultuur en vermaak vervullen een grote functie in het gebied. Het theater, het casino en musea dragen bij aan een culturele karakter van het gebied.

Onderscheidend karakter: focus op leisure

- De ligging aan het water en de bijbehorende leisurefuncties maken het gebied onderscheidend ten aanzien van de andere deelgebieden.
- De ligging en het onderscheidende aanbod van evenementen verhoogt de wervingskracht van het gebied. Bezoekers komen met een duidelijke bezoekersmotief.

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed: herinrichting heeft gezorgd voor kwaliteitsimpuls

- De herinrichting van de Waalkade in 2018 heeft ervoor gezorgd dat parkeerterreinen zijn getransformeerd tot groenstroken. Dit heeft een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de verblijfskwaliteit van het gebied.
- De ligging van het gebied tegen het water wordt goed benut met de inrichting van de openbare ruimte.

Afbeelding 46: Een impressie van de Waalkade.

Afbeelding 47: Bereikbaarheid Waalkade.

Afbeelding 48: Groen op de Waalkade.

Afbeelding 49: Historische panden in de Begijnenstraat.

Internetgevoeligheid: beperkt

- Hoge concentratie van horecavoorzieningen, dus in mindere mate internetgevoeligheid.

Bereikbaarheid en parkeren: goede busverbinding

- **Autobereikbaarheid**: De herinrichting van de Waalkade heeft ervoor gezorgd dat er geen doorgaand verkeerd meer over de kade is toegestaan. Dit verbetert de voetgangersvriendelijkheid, maar beperkt de bereikbaarheid voor de bezoeker die met de auto komt.
- **Fietsbereikbaarheid:** In het gebied zijn verschillende faciliteiten voor het stallen van de fiets. Bezoeker wordt gestimuleerd om de fiets te pakken naar het gebied.
- **Openbaar vervoer:** Het gebied heeft een goede busverbinding. Vanaf de Waalkade vertrekken verschillende buslijnen richting het centraal station.

Voetgangersvriendelijkheid: brede promenade

- In het gebied is veel ruimte voor de voetganger, brede paden en de auto wordt sinds de herinrichting van 2018 niet meer toegestaan op de kade.
- Ligging ten aanzien van kernwinkelgebied: relatief lange afstand om als voetganger naar het kernwinkelgebied te lopen.

Afbeelding 50: Een brede promenade.

Afbeelding 51: Recreatie aan de Waalkade.

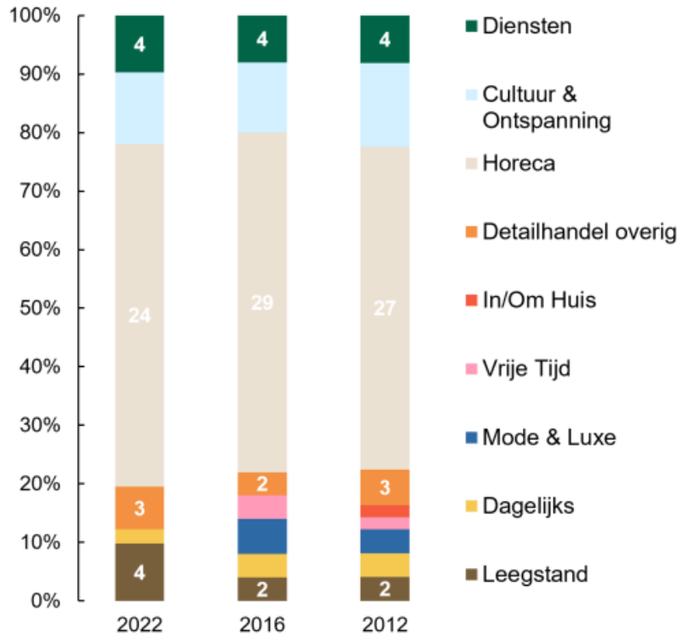

Afbeelding 52 Sfeerbeeld Waalkade.

Afbeelding 53: Sport en recreatie functie.

Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	**59%**	**10%**
2016	43%	4%
2012	43%	4%

Transformatie leegstaande panden 2016

Publieksfuncties

2022	2016	2012
37	48	47

Verschil t.o.v. 2012: **-21%**

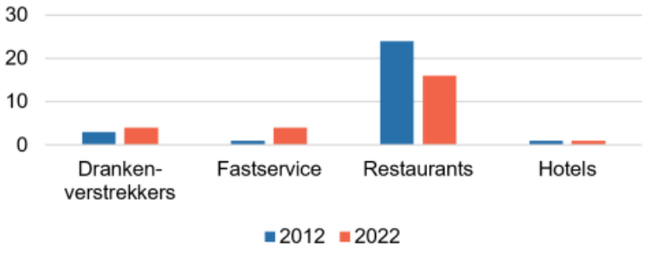
Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	**1**	**1**	**-**	**1**
2012	3	1	-	2

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
0%	0%	0%

7.7.2 Toelichting kwantitatieve analyse

- Door de jaren heen is de functiemix verschoven.
  - Het aanbod Mode & Luxe en Vrije Tijd is uit het gebied verdwenen.
  - Het aantal horeca verkooppunten is licht afgenomen. Ten opzichte van 2012 nam het aantal verkooppunten af met 3.
- De leegstand in het gebied is toegenomen. De leegstand op basis van het wvo bedraagt nu 59%, was 43 in zowel 2016 als 2022. De leegstand op basis van het aantal verkooppunten bedraagt 10%. Dit was in 4% in 2012 en 2016.
- Het aantal publieksfuncties in het gebied is afgenomen 21% t.o.v. 2012 (-10).
- De gemiddelde omvang van de retail panden is zeer beperkt (61 m² wvo), kanttekening is het beperkt aantal retail panden.

Groen

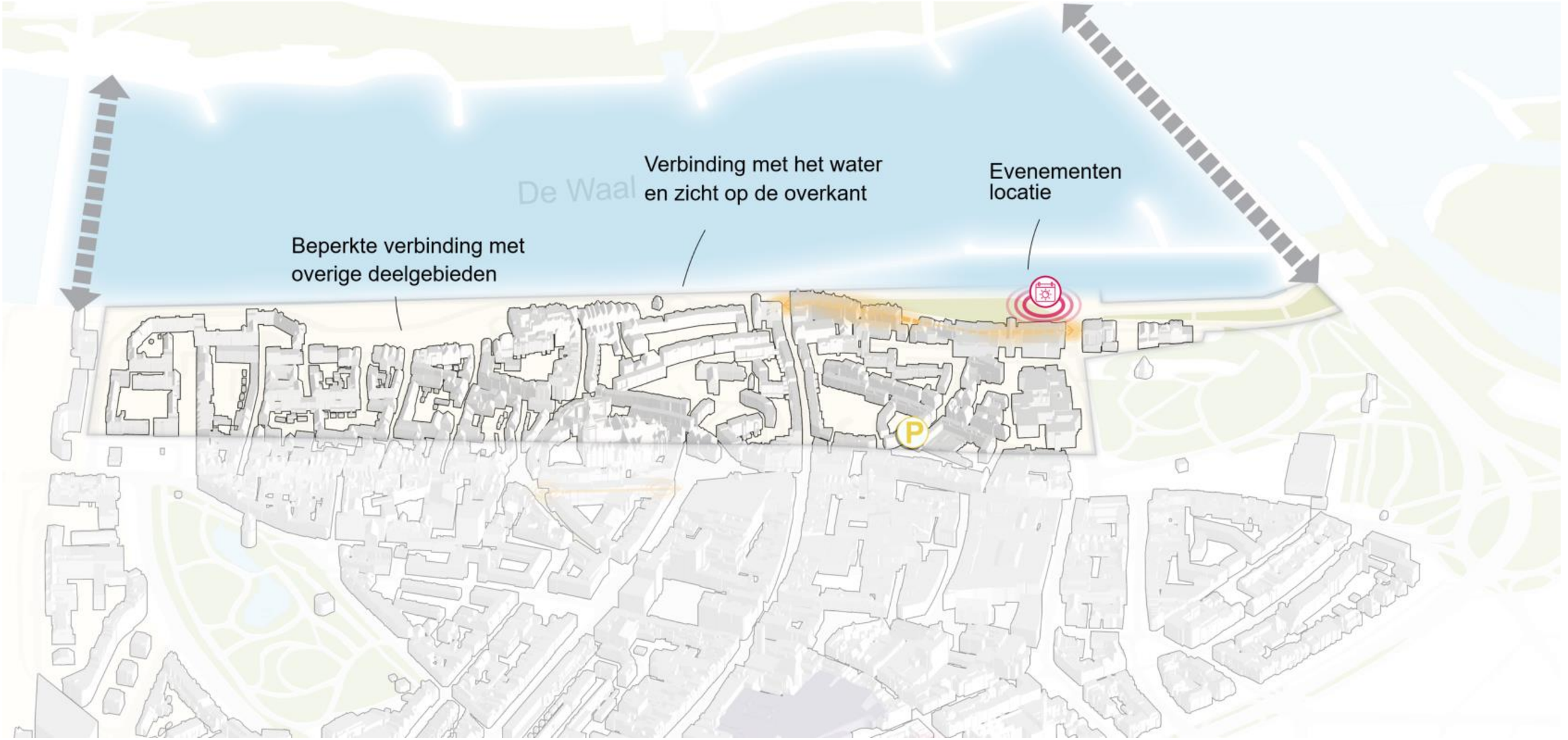
- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het deelgebied Waalkade, Oude Haven e.o. bedraagt 26,3 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 5% lager dan gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen.
- Het aandeel groen in het deelgebied bedraagt 19,2%. Hiermee is het aandeel groen nagenoeg gelijk aan het gemiddelde aandeel groen in de binnenstad van Nijmegen.

7.7.3 SWOT-analyse

Figuur 15 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 16.

Figuur 15: Beschrijving van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen

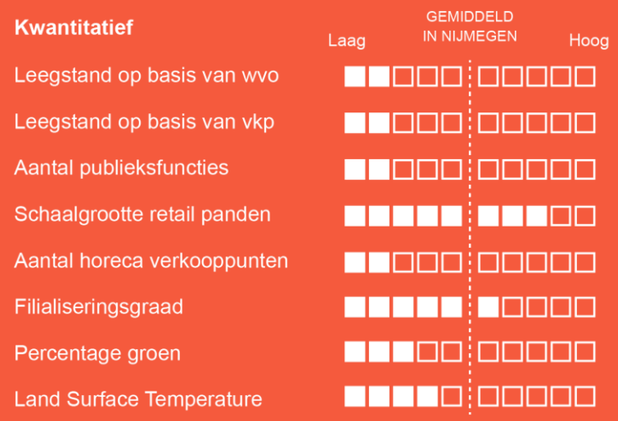
Figuur 16: Overzichtskaart van het deelgebied.

7.8 Stationsgebied, Handelskade e.o.

Status: Weerbaar

7.8.1 Toelichting kwalitatieve analyse

Clustering: voorzieningen sterk verspreid

- Het aanbod aan voorzieningen is redelijk verspreid over het gebied. Binnen dit gebied zijn er twee gebieden te onderscheiden: het Stationsgebied en de Handelskade. De Handelskade kenmerkt zich als een gebied met hoogwaardige woonconcepten en horeca functies. Het Stationsgebied heeft een transformatie fase doorgemaakt en is momenteel nog sterk in ontwikkeling.
- Clustering is in vergelijking met andere deelgebieden minder sterk, door de woonfunctie van het gebied. Winkels en horeca (publieksgerichte) zijn in mindere mate aanwezig.

Onderscheidend karakter: beperkt onderscheidend karakter

- In vergelijking met de andere deelgebieden is er in mindere mate sprake van een onderscheidend karakter in het stationsgebied. Het station vervult een rol binnen het gebied.
- De Handelskade kent een sterkte functiemix van wonen, bedrijvigheid en horeca.

Uitstraling openbare ruimte en vastgoed

- Het stationsgebied kenmerkt zich als doorloopgebied en in vergelijking met andere deelgebieden minder als recreatieplek.

Afbeelding 54: Stationsgebied

Afbeelding 55: Stationsgebied

Afbeelding 56: SSH& Woningen huisvesting

Afbeelding 57: Deelscooters stationsgebied

Internetgevoeligheid: beperkt

- Relatief veel horeca ketens, stationsgebied en bedrijven. Internetgevoeligheid in dit gebied van mindere mate sprake.

Bereikbaarheid en parkeren: goede bereikbaarheid door aanwezigheid van het centraal station

- **Autobereikbaarheid:** Het gebied heeft logischerwijs een goede bereikbaarheid door het centraal station Nijmegen.
- **Fietsbereikbaarheid:** Daarbij zijn er voor fietsgebruikers OV fietsen beschikbaarheid. Ook zijn er voldoende fiets faciliteiten beschikbaar voor stalling. Het ruime aanbod van nabije parkeermogelijkheden draagt bij aan een goede bereikbaarheid voor de autogebruiker. Tot zijn er deelfietsen aanwezig als onderdeel van het aanbod deelmobiliteit in Nijmegen.
- **Openbaar vervoer:** Centraal station van Nijmegen is gelegen in gebied, dient als stadspoort van de stad voor OV-gebruikers.

Voetgangersvriendelijkheid: entree van de stad blijft aandachtspunt

- In het gebied wordt nadrukkelijk rekening gehouden met een goede bereikbaarheid voor de voetganger. De lijnbussen kruisen echter wel de oversteekplaats bij de entree van het centraal station.
- In het Stationsgebied is ook rekening gehouden met de voetgangersvriendelijkheid voor blinden en slechtzienden. De waarschuwingsmarkeringen (zie afbeelding 60) helpen mensen met een visuele beperking zich te oriënteren in de openbare ruimte.

Afbeelding 58: StartUp Nijmegen flexwerkplek

Afbeelding 59: Klanktegel waarschuwsmarkering voor blinden en slechtzienden

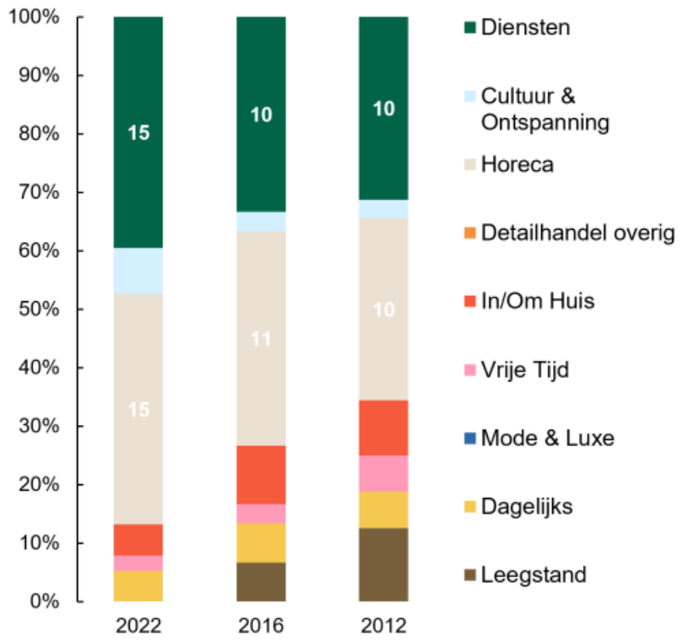

Afbeelding 60: Keizer Karel Parkeergarage

Afbeelding 61: Bedrijvigheid in Stationsgebied

Functiemix – aantal verkooppunten

Leegstand

	WVO	Verkooppunten
2022	**0%**	**0%**
2016	12%	7%
2012	12%	13%

Transformatie leegstaande panden 2016

Publieksfuncties

2022	2016	2012
38	28	28

Verschil t.o.v. 2012: **36%** ▲

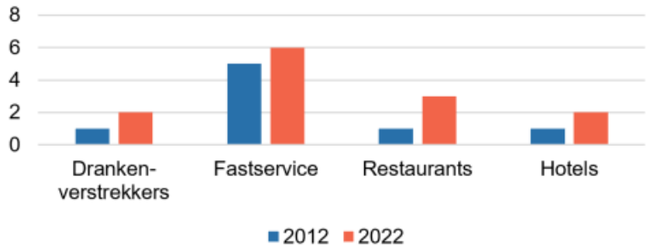
Schaal grootte retail panden (in m² wvo)

Cultuur

	Galerie	Theater	Bibliotheek	Museum
2022	**-**	**2**	**-**	**-**
2012	-	1	-	1

Horeca verhouding

Filialiseringsgraad retail

2022	2016	2012
60%	67%	70%

7.8.2 Toelichting kwantitatieve analyse

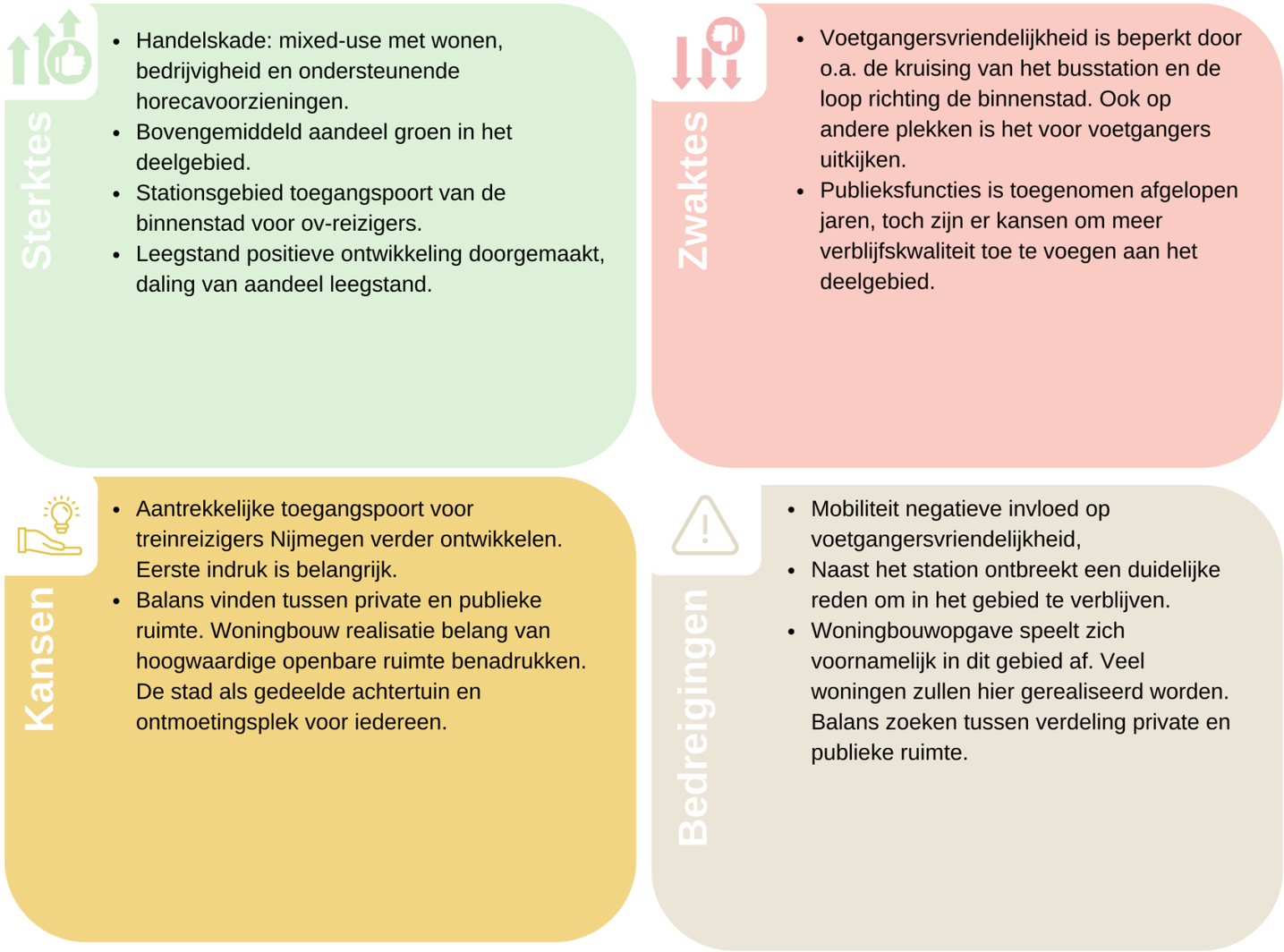
- Door de jaren heen is de functiemix verschoven.
  - Het aantal horeca verkooppunten is toegenomen met 5 t.o.v. 2012. Qua type horeca nam het aantal restaurants toe met 2 verkooppunten en het aantal fastservice aanbieders met 1.
  - Ook het aantal diensten is toegenomen van 10 naar 15 in 2022.
- De leegstand in het gebied gedaald tot 0. Eerdere jaren was de leegstand in het gebied een stuk hoger. Zo bedroeg het leegstandspercentage op basis van het wvo in 2012 nog 12% en het leegstandspercentage op basis van het aantal verkooppunten 13%.
- Het aantal publieksfuncties is toegenomen. Ten opzichte van 2012 met 35% (+36%).
- De gemiddelde omvang van de retail panden is een stuk groter dan gemiddeld (764 m² wvo), kanttekening is het beperkt aantal retail panden.

Groen

- De gemiddelde Land Surface Temperature (LST) voor het Stationsgebied bedraagt 27,2 graden celcius op een zomerse dag. Hiermee ligt de gemiddelde temperatuur 2% lager dan gemiddeld in de binnenstad van Nijmegen.
- Het aandeel groen in het deelgebied bedraagt 28,3%. Hiermee is het aandeel groen ca. 7% boven het gemiddeld aandeel groen in de binnenstad van Nijmegen (21,6%).

7.8.3 SWOT-analyse

Figuur 17 toont op basis van de uitgevoerde analyse de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van het deelgebied. Tot slot zijn enkele inputs uit de SWOT-analyse verbeeld op de kaart, zie figuur 18.

Figuur 17: Beschrijving van stertkes, zwaktes, kansen en bedreigingen

Figuur 18: Overzichtskaart van het deelgebied.

9. Toekomstperspectief

Op basis van enerzijds de analyse van de binnenstad als geheel (draagvlakontwikkeling, benchemark aanbodontwikkeling (commercieel en maatschappelijk), trends en ontwikkelingen, ondernemersenquête en anderzijds de analyse per deelgebied, zijn een aantal overkoepelende perspectieven te noemen. Deze perspectieven zijn onder andere gebaseerd op de data-analyse, gesprekken met de vertegenwoordigers binnen de verschillende gemeentelijke diensten en afdelingen en tevens is daarbij de expertopinion uit het Binnenstadslab van novenber 2022 betrokken.

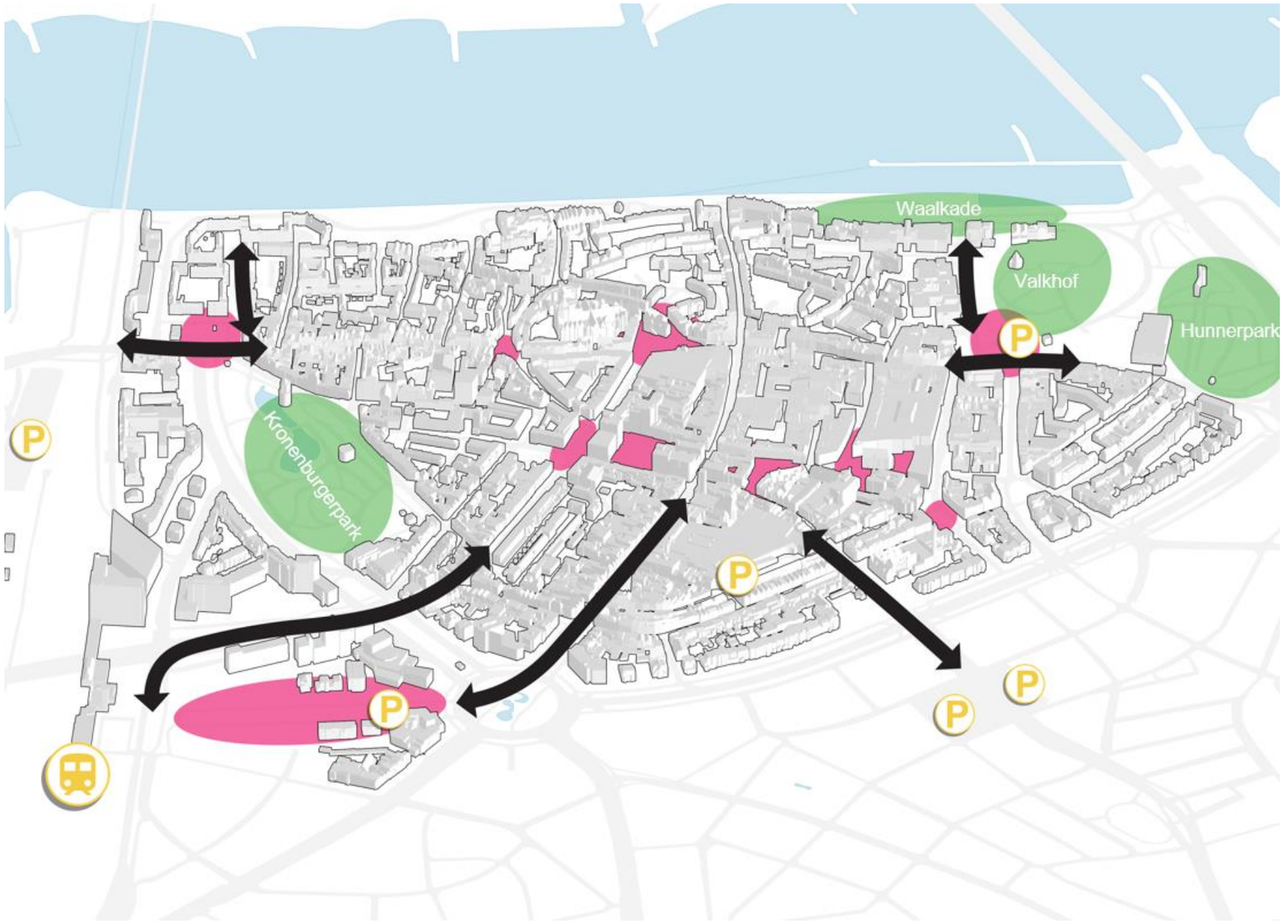

9.1 Toekomstperspectieven

1. Verbind verschillende gebieden en benut de beschikbare ruimte

Het moment is nu om duidelijke keuzes te maken voor het toekomstig ruimtegebruik van de binnenstad. De druk op de ruimte wordt steeds groter door de veranderende functie van het centrum. Naast bezoekers vormen ook de bewoners en werkenden een steeds grotere groep die allemaal samen komen in de binnenstad. De komende jaren neemt het aantal inwoners alleen maar meer toe. Deze stevige impuls van het aantal inwoners vraagt dat het centrum van Nijmegen niet alleen een plek is voor de bezoekers, maar ook voor de bewoners van de binnenstad. De druk op de ruimte neemt door de aanwezigheid van verschillende functies toe. Tegelijkertijd is er veel ruimte beschikbaar. Denk aan de grote parken (Valkhof, Kronenburgerpark en het Hunnerpark) die gelegen zijn aan de randen van het centrum en de Waalkade.

- De binnenstad van Nijmegen kent verschillende grote pleinen en parken. Dit zijn belangrijke punten in de hoofdstructuur van de binnenstad en veraangenamen een verblijf en of bezoek aan de binnenstad van Nijmegen. Ook zijn de pleinen en parken belangrijke ontmoetingsplekken en dragen deze bij aan het spreiden van de bezoekersstromen. Het is van belang de beschikbare ruimte beter te benutten door de verbindingen tussen gebieden te verbeteren. Denk hierbij aan een duidelijkere routing die de gebieden met de parken verbindt. Figuur 19 geeft een overzicht van de belangrijkste pleinen en parken die zouden passen in de hoofdstructuur.
- Ook een betere verbinding van het Joris Ivensplein met de Waalkade biedt kansen. De Waalkade ligt op dit moment verscholen en bezoekers moeten doelgericht het gebied bezoeken. Dit is ook terug te zine in het lage combinatiebezoek. Het gebied heeft grote potentie voor zowel bezoekers al bewoners. De kracht van het gebied ligt in het aanbod dat zich met name richt op horeca en leisure en de unieke ligging aan het water en nabij de natuur. Een samenhangende visie op het

Figuur 19: Ligging van de pleinen en parken binnen de hoofdstructuur van het centrum van Nijmegen.

gebruik van het gehele waterfront van Nijmegen bestaande uit de Waalkade, het Waafront aan de westzijde en de aanhaking met de Ooij aan de oostkant kan de binnenstad een krachtige impuls geven. Een waterfront met rust en reuring plekken voor een brede doelgroep.

2. Visie op binnenstedelijke functieverdeling en vestigingsmilieus

De analyse van de verschillende deelgebieden in de binnenstad geeft een goed beeld van de ontwikkeling in de afgelopen jaren, maar biedt ook een goede basis voor de profilering naar de toekomst. Daarbij zou als volgt te wek gegaan kunnen worden:

- De functionele transitie die de binnenstad meemaakt vraagt om begeleiding. Wonen zal toenemen en ook werkfuncties vragen om een plek in de binnenstad. We zien uit de analyse ook dat de binnentad kansrijk is voor maatschappelijke functies. Tegelijkertijd zal ook het commercieel publieksgerichte aanbod een ontwikkeling doormaken. Dat geldt voor het dagelijksaanbod (meer inwoners, meer bestedingen), maar ook voor het recreatief en doelgericht winkelaanbod. Daarbij is de wisselwerking van online-offline, maar ook de vermenging met ambachten en service/showrooms een belangrijke ontwikkeling.
- De toedeling van functies naar deelgebieden vanuit een visie op doelgroepen, bereikbaarheid, parkeren, verblijkfskwaliteit, etc. stimuleert investeringsinitiatieven. Het bedrijfsleven, maar ook de maatschappelijke voorzieningen hebben behoefte aan duidelijkheid over de verschillende vestigingsmilieus in de binnenstad.

3. Vergroening van de binnenstad

Met het oog op de toenemende klimaatverandering, het tegen gaan van hittestress en het verbeteren van de verblijfskwaliteit is groen een belangrijk thema. In de verschillende deelgebieden liggen concrete kansen om de stad te vergroenen. De afgelopen jaren zijn er al verschillende initiatieven geweest, denk aan de realisatie van kleine perkjes in de Van Weldenstraat, de Bloemerstraat en de Lange Hezelstraat. Deze ingrepen hebben een positief effect gehad op het aanzicht van de deelgebieden.

- Met name in de Burchtstraat en Broerstraat zien we concreet kansen voor vergroening. Met het weren van de bus in de Broerstraat is veel ruimte vrij gekomen om meer groen in het gebied te realiseren. De groen analyse toont de noodzaak aan van vergroening. In gebieden waar het aandeel groen lager ligt, is de gemiddelde temperatuur hoger.

4. Durf keuzes te maken rondom mobiliteit

De mobiliteitsstromen dienen zo ingericht te worden dat verblijven in de binnenstad van Nijmegen als prettig wordt ervaren. In nog te veel deelgebieden komen te veel verschillende vervoersmodaliteiten samen, denk aan de auto, bus, fiets en voetganger. Het is van belang om een duidelijke keuze te maken voor de modaliteit die prioriteit heeft. Uitgangspunt zou moeten zijn een fiets- of voetgangersvriendelijke stad. Dit vereist dat er duidelijke alternatieven geboden moeten worden voor de overige vervoersmodaliteiten. Ook het verleiden/nudgen is hierin een belangrijk onderdeel.

- Bereikbaarheid en parkeren zijn belangrijke elementen van het vestigingsmilieu en bepalend voor de locatie keuze van bedrijven en voorzieningen. Voor ieder bedrijf zijn de specifieke wensen echter verschillend. Het profileren van binnenstedelijke deelgebieden uit oogpunt van bereikbaarheid en parkeren voor auto en fiets versterkt de ontwikkeling van de diversiteit in aanbod in de binnenstad.
- Het centrumgebied is vaak de snelste weg om van het oosten naar het westen van Nijmegen en vice versa te gaan. Fietsers moeten verleid worden om niet langer dwars door de stad te fietsen. Om fietsers een andere keuze te laten maken zou gedacht kunnen worden aan het realiseren van een fietsstraat in de Parkweg (zie figuur 21). De Parkweg gaat over in de Eerste Walstraat en wordt vervolgens verbonden met de reeds gerealiseerde fietsstraten.
- Evenementen als de Vierdaagse maken van Nijmegen ook echt een wandel stad. Door meer in te zetten op fietsbereikbaarheid en voetganger benadrukt dit de profilering van de stad. Het is hierbij belangrijk om keuzes durven te maken ten aanzien van mobiliteit. Keuzes maken betekent tegelijkertijd alternatieven bieden en verleiden.

Figuur 20: Mobiliteitshierarchie.

Overige aspecten rondom mobiliteit:

- Menselijke maat: inventariseer waar verder kansen liggen voor meer ruimte voor fietsers en voetgangers.

- Nijmegen gaat de komende jaren veel investeren in nieuwe parkeergelegenheid voor auto's. Uitgangspunt moet zijn faciliteren van de auto aan de rand van het centrum met aantrekkelijke overstapmogelijkheden naar openbaar vervoer en fiets, maar ook aantrekkelijke looproutes.
- Deelmobiliteit: het verder investeren in deelmobiliteit draagt bij aan het verleiden van inwoners, bewoners en bezoekers om het eigen autogebruik te beperken.
- Openbaar vervoer optimaliseren: momenteel rijden er veel lijnbussen door de diverse gebieden (denk aan de Waalkade). Kleine hop on hop off busjes kunnen gericht bewoners of bezoekers van punt a naar b vervoeren, reduceren de vervoersbewegingen en de impact op de ruimte.
- Faciliteren van voldoende fietsstallingsmogelijkheden (zonder dat deze hinderlijk zijn voor passantenstromen) is van groot belang. Oog hebben voor de verschillende doelgroepen in fietsgebruik (werkers, langverblijvers, kortverblijvers) is bepalend voor de locatiekeuze en het service niveau van de stallingsvoorziening.

5. Samenwerking voor gezamenlijke koers binnenstad

- Het bereiken van een economisch veerkrachtige, sociale en gezonde, aantrekkelijke en duurzame stad raakt aan alle doelen binnen de afdelingen. Een gezamenlijke visie op de binnenstad is cruciaal om te weten welke thema's prioriteit krijgen de komende jaren. De Koers voor de binnenstad is hiervoor een goed uitgangspunt.
- Voor het behoud van een economisch veerkrachtige stad is het noodzakelijk om te blijven inzetten op een optimaal investeringsklimaat voor ondernemers. De coronacrisis heeft laten zien dat samenwerking tussen diverse partijen snel resultaat kan opleveren. Faciliteer dit waar mogelijk.

Figuur 21: Verleiden van fietsers door alternatieve doorsteek.

6. **Behoud en versterking identiteit deelgebieden**

- Nijmegen streeft naar variatie binnen de verschillende deelgebieden, zodat elk deelgebied aantrekkelijk is voor specifieke doelgroepen. Veel van de deelgebieden hebben (uit historisch oogpunt) al een trekker of profiel dat bepalend is voor het gebied.
- De data-analyse heeft aangetoond dat veel van de deelgebieden een transformatie hebben doorstaan. Over het algemeen neemt het aantal winkels af, de overige publieksfuncties zijn toegenomen. In de profielen van de verschillende deelgebieden is een duidelijke identiteit terug te zien. De toekomstige projecten of ingrepen die gedaan worden moeten passen bij de identiteit van het gebied.
- Bij toekomstige projecten is het van belang per deelgebied te kijken hoe het project bijdraagt aan deze gezamenlijke ambitie.
- Monitoring van de deelgebieden is cruciaal om de ontwikkeling te blijven volgen. Door dit op frequente basis te doen is het mogelijk om tijdig bij te sturen.

9.2 Perspectieven per deelgebied

Kernwinkelgebied

- Het kernwinkelgebied richt zich op de grote kritische massa en moet ruimte kunnen bieden aan filiaalbedrijven om zich te vestigen. Op dit moment is er, op basis van de benchmark, geen indicatie dat in Nijmegen een tekort is aan grote winkelpanden.
- De verbinding van het centrum met de overige deelgebieden is belangrijk voor een betere spreiding van de bezoekers over de overige deelgebieden in de binnenstad van Nijmegen.
- De transformatie van de Molenpoort passage biedt een kans voor diversificatie van de verschillende functies in het kernwinkelgebied en biedt daarnaast de mogelijkheid om grotere winkel ketens aan te trekken. Daarnaast biedt de ontwikkeling kansen om de verbinding met de Tweede Walstraat te verbeteren.
- Het kernwinkelgebied heeft een van de laagste groenpercentages. Hittestress en klimaatverandering maken het noodzakelijk om te vergroenen. Maar vergroening maakt het gebied ook aan trekkelijker om te wonen, werken en verblijven. Met name in de Burchtstraat liggen concrete kansen.
- Meer inzetten op beleven en ontmoeten waardoor de verblijfskwaliteit versterkt wordt.

Mariënburg, Marikenstraat e.o

- Het deelgebied Mariënburg, Marikenstraat e.o. is een divers deelgebied met onder andere horeca, winkels en cultuur.
- In het gebied zien we concreet kansen voor de aanpak van het Marienburgplein. Het plein ligt op dit moment verscholen achter een hoge muur waardoor de verbinding met het lager gelegen deel beperkt is. Een betere zichtbaarheid en toegankelijkheid van het plein zou ook de toegankelijkheid van de kapel, bibliotheek en theater LUX verbeteren. Ook hier liggen kansen voor vergroening van het plein.
- De Arsenaalpoort is een belangrijke verbinding mede gelet op de ontwikkelingen die spelen rondom winkelcentrum Molenpoort.

Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o.

- De Lange Hezelstraat is een broedplaats voor jonge startende ondernemers in Nijmegen gericht op duurzaamheid. Het gebied heeft een sterk eigen onderscheidend profiel. Behoud van dit profiel is belangrijk voor het onderscheidend karakter van het gebied.
- Daarnaast is het dagelijks aanbod in het gebied sterk vertegenwoordigd. Naar de toekomst toe zou het dagelijks aanbod behouden moeten blijven. Het aantal inwoners in de binnenstad neemt fors toe en zorgt voor extra draagvlak. Bovendien is zichtbaar dat er meer vraag is naar versspeciaalzaken. Consumenten waarderen verse en eerlijke producten.
- Veel fietsers maken nog gebruik van de doorsteek dwars door de stad. Dit komt de voetgangersvriendelijkheid niet ten goede. Om dit te verbeteren zou gezocht moeten worden naar een aantrekkelijk alternatief voor de fietsers. De realisatie van een nieuwe fietsstraat in de Parkweg is hierbij een overweging.

Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o.

- Het gebied kenmerkt zich als een aanloopstraat waar met name diensten en fastservice horeca gevestigd is. De uitdaging voor de toekomst is om het gebied aantrekkelijk te houden voor het publiek.
- De ingrepen die de afgelopen jaren in het gebied hebben plaatsgevonden zijn positief voor de ontwikkeling en aanzien van het gebied.
- In het deelgebied komen veel verkeersmodaliteiten samen. Hierdoor is het erg druk in het gebied. Alternatief voor groot busvervoer. Het gebied is een van belangrijkere verbindingen richting het station. Een aantrekkelijke route naar het centrum is van belang.
- In het gebied staan veel geparkeerde fietsen. Deze zijn voor een groot deel van de bewoners maar ook van de bezorgdiensten. Bied goede alternatieven voor het stallen van de fietsen zodat overlast op straat beperkt wordt. Denk hierbij aan het benutten van de hofjes of het realiseren van een stalling in een leegstaand pand.

Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat

- Het deelgebied heeft een sterk functieprofiel met een unieke positie. Zo zijn in het deelgebied diverse speciaalzaken zoals een spellenzaak, lijstenmaker en kattencafé gevestigd.
- De afgelopen jaren is het gebied deels vergroend door kleine perkjes. De uitstraling van het gebied is hierdoor verbeterd.
- Concreet liggen er kansen voor verbetering van de uitstraling van het vastgoed in Tweede Walstraat. De Tweede Walstraat is op dit moment niet aantrekkelijk voor het publiek om te bezoeken.
- Het gebied moet ontdekt worden door de bezoekers. De verbinding met het kernwinkelgebied is beperkt. De herontwikkeling van winkelcentrum Molenpoort biedt kansen voor de betere verbinding met het kernwinkelgebied.

- Door het vertrek van de parkeergarage op het dak van het winkelcentrum wordt ook de voetgangersvriendelijkheid in het gebied verbeterd. Op dit moment zorgt de parkeergarage voor veel extra verkeersbewegingen in het gebied.

Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o.

- Het deelgebied heeft een onderscheidend profiel met sterk horeca-aanbod. Het horeca aanbod is in de afgelopen jaren toegenomen. Het gebied is hierdoor aantrekkelijker geworden voor bezoekers die willen uiteten.
- Het Hunnerpark, Valkhofpark en het Valkhofmuseum zijn belangrijke trekkers voor het gebied. Niet alleen voor bezoekers, maar ook zeker voor de bewoners. Met de toenemende druk op de openbare ruimte is het van belang om te zorgen voor een goede spreiding. De parken (Valkhofpark en Hunnerpark) bieden genoeg ruimte voor zowel bewoners als bezoekers. Zorg voor een goede verbinding met het kernwinkelgebied en verbeter de routing richting de parken.
- De bereikbaarheid voor fietsers vanuit Nijmegen Lent is beperkt. Om deze verbinding te verbeteren kan gedacht worden aan een betere verbinding met de Waalbrug.
- De herontwikkeling van het Lindenberg Cultuurhuis biedt kansen om de verbinding met de Waalkade meer op te zoeken. Nu is de Waalkade verborgen en lastig te bereiken.

Toekomstperspectief Waalkade, Oude Haven

- De Waalkade is een uniek gebied door de ligging nabij de Waal, het uitzicht op Veur-Lent en de ligging nabij de Ooijpolder. Het is een gebied met een hoge verblijfskwaliteit door de diverse functies, met name cultuur en horeca.
- Met de ontwikkelingen die plaats hebben gevonden in het oostelijke deel is het gebied aantrekkelijker geworden voor de eigen bewoners om te recreëren. Hierbij blijft het zoeken naar de balans tussen ruimte om te recreëren en de ruimte die nodig is voor de organisatie van verschillende evenementen.
- De verbinding met het kernwinkelgebied is beperkt. Mede door het ontbreken van een duidelijke loop en het hoogteverschil. Bezoekers moeten gericht naar het gebied. Buiten de natuur mist een duidelijk bezoekmotief. Realiseer een duidelijk doel voor de bezoeker om het gebied te bezoeken. Maak hierbij gebruik van de unique selling points zoals het uitzicht, het water en de liggin nabij de Ooijpolder.
- Een aandachtspunt is de verblijfskwaliteit in het westelijk deel van het gebied. Transformeer ook dit deel zodat een aantrekkelijke boulevard ontstaat voor bezoekers en bewoners.

Bijlage 1 - Toelichting begrippen

1 Toelichting kwalitatieve en kwantitatieve aspecten

1.1.1 Toelichting kwalitatieve aspecten

De indicatoren die per deelgebied in kaart gebracht zijn voor de kwalitatieve zijn gedefinieerd aan de hand van een toetsingskader. De definitie van het begrip en de bijbehorende uitgangspunten voor de kwalitatieve beoordeling geven duiding voor de analyse.

Clustering
De mate waarin publieksgerichte functies ruimtelijk zijn geconcentreerd, bij voorkeur zonder niet-publieks-functies (kantoren, wonen) ertussen. Sterke clustering creëert extra loop en draagvlak voor nieuwe functies.

Onderscheidend karakter
Naast de bekende winkelformules zijn bezoekers continu op zoek naar bijzondere, unieke winkels en voorzieningen in de binnenstad. Het betreft hier het onderscheidende karakter van het gebiedsdeel als geheel.

Uitstaling openbare ruimte en vastgoed
Vastgoed en de openbare ruimte moeten optimaal aansluiten op de gewenste uitstraling van het winkelgebied. Factoren die mee kunnen spelen zijn onder andere het (monumentale) karakter of onderhoud van de panden, de inrichting van de openbare ruimte, verlichting etc.

Internetgevoeligheid
Bepaalde branches zijn extra gevoelig voor internetverkoop, zoals media (incl. software, boeken-winkels), bruin- & witgoed (incl. telecom, computers) en reizen. Indien deze branches veel voorkomen in een deelgebied, betekent dit een grotere kans op opheffing van zaken en leegstand.

Bereikbaarheid en parkeren
Winkels en bedrijven moeten bereikbaar zijn voor het aantrekken van hun publiek. Met name bij doelgericht bezochte functies speelt de nabijheid van parkeren een grote rol. We beoordelen in hoeverre gebieden aansluiten op de belangrijkste parkeerplaatsen en openbaar vervoer haltes in en rond de binnenstad.

Voetgangersvriendelijkheid
Een recreatief winkel- of uitgaansgebied is gebaat bij een voetgangersvriendelijke inrichting waardoor de bezoeker comfortabel, ontspannen en veilig kan verpozen, kijken en vergelijken. Dit verhoogt de bezoekduur en bestedingen

1.1.2 Toelichting kwantitatieve aspecten

Kritische massa aanbod
Het aantal publieksgerichte functies (o.a. winkels, horeca, cultuur, dienstverlening) in een deelgebied bepaalt in hoge mate de aantrekkingskracht op de binnenstadbezoeker.

Leegstand
Leegstand kan zeer negatieve effecten hebben op de verblijfskwaliteit en uitstraling van een gebied. De leegstand betreft het percentage van panden dat leeg staat in het deelgebied.

Transformatie
Binnensteden veranderen van ‘places to buy’ naar ‘places to be’. Door tien jaar terug te kijken en opnieuw te kijken naar de panden die destijds leegstonden wordt zichtbaar wat de functie-ontwikkeling is van de betreffende panden. Zijn de leegstaande panden met name ingevuld met horeca of is er sprake van een ander soort transformatie.

Groen
Groen in de stad verbetert het milieu, zorgt voor een rijke biodiversiteit, vermindert luchtvervuiling en draagt bij aan een prettig verblijfskwaliteit. Per deelgebied wordt in kaart gebracht wat het aandeel groen is.

Land Surface Temperature
De temperatuur van het landoppervlak is een belangrijke variabele binnen het klimaatsysteem van de aarde. Het beschrijft processen zoals de uitwisseling van energie en water tussen het landoppervlak en de atmosfeer, en beïnvloedt de snelheid en timing van plantengroei.

Schaalgrootte
Er komen steeds meer (inter)nationale winkels die een pand zoeken van moderne omvang. De beschikbaarheid van grotere panden is een onderscheidend aspect.

Functiemix
De verhouding tussen detailhandels-, diensten- en leisurefuncties in een deelgebied.

Filialiseringsgraad
De filialiseringsgraad geeft inzicht in het aandeel filiaalbedrijven per deelgebied. Een evenwichtigebalans tussen (‘voorspelbare’) filiaalbedrijven en (‘verrassende’) zelfstandige ondernemers vergroot de aantrekkelijkheid van deelgebieden.

Horeca
Verhouding typen horeca (fastservice, drankenverstrekkers, restaurants en hotels) binnen het deelgebied op basis van Locatus.

Drankenverstrekkers:
59.200.100-Café
59.200.200-Discotheek
59.500.100-Koffiehuis

59.500.400-Koffiebar
59.900.200-Shisha lounge
59.900.300-Feestzaal
59.900.900-Horeca Ov

Fastservice:
59.210.333-Lunchroom
59.400.100-Bezorg/Halen
59.400.200-Fastfood
59.400.300-Grillroom/Sh
59.500.200-IJssalon
59.500.300-Crepes/Wafels/Donuts

Restaurants:
59.210.392-Pannenkoeken
59.210.430-Café-Restaurant
59.210.434-Restaurant

Hotels:
59.700.100-Hotel
59.700.200-Hotel-Rest

Cultuur
Aanbod van (divers scala) cultuur binnen het deelgebied.

Bijlage 2 - Inzicht in Bezoekers

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Inzicht in Bezoekers 2022

Nijmegen

Definitief

BRO

colofon

projectnaam
Inzicht in Bezoekers 2022

datum
31 maart 2023

projectnummer
P05990

opdrachtgever
Gemeente Nijmegen

BRO
projectleider
FWi

projectteam
RKo & IBo

bron kaft
BRO

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
1.1 Algemeen 4
1.2 Conclusies 5

2 Bezoekers algemeen 7
2.1 Weekverdeling 8
2.2 Type bezoeker 9
2.3 Bezoekersaantallen per maand 10

3 Druktebeeld 12
3.1 Drukteverloop per dag 14

4 Invloedsgebied en verzorgingsgebied 15
4.1 Invloedsgebied 16
4.2 Verzorgingsgebied 19

5 Deelgebieden 22
5.1 Combinatiebezoeken 23
5.2 Kernwinkelgebied 26
5.3 Mariënburg, Marikenstraat e.o. 28
5.4 Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. 30
5.5 Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o. 32
5.6 Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o. 34
5.7 Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o. 36
5.8 Waalkade, Oude Haven e.o. 38
5.9 Stationsgebied 40

Bijlage 1 - Overzicht definities

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Doel

Op basis van GPS-data wordt in de binnenstad van Nijmegen door middel van de hyperfence methode inzicht verkregen in Nederlandse bezoekers (zie figuur 1). In de rapportage zoomen we in eerste instantie in op de binnenstad als geheel. Vervolgens focust dit rapport zich sterk op de wisselwerking en synergie tussen de verschillende deelgebieden.

Definitie unieke bezoeker en unieke bezoeken

Een bezoeker wordt gedefinieerd als iemand uit Nederland die een bestemming heeft in een gebied dat niet voor hem of haar als woongebied gedefinieerd is. We gaan in deze rapportage primair uit van unieke bezoekers op dag niveau. Dit betekent dat iemand als één unieke bezoeker wordt gemeten als deze persoon bijvoorbeeld drie keer op dezelfde dag een gebied bezocht heeft. Als iemand binnen een bepaalde periode, zoals een week, maand, kwartaal of halfjaar bijvoorbeeld op vijf verschillende dagen het betreffende gebied heeft bezocht, wordt dit ook als vijf unieke bezoekers gekwalificeerd. Een bezoeker kan dus meerdere bezoekmotieven hebben. Dit is niet uit de data te filteren.

- Een passant die ‘toevallig’ het gebied gepasseerd heeft
- Een persoon die werkt in het gebied
- Een bezoeker die komt om te winkelen of te beleven

Bron

De gegevens zijn afkomstig van het Resono mobile panel wat bestaat uit meer dan anderhalf miljoen gebruikers van meerdere apps die toestemming hebben gegeven om hun locatiegegevens te delen. Via een vernuftige hyperfence technologie en een gevalideerde ophoging van de locatiedata, worden nauwkeurige schattingen van bezoekersaantallen en herkomsten verkregen.

Figuur 1: Overzichtskaart van de gehanteerde afbakening.

Privacy statement
Via een ‘opt-in’ hebben gebruikers van apps toestemming verleend voor het gebruik van hun locatiegegevens. Er worden alleen geaggregeerde gegevens gedeeld die nooit en te nimmer herleidbaar zijn tot individuele appgebruikers (statistische anonimiteit). De privacyregels zijn geborgd in de processen zodat voldaan wordt aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens en de AVG. https://reso.no/privacy-policy/

Definities
Een overzicht met definities bij begrippen uit deze factsheet is te vinden in **bijlage 1**.

1.2 Conclusies

Ontwikkeling aantal unieke bezoekers
- In 2022 telde de binnenstad van Nijmegen in totaal ca. 16.773.510 bezoekers.
- Gedurende het jaar bleven de bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het begin van het jaar toont een duidelijke stijging, maar deze is te verklaren door de lockdown. Vanaf 25 februari vervielen de meeste coronamaatregelen. Aan het einde van het jaar is ook een lichte daling van de bezoekersaantallen te zien, mogelijk speelt de economische situatie (stijgende prijzen, dalend consumentenvertrouwen en toenemende kosten voor gas en energie) hierin een rol.
- Koningsdag was het eerste grootschalige evenement dat na de coronamaatregelen werd georganiseerd. 27 april is dan ook drukste dag van het jaar. De invloed van Koningsdag op de verschillende deelgebieden verschilt. Het Kernwinkelgebied kent bijvoorbeeld een duidelijke piek in de bezoekersaantallen en de Tweede Walstraat niet.
- Als we inzoomen op de deelgebieden in de binnenstad ontwikkelen die zich verschillend qua bezoekersaantallen. Het profiel is sterk bepalend. In het Kernwinkelgebied bleven de bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het deelgebied Waalkade, Oude Haven e.o. kent een grilliger verloop. Het gebied kent sterkere fluctuaties in de bezoekersaantallen door de evenementen die er gehouden worden.

Bezoekfrequentie: ‘fans’ van de binnenstad
- Ondanks dat het niet mogelijk is om toeristische bezoeken uit de gegevens te filteren kan wel gekeken worden naar de bezoekfrequentie.
- Het gemiddeld aantal regelmatige bezoekers (een bezoeker die minimaal 3 en maximaal 9 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied heeft bezocht) per weekdag is op maandag tot en met vrijdag in het tweede kwartaal beduidend hoger dan in de overige kwartalen. Mogelijk is hier sprake van een inhaaleffect. Dit inhaaleffect heeft in beperkte mate effect gehad op de bezoekersaantallen op zaterdag. Op zaterdag is het verschil tussen het eerste en tweede kwartaal minder groot dan op de overige dagen.
- Het aantal bezoekers dat frequent (een bezoeker die minimaal 10 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied bezoekt) een bezoek bracht aan de binnenstad nam fors toe in het tweede kwartaal. Ook onder deze groep is mogelijk spraken van een inhaaleffect. Mensen zijn blij dat men er weer op uit kan en doet dit dan ook veelvuldig.

Herkomst bezoekers: invloedsgebied en toerisme
- Gedurende het jaar komen er meer bezoekers uit verder weggelegen postcodegebieden die een bezoek brengen aan de binnenstad van Nijmegen. Het invloedsgebied van de binnenstad is toegenomen.
- De binnenstad van Nijmegen heeft logischerwijs de belangrijkste verzorgingsfunctie voor de inwoners in de eigen gemeente en de aangrenzende gemeenten.
- In het eerste kwartaal is zichtbaar dat het er meer bezoekers uit verder weg gelegen gemeenten zoals Hof van Twente, Rijssen-Holten, Borne, Hengelo en Dinkelland afkomstig waren. Mogelijk speelt hier mee dat inwoners uit deze gemeenten sterk de behoefte hadden om er op uit te gaan. De binnenstad van Nijmegen is dan een aantrekkelijke keus. In de overige kwartalen nam het aantal bezoekers uit deze gemeenten af en bezochten ze waarschijnlijk weer meer de eigen centra.

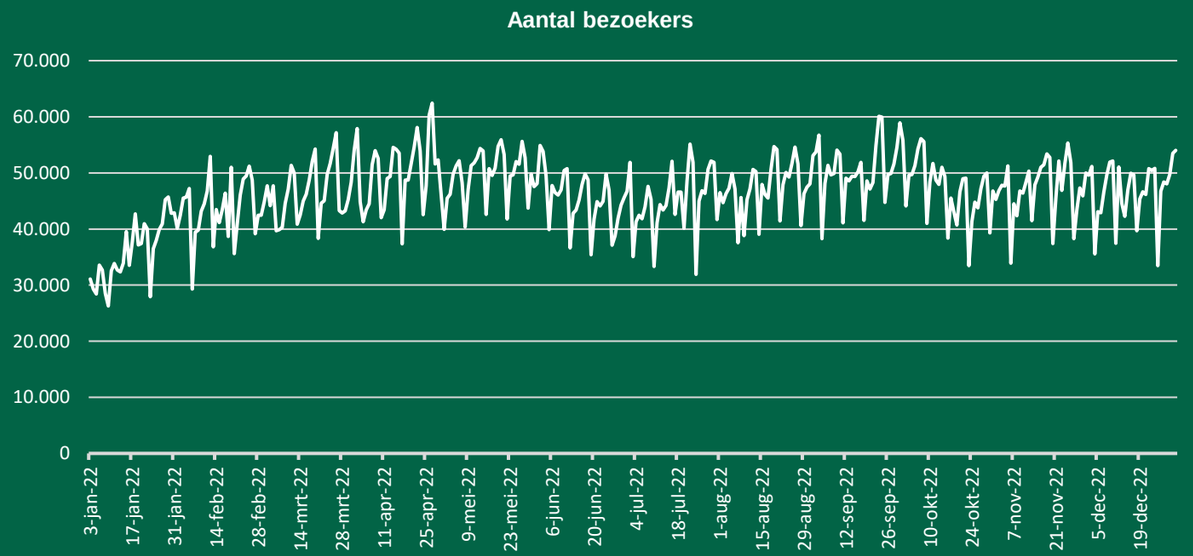
Combinatiebezoeken: loopstromen en doorbloeding deelgebieden
- De synergiewerking tussen de verschillende deelgebieden in de binnenstad is redelijk stabiel gebleven.
- Het combinatiebezoek met de Waalkade is vaak beperkt. De ligging, bereikbaarheid en het hoogteverschil zijn hiervoor een mogelijke verklaring.
- Het Kernwinkelgebied en het deelgebied Mariënburg hebben een sterke relatie. Voor bezoekers die komen om recreatief te winkelen zijn beide gebieden aantrekkelijk om te bezoeken. Zaterdag is voor beide deelgebieden de belangrijkste dag qua bezoekersaantallen.
- Het combinatiebezoek tussen het deelgebied Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o. is een stuk beperkter dan bij de overige deelgebieden. Bezoekers brengen doelgerichter een bezoek aan het gebied. Het profiel van het gebied dat zich richt op horeca en cultuur past hierbij.
- In het eerste kwartaal liggen de combinatiebezoeken een stuk hoger dan in de overige kwartalen. De lockdown die nog grotendeels van kracht was in het eerste kwartaal heeft invloed op de combinatiebezoeken. Mogelijk bezochten bezoekers de binnenstad van Nijmegen anders gedurende deze periode. In de overige kwartalen is zichtbaar dat het combinatiebezoek tussen de verschillende deelgebieden afneemt. Er kwamen meer bezoekers en het bezoek werd doelgerichter. Hierdoor neemt het combinatiebezoek af.

Ontwikkeling overige feiten en cijfers

- Een van de drukste dagen in de binnenstad van Nijmegen was 27 april – Koningsdag.
  - Het aantal bezoekers lag 26% hoger dan op een gemiddelde woensdag in het tweede kwartaal van 2022.
  - Het aandeel incidentele bezoekers tijdens Koningsdag ligt hoger dan op een gemiddelde woensdag in het tweede kwartaal.
- Op zondag is het koopzondag. Opvallend is dat het druktebeeld afwijkt van de overige kwartalen. Tussen 13.00 en 16.00 uur is het drukker gedurende het eerste kwartaal. Mogelijk is het bezoekdoel anders en kwamen bezoekers meer voor een wandeling dan om te winkelen.
- In het vierde kwartaal is de piek in aantal bezoekers op zaterdag vervroegd. Lag de piek in het derde kwartaal tussen 13.00 uur en 14.00 uur, nu in het vierde kwartaal ligt de piek tussen 12.00 uur en 13.00 uur.
- Op donderdag avond is het koopavond in Nijmegen. Ten opzichte van het derde en vierde kwartaal is het aantal bezoekers gedurende de koopavond iets afgenomen. In het vierde kwartaal tussen 17.00 uur en 21.00 uur daalde het aantal bezoekers met 11% ten opzichte van het tweede kwartaal. Het aantal bezoekers ligt tijdens koopavond wel hoger (+15%) dan op een gemiddelde dinsdagavond in het vierde kwartaal.

2 Bezoekers algemeen

- In 2022 telde de binnenstad van Nijmegen in totaal ca. **16.773.510 bezoekers**.
- Gedurende het jaar bleven de bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het begin van het jaar toont een duidelijke stijging, maar deze is te verklaren. Aan het begin van het jaar zat Nederland nog in een **lockdown**. Vanaf het moment dat Nederland weer deels open ging (14 januari) is zichtbaar dat de bezoekersaantallen weer snel stijgen. Vanaf 25 februari vervielen de meeste corona-maatregelen. Aan het einde van het jaar is ook een lichte daling van de bezoekersaantallen te zien, mogelijk speelt de economische situatie hierin een rol.
- **Koningsdag** was het eerste grootschalige evenement dat na de coronamaatregelen werd georganiseerd. 27 april is dan ook drukste dag van het jaar. Het aantal bezoekers verschilt sterk per deelgebied. Bij de verschillende deelgebieden wordt hier nadrukkelijker bij stilgestaan. Ook de invloed van evenementen als de vierdaagse zijn in de deelgebieden terug te zien.

2.1 Weekverdeling

- Zaterdag en vrijdag zijn de drukste dagen in de binnenstad van Nijmegen. De zaterdag telt gemiddeld 50.710 bezoekers en de vrijdag 50.630. Gemiddeld genomen is zondag de rustigste dag met 38.430 bezoekers.
- Gedurende het tweede kwartaal is mogelijk een inhaaleffect zichtbaar. Het gemiddeld aantal bezoekers ligt in het tweede kwartaal iets hoger en daalt in de kwartalen daarna licht. Consumenten waren blij dat het normale leven weer opgepakt kon worden en trokken er weer op uit. In het derde en vierde kwartaal zakt dit inhaaleffect weg. Een andere verklaring is dat de onzekerheid toe neemt. De oorlog in Oekraïne zorgde voor hogere gas- en energieprijzen, ook de inflatie steeg en het consumentenvertrouwen was laag. Consumenten keken kritischer naar de uitgaven.
- Door het jaar heen zijn de volgende ontwikkelingen zichtbaar.
  - De **maandag** blijft gedurende het jaar qua bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het eerste kwartaal wijkt af, maar dit kwartaal wordt sterk beïnvloedt door corona.
  - Het aantal bezoekers op **dinsdag** kende een kleine piek in het tweede kwartaal. Daarna nam het gemiddeld aantal bezoekers iets af. De drukte op dinsdag is in het derde en vierde kwartaal nagenoeg gelijk.
  - De **woensdag** kende in het tweede kwartaal een piek in het aantal bezoekers. Deze piek wordt deels veroorzaakt door de hoge bezoekersaantallen op Koningsdag. Wordt koningsdag buiten beschouwing gelaten dan is het verschil beperkter.
  - De bezoekersaantallen op **donderdag** waren in het tweede kwartaal het hoogst. Hierna daalde het gemiddeld aantal bezoekers licht. Ten opzichte van het tweede kwartaal nam het aantal bezoekers in het vierde kwartaal af met 3%.
  - **Vrijdag** laat een vergelijkbaar beeld zien met de donderdag. Ook hier was het gemiddeld aantal bezoekers het hoogst in het tweede kwartaal. In het derde en vierde kwartaal nam het aantal bezoekers af. Ten opzichte van het tweede kwartaal nam het aantal bezoekers in het vierde kwartaal af met 4%.
  - De bezoekersaantallen op **zaterdag** bleven gedurende het jaar stabiel.
  - Op **zondag** namen de bezoekersaantallen gedurende het jaar iets af. Het aantal bezoekers was op zondag het hoogst in het tweede kwartaal.

Tabel 1: Totaal aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	2.314.160	39.750	45.750	46.440	46.080
Dinsdag	2.361.330	40.530	47.870	46.480	46.760
Woensdag	2.396.600	42.060	49.230	46.530	46.540
Donderdag	2.522.470	44.130	50.980	49.680	49.250
Vrijdag	2.632.600	44.750	53.420	52.550	51.190
Zaterdag	2.586.380	46.900	51.840	52.150	51.690
Zondag	1.959.970	36.130	40.320	39.140	37.960

2.2 Type bezoeker

In de figuren hieronder is het gemiddeld aantal bezoekers per dag van 2022 verdeeld naar het aantal incidentele, regelmatige en frequente bezoekers per dag van de week.

- Zaterdag trekt doorgaans het hoogste aantal incidentele bezoekers. Het derde kwartaal had gemiddeld het hoogste aantal incidentele bezoekers. Mogelijk speelt de zomervakantie een rol en kwamen er meer dagjes mensen die een bezoek brachten aan de binnenstad van Nijmegen.
- Het gemiddeld aantal regelmatige bezoekers per weekdag is op maandag tot en met vrijdag in het tweede kwartaal beduidend hoger dan in de overige kwartalen. Mogelijk is hier sprake van een inhaaleffect. Dit inhaaleffect heeft in beperkte mate effect gehad op de bezoekersaantallen op zaterdag.
- Ook het aantal frequente bezoekers laat in het tweede kwartaal een piek zien. Het aantal bezoekers dat frequent een bezoek bracht aan de binnenstad nam fors toe in het tweede kwartaal. Ook onder deze groep is mogelijk spraken van een inhaaleffect. Mensen zijn blij dat men er weer op uit kan en doet dit dan ook veelvuldig.

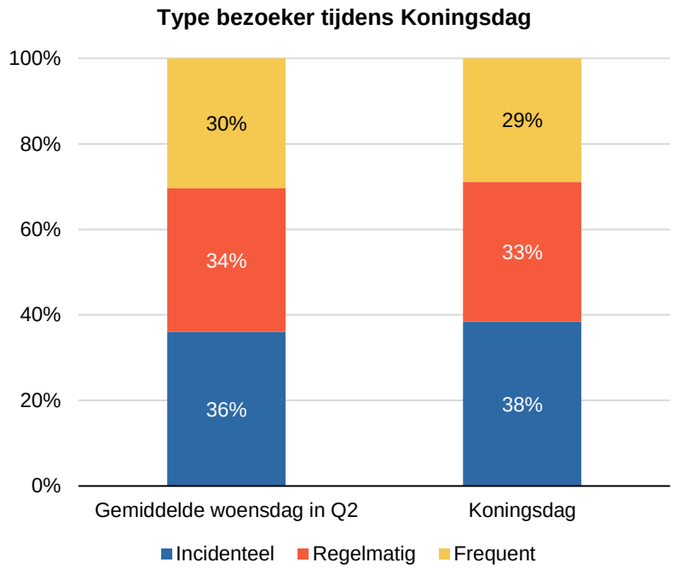
Koningsdag

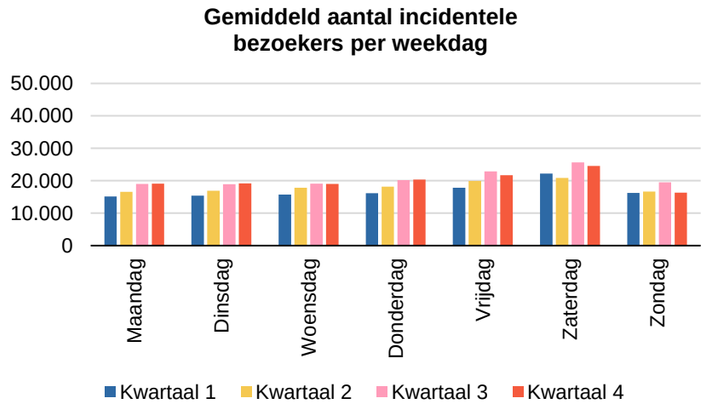
Specifiek voor Koningsdag is gekeken naar het type bezoeker. Hieruit blijkt dat het aandeel incidentele bezoekers tijdens Koningsdag hoger ligt dan op een gemiddelde woensdag in het tweede kwartaal. De feestdag trekt hiermee publiek dat doorgaans minder vaak de binnenstad van Nijmegen bezoekt.

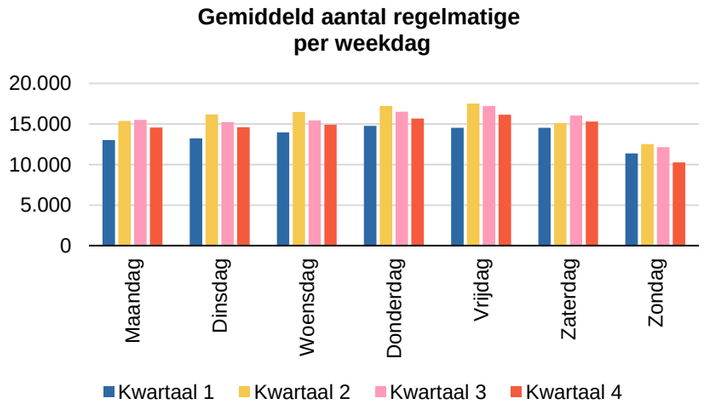
Incidentele bezoeker
Een bezoeker die maximaal 2 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied heeft bezocht.

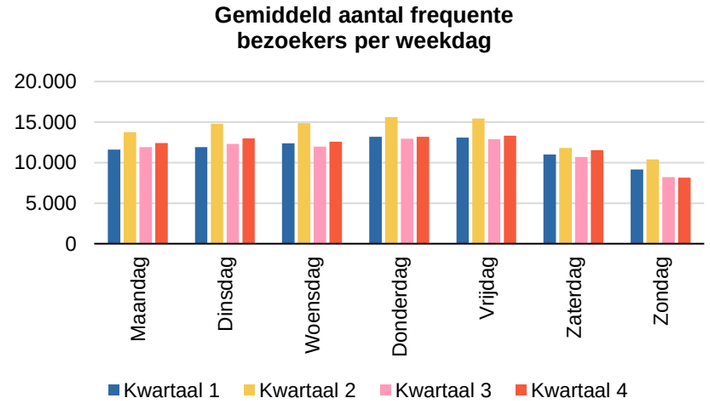
Regelmatige bezoeker
Een bezoeker die minimaal 3 en maximaal 9 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied heeft bezocht.

Frequente bezoeker
Een bezoeker die minimaal 10 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied bezoekt.

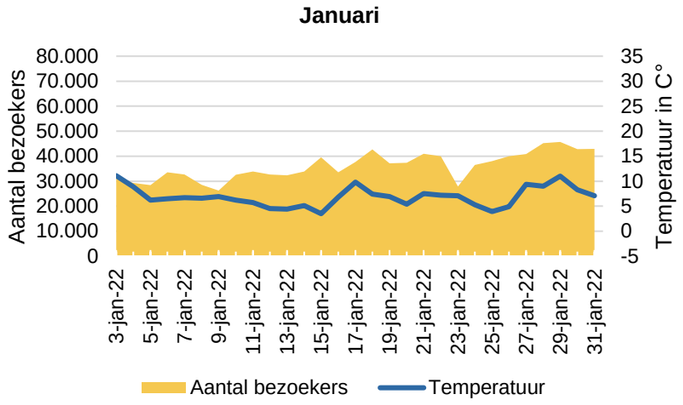

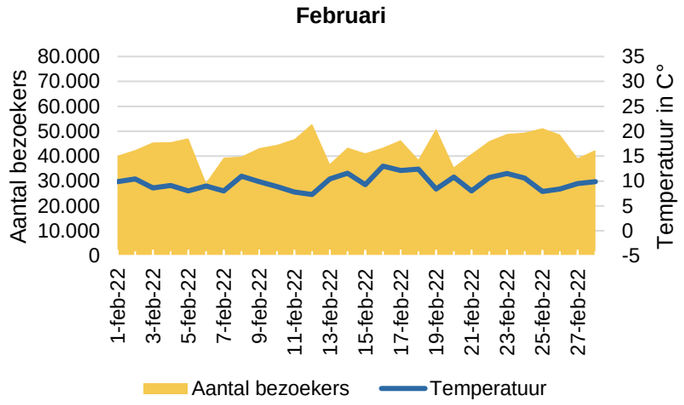

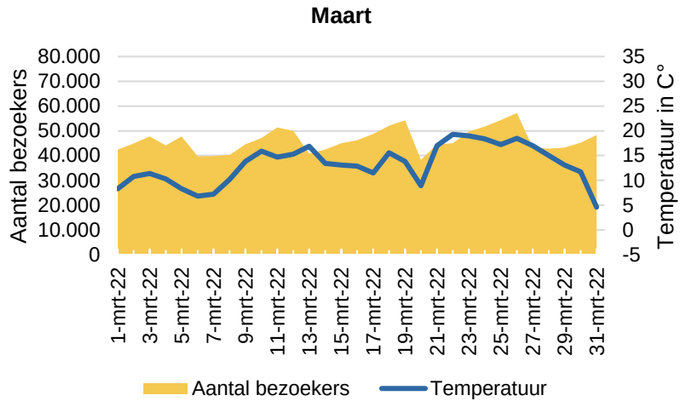

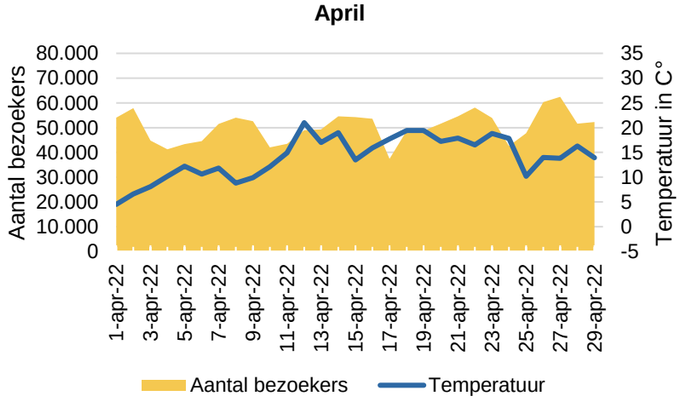

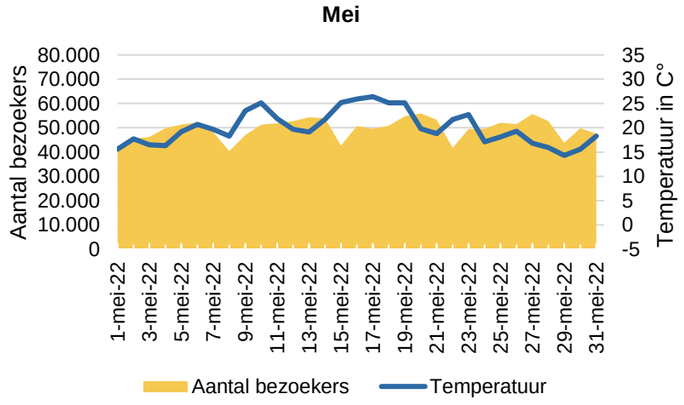
2.3 Bezoekersaantallen per maand

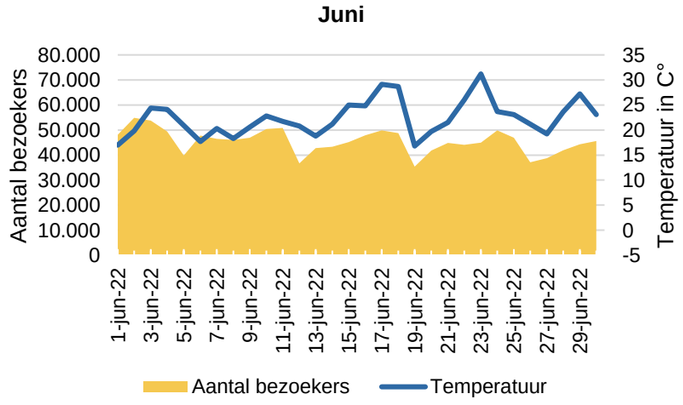

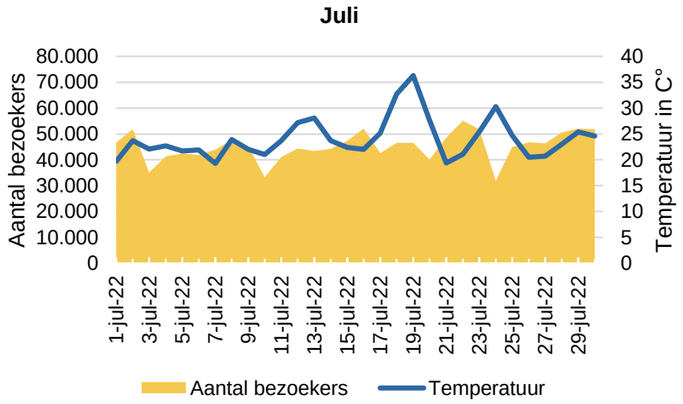

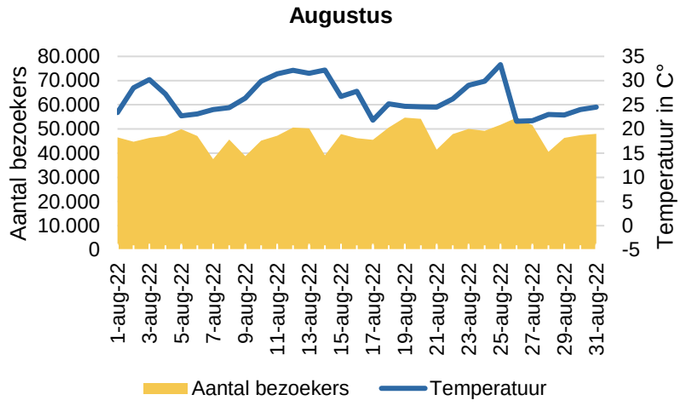

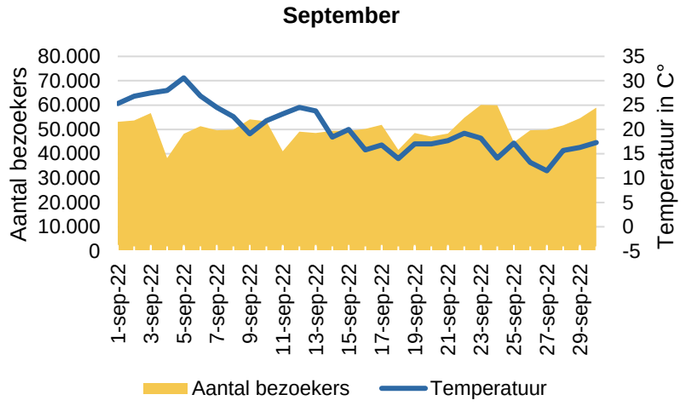

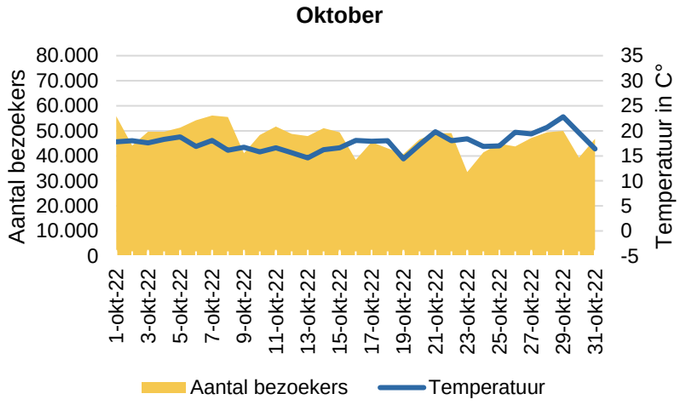

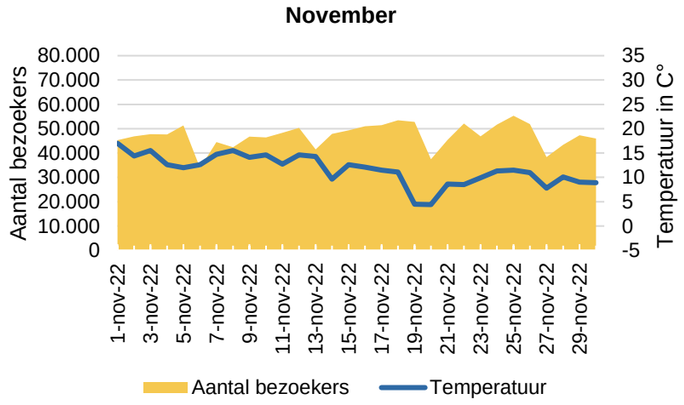

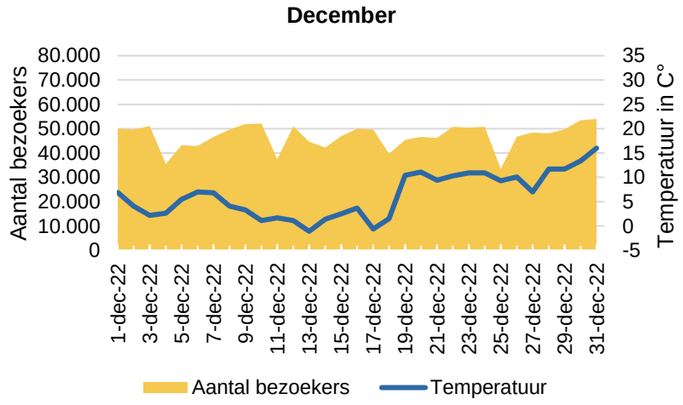

Juli
Aantal bezoekers
Temperatuur in C°
Aantal bezoekers
Temperatuur

Augustus
Aantal bezoekers
Temperatuur in C°
Aantal bezoekers
Temperatuur

September
Aantal bezoekers
Temperatuur in C°
Aantal bezoekers
Temperatuur

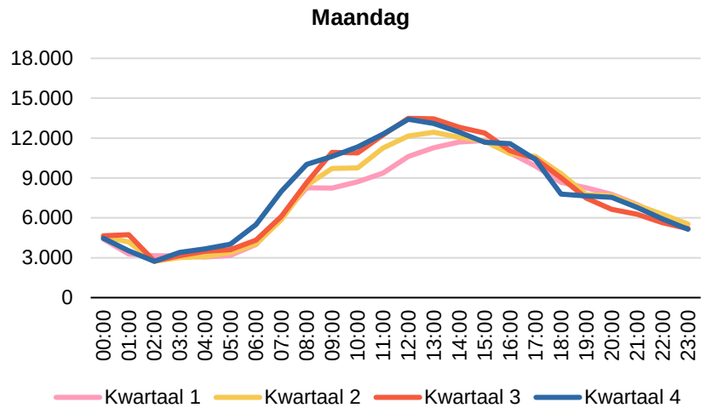

Oktober
Aantal bezoekers
Temperatuur in C°
Aantal bezoekers
Temperatuur

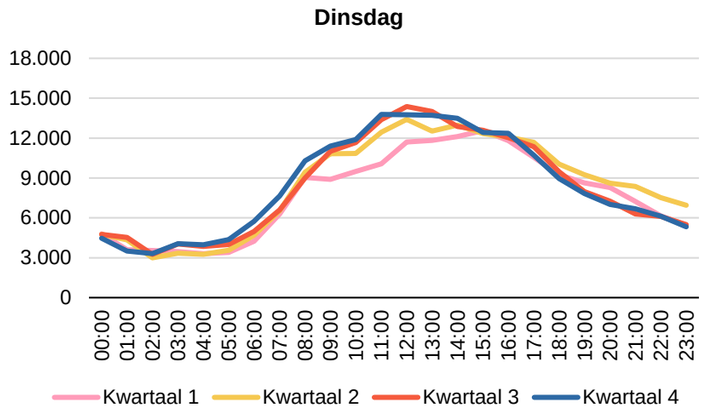

November
Aantal bezoekers
Temperatuur in C°
Aantal bezoekers
Temperatuur

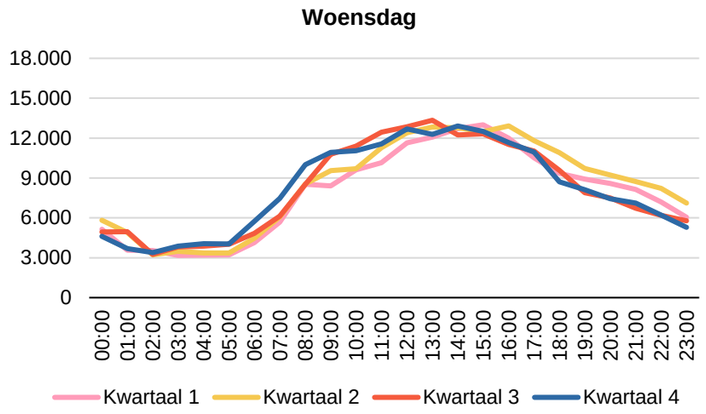

December
Aantal bezoekers
Temperatuur in C°
Aantal bezoekers
Temperatuur

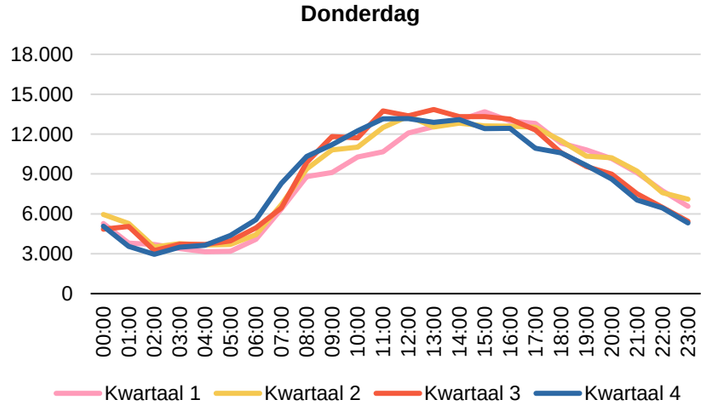
3 Druktebeeld

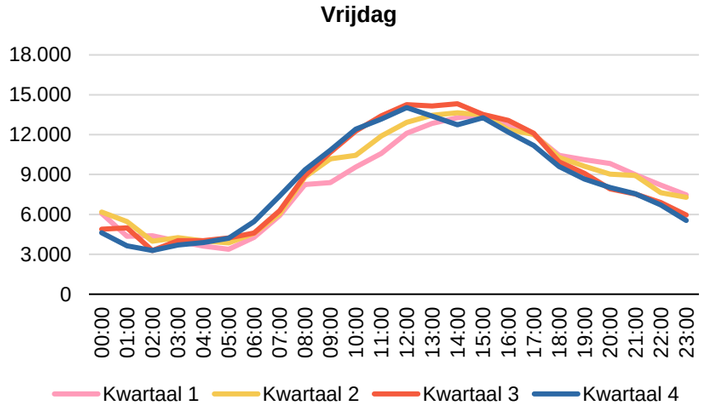
De figuren op de volgende pagina tonen het druktebeeld per dag voor de verschillende kwartalen.

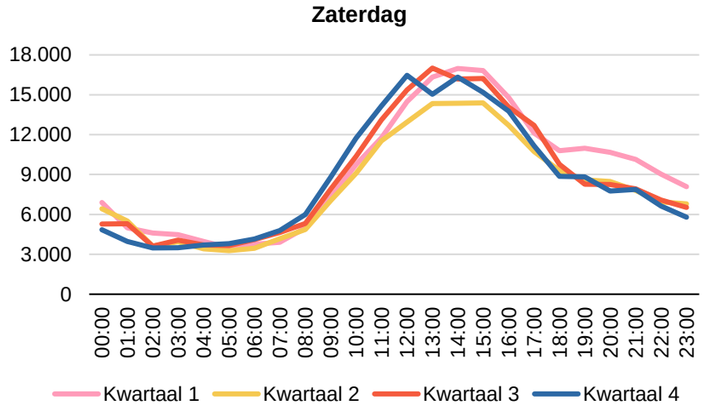

Maandag
18.000
15.000
12.000
9.000
6.000
3.000
0
00:00 01:00 02:00 03:00 04:00 05:00 06:00 07:00 08:00 09:00 10:00 11:00 12:00 13:00 14:00 15:00 16:00 17:00 18:00 19:00 20:00 21:00 22:00 23:00
Kwartaal 1
Kwartaal 2
Kwartaal 3
Kwartaal 4

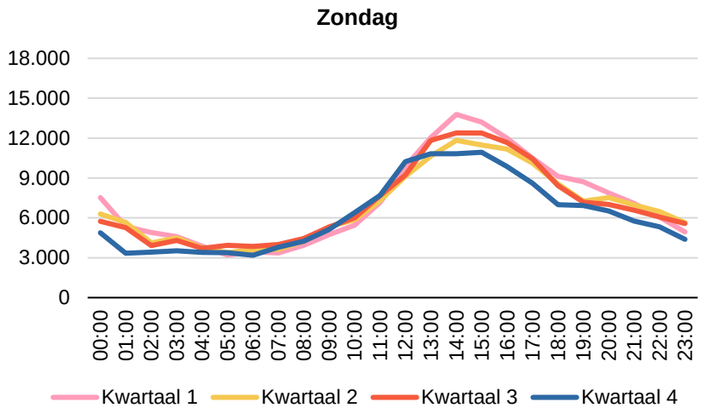

Dinsdag
18.000
15.000
12.000
9.000
6.000
3.000
0
00:00 01:00 02:00 03:00 04:00 05:00 06:00 07:00 08:00 09:00 10:00 11:00 12:00 13:00 14:00 15:00 16:00 17:00 18:00 19:00 20:00 21:00 22:00 23:00
Kwartaal 1
Kwartaal 2
Kwartaal 3
Kwartaal 4

Woensdag
18.000
15.000
12.000
9.000
6.000
3.000
0
00:00 01:00 02:00 03:00 04:00 05:00 06:00 07:00 08:00 09:00 10:00 11:00 12:00 13:00 14:00 15:00 16:00 17:00 18:00 19:00 20:00 21:00 22:00 23:00
Kwartaal 1
Kwartaal 2
Kwartaal 3
Kwartaal 4

Donderdag
18.000
15.000
12.000
9.000
6.000
3.000
0
00:00 01:00 02:00 03:00 04:00 05:00 06:00 07:00 08:00 09:00 10:00 11:00 12:00 13:00 14:00 15:00 16:00 17:00 18:00 19:00 20:00 21:00 22:00 23:00
Kwartaal 1
Kwartaal 2
Kwartaal 3
Kwartaal 4

Vrijdag
18.000
15.000
12.000
9.000
6.000
3.000
0
00:00 01:00 02:00 03:00 04:00 05:00 06:00 07:00 08:00 09:00 10:00 11:00 12:00 13:00 14:00 15:00 16:00 17:00 18:00 19:00 20:00 21:00 22:00 23:00
Kwartaal 1
Kwartaal 2
Kwartaal 3
Kwartaal 4

Zaterdag
18.000
15.000
12.000
9.000
6.000
3.000
0
00:00 01:00 02:00 03:00 04:00 05:00 06:00 07:00 08:00 09:00 10:00 11:00 12:00 13:00 14:00 15:00 16:00 17:00 18:00 19:00 20:00 21:00 22:00 23:00
Kwartaal 1
Kwartaal 2
Kwartaal 3
Kwartaal 4

3.1 Drukteverloop per dag

- Het aantal bezoekers per uur in het **eerste kwartaal** op de maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag blijft achter bij het aantal bezoekers in het tweede, derde en vierde kwartaal. Gedurende het eerste kwartaal was de lockdown nog van kracht. Vanaf 25 februari werd de lockdown grotendeels opgeheven. Zaterdag en zondag wijken hierin af van de overige dagen. Met name in de avonduren was het in het eerste kwartaal op zaterdag drukker. Zaterdag is een dag waarop veel mensen een bezoek aan een restaurant of café brengen. Gedurende het eerste kwartaal was dit weer mogelijk en deden mensen dit ook weer meer.
- Op **zondag** is het koopzondag. De winkels in de binnenstad zijn geopend van 12.00 tot 17.00 uur. In het eerste kwartaal is het gemiddeld genomen drukker dan in de overige kwartalen.
- De verschillen tussen het derde en vierde kwartaal op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag zijn zeer beperkt. Corona speelt niet meer zo'n grote rol in het dagelijks leven en hiermee lijken ook de bezoekersaantallen op peil te blijven. Het eerste en tweede kwartaal hadden meer 'last' van de naweeën van **corona**.
- In het vierde kwartaal is de **piek** in aantal bezoekers op zaterdag vervroegd. Lag de piek in het derde kwartaal tussen 13.00 uur en 14.00 uur, nu in het vierde kwartaal ligt de piek tussen 12.00 uur en 13.00 uur.
- Op donderdag avond is het **koopavond**. Ten opzichte van het derde en vierde kwartaal is het aantal bezoekers gedurende de koopavond iets afgenomen. In het vierde kwartaal tussen 17.00 uur en 21.00 uur daalde het aantal bezoekers met 11% ten opzichte van het tweede kwartaal. Het aantal bezoekers ligt tijdens koopavond wel hoger (+15%) dan op een gemiddelde dinsdagavond in het vierde kwartaal.

4 Invloedsgebied en verzorgingsgebied

Zowel het verzorgingsgebied als het invloedsgebied geven inzicht in de herkomst van de bezoekers aan de binnenstad van Nijmegen.

4.1 Invloedsgebied

Het invloedsgebied van de binnenstad van Nijmegen wordt bepaald door de herkomst van het absolute aantal bezoekers aan de binnenstad. In de volgende kaarten is het invloedsgebied door het jaar heen weergegeven.

- Het primaire invloedsgebied is in alle kwartalen compleet gelegen in de gemeente Nijmegen.
- Het secundair invloedsgebied reikt tot de gemeente Beuningen, Wijchen, Overbetuwe, Heumen, Berg en Dal en Lingewaard.
- Door de kwartalen heen is zichtbaar dat het aantal bezoeken uit de omliggende gemeenten toenemen. Met name het secundaire verzorgingsgebied groeit. Er komen weer meer mensen vanuit verder weggelegen postcodegebieden naar de binnenstad van Nijmegen.
- In het vierde kwartaal was zowel het primaire als secundaire invloedsgebied het grootst.

Primair invloedgebied
Het primair invloedsgebied betreft de cumulatieve verdeling (75%) van het totaal aantal bezoeken in absolute zin.

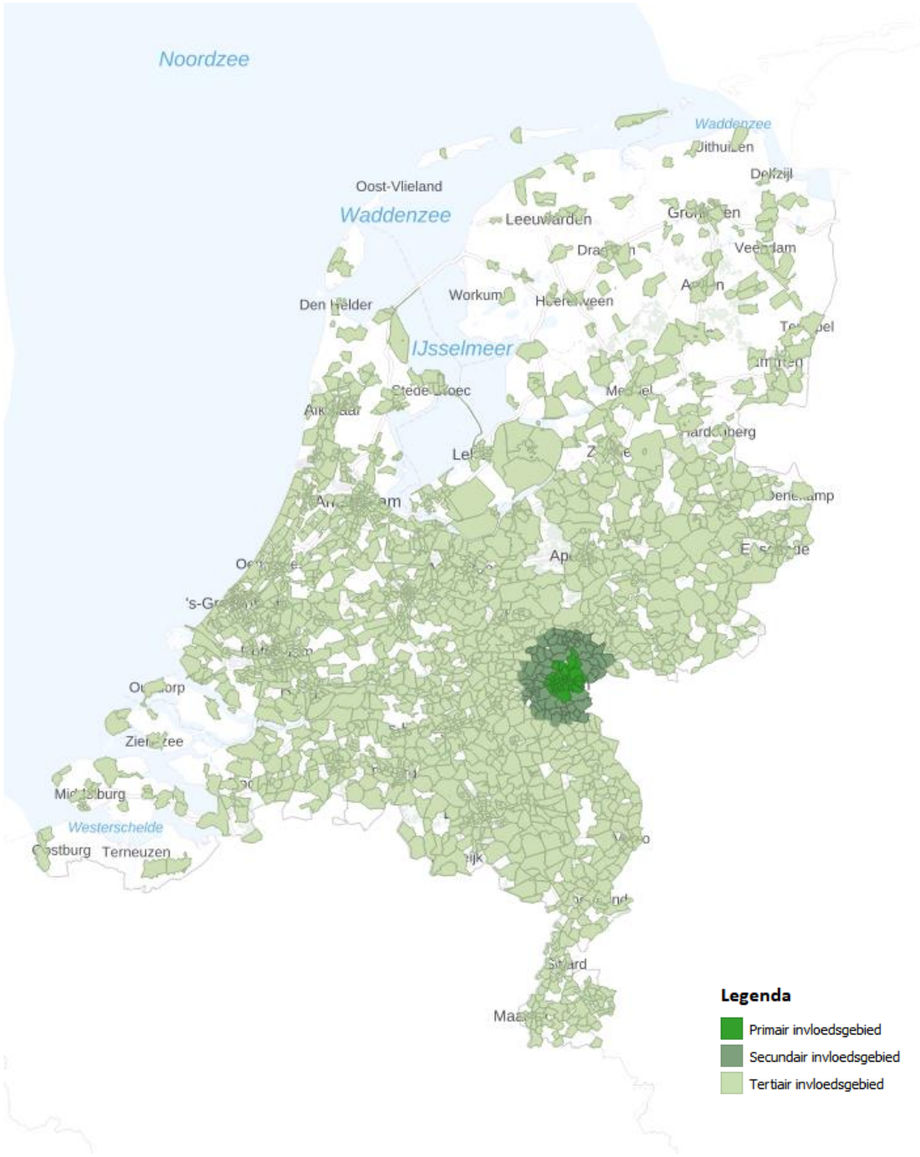
Secundair invloedsgebied
Het secundair invloedsgebied betreft de cumulatieve verdeling (15%) van het totaal aantal bezoeken in absolute zin.

Tertiair invloedsgebied
Het tertiair invloedsgebied betreft de cumulatieve verdeling (10%) van het totaal aantal bezoeken in absolute zin.

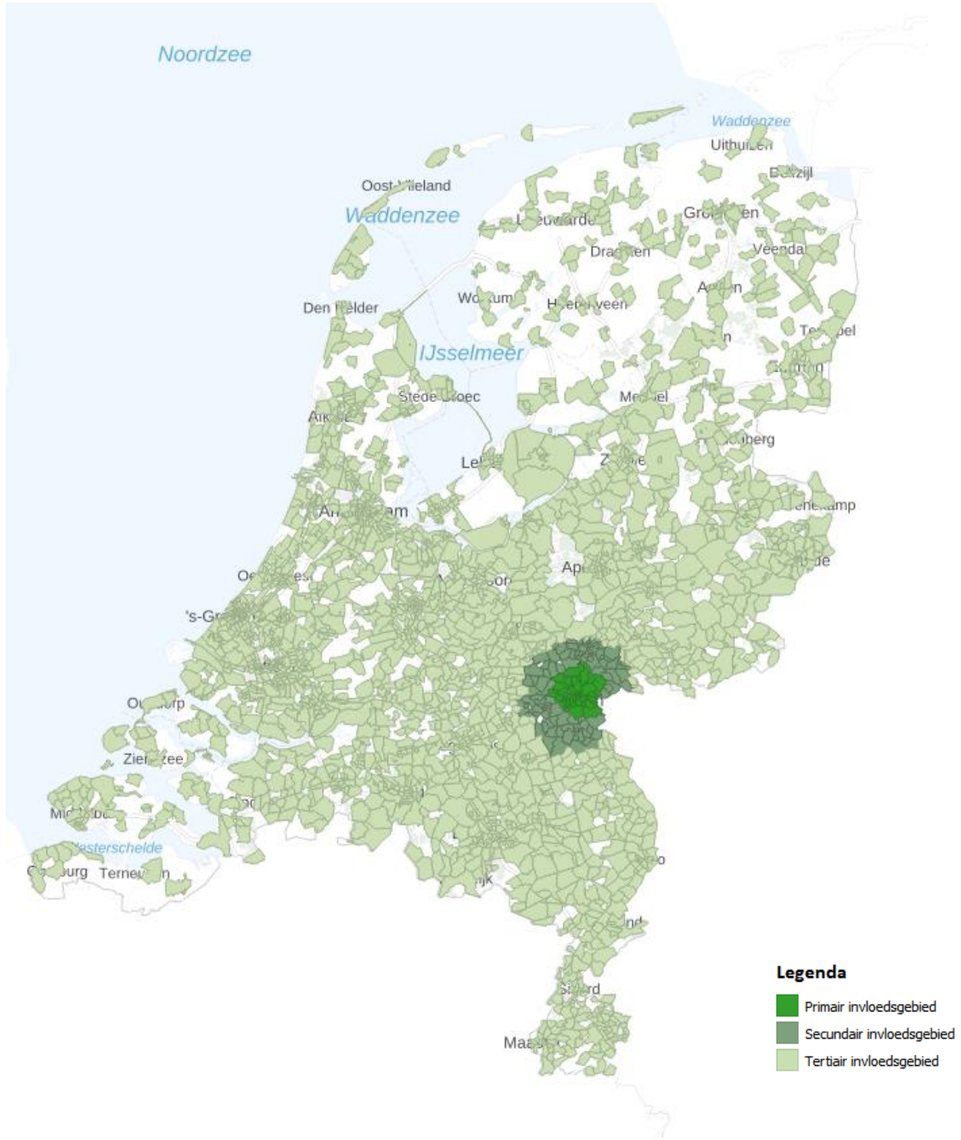
Kwartaal 1 – Invloedsgebied

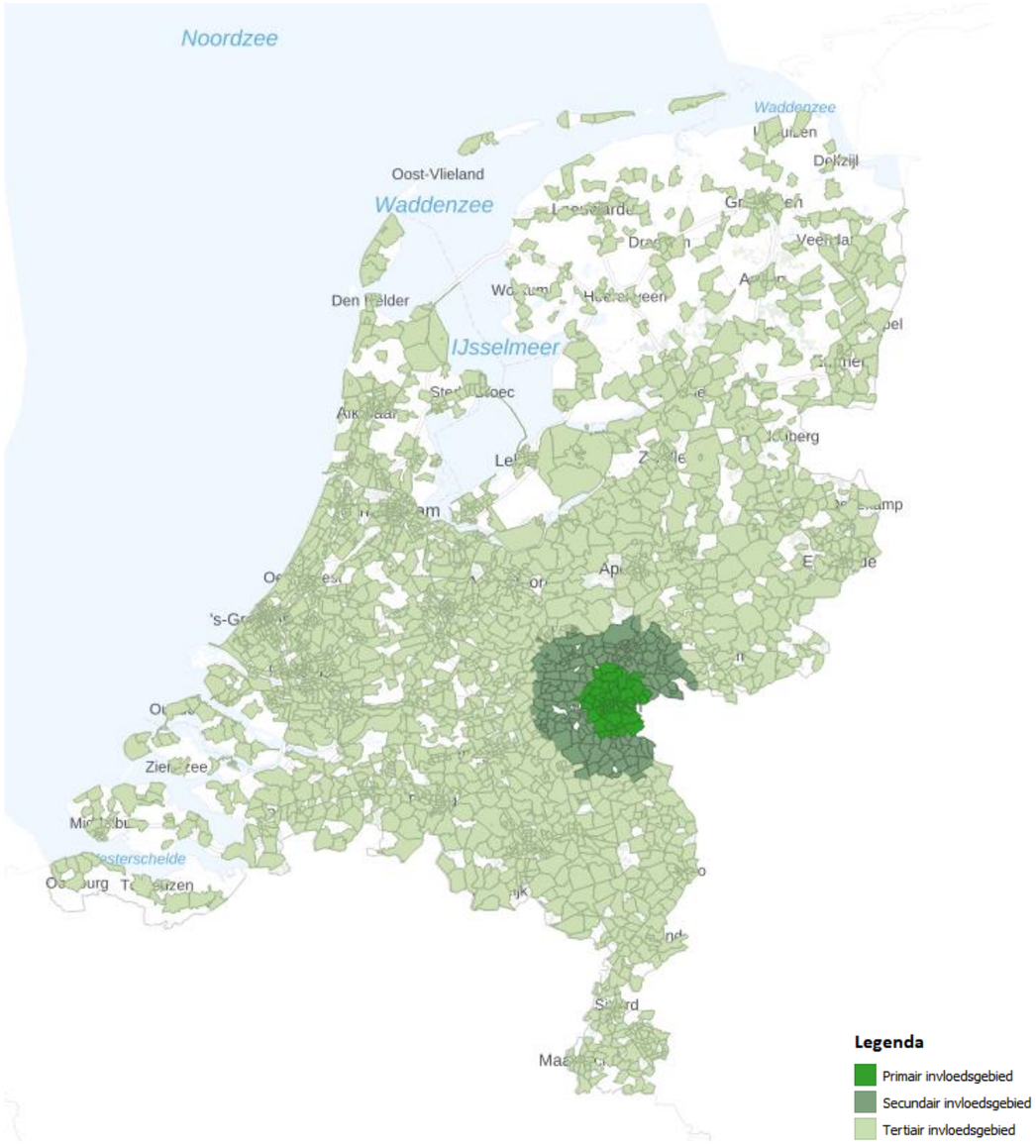
Kwartaal 2 - Invloedsgebied

Kwartaal 3 – Invloedsgebied

Kwartaal 4 – Invloedsgebied

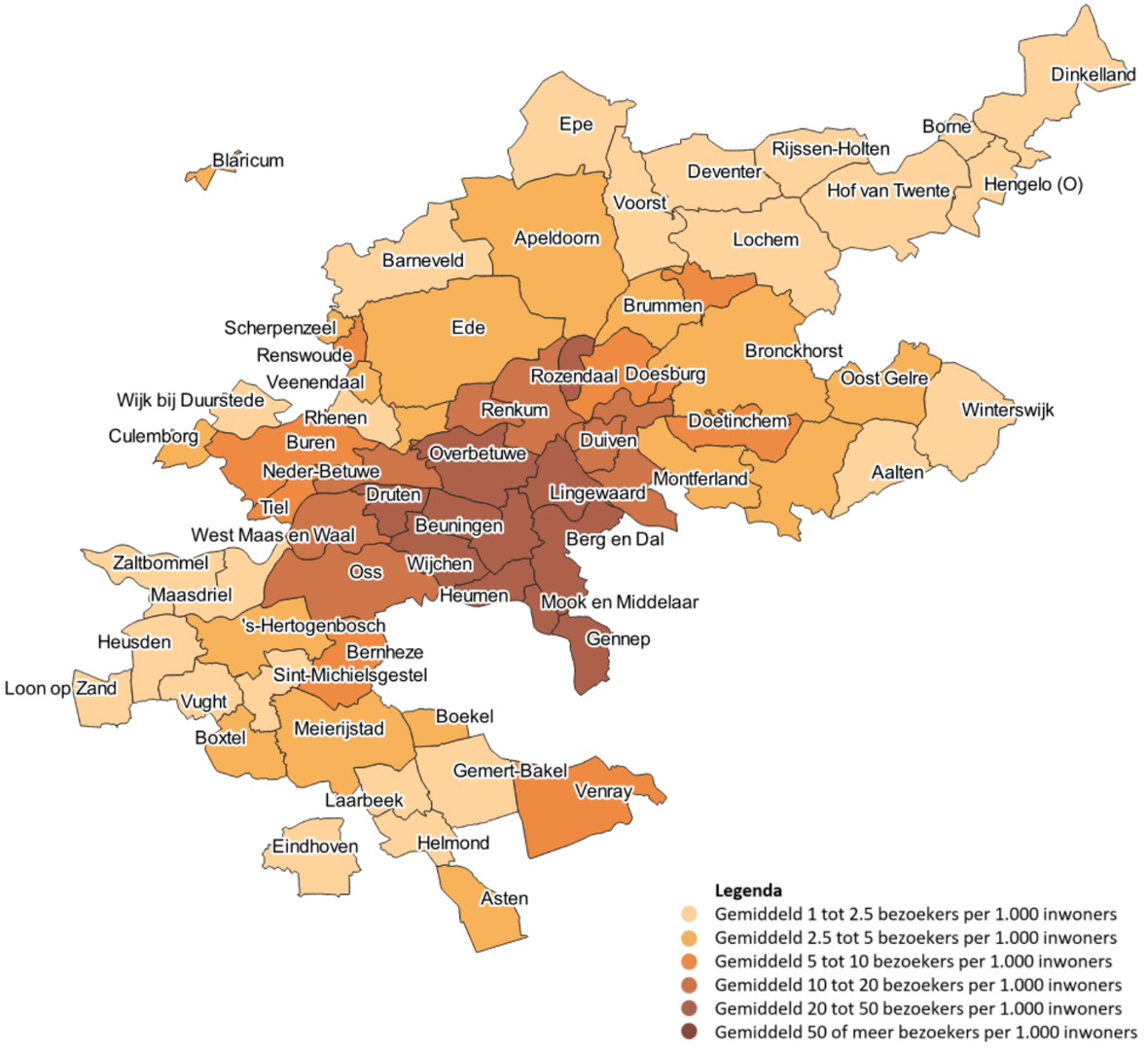

4.2 Verzorgingsgebied

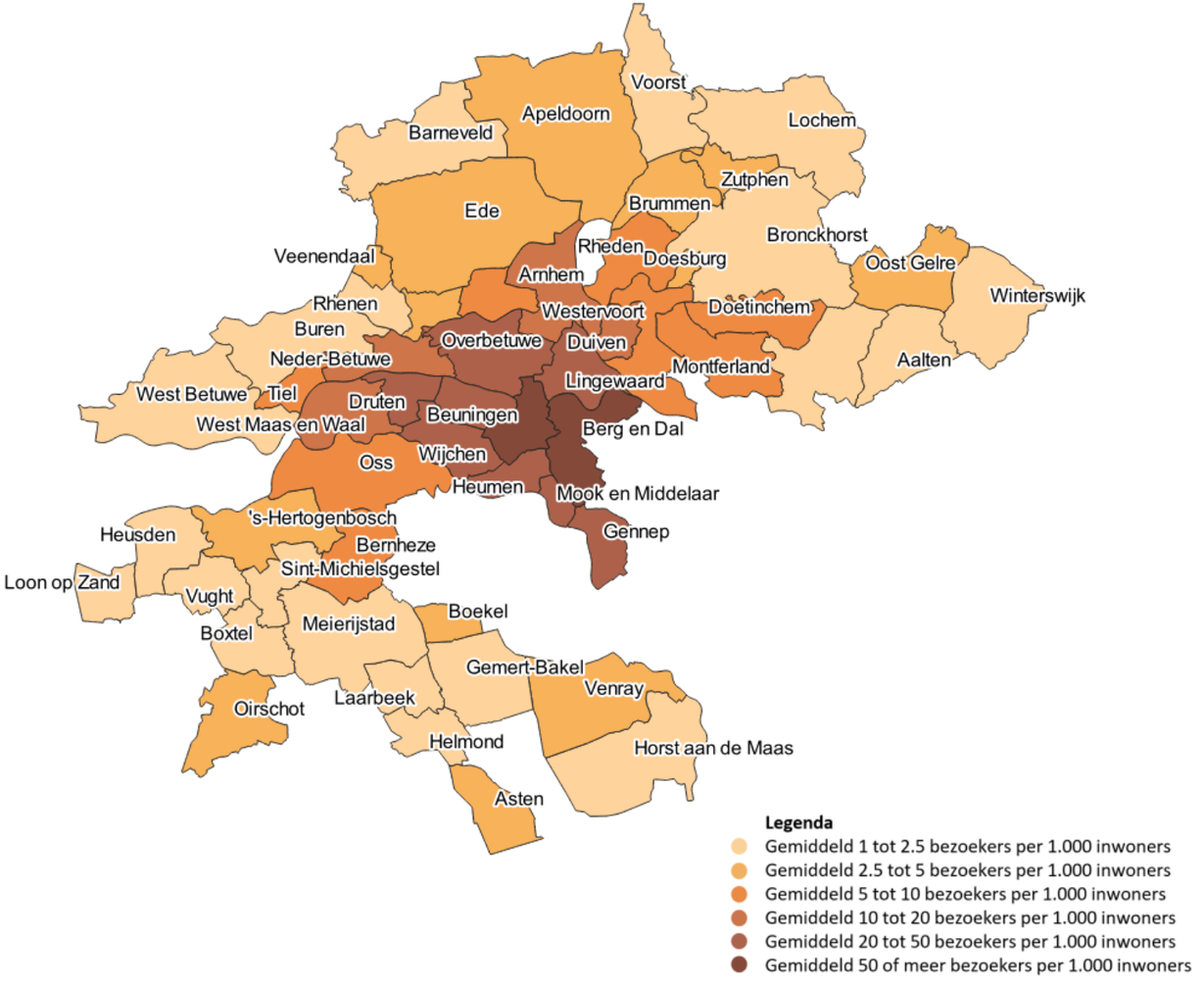
Het verzorgingsgebied geeft in tegenstelling tot het invloedgebied het belang van de binnenstad van Nijmegen weer voor de verschillende gemeenten. Ofwel, hoe sterk zijn inwoners in een gebied in relatieve zin georiënteerd op de binnenstad van Nijmegen. Hoe meer bezoekers per inwoner, hoe belangrijker de binnenstad van Nijmegen is voor de inwoners en dus hoe belangrijker de verzorgingsfunctie van de binnenstad voor deze inwoners. Het verzorgingsgebied wordt berekend door het aantal bezoekers te delen door het aantal inwoners. In de volgende figuren is de ontwikkeling van het verzorgingsgebied inzichtelijk gemaakt. Op de volgende pagina's is het verzorgingsgebied per kwartaal weergegeven.

- De binnenstad van Nijmegen heeft logischerwijs de belangrijkste verzorgingsfunctie voor de inwoners in de eigen gemeente en de aangrenzende gemeenten.
- In het eerste kwartaal is zichtbaar dat het er meer bezoekers uit verder weg gelegen gemeenten zoals Hof van Twente, Rijssen-Holten, Borne, Hengelo en Dinkelland afkomstig waren. Mogelijk speelt hier mee dat inwoners uit deze gemeenten sterk de behoefte hadden om er op uit te gaan. De binnenstad van Nijmegen is dan een aantrekkelijke keus. In de overige kwartalen nam het aantal bezoekers uit deze gemeenten af en bezoeken ze weer meer de eigen centra.
- Naar mate de kwartalen vorderen nam het aantal bezoekers uit de naastgelegen gemeenten (Berg en dal en Heumen) toe.
- Het gemiddeld aantal unieke bezoekers per dag uit de eigen gemeente nam iets af. In het tweede kwartaal bedroeg het gemiddeld aantal unieke bezoekers nog 50 of meer per 1.000 inwoners in het derde en vierde kwartaal daalde dit naar 20 tot 50 bezoekers per 1.000 inwoners.
- De verschillen tussen het derde en vierde kwartaal zijn beperkt. Het gemiddeld aantal unieke bezoekers uit verder weg gelegen gemeenten als Papendrecht, Bodegraven-Reeuwijk en Dinkelland nam iets toe. Het gemiddeld aantal unieke bezoekers uit Best, Laarbeek, West Betuwe en Lochem nam juist iets af.
- Ook het gemiddeld aantal unieke bezoekers uit Lingewaard, Buren, Oss en Renkum nam iets af.

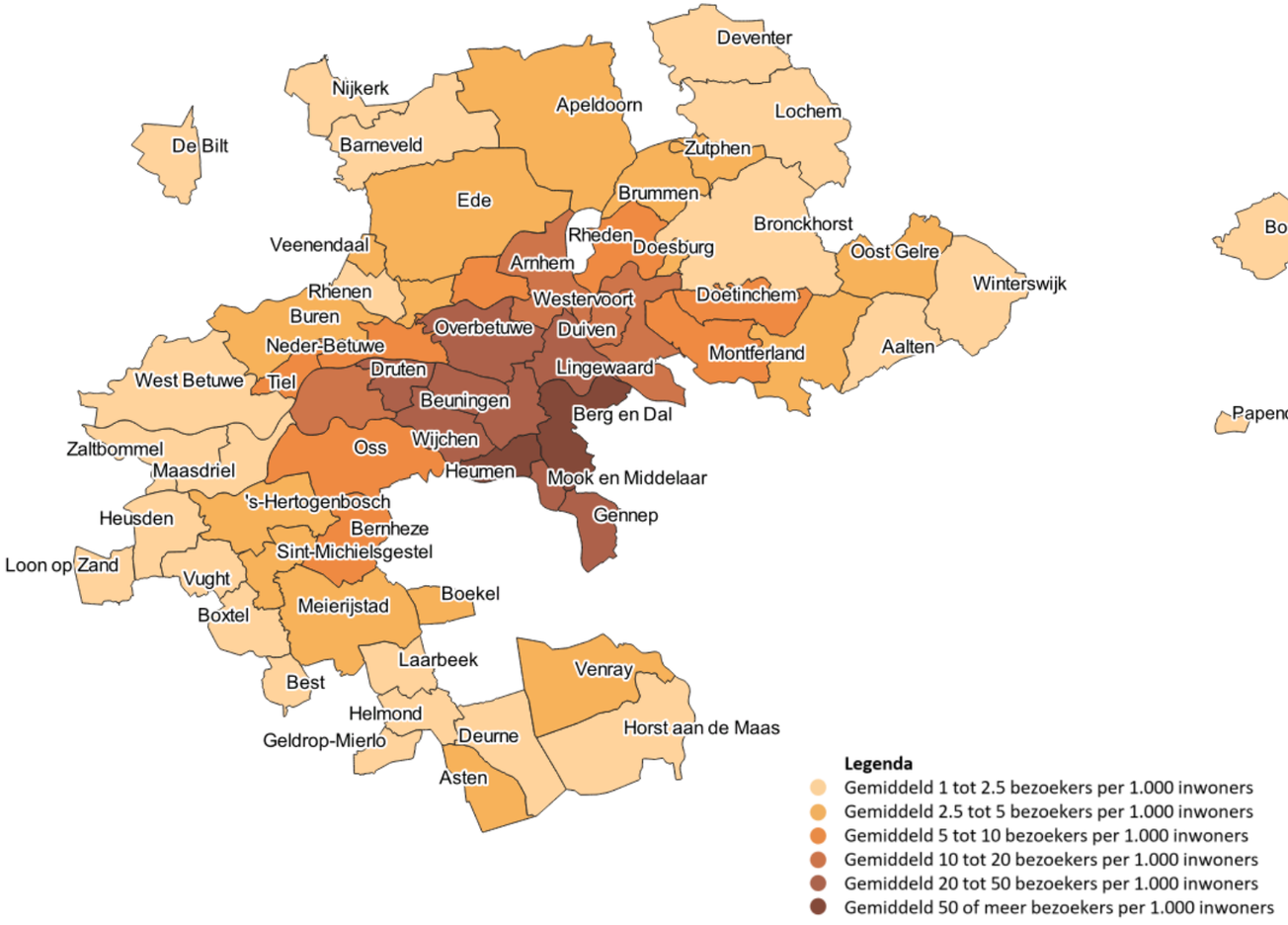
Kwartaal 1 – Verzorgingsgebied

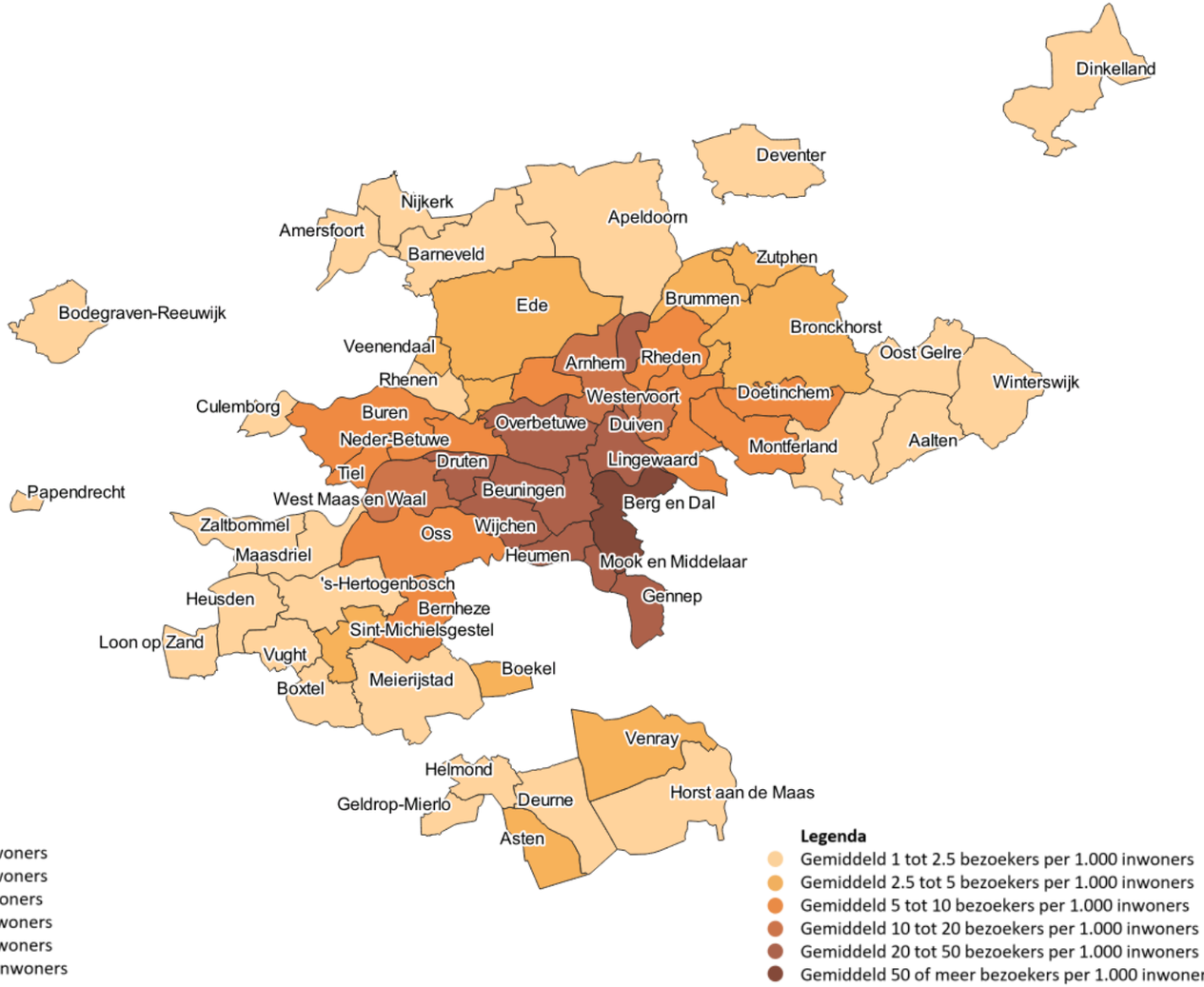
Kwartaal 2 – Verzorgingsgebied

Kwartaal 3 – Verzorgingsgebied

Kwartaal 4 – Verzorgingsgebied

5 Deelgebieden

Op de volgende pagina’s worden de verschillende deelgebieden besproken. Per deelgebied wordt ingezoomd op: het aantal bezoekers, de weekverdeling en het combinatiebezoek. De overzichtskaart toont de naamgeving en de gehanteerde afbakening van de verschillende deelgebieden.

5.1 Combinatiebezoeken

- De figuren 2 tot en met 5 geven inzicht in de combinatiebezoeken tussen de verschillende deelgebieden per kwartaal. Een voorbeeld uit figuur 2: 35% van de bezoekers aan het gebied rondom de Hertogstraat is in het gebied rondom de Bloemerstraat geweest en 62% van de bezoekers aan het Kernwinkelgebied is in het gebied rondom de Bloemerstraat geweest.
- In het eerste kwartaal liggen de combinatiebezoeken een stuk hoger dan in de overige kwartalen. De lockdown die nog grotendeels van kracht was in het eerste kwartaal heeft invloed op de combinatiebezoeken. Mogelijk bezochten bezoekers de binnenstad van Nijmegen anders gedurende deze periode. In de overige kwartalen is zichtbaar dat het combinatiebezoek tussen de verschillende deelgebieden afneemt. Er kwamen meer bezoekers en het bezoek werd doelgerichter. Hierdoor neemt het combinatiebezoek af.
- Naast deze overzichtstabel is van ieder deelgebied een losse kaart gemaakt waarin de combinatiebezoeken per deelgebied zichtbaar zijn. De kaart met het combinatiebezoek betreft het combinatiebezoek uit het vierde kwartaal en is na iedere pagina met bezoekersaantallen van het betreffende deelgebied te vinden.
- De overzichtskaart (pagina 25) toont naamgeving en de gehanteerde afbakening van de verschillende deelgebieden.

VAN: / NAAR:	Bloemerstraat	Hertogstraat	Kernwinkelgebied	Lange Hezelstraat	Mariënburg	Stationsgebied	Tweede Walstraat	Waalkade
Bloemerstraat	100%	35%	62%	74%	55%	62%	54%	48%
Hertogstraat	46%	100%	48%	46%	59%	43%	69%	70%
Kernwinkelgebied	69%	41%	100%	80%	85%	51%	56%	60%
Lange Hezelstraat	51%	24%	50%	100%	46%	38%	28%	47%
Mariënburg	57%	46%	78%	67%	100%	44%	52%	61%
Stationsgebied	68%	36%	50%	61%	47%	100%	50%	46%
Tweede Walstraat	64%	63%	60%	49%	61%	54%	100%	50%
Waalkade	29%	33%	33%	41%	36%	25%	26%	100%

Figuur 2: Combinatiebezoek kwartaal 1.

VAN: / NAAR:	Bloemerstraat	Hertogstraat	Kernwinkelgebied	Lange Hezelstraat	Mariënburg	Stationsgebied	Tweede Walstraat	Waalkade
Bloemerstraat	100%	24%	53%	67%	42%	55%	45%	39%
Hertogstraat	35%	100%	38%	36%	52%	34%	58%	60%
Kernwinkelgebied	56%	27%	100%	69%	72%	39%	46%	47%
Lange Hezelstraat	40%	15%	39%	100%	33%	29%	19%	37%
Mariënburg	42%	35%	68%	54%	100%	32%	42%	49%
Stationsgebied	58%	24%	39%	51%	34%	100%	39%	36%
Tweede Walstraat	51%	44%	49%	37%	47%	42%	100%	37%
Waalkade	22%	22%	25%	34%	27%	19%	18%	100%

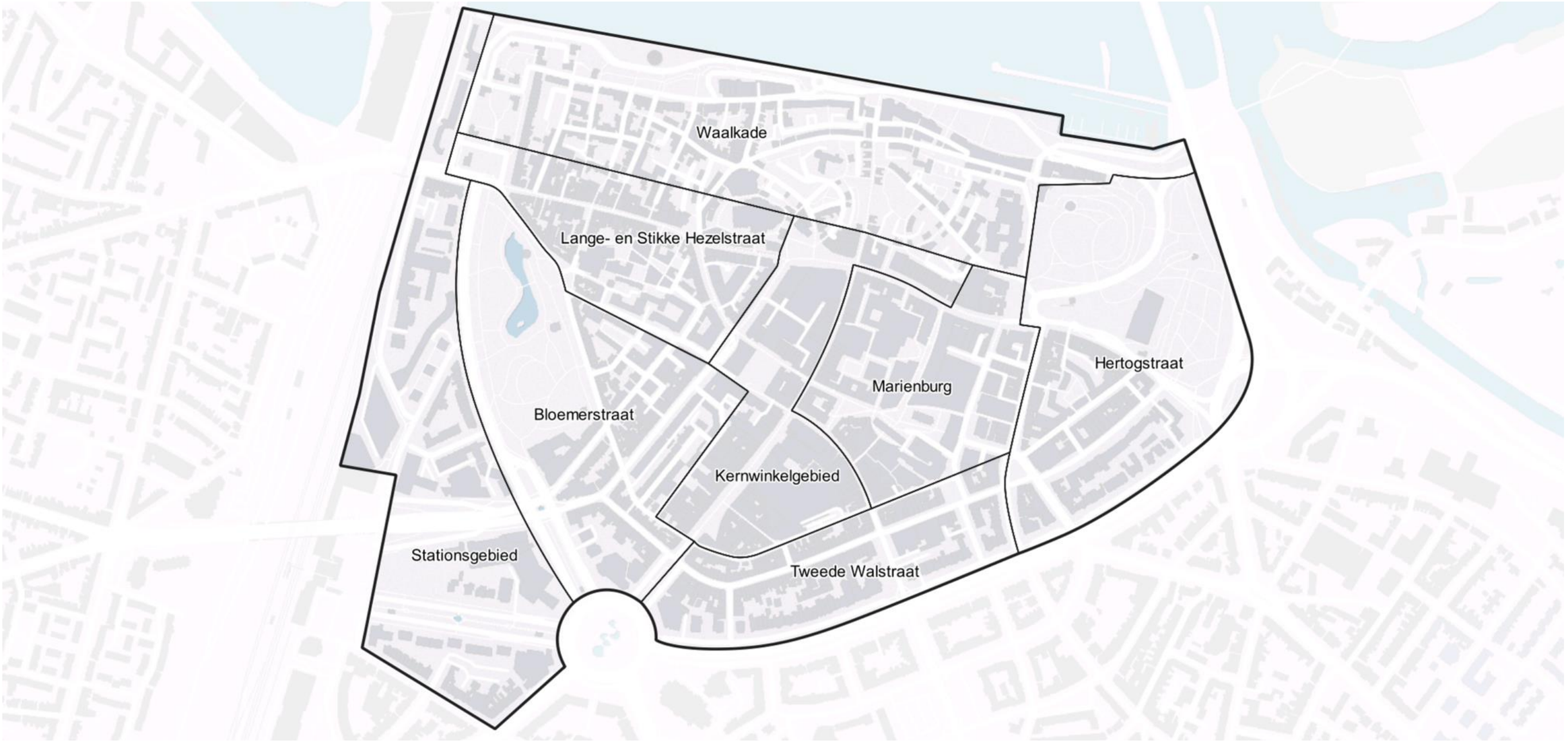
Figuur 3: Combinatiebezoek kwartaal 2.

VAN: / NAAR:	Bloemerstraat	Hertogstraat	Kernwinkelgebied	Lange Hezelstraat	Marienburg	Stationsgebied	Tweede Walstraat	Waalkade
Bloemerstraat	100%	28%	52%	67%	44%	55%	46%	39%
Hertogstraat	36%	100%	39%	36%	53%	33%	59%	61%
Kernwinkelgebied	55%	32%	100%	68%	76%	37%	46%	48%
Lange Hezelstraat	40%	17%	39%	100%	33%	28%	19%	38%
Marienburg	43%	40%	70%	54%	100%	32%	44%	51%
Stationsgebied	59%	28%	38%	51%	35%	100%	40%	37%
Tweede Walstraat	52%	51%	49%	36%	50%	42%	100%	38%
Waalkade	23%	27%	26%	36%	29%	19%	19%	100%

Figuur 4: Combinatiebezoek kwartaal 3.

VAN: / NAAR:	Bloemerstraat	Hertogstraat	Kernwinkelgebied	Lange Hezelstraat	Marienburg	Stationsgebied	Tweede Walstraat	Waalkade
Bloemerstraat	100%	27%	52%	67%	44%	55%	46%	39%
Hertogstraat	36%	100%	38%	35%	53%	33%	59%	59%
Kernwinkelgebied	54%	30%	100%	67%	74%	36%	45%	47%
Lange Hezelstraat	39%	16%	38%	100%	32%	28%	19%	37%
Marienburg	42%	39%	69%	52%	100%	31%	42%	48%
Stationsgebied	58%	26%	37%	50%	34%	100%	39%	35%
Tweede Walstraat	52%	50%	49%	36%	49%	41%	100%	36%
Waalkade	21%	24%	25%	34%	27%	18%	17%	100%

Figuur 5: Combinatiebezoek kwartaal 4.

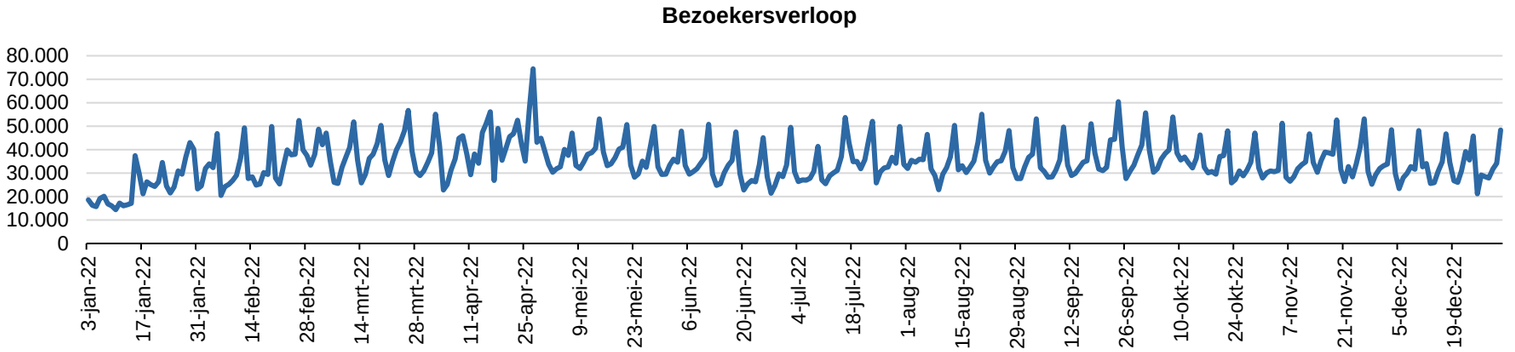

Figuur 5B: Overzichtskaart deelgebieden.

5.2 Kernwinkelgebied

Bezoekersaantallen

- Gedurende het jaar blijven de bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het begin van het jaar toont een duidelijke stijging, maar deze is te verklaren. Aan het begin van het jaar zat Nederland nog in een lock-down. Vanaf het moment dat Nederland weer deels open ging (14 januari) is zichtbaar dat de bezoekersaantallen weer snel stijgen. Vanaf 25 februari vervielen de meeste coronamaatregelen. Aan het einde van het jaar is ook een lichte daling van de bezoekersaantallen te zien, mogelijk speelt de economische situatie hierin een rol.
- Koningsdag was het eerste grootschalige evenement dat na de coronamaatregelen werd georganiseerd. 27 april is de drukste dag van het jaar met ca. 74.440 bezoekers. Het aantal bezoekers verschilt sterk per deelgebied
- Zaterdag is de drukste dag in de binnenstad van Nijmegen met gemiddeld 48.830 bezoekers. Vrijdag is de op een na drukste dag van de week met gemiddeld 37.090 bezoekers. Gemiddeld genomen is maandag de rustigste dag met 28.360 bezoekers. Voor de maandag speelt mee dat de winkels pas vanaf 12.00 uur geopend zijn.
- Gedurende het tweede kwartaal is deels een inhaaleffect zichtbaar. Het gemiddeld aantal bezoekers ligt in het tweede kwartaal gemiddeld genomen iets hoger en daalt daarna licht. Consumenten waren blij dat het normale leven weer opgepakt kon worden en trokken er weer op uit.
- Door het jaar heen zijn de volgende ontwikkelingen zichtbaar.
  - De **maandag** blijft gedurende het jaar qua bezoekersaantallen redelijk stabiel. Het eerste kwartaal wijkt af, maar wordt sterk beïnvloedt door corona.
  - Het aantal bezoekers op **dinsdag** kende een piek in het tweede kwartaal. Daarna nam de drukte iets af. De drukte op dinsdag is in het derde en vierde kwartaal nagenoeg gelijk.
  - De **woensdag** kende in het tweede kwartaal een piek in het aantal bezoekers. Deze piek wordt deels veroorzaakt door de hoge bezoekersaantallen op Koningsdag. Wordt koningsdag buiten beschouwing gelaten dan is het verschil beperkter.
  - De bezoekersaantallen op **donderdag** waren in het tweede kwartaal het hoogst. Hierna daalde het gemiddeld aantal bezoekers licht. Ten opzichte van het tweede kwartaal nam het aantal bezoekers in het vierde kwartaal af met 8%.
  - **Vrijdag** laat een vergelijkbaar beeld zien met de donderdag. Ook hier was het gemiddeld aantal bezoekers het hoogst in het tweede kwartaal. In het derde en vierde kwartaal nam het aantal bezoekers af. Ten opzichte van het tweede kwartaal nam het aantal bezoekers in het vierde kwartaal af met 12%.
  - De bezoekersaantallen op **zaterdag** bleven gedurende het jaar stabiel.

Tabel 2: Totaal aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	1.474.630	25.060	29.834	29.852	28.687
Dinsdag	1.551.480	26.449	32.402	30.151	30.343
Woensdag	1.681.510	29.955	36.517	31.703	31.172
Donderdag	1.801.580	32.462	37.053	34.966	34.102
Vrijdag	1.928.900	34.157	40.456	37.852	35.627
Zaterdag	2.490.160	44.671	50.125	50.832	49.413
Zondag	1.662.010	30.994	33.998	33.551	31.688

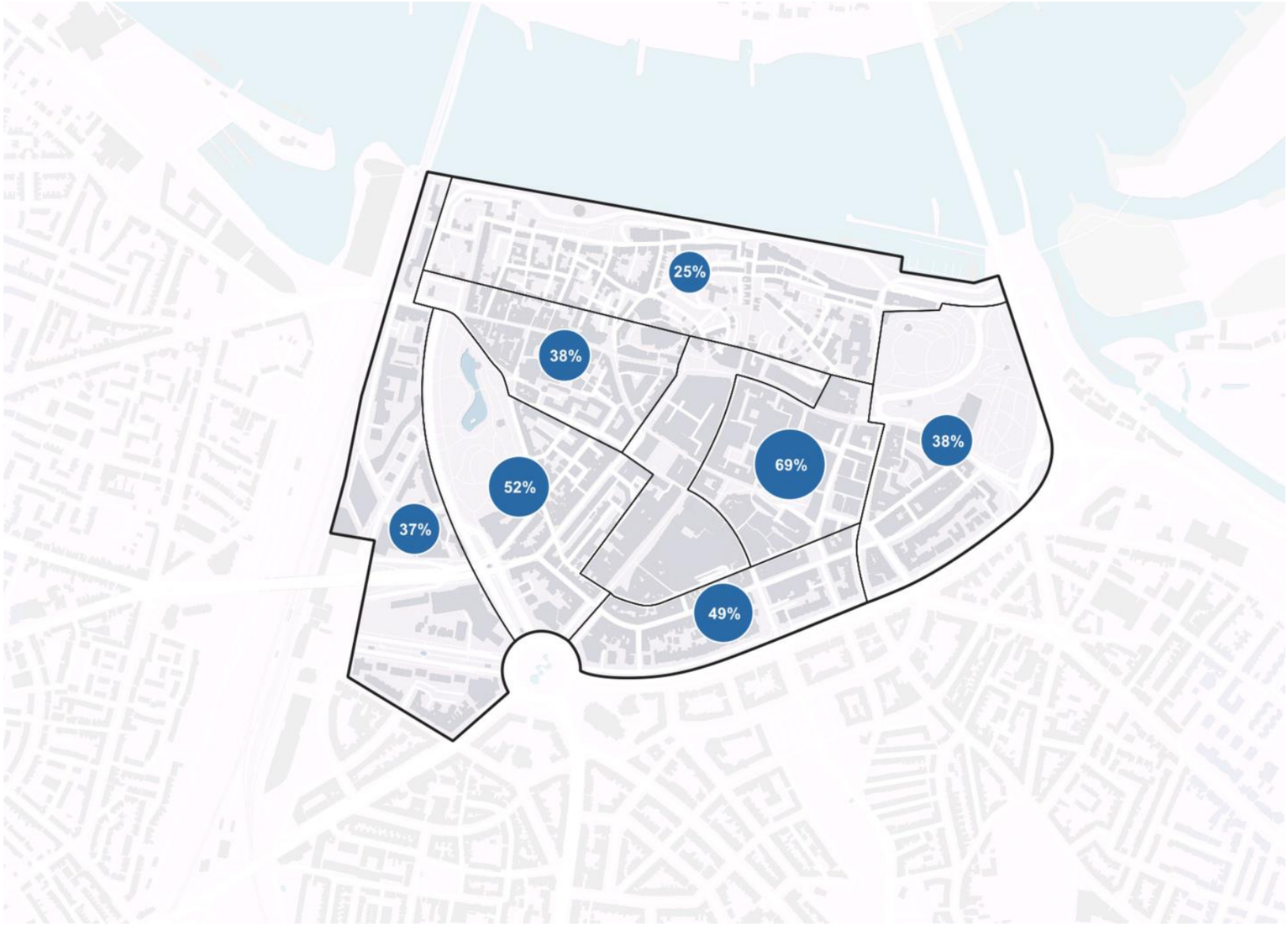
- Ook op de **zondag** bleven de bezoekersaantallen redelijk stabiel. In het vierde kwartaal nam het aantal bezoekers iets af.

Combinatiebezoek

- Het Kernwinkelgebied heeft de sterkste relatie met het deelgebied Mariënburg. Gezien de profilering van beide gebieden is dit logisch te verklaren. Beide gebieden richten zich op het recreatief winkelen.
- Ook het combinatiebezoek met de Bloemerstraat is hoog. Het profiel van dit gebeid verschilt echter behoorlijk van het Kernwinkelgebied. Het deelgebied Bloemerstraat is waarschijnlijk een belangrijke aanlooproute richting het centrum.
- Het combinatiebezoek met de Waalkade is beperkt.
- Door de kwartalen heen blijft het combinatiebezoek redelijk stabiel. De verschillen tussen het tweede, derde en vierde kwartaal bedragen maximaal 2 procentpunt en zijn hiermee minimala. Zoals eerder vermeld wijkt het eerste kwartaal echter meer af door de invloed van corona en de op dat moment geldende lockdown.

Tabel 3: Combinatiebezoek Kernwinkelgebied.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bloemerstraat	62%	53%	52%	52%
Hertogstraat	48%	38%	39%	38%
Lange Hezelstraat	50%	39%	39%	38%
Mariënburg	78%	68%	70%	69%
Stationsgebied	50%	39%	38%	37%
Tweede Walstraat	60%	49%	49%	49%
Waalkade	33%	25%	26%	25%

Figuur 6: Combinatiebezoek Kernwinkelgebied kwartaal 4.

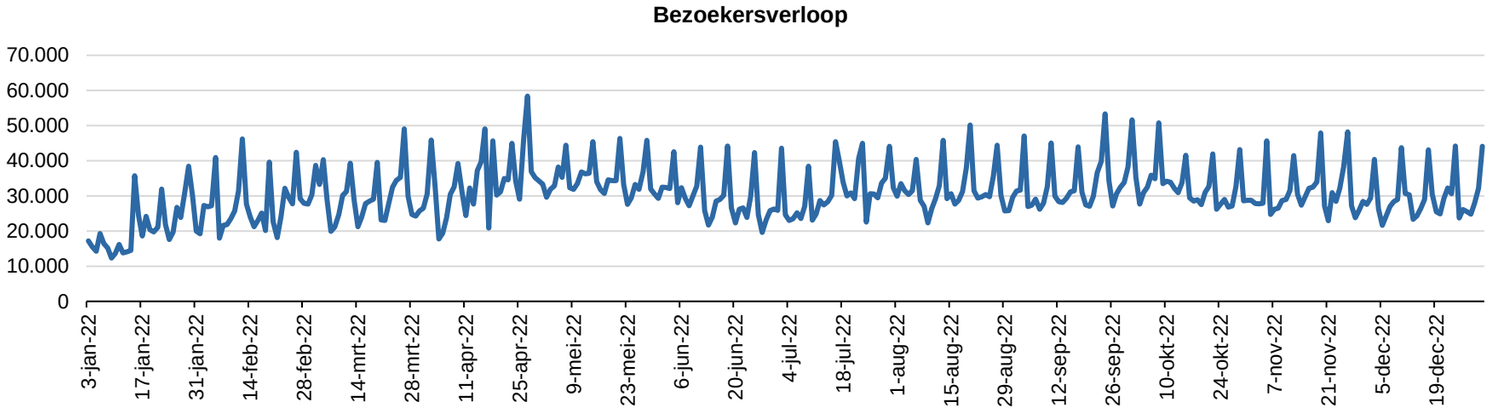
5.3 Mariënburg, Marikenstraat e.o.

Bezoekersaantallen

- Gedurende het jaar blijven de bezoekersaantallen redelijk stabiel in het deelgebied. Het opheffen van de lockdown zorgde voor een toename in het aantal bezoekers aan het begin van het jaar.
- Koningsdag (27 april) was de drukste dag in het deelgebied met ca. 58.380 bezoekers. Dit is een toename van 81% ten opzichte van een gemiddelde woensdag in het tweede kwartaal.
- Zaterdag is de drukste dag in het deelgebied met gemiddeld 48.830 bezoekers. Gezien de branchering van het deelgebied is dit logisch te verklaren. Zaterdag is doorgaans de belangrijkste winkeldag.
- Vrijdag is de op een na drukste dag van de week met gemiddeld 31.330 bezoekers. Het gebied kent naast aanbod om recreatief te winkelen ook veel horeca waardoor het hogere aandeel op de vrijdag te verklaren is. Maandag is de rustigste dag met gemiddeld 25.920 bezoekers.
- De bezoekersaantallen in het deelgebied zijn het laagst in het eerste kwartaal. De lockdown aan het begin van het jaar is hiervoor een belangrijke verklaring. Na het tweede kwartaal dalen de bezoekersaantallen licht. Een mogelijke verklaring is het eerder genoemde inhaalbezoek. Na het opheffen van de lockdown nam de behoefte toe om er op uit te trekken.
- Alleen op zaterdag is zichtbaar dat de bezoekersaantallen stabiel blijven.

Combinatiebezoek

- Het deelgebied Mariënburg, Marikenstraat e.o. heeft de sterkste relatie met het Kernwinkelgebied. Zo bracht in het vierde kwartaal 74% van het totaal aantal bezoekers ook een bezoek aan het kernwinkelgebied.
- Het combinatiebezoek met de omliggende deelgebieden (Hertogstraat en Tweede Walstraat) is het hoogst. Naarmate de afstand tot het deelgebied toeneemt, neemt ook het combinatiebezoek af.
- Het combinatiebezoek met de Waalkade is het laagst. En bedroeg in het vierde kwartaal 27%.
- Over het algemeen bleef het combinatiebezoek door het jaar heen redelijk stabiel. Zoals eerder beschreven is het eerste kwartaal echter een uitzondering. In het derde kwartaal is het combinatiebezoek met de overige deelgebieden het hoogst. Ook de bezoekersaantallen vertonen iin het derde kwartaal een piek. Met name het combinatiebezoek tussen het deelgebied Mariënburg, Marikenstraat e.o. en het Kernwinkelgebied steeg. Mogelijk kwamen er dit kwartaal meer bezoekers die de binnenstad van Nijmegen bezochten om recreatief te winkelen.

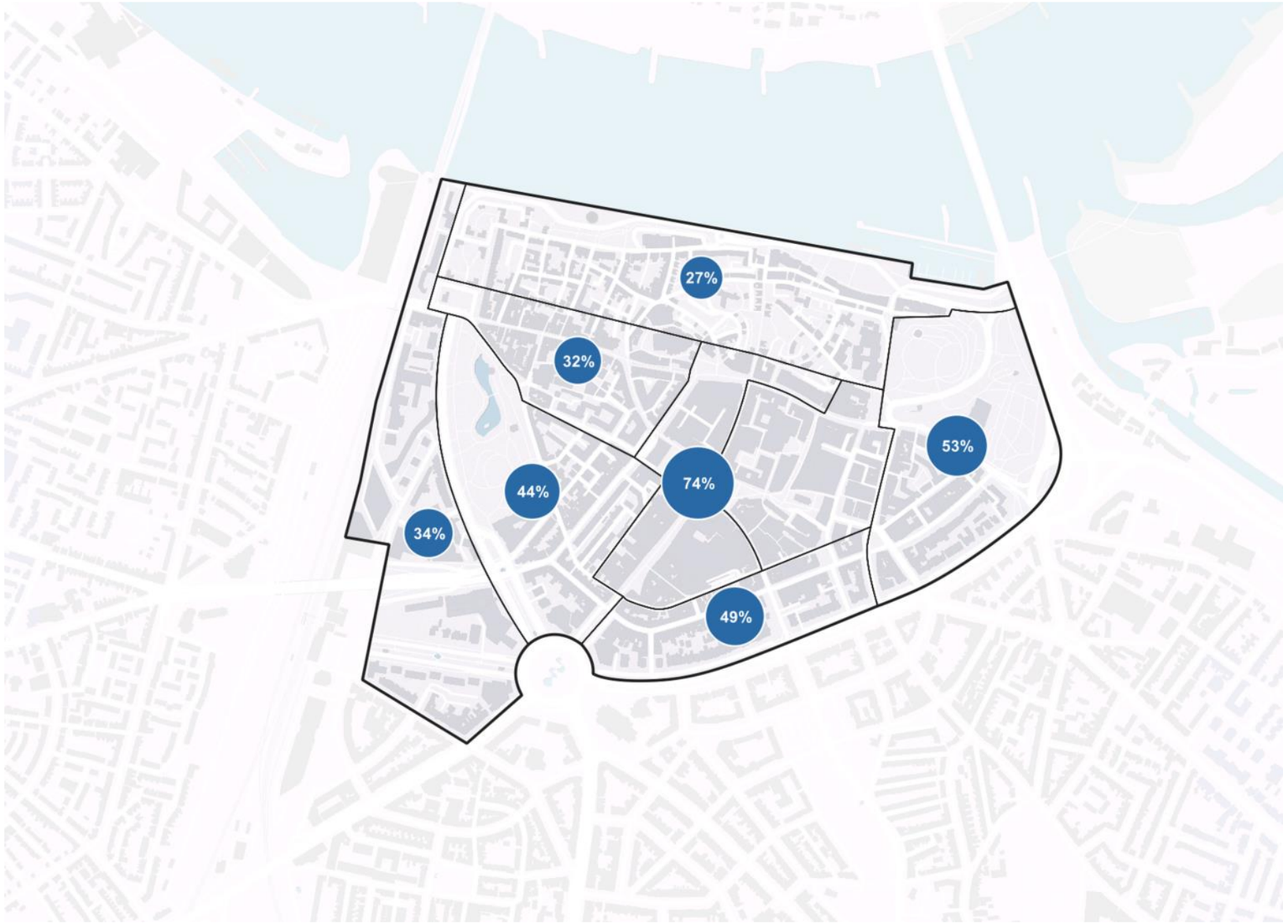

Tabel 4: Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	1.347.760	20.590	28.020	28.100	26.960
Dinsdag	1.401.860	22.080	29.650	28.200	27.900
Woensdag	1.488.220	24.780	32.220	29.020	28.470
Donderdag	1.549.560	26.350	32.440	30.480	29.930
Vrijdag	1.644.670	26.540	33.860	33.560	31.980
Zaterdag	2.207.270	38.210	44.510	45.130	44.850
Zondag	1.443.880	24.750	29.890	29.580	28.760

Tabel 5: Combinatiebezoek Mariënburg, Marikenstraat e.o..

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bloemerstraat	55%	42%	44%	44%
Hertogstraat	59%	52%	53%	53%
Kernwinkelge-bied	85%	72%	76%	74%
Lange Hezelstraat	46%	33%	33%	32%
Stationsgebied	47%	34%	35%	34%
Tweede Wal-straat	61%	47%	50%	49%
Waalkade	36%	27%	29%	27%

Figuur 7: Combinatiebezoek Mariënburg, Marikenstraat e.o. kwartaal 4.

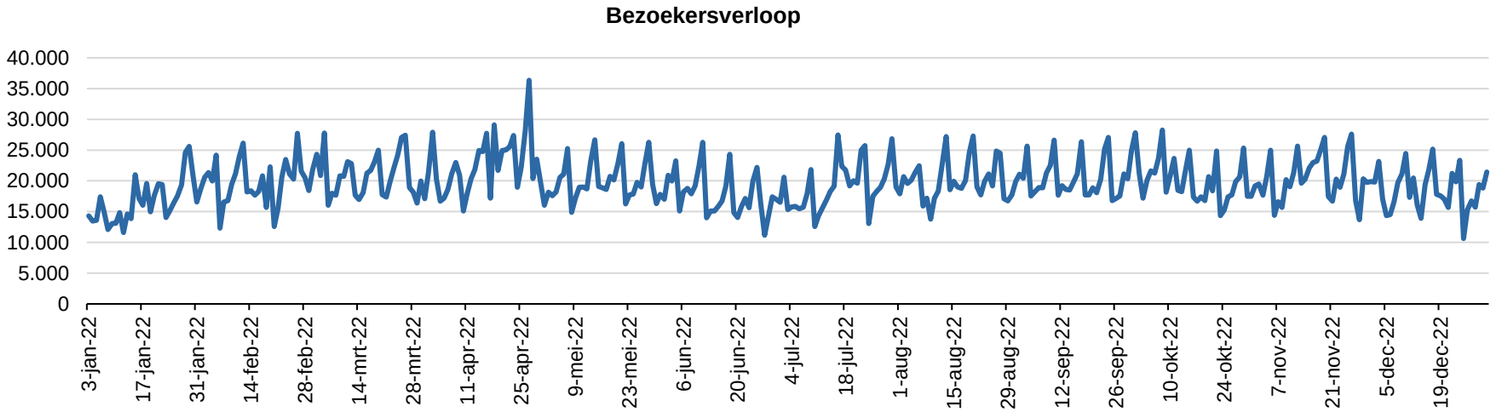
5.4 Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o.

Bezoekersaantallen

- Het bezoekersverloop van de Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. is iets grilliger. In de maanden juni en juli zakt het aantal bezoekers iets waarna het aantal bezoekers in de maanden daarna redelijk stabiel blijft.
- Koningsdag (27 april) was de drukste dag in het deelgebied met ca. 36.350 bezoekers. Ook tijdens de Vierdaagse is te zien dat het iets drukker is. Zo trok zaterdag 16 juli 45.460 bezoekers. De invloed van de Vierdaagse heeft niet direct geleid tot een extreme bezoekerspiek.
- Zaterdag is de drukste dag in het deelgebied met gemiddeld 24.890 bezoekers. Het profiel van het gebied is doorgaans bepalend. In gebieden waar de nadruk ligt op recreatief winkelen en horeca is zaterdag doorgaans de drukste dag.
- Vrijdag is de op een na drukste dag van de week met gemiddeld 21.630 bezoekers. Zondag is de rustigste dag met gemiddeld 16.860 bezoekers.
- De verschillen in gemiddeld aantal bezoekers per weekdag zijn door het kwartaal heen beperkt. In het eerste kwartaal liggen de bezoekersaantallen iets lager vergeleken met de overige kwartalen. De lockdown aan het begin van het jaar is ook hier de meest logische verklaring.
- Een opvallend verschil is de woensdag. Ten opzichte van het tweede kwartaal nam het gemiddeld aantal bezoekers in het derde en vierde kwartaal juist af.

Combinatiebezoek

- Het deelgebied Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. heeft een sterke relatie met het Kernwinkelgebied, Bloemerstraat, Mariënburg en het Stationsgebied. Het deelgebied heeft een redelijk centrale ligging in het centrum waardoor het combinatiebezoek hoog is. Ook is het deelgebied een belangrijke route richting het Kernwinkelgebied. Aan de westzijde van het deelgebied bevindt zich een grote parkeergarage waar bezoekers kunnen parkeren. Ook het aantal fietsers dat door het gebied komt is hoog.
- Het combinatiebezoek met de Waalkade is het laagst. Ook het combinatiebezoek met de verder weg gelegen deelgebieden zoals de Tweede Walstraat en de Hertogstraat is beperkt.
- Wanneer gekeken wordt naar de ontwikkeling van het combinatiebezoek vallen daar weinig zaken in op. Het combinatiebezoek blijft stabiel.

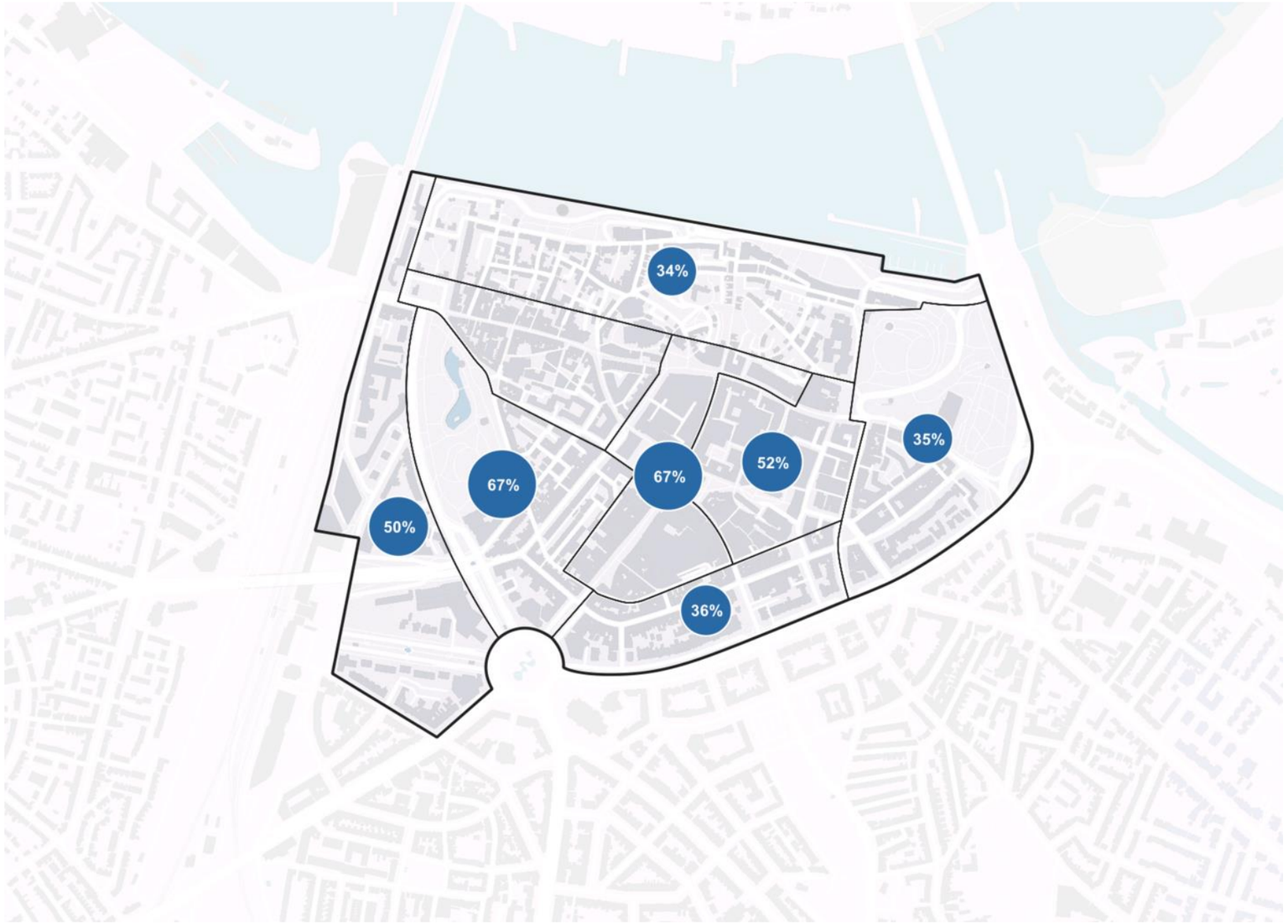

Tabel 6: Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	902.740	16.660	17.890	17.770	17.110
Dinsdag	944.980	17.570	18.630	17.990	18.500
Woensdag	992.500	18.880	20.360	18.800	18.300
Donderdag	1.035.810	20.110	19.940	19.560	20.060
Vrijdag	1.124.580	20.590	22.290	22.080	21.430
Zaterdag	1.269.180	23.450	25.350	25.350	25.290
Zondag	859.600	16.670	16.720	17.120	16.900

Tabel 7: Combinatiebezoek Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o..

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bloemerstraat	74%	67%	67%	67%
Hertogstraat	46%	36%	36%	35%
Kernwinkelgebied	80%	69%	68%	67%
Mariënburg	67%	54%	54%	52%
Stationsgebied	61%	51%	51%	50%
Tweede Walstraat	49%	37%	36%	36%
Waalkade	41%	34%	36%	34%

Figuur 8: Combinatiebezoek Lange- en Stikke Hezelstraat, Houtstraat, Augustijnenstraat e.o. kwartaal 4.

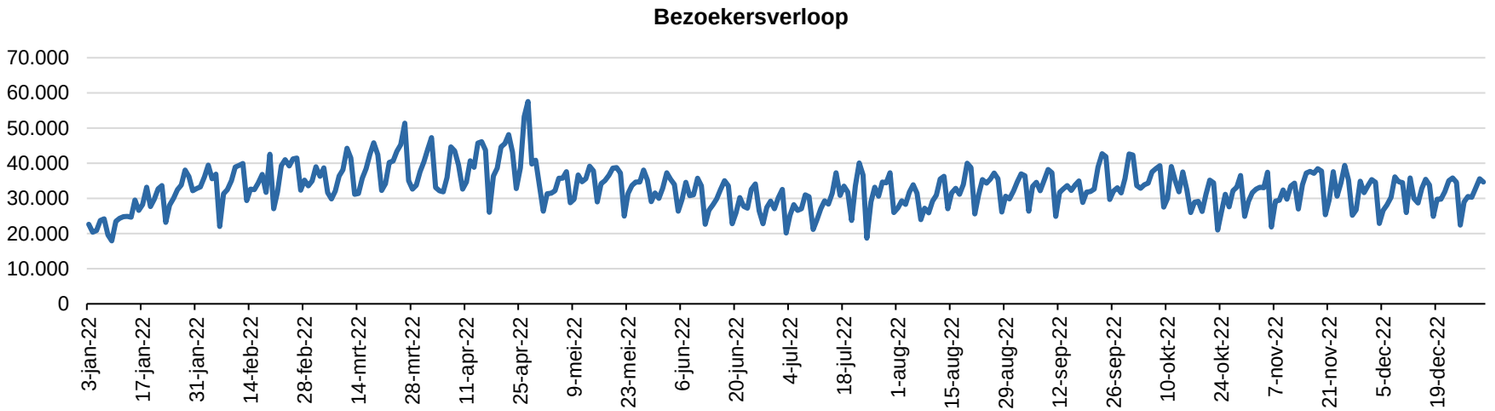
5.5 Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o.

Bezoekersaantallen

- Het bezoekersverloop in de Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o. kent een opvallend verloop. In het eerste kwartaal, na de lockdown, stijgen de bezoekersaantallen flink. Begin mei is zichtbaar dat de bezoekersaantallen dalen. Daarna blijven de bezoekersaantallen redelijk stabiel.
- Koningsdag (27 april) was de drukste dag in het deelgebied met ca. 57.560 bezoekers. Ook tijdens de Vierdaagse is te zien dat het iets drukker is. Zo trok zaterdag 16 juli 40.100 bezoekers. De Vierdaagse heeft niet direct geleid tot een extreme piek in de bezoekersaantallen.
- Waar zaterdag de drukste dag is in onder andere het kernwinkelgebied en Mariënburg is in dit deelgebied vrijdag de drukste dag met gemiddeld 37.030 bezoekers. Het gebied heeft een gebiedsprofiel dat minder gericht is op het recreatief winkelen en zich meer richt op diensten en horeca (fastservice). De gemiddelde bezoekersaantallen per weekdag liggen in dit deelgebied ook een stuk dichter bij elkaar.
- Zondag is de rustigste dag met gemiddeld 26.650 bezoekers.
- Wanneer het eerste en het tweede kwartaal met elkaar worden vergeleken is een stijging in de bezoekersaantallen zichtbaar. Met name op vrijdag nam het aantal bezoekers toe (+8%). In de kwartalen daarna dalen de bezoekersaantallen weer iets. De verschillen tussen het derde en vierde kwartaal zijn zeer beperkt.

Combinatiebezoek

- De Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o. heeft een hoog combinatiebezoek met het Stationsgebied, Kernwinkelgebied en de Tweede Walstraat. Gezien de ligging van het deelgebied is dit logisch te verklaren. Voor de bezoekers aan dit deelgebied zijn zowel het Kernwinkelgebied als het Stationsgebied de meest aantrekkelijke plekken om te bezoeken. Ook het hoge combinatiebezoek met de Tweede Walstraat is te verklaren door de fietsstraat die beide gebieden verbindt.
- Ook hier is zichtbaar dat het combinatiebezoek met de Waalkade beperkt is
- Door het jaar blijft het combinatiebezoek stabiel. Er zijn geen opvallende uitschieters in het combinatiebezoek zichtbaar. De verschillen bedragen maximaal twee procentpunt. Het eerste kwartaal is hierop echter een uitzondering.

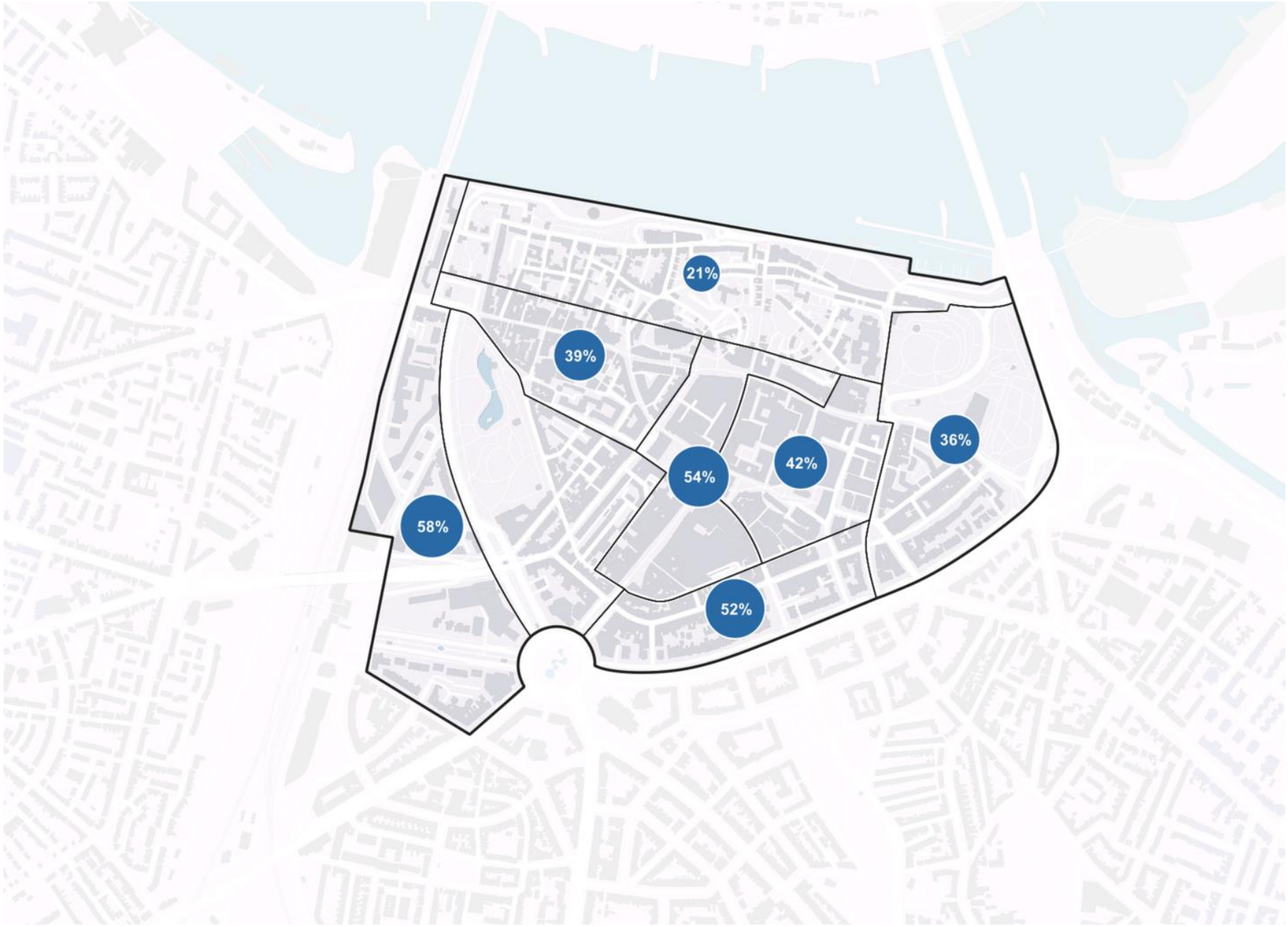

Tabel 8: Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	1.575.200	30.320	31.170	29.880	29.810
Dinsdag	1.700.640	32.380	34.730	31.200	32.510
Woensdag	1.710.360	33.860	35.820	30.410	31.480
Donderdag	1.815.680	36.160	36.550	33.290	33.670
Vrijdag	1.925.660	36.600	39.470	36.290	35.800
Zaterdag	1.878.810	37.800	38.050	35.910	35.840
Zondag	1.359.170	28.380	27.770	25.320	25.240

Tabel 9: Combinatiebezoek Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o..

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Hertogstraat	46%	35%	36%	36%
Kernwinkelge-bied	69%	56%	55%	54%
Lange Hezelstraat	51%	40%	40%	39%
Mariënburg	57%	42%	43%	42%
Stationsgebied	68%	58%	59%	58%
Tweede Walstraat	64%	51%	52%	52%
Waalkade	29%	22%	23%	21%

Figuur 9: Combinatiebezoek Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o. kwartaal 4.

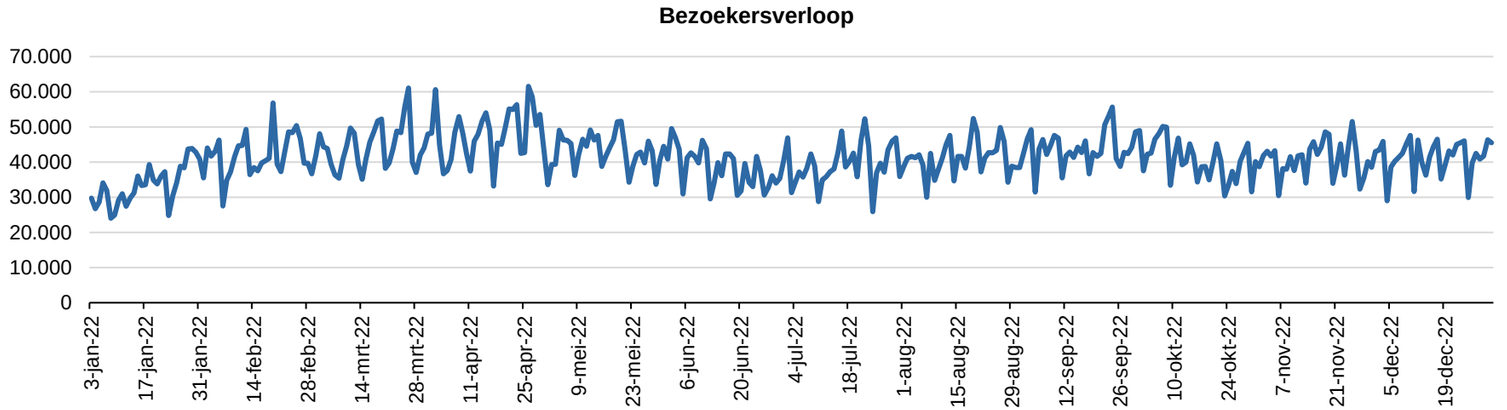
5.6 Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o.

Bezoekersaantallen

- Het bezoekersverloop in de Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o. is vergelijkbaar met het bezoekersverloop in de Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o.. In het eerste kwartaal, na de lockdown, stijgen de bezoekersaantallen flink. Begin mei is zichtbaar dat de bezoekersaantallen dalen. In augustus en september is weer sprake van een lichte stijging.
- Het effect van Koningsdag (27 april) is een stuk beperkter en resulteert niet direct in een enorme piek qua bezoekersaantallen. Het gebied trok tijdens Koningsdsag ca. 58.560 bezoekers.
- Net als in het deelgebied Bloemerstraat, Smetiusstraat, In de Betouwstraat e.o. is vrijdag de drukste dag met ca. 46.100 bezoekers. Zaterdag is de op een na drukste dag met ca. 45.980 bezoekers. Het gebied heeft een gebiedsprofiel dat meer bestaat uit horeca en diensten waardoor het aantal bezoekers op zaterdag niet direct het hoogst is.
- Zondag is de rustigste dag met gemiddeld 34.340 bezoekers.
- Wanneer het eerste en het tweede kwartaal met elkaar worden vergeleken is een stijging in de bezoekersaantallen zichtbaar. In de kwartalen daarna dalen de bezoekersaantallen weer iets. De verschillen tussen het derde en vierde kwartaal zijn zeer beperkt.
- De maandag vormt hierop een uitzondering. Gedurende het jaar nemen de bezoekersaantallen op maandag (licht) toe.
- Het gemiddeld aantal bezoekers op zaterdag blijft redelijk stabiel.

Combinatiebezoek

- De Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o. heeft een hoog combinatiebezoek met de Hertogstraat. Ook het combinatiebezoek met de Bloemerstraat, het Kernwinkelgebied en Mariënburg is hoog.
- Het combinatiebezoek met de deelgebieden die verder weg liggen (Lange Hezelstraat en Waalkade) is een stuk beperkter.
- Door het jaar blijft het combinatiebezoek stabiel. Er zijn geen opvallende uitschieters in het combinatiebezoek zichtbaar. De verschillen bedragen maximaal twee procentpunt. Het eerste kwartaal is hierop echter een uitzondering.

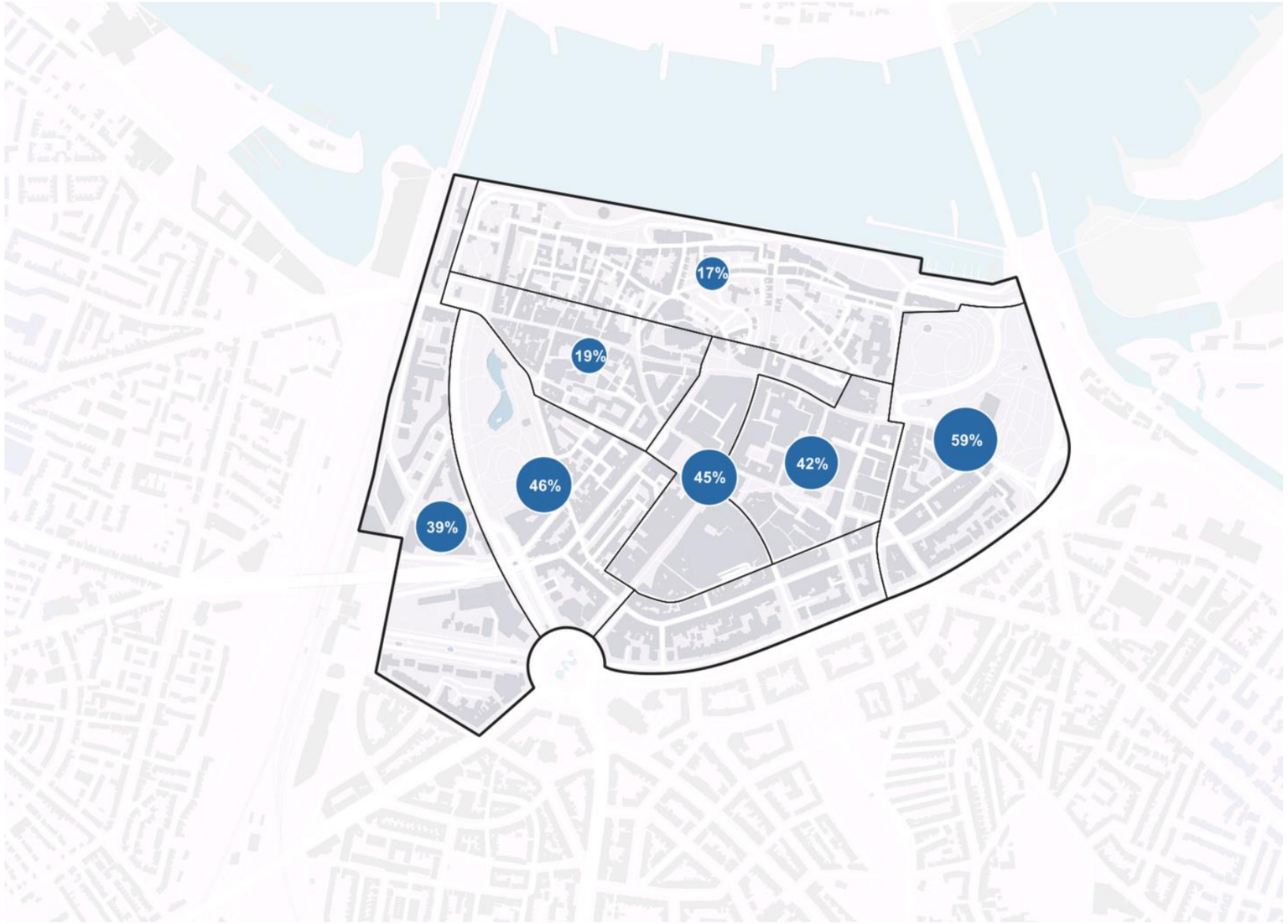

Tabel 10: Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	1.998.440	35.550	38.810	39.700	39.670
Dinsdag	2.114.850	37.150	43.460	40.590	41.480
Woensdag	2.120.050	40.370	43.580	39.490	39.630
Donderdag	2.254.380	42.210	45.570	43.230	42.420
Vrijdag	2.397.320	43.630	48.520	46.510	45.530
Zaterdag	2.345.150	45.460	46.630	46.560	45.340
Zondag	1.751.300	35.480	35.440	33.940	32.580

Tabel 11: Combinatiebezoek Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o..

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bloemerstraat	54%	45%	46%	46%
Hertogstraat	69%	58%	59%	59%
Kernwinkelge-bied	56%	46%	46%	45%
Lange Hezelstraat	28%	19%	19%	19%
Mariënburg	52%	42%	44%	42%
Stationsgebied	50%	39%	40%	39%
Waalkade	26%	18%	19%	17%

Figuur 10: Combinatiebezoek Tweede Walstraat, Van Welderenstraat, Van Broeckhuysenstraat e.o. kwartaal 4

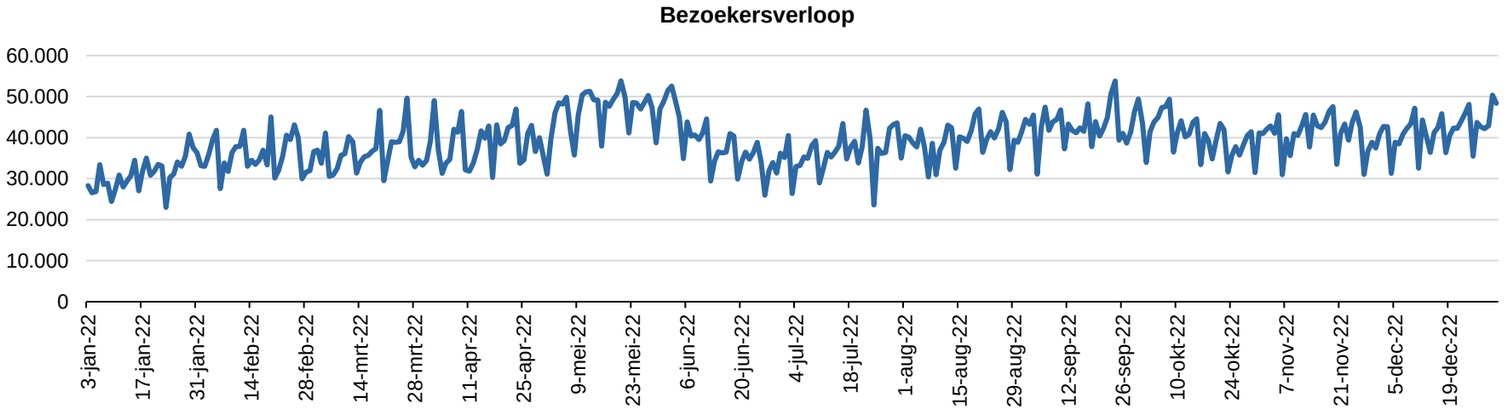
5.7 Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o.

Bezoekersaantallen

- Het bezoekersverloop van het deelgebied Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o. fluctueert gedurende het jaar. Aan het begin is een stijging van de bezoekersaantallen zichtbaar. Deze stijging is te verklaren door het opheffen van de coronamaatregelen. In mei liggen de bezoekersaantallen beduidend hoger. In deze maand werden verschillende evenementen georganiseerd die bij hebben gedragen aan de hogere bezoekersaantallen. Denk hierbij aan het bevrijdingsfestival, dag van het levenslied en het Foodtruckfestival TREK.
- Het effect van Koningsdag (27 april) is een stuk beperkter. De Koningsdag evenementen waren meer georganiseerd in andere delen van de stad.
- Zaterdag is gemiddeld de drukste dag van de week met ca. 43.650 bezoekers. Vrijdag is de op een na drukste dag met ca.42.235 bezoekers. Het gebied heeft een gebiedsprofiel dat meer bestaat uit horeca en diensten waardoor het aantal bezoekers op zaterdag niet direct het hoogst is.
- Door de diversiteit van het gebied verschillen de bezoekersaantallen niet veel van elkaar.
- Het gemiddeld aantal bezoekers per weekdag verschilt niet veel per kwartaal. Alleen het eerste kwartaal wijkt hierin echt af. Zoals eerder aangegeven is dit deels te verklaren door corona.

Combinatiebezoek

- Het combinatiebezoek tussen het deelgebied Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o. is een stuk beperkter dan bij de overige deelgebieden. Bezoekers brengen doelgerichter een bezoek aan het gebied. Het profiel van het gebied dat zich richt op horeca en cultuur past hierbij.
- De aangrenzende deelgebieden hebben een hoger combinatiebezoek dan de deelgebieden die verder weg gelegen zijn. Dit sluit aan bij de gedachte dat het gebied een stuk doelgerichter wordt bezocht.
- Het combinatiebezoek met de Lange Hezelstraat is het laagst.
- Door het jaar heen verschilt het combinatiebezoek. Het eerste kwartaal wijkt sowieso af door de invloed van corona. Het combinatiebezoek met de overige deelgebieden was het hoogst in het derde kwartaal.
- Wanneer het tweede kwartaal en het derde kwartaal met elkaar vergeleken worde valt op dat met name het combinatiebezoek tussen het station toenam (+6 procentpunt). Ook het combinatiebezoek met het kernwinkelgebied, Mariënburg en de Waalkade steeg met 5 procentpunt. Mogelijk speelt het weer en de periode van het jaar meer een rol. Een cultureel bezoek of bezoek aan de horeca wordt mogelijk vaker gecombineerd.

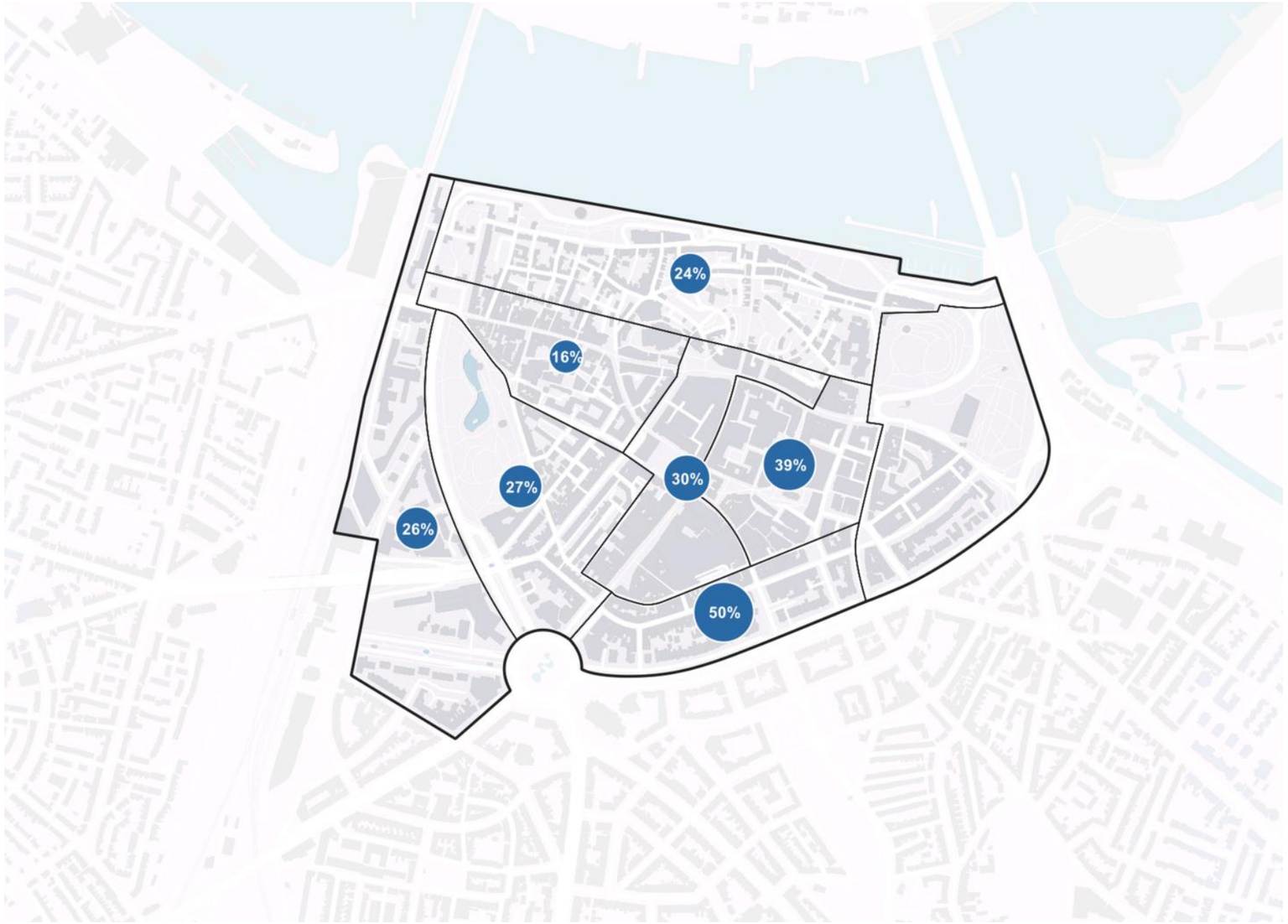

Tabel 12: Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	1.972.860	32.160	39.560	39.190	40.840
Dinsdag	2.001.630	33.150	41.220	38.790	40.810
Woensdag	2.011.920	34.190	41.880	38.720	39.970
Donderdag	2.106.070	35.470	43.280	41.060	42.190
Vrijdag	2.196.230	36.260	44.350	43.410	44.370
Zaterdag	2.226.170	40.200	44.770	44.010	45.310
Zondag	1.659.240	29.950	33.690	32.770	33.530

Tabel 13: Combinatiebezoek Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghen-straat e.o..

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bloemerstraat	35%	24%	28%	27%
Kernwinkelge-bied	41%	27%	32%	30%
Lange Hezelstraat	24%	15%	17%	16%
Mariënburg	46%	35%	40%	39%
Stationsgebied	36%	24%	28%	26%
Tweede Walstraat	63%	44%	51%	50%
Waalkade	33%	22%	27%	24%

Figuur 11: Combinatiebezoek Hertogstraat, Kelfkensbos, Van de Brugghenstraat e.o. kwartaal 4.

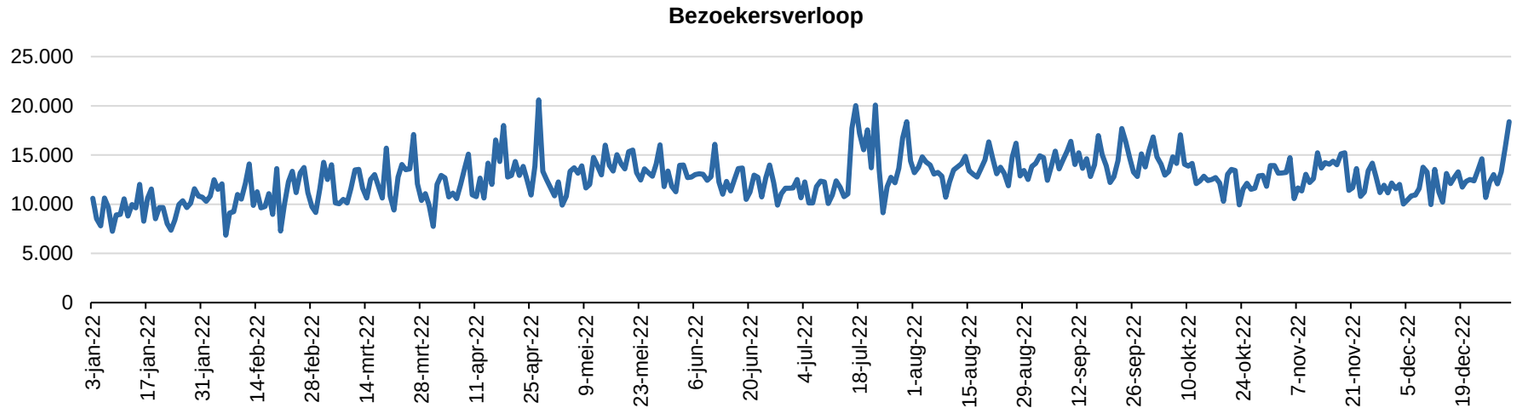
5.8 Waalkade, Oude Haven e.o.

Bezoekersaantallen

- Het deelgebied Waalkade, Oude Haven e.o. heeft een eigen dynamiek. Ook hier is zichtbaar dat het aantal bezoekers in het begin van het jaar stijgt, alleen minder sterk.
- Evenementen die in het gebied hebben plaatsgevonden geven pieken in het aantal bezoekers. Een van die pieken is Koningdag. Op 27 april hebben ca. 20.600 bezoekers het gebied bezocht. Dit is 60% meer dan op een gemiddelde woensdag in het tweede kwartaal. Ook tijdens de Vierdaagsefeesten (16 juli tot en met 22 juli) en op oudjaarsdag (31 december) is een piek in het aantal bezoekers te zien.
- Het gemiddeld aantal bezoekers per dag verschilt niet heel veel van elkaar. Zaterdag is de drukste dag met ca. 14.310 bezoekers. Zondag is de rustigste dag met gemiddeld ca. 11.935 bezoekers.
- Wanneer gekeken wordt naar het gemiddeld aantal bezoekers per kwartaal is zichtbaar dat de zomer (derde kwartaal) gemiddeld meer bezoekers trekt.

Combinatiebezoek

- Het combinatiebezoek tussen de Waalkade, Oude Haven e.o. en de Hertogstraat is het grootst. Er zijn verschillende verklaringen voor dit hoge combinatiebezoek. Parkeergarage Kelfkensbos is een van de grotere parkeergarages die nabij het deelgebied ligt. Ook via de parken kan de Waalkade bezocht worden. Tot slot is de Voerweg een belangrijke toegangsweg.
- Verder is ook het combinatiebezoek met het Kernwinkelgebied en Mariënburg hoog.
- Door het jaar blijft het combinatiebezoek stabiel. Er zijn geen opvallende uitschieters in het combinatiebezoek zichtbaar. De verschillen bedragen maximaal twee procentpunt. Het eerste kwartaal is hierop echter een uitzondering.

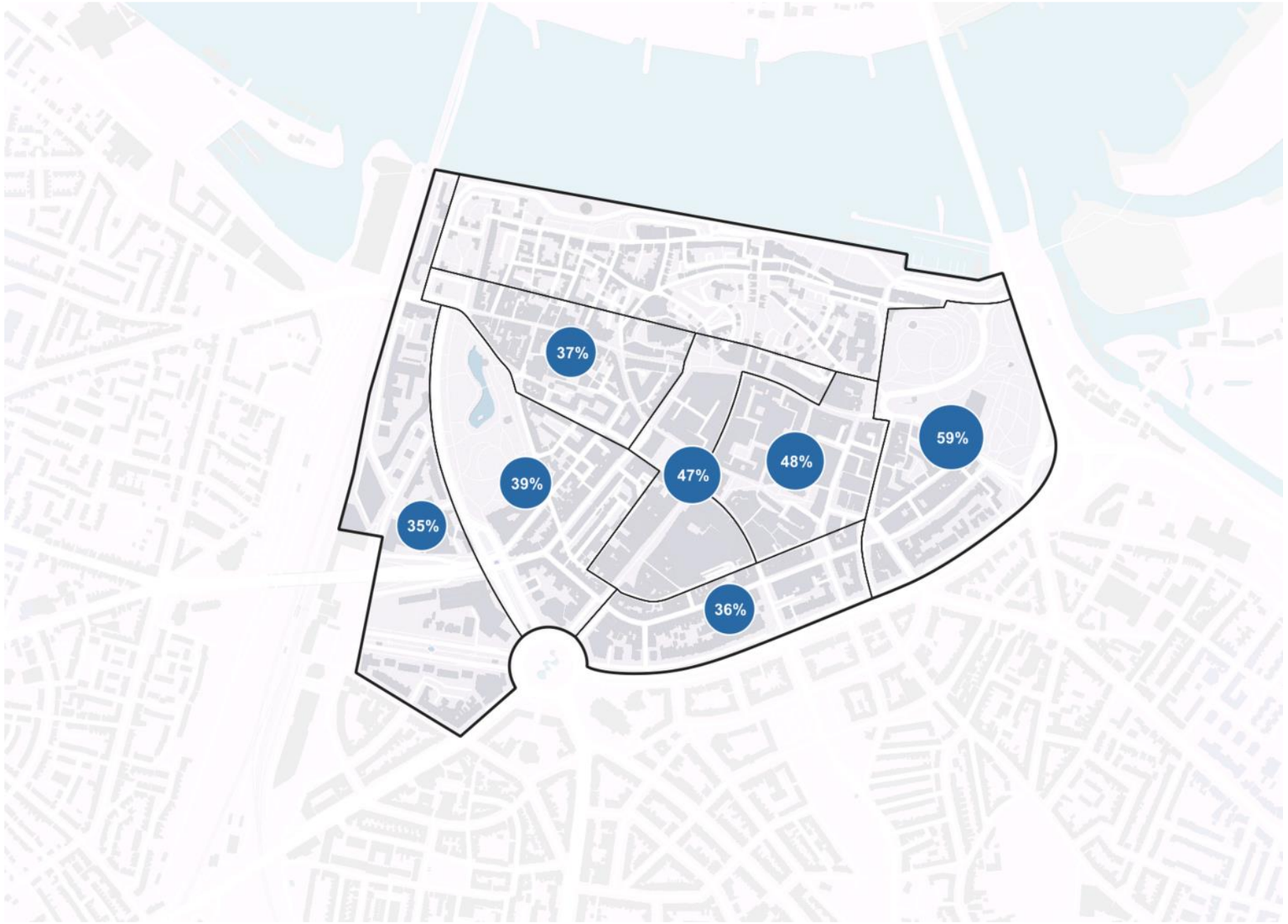

Tabel 14: Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	625.730	9.980	12.210	13.420	12.520
Dinsdag	632.620	10.620	12.480	12.970	12.600
Woensdag	636.630	10.700	12.900	13.420	11.960
Donderdag	650.780	11.090	12.980	13.300	12.700
Vrijdag	688.100	11.260	13.250	14.740	13.420
Zaterdag	729.840	12.720	14.630	15.280	14.500
Zondag	608.700	9.600	12.450	13.550	11.960

Tabel 15: Combinatiebezoek Waalkade, Oude Haven e.o..

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bloemerstraat	48%	39%	39%	39%
Hertogstraat	70%	60%	61%	59%
Kernwinkelge-bied	60%	47%	48%	47%
Lange Hezelstraat	47%	37%	38%	37%
Mariënburg	61%	49%	51%	48%
Stationsgebied	46%	36%	37%	35%
Tweede Walstraat	50%	37%	38%	36%

Figuur 12: Combinatiebezoek Waalkade, Oude Haven e.o. kwartaal 4.

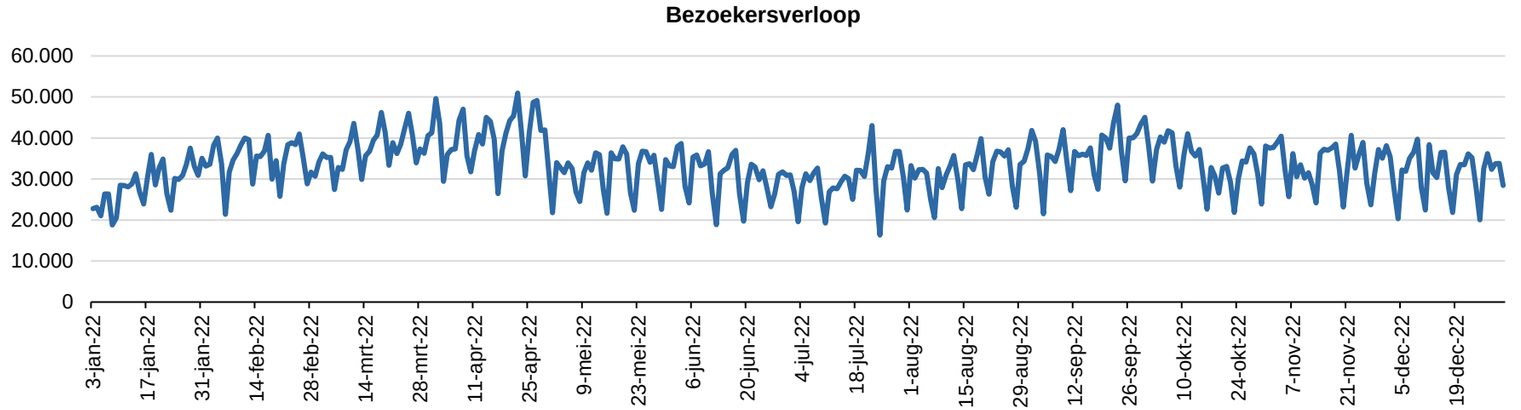
5.9 Stationsgebied

Bezoekersaantallen

- Na de lockdown stegen de bezoekersaantallen snel. Tot eind september bleven de bezoekersaantallen stijgen. Daarna is een afname zichtbaar.
- Waar Koningsdag in de andere deelgebieden een piek liet zien in de bezoekersaantallen geldt dat niet voor het Stationsgebied. Er is een lichte piek in de bezoekersaantallen zichtbaar op 22 juli, de laatste dag van de vierdaagse.
- Het stationsgebied wijkt qua bezoekersaantallen af van de overige deelgebieden. Vrijdag (ca. 38.040 bezoekers) en donderdag (ca. 38.040 bezoekers) zijn gemiddeld genomen de drukste dagen in het gebied.
- Wanneer gekeken wordt naar het gemiddeld aantal bezoekers per kwartaal is zichtbaar dat met name het aantal bezoekers op zondag en zaterdag afneemt.

Combinatiebezoek

Het combinatiebezoek tussen het Stationsgebied en de Bloemerstraat is het hoogst. Gezien de ligging van het deelgebied Bloemerstraat is dit hoge combinatiebezoek goed te verklaren. Ook het combinatiebezoek met de Tweede Walstraat is hoog. Hoogstwaarschijnlijk speelt de ligging van de fietsstraat hier een belangrijke rol.
Ook het combinatiebezoek tussen het Stationsgebied en het Kernwinkelgebied is hoog. Voor bezoekers die met de trein naar Nijmegen komen is het Kernwinkelgebied de meest aantrekkelijke plek om te bezoeken.
Het combinatiebezoek met de Waalkade is beperkt.
Door het jaar blijft het combinatiebezoek redelijk stabiel. Het combinatiebezoek met het Kernwinkelgebied neemt iets af. Bedroeg het combinatiebezoek in het tweede kwartaal nog 39% in het vierde kwartaal daalde het combinatiebezoek naar 36%.

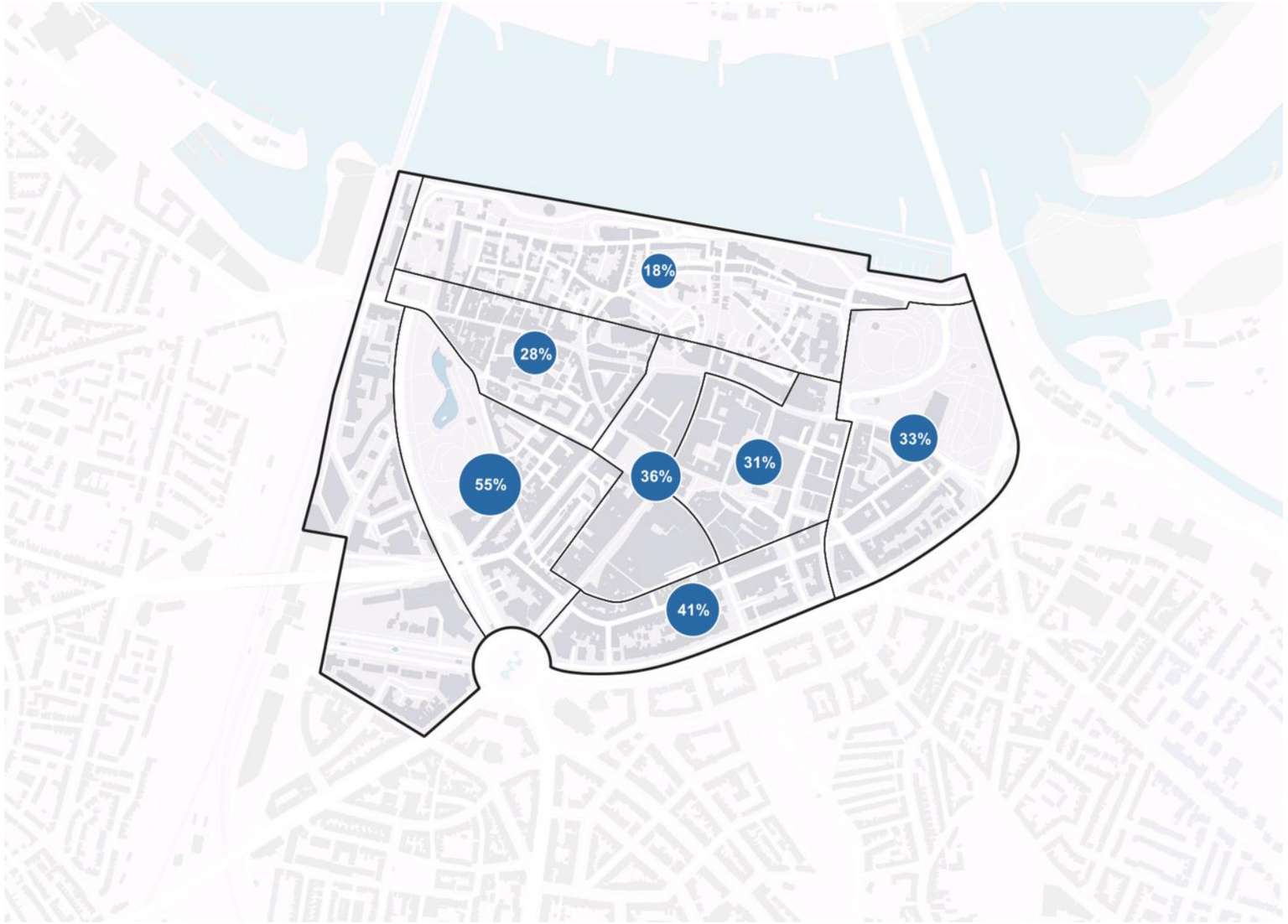

Tabel 16: Gemiddeld aantal bezoekers per weekdag.

Weekdag	Totaal aantal bezoekers 2022	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Maandag	1.749.150	32.620	34.140	33.590	34.200
Dinsdag	1.804.060	33.160	36.310	33.720	35.580
Woensdag	1.794.190	34.150	35.990	33.770	34.110
Donderdag	1.907.400	36.650	37.460	36.350	36.270
Vrijdag	1.977.920	37.670	39.870	37.860	36.740
Zaterdag	1.591.900	33.520	31.630	29.750	30.250
Zondag	1.252.130	27.240	24.400	23.150	23.630

Tabel 17: Combinatiebezoek Stationsgebied.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Bloemerstraat	62%	55%	54%	55%
Hertogstraat	43%	34%	33%	33%
Kernwinkelge-bied	51%	39%	37%	36%
Lange Hezelstraat	38%	29%	28%	28%
Mariënburg	44%	32%	32%	31%
Tweede Walstraat	54%	42%	42%	41%
Waalkade	25%	19%	19%	18%

Figuur 2: Combinatiebezoek Stationsgebied kwartaal 4.

Bijlage 1 - Overzicht definities

Een overzicht met de belangrijkste definities uit de rapportage.

1 Definities

Definitie unieke bezoeker en unieke bezoeken
Een bezoeker wordt gedefinieerd als iemand uit Nederland die een bestemming heeft in een gebied dat niet voor hem of haar als woongebied gedefinieerd is. We gaan in deze rapportage primair uit van unieke bezoekers op dag niveau. Dit betekent dat iemand als één unieke bezoeker wordt gemeten als deze persoon bijvoorbeeld drie keer op dezelfde dag een gebied bezocht heeft. Als iemand binnen een bepaalde periode, zoals een week, maand, kwartaal of halfjaar bijvoorbeeld op vijf verschillende dagen het betreffende gebied heeft bezocht, wordt dit ook als vijf unieke bezoekers gekwalificeerd. Een bezoeker kan dus meerdere bezoekmotieven hebben. Dit is niet uit de data te filteren.

- Een passant die ‘toevallig’ het gebied gepasseerd heeft
- Een persoon die werkt in het gebied
- Een bezoeker die komt om te winkelen of te beleven

Incidentele bezoeker
Een bezoeker die maximaal 2 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied heeft bezocht.

Regelmatige bezoeker
Een bezoeker die minimaal 3 en maximaal 9 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied heeft bezocht.

Frequente bezoeker
Een bezoeker die minimaal 10 dagen in de afgelopen 30 dagen het desbetreffende gebied bezoekt.

Invloedsgebied
Het invloedsgebied wordt bepaald door de bezoeken van de bezoekers aan het gebied met een bepaalde herkomst.

Primair invloedgebied
Het primair invloedsgebied betreft de cumulatieve verdeling (75%) van het totaal aantal bezoeken in absolute zin.

Secundair invloedsgebied
Het secundair invloedsgebied betreft de cumulatieve verdeling (15%) van het totaal aantal bezoeken in absolute zin.

Tertiair invloedsgebied
Het tertiair invloedsgebied betreft de cumulatieve verdeling (10%) van het totaal aantal bezoeken in absolute zin.

Verzorgingsgebied
Het verzorgingsgebied geeft in tegenstelling tot het invloedgebied het belang van het gebied weer voor de verschillende gemeenten. Ofwel, hoe sterk zijn inwoners in een gebied in relatieve zin georiënteerd op het afgebakende gebied. Hoe meer bezoekers per inwoner, hoe belangrijker het gebied is voor de inwoners en dus hoe belangrijker de verzorgingsfunctie van de binnenstad voor deze inwoners. Het verzorgingsgebied wordt berekend door het aantal bezoekers uit een gebied te delen door het aantal inwoners.

Combinatiebezoek
Het combinatiebezoek geeft inzicht in het unieke bezoek tussen verschillende gebieden op een zelfde dag.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam
Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

BRO

Stadscentrummonitor 2022

Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
April 2023
Contactpersoon: Bram Verhoef en Danique Haas
onderzoek.statistiek@nijmegen.nl 024-329 98 89 (O&S)

Samenvatting

Na de schok van corona, staat de binnenstad er gemiddeld genomen toch weer goed voor. Het bezoekniveau is nog niet terug naar pré-coronaniveau, maar waarderingen blijven op peil, de bezoekers van buiten de stad zijn weer "terug", leegstand is klein en het aantal banen groeit, mede door het terugveren van de horeca. Er zijn ook wat waarschuwingen. De leegstand is weliswaar laag, maar erg geconcentreerd in de Passage Molenpoort. Ook loopt het winkelaanbod terug en mist de passant nieuwe en vertrouwde formules. De waarderingen zijn over het algemeen dik in orde, maar we zien wel dalingen (-0,3 of meer) bij netheid en veiligheid, bereikbaarheid fiets en OV en het stallen van fietsen. Ook transferia/P&R terreinen leveren (indicatieve meting) aan waardering in. De passanten beoordelen nog steeds de ontwikkeling in de laatste jaren en de verwachtingen voor de toekomst per saldo positief, maar dit saldo wordt wel geleidelijk kleiner.

Sinds 1996 wordt de Stadscentrummonitor iedere twee jaar uitgevoerd om ontwikkelingen in de attractiewaarde en economische positie van de binnenstad te kunnen volgen. In deze editie 2022 worden aan de hand van verschillende indicatoren uit statistieken en eigen veldwerk onder bijna 940 passanten uitspraken gedaan over de Nijmeegse binnenstad. Dit is de eerste editie na twee moeilijke (corona)jaren. Tot half februari 2022 hebben deze maatregelen nog doorgewerkt. Daarna is veel weer teruggekeerd naar "normaal", maar soms is van een volledig herstel nog geen sprake. Het geschatte **weekbezoek** op basis van passanten (in de drukste winkelsstraten tijdens winkeltijden) daalt al sinds 2010. In 2020 zakt dat sterk in en in 2022 is het herstel beperkt. In de beter gemeten parkeertransacties zien we een stabieler beeld in het weekbezoek tot aan corona, een iets minder sterke daling in de coronajaren en een sterker (maar geen volledig) herstel daarna. De drukte in de belangijkste winkelstraten is in 2022 uiteraard veel groter dan in 2020, maar de hoogste niveaus van vóór de coronacrisis worden in 2022 nog niet gehaald. In 2022 is Centrum Nijmegen in bezoekersaantal het 14e winkelgebied van Nederland. Dat is wel weer gunstiger dan in 2018 en 2020 (18e en 17e).

In het winkelgebied Centrum-Nijmegen daalt het aantal **verkooppunten** in de detailhandel en stijgt het aantal in de leisure-sector (horeca, cultuur en vermaak). Vooral in vergelijkend winkelen (mode, luxe, warenhuizen) en doelgerichte aankopen daalt het winkeloppervlak. In dagelijkse artikelen (food, drogisterij) zorgt de groeiende bevolking voor een gestage groei. De leegstand is laag, ook in vergelijking met enkele jaren terug en in vergelijking met de benchmarksteden. De leegstand die er is, is echter sterk geconcentreerd in de Passage Molenpoort. In 2022 is 28% van de passanten het eens of helemaal eens met de stelling dat leegstaande winkels storend aanwezig zijn. Dat was 33% in 2020.
Sinds de top in 2006 is het aantal winkels met 18% teruggelopen en het oppervlak met 23%. Desondanks komt de leegstand in 2022 zeer laag uit. Enerzijds is dat goed omdat de binnenstad dit door transformatie kennelijk kan absorberen, anderzijds is het winkelaanbod wel verschraald en missen mensen sommige nieuwe winkels en ook wel vertrouwde formules.

Het aantal **banen** in het stadsdeel Nijmegen-Centrum herstelt in 2022 van de dip door corona in vooral horeca, detailhandel en de cultuursector. Over de lange termijn (2013-2022) zijn horeca en "overige diensten" sterke groeiers, detailhandel en commeriële diensten krimpen iets. De horeca is, ondanks corona, sinds 2016 een grotere werkgever dan de detailhandel. In 10 jaar groeit het totaal aantal banen in het stadsdeel met 7%.

Sinds 1994 worden ook de **bouwinvesteringen** in het stadsdeel Nijmegen-Centrum gevolgd. Het stadscentrum heeft in de laatste decennia meerdere investeringsimpulsen gekend. In de jaren negentig rond het plan Centrum 2000, met investeringen in winkels, kantoren, culturele instellingen, maar ook wonen en parkeren. Hessenberg en Plein 1944 zijn de volgende grote golf, met een sterkere nadruk op wonen, naast de grote winkels op Plein 1944. Na 2010 luwen de commerciële investeringen. Cultuur, infrastructuur en gebiedsontwikkeling zijn dan belangrijker, met de (semi)overheid als opdrachtgever. De laatste vier jaar worden gedomineerd door investeringen in

woningen, een schaarse en winstgevende vastgoedcategorie. Dat kan zijn door transformatie (winkels of kantoren naar wonen, of sloop en nieuwbouw), maar ook groot onderhoud van (corporatie)huurwoningen weegt mee.

Uit de **passantenenquête** komt naar voren dat de grootste groepen onder de **bezoekers** de 50-70 jarigen zonder kinderen zijn ("*fifty and fit*", 27%), jongwerkenden zonder kinderen ("*work and have fun", 21%)* en mensen met kinderen thuis ("*nesting and caring", 18%).* Ouderen, inwonendenden, studenten zijn kleinere groepen. Opvallend is dat studenten ten opzichte van 2018 minder voorkomen in de passantenstroom (23 naar 11%).
In 2022 komt 43% van buiten de stad, veel meer dan in coronajaar 2020 met al zijn beperkingen, maar ook het hoogste aandeel sinds 2004. Deze bezoekers komen in tegenstelling tot coronatijd weer veel meer met het OV (12 naar 19%), maar ook hier blijft het aandeel wat achter op het niveau van 2018 (26%). In vergelijking met 2018 komt men wat meer te voet (19 naar 23 %) en iets vaker met de auto (27 naar 29%). Het aandeel per fiets is vrijwel onveranderd (nu 29%).
Bezoekdoelen worden in 2022 weer diverser dan in 2020 (met dichte horeca). Recreatief bezoek en functioneel bezoek (w.o. werken) herstellen weer als bezoekdoel. Trendmatig lijkt winkelen als bezoekdoel op lange termijn iets aan belang in te boeten. 60% van de passanten komt wekelijks (of vaker), 23% maandelijks en 18% incidenteel, waarvan 4% voor het eerst. Het aandeel zeer geregelde bezoekers lijkt iets af te nemen in de tijd. De verblijfstijd in de binnenstad was in coronatijd erg kort. 56% bleef korter dan 2 uur. In 2022 verblijft 38% korter dan 2 uur, nog steeds meer kort verblijf dan in 2018 (32%). In uitgaven zien we dit ook terug: veel lage bestedingen in 2020 en een herstel in 2022. Door de jaren heen is het uitgavenbeeld redelijk stabiel.

Er is een zeer lange tijdreeks opgebouwd **van waarderingen voor de binnenstad**. Het **algemene oordeel** voor de Nijmeegse binnenstad als geheel komt in 2022 uit op een 7,7. Dat is een fractie beter dan 2020, gelijk aan 2018 en veel beter dan de 6,9 bij het begin van de metingen in 1996.
Alle beoordingen van **het aanbod** scoren tussen ruim voldoende en goed. De horeca doet een klein stapje terug, maar blijft het hoogst scorende categorie in het aanbod. Bij de de scores voor **de ambiance** is de waardering voor sfeer/gezelligheid met een 7,8 de top. Veiligheid en netheid verbeterden steeds tot aan 2018, maar lopen daarna terug in waardering (beide -0,3). Het groen in de binnenstad wordt het minst gewaardeerd, maar daar zit wel groei in. De **bereikbaarheidsscores** worden aangevoerd door de waardering voor de fietsbereikbaarheid. De waardering voor stallingsmogelijkheden en bereikbaarheid met OV lopen vergeleken met 2018 terug (-0,3). De scores voor autobereikbaarheid en beschikbaarheid parkeerplaatsen worden stabiel met een 6,9 gewaardeerd. Veel beter dan de ca. 5,0 waarmee de metingen in 1996 begonnen. Het parkeertarief wordt sinds 2014 steeds iets beter gewaardeerd (nu 5,6). P&R-terreinen worden niet zo vaak gebruikt door de passanten. Gebruikers en niet gebruikers geven een 6,1 voor deze voorziening (was 6,5 in 2020).

Op stellingen over de **belevingswaarde** wordt overwegend positief gereageerd. Meer dan 90% vindt het een levendige plek, 78% van de (incidentele) bezoekers zou het aanbevelen aan vrienden en familie. Nog steeds zijn bezoekers per saldo positief over de **recente ontwikkeling van de binnenstad** en de **verwachtingen voor de toekomst**. In 2022 rond 20 procentpunten meer positief dan negatief. Maar dit positieve saldo wordt in de loop van de tijd wel steeds wat kleiner. **Terugkijkend** worden verbeteringen in het winkel- en horeca-aanbod genoemd, meeer groen en Plein 1944 en Waalkade als vernieuweingsprojecten. Mensen die negatiever terugkijken zien minder sfeer en groen, meer leegstand en het verdwijnen van specifieke winkels. De groep die **verwacht** dat de binnenstad er op vooruit zal gaan wijzen op meer groen, nieuwe winkels en gemeentelijke plannen. Negatievere verwachtingen komen door druk op bestedingen, groei van online, minder winkels en meer leegstand.
Wat betreft **aan te pakken problemen**, wijzen de meesten op vergroening. Veiligheid (verkeer, station, delen van het centrum en in de avond), parkeren en stallen, stationsomgeving en Plein 1944, leegstand en meer openbare toiletten zijn andere genoemde aanpakpunten.
Er is ook gevraagd naar **bekendheid met beleidsinitiatieven** vanuit de gemeente. Rond de helft is met 3 van de vier onbekend, 30% weet er wel van. Vergroeningsprojecten zijn het minst bekend.

Wat betreft **gemiste zaken** in de binnenstad is onderstaande woordwolk illustratief. Door het weglaten van het dominante woord “winkels” ontstaat een specifieker beeld, waarin ondermeer formules uit andere steden ook met naam genoemd worden en voorzieningen voor het comfort van bezoekers.

Figuur 1 Gemiste zaken, met weglating van de term "winkels"

De verschillenden levensfasegroepen kijken anders tegen de binnenstad van Nijmegen aan. De **studenten** vind je het vaakst wekelijks in de binnenstad (75%), terwijl bij de groep **nesting & caring** 43% wekelijks in de binnenstad is te vinden. Ook de verblijfsduur en het bestedingspatroon verschilt per levensfase. De **inwonenden en niet studerenden** verblijven het langst in de binnenstad van Nijmegen. De **Work and have fun** blijven of kort (< 2 uur) of lang in de binnenstad (langer dan 4 uur) en besteden over het algemeen het meest in de binnenstad.

Het algemene rapportcijfers verschilt niet veel tussen de verschillende levensfasen (7,6 – 7,7), maar bij een aantal deelaspecten bestaan er wel verschillen. De jongste leeftijdsgroepen beoordelen **het aanbod** soms positiever of minder positief dan gemiddeld: inwonende en niet studerende zijn minder positief over het schoon zijn van de stad (6,7 tegenover 7,0) en studenten juist positiever (7,3 tegenover 7,0). Studenten zijn gemiddeld ook positiever over het horeca aanbod (8,2 tenover 7,9). De groep work and have fun beoordeeld de sfeer en gezelligheid van de binnenstad hoger dan gemiddeld (8,1 tegenover 7,0) en zijn meer tevreden over de veiligheid (7,6 tegenover 7,3).

Over de **bereikbaarheidsscores** zijn de verschillende levensfasen wel wat meer verdeeld. Met name de groep work and have fun is minder positief over de verschillende aspecten. Zij beoordelen de fietsenstallings-mogelijkheden, autoparkeermogelijkheden, bereikbaarheid per auto en de P&R terreinen 0,3-0,4 rapportpunt lager dan gemiddeld.

De verschillende levensfasen beoordelen de **ontwikkelingen de afgelopen jaren en verwachtingen voor de toekomst** ook verschillend. Hierbij zijn de studenten het meest positief: een positief saldo van 32% (14% gemiddeld) voor de afgelopen jaren en een positief saldo van 53% voor de toekomst (18% gemiddeld). De fifty and fit zijn het minst positief: het saldo voor de afgelopen jaren bedroeg 2% en voor de toekomst is het saldo zelfs -3%.

Inhoudsopgave

Samenvatting	**1**
Inhoudsopgave	**4**
Inleiding	**5**
De statistieken	5
Het veldwerk	5
Trends	**6**
Winkelaanbod en branchering	**7**
Druktebeeld en segmentatie	**11**
Werkgelegenheid	**13**
Bouwinvesteringen	**15**
Het veldwerk	**17**
Doelgroepen	17
Bezoekers en bezoekgedrag	19
Waardering voor de binnenstad	22
Beleving van de binnenstad	24
Bekendheid projecten	28
Verschillen naar achtergrondkenmerken	29

Inleiding

De Stadscentrummonitor wordt sinds 1996 tweejaarlijks uitgevoerd om belangrijke ontwikkelingen in het Nijmeegse stadscentrum te kunnen volgen en de effecten van investeringen te kunnen benoemen. Hiervoor worden de trends van verschillende indicatoren rond het economisch functioneren en de aantrekkelijkheid voor bezoekers in kaart gebracht. Het ondernemersklimaat in de binnenstad wordt in beeld gebracht in de Monitor Vestigingsklimaat en de kwaliteit van de woon- en leefomgeving is terug te vinden in de Wijkmonitor.

De statistieken

De statistieken die gebruikt worden om ontwikkelingen en beleidseffecten te bestuderen lopen door tot en met januari 2023. Om bezoekersaantallen, druktebeelden en loopstromen in kaart te brengen worden parkeerafzetcijfers (gemeente Nijmegen) en passantentellingen (Locatus) gebruikt. Ontwikkelingen en investering in het aanbod in de binnenstad worden onderzocht door middel van inventarisaties (Locatus) en via afgegeven bouwvergunningen (gemeente Nijmegen). Daarnaast wordt via een jaarlijks onderzoek van de provincie Gelderland (PWE Gelderland) de aard en omvang van de werkgelegenheid in de binnenstad gevolgd.

Het veldwerk

Op dezelfde manier als in eerdere metingen zijn aan bezoekers in de binnenstad vragen gesteld over het bezoek zelf en de waardering voor verschillende aspecten van de binnenstad. Op zes plekken in de binnenstad zijn op verschillende doordeweekse dagen (overdag), zaterdagen (overdag) koopzondagen en koopavonden van zaterdag 29 oktober tot 11 november 2023 in totaal bijna 940 enquêtes afgenomen.

Trends

De afgelopen jaren hebben wat betreft de binnenstad in het teken gestaan van corona. Vanaf 2020 is de binnenstad tijdens de lockdowns ongewoon leeg en stil geweest, wel met sterke oplevingen in de zomers. Evenementen die het ritme van het leven in de binnenstad bepalen, konden tijdens de lockdowns niet doorgaan. Open grenzen sloten zich weer. Horeca, winkels, podia, cultuur en kantoren bleven leeg. Een sombere tijd die vooral het centrum raakte. Bij de getroffen sectoren binnen de zogenoemde TOGS-regeling[1], viel op dat 24% van de banen in Nijmegen in principe binnen de “getroffen sectoren” vielen. In het stadsdeel Nijmegen-Centrum viel maar liefst 45% van de banen binnen de potentieel getroffen sectoren.

Corona was een negatief incident tegen een achtergrond van in principe vaak positieve trends in en voor de binnenstad. De Nijmeegse bevolking groeit sterk. En die groei zit dicht op de binnenstad. Ook voor de toekomst wordt groei verwacht. Inkomens en bestedingen groeien ook, zij het dat detailhandel- en horecabestedingen moeten concurreren met andere stijgende uitgaven (wonen, energie). De binnenstad heeft in de afgelopen jaren concurrentie gekregen van online aankopen en de ‘bezorgeconomie’. Corona versnelde deze trend als een soort tijdmachine. Inmiddels lijkt die trend weer af te zwakken en pakt de stenen winkel en horeca weer wat van de rol terug, eventueel in een model samen met online en bezorgen.

De stad is sterk in transformatie van panden naar een nieuw gebruiksdoel. In 2021 kwam 1 op de 5 woningen erbij door transformatie uit andere gebruiksdoelen (kantoren, winkels, etc.) en niet door nieuwbouw. Ook in het stadscentrum zien we transformatie, naar wonen, maar ook naar de vrijetijdseconomie. Corona zette de rem op deze sector, maar inmiddels veert de vrijetijdseconomie terug. De horeca verloor in de coronajaren banen, in 2022 zijn die grotendeels weer terug.

Het gebruik van het vastgoed past zich aan aan nieuwe realiteiten. Rond 2007 bereikte de winkelfunctie een maximum met ca. 525 winkels en 108.000 m2 in gebruik. In 2023 zijn er 18% minder winkels en is 23% minder winkeloppervlak in gebruik. Niettemin zien we een dalende leegstand naar rond de 5%. Dit tekent de transformatiekracht van de binnenstad.

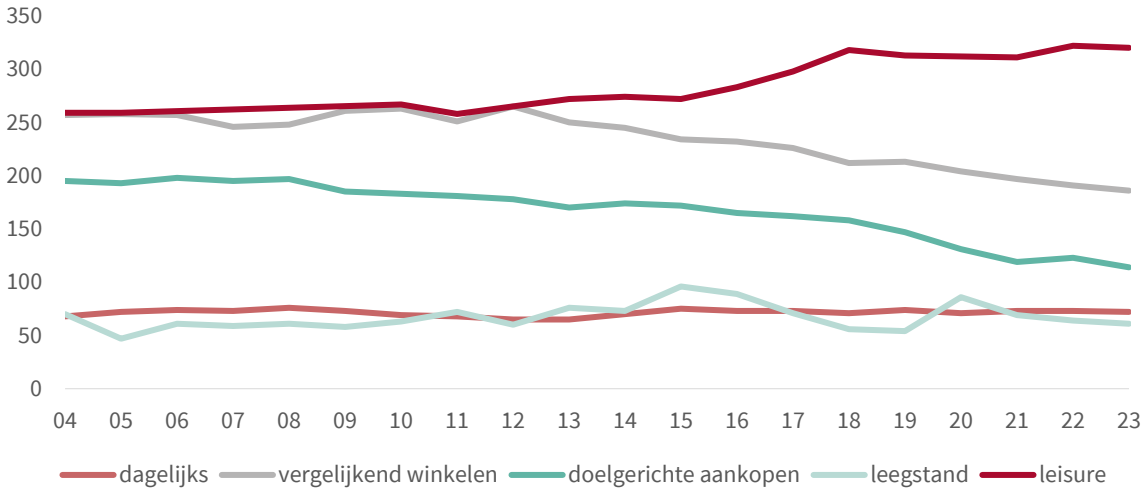
De Nijmeegse binnenstad wordt geregeld “langs de lat gelegd”. Op dit moment door BRO met de zgn. weerbaarheidsanalyse, kort geleden door Goudappel met de Vitaliteitsbenchmark 2022. Daar kwam Nijmegen goed uit naar voren (#10 landelijk, #1 in Gelderland), met verbeteringen in veiligheid, digitale vindbaarheid, compactheid en fietsgebruik.

[1] *Sectoren die (naar de inschatting aan het begin van de coronacrisis) het meest zouden worden geraakt door de overheidsmaatregelen rond het coronavirus (COVID-19). Lijdt een onderneming schade door de noodgedwongen sluiting, de inperking van bijeenkomsten en/of het negatieve reisadvies buitenland? Dan kon men via de Beleidsregel tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19 (TOGS) een eenmalige tegemoetkoming van € 4.000 ontvangen*

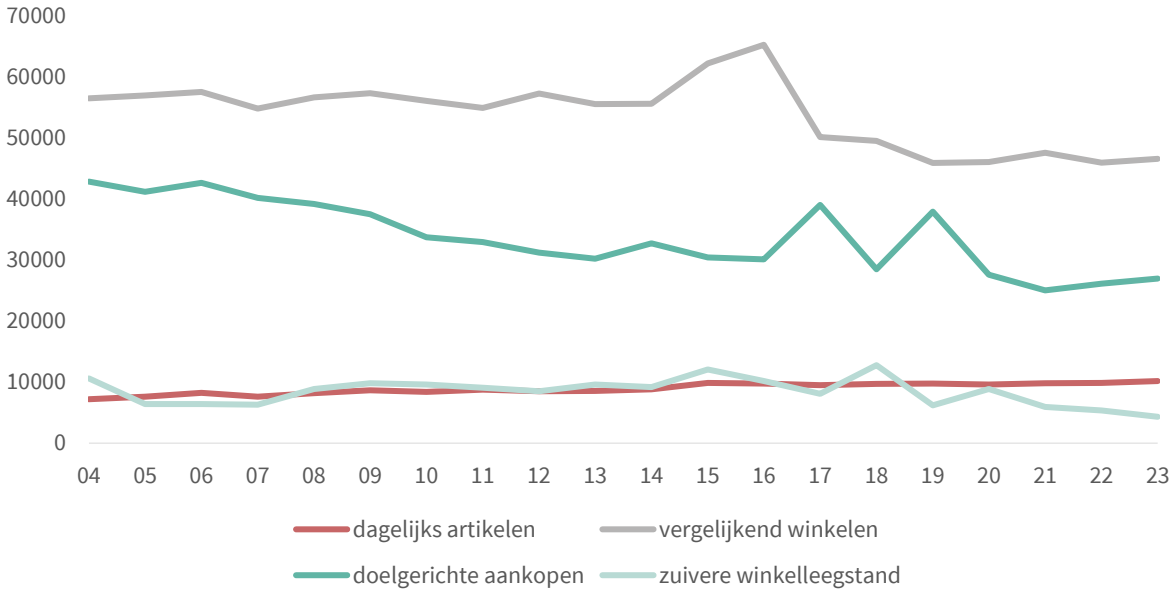
Winkelaanbod en branchering

In het winkelgebied Centrum-Nijmegen laten vergelijkend winkelen (mode, warenhuizen en luxe artikelen) en doelgerichte aankopen (sport, media, in en om het huis) in de laatste 10 jaar een daling van het aantal verkooppunten zien. In de sfeer van leisure (horeca, cultuur en vermaak) zien we juist een behoorlijke groei. Aanbieders van dagelijkse artikelen groeien langzaam maar zeer gestaag in aantal en oppervlak op basis van het groeiende bevolkingsdraagvlak in en rond het stadsdeel Nijmegen-Centrum. De leegstand bereikte een piek in 2015/16 rond het faillissement van V&D. Daarna neemt het met wat ups-and-downs af tot een bescheiden niveau.

In totaal bereikt de detailhandel in 2006 de maximale omvang met 108.000 m2 in gebruik door 529 vestigingen. Vanaf dat jaar daalt het winkeloppervlak met 23% tot 84.000 m2 in gebruik bij 434 zaken (-18%).

Figuur 2. Branchering winkelgebied Centrum-Nijmegen; aantal verkooppunten naar branchegroep, 2004-2023; bron: Locatus

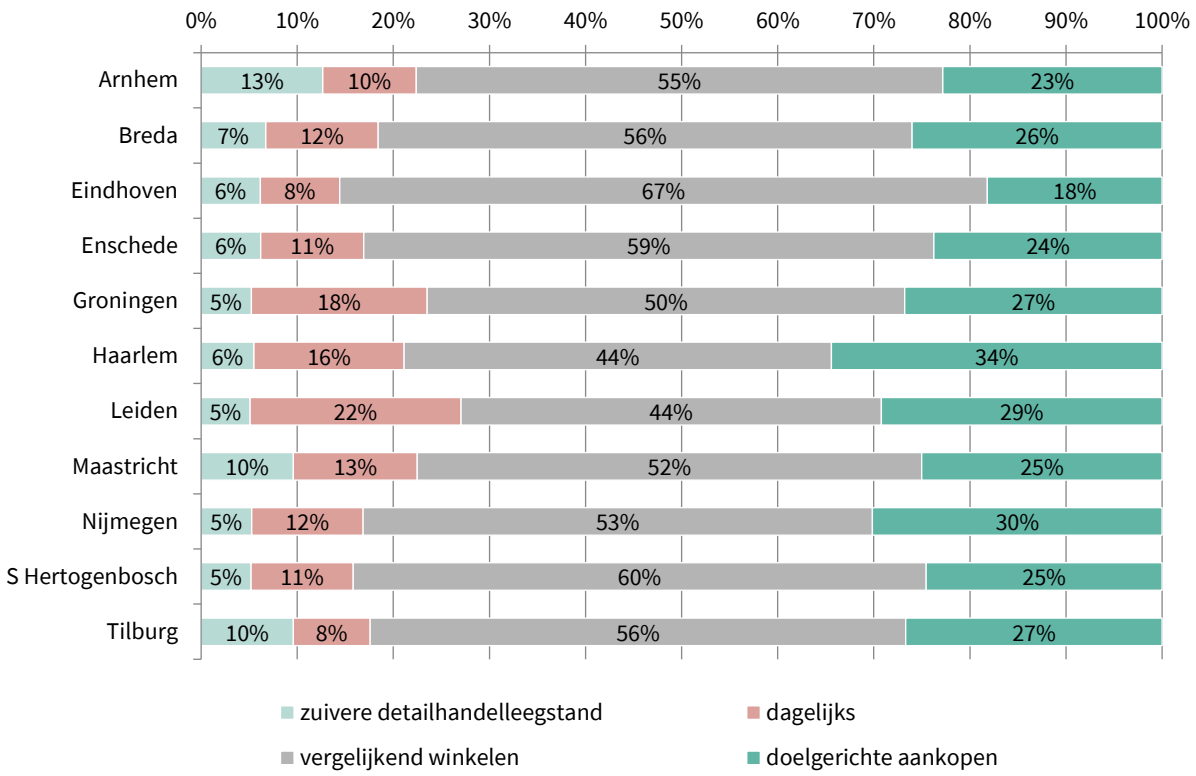

Figuur 3. Branchering winkelgebied Centrum-Nijmegen; in winkelvloeroppervlak naar branchegroep in de detailhandel 2004-202; bron: Locatus

Tabel 1. Leegstand winkelgebied Centrum Nijmegen, in verkooppunten en in zuivere detailhandelsleegstand, 2013-2023 per januari; bron: Locatus

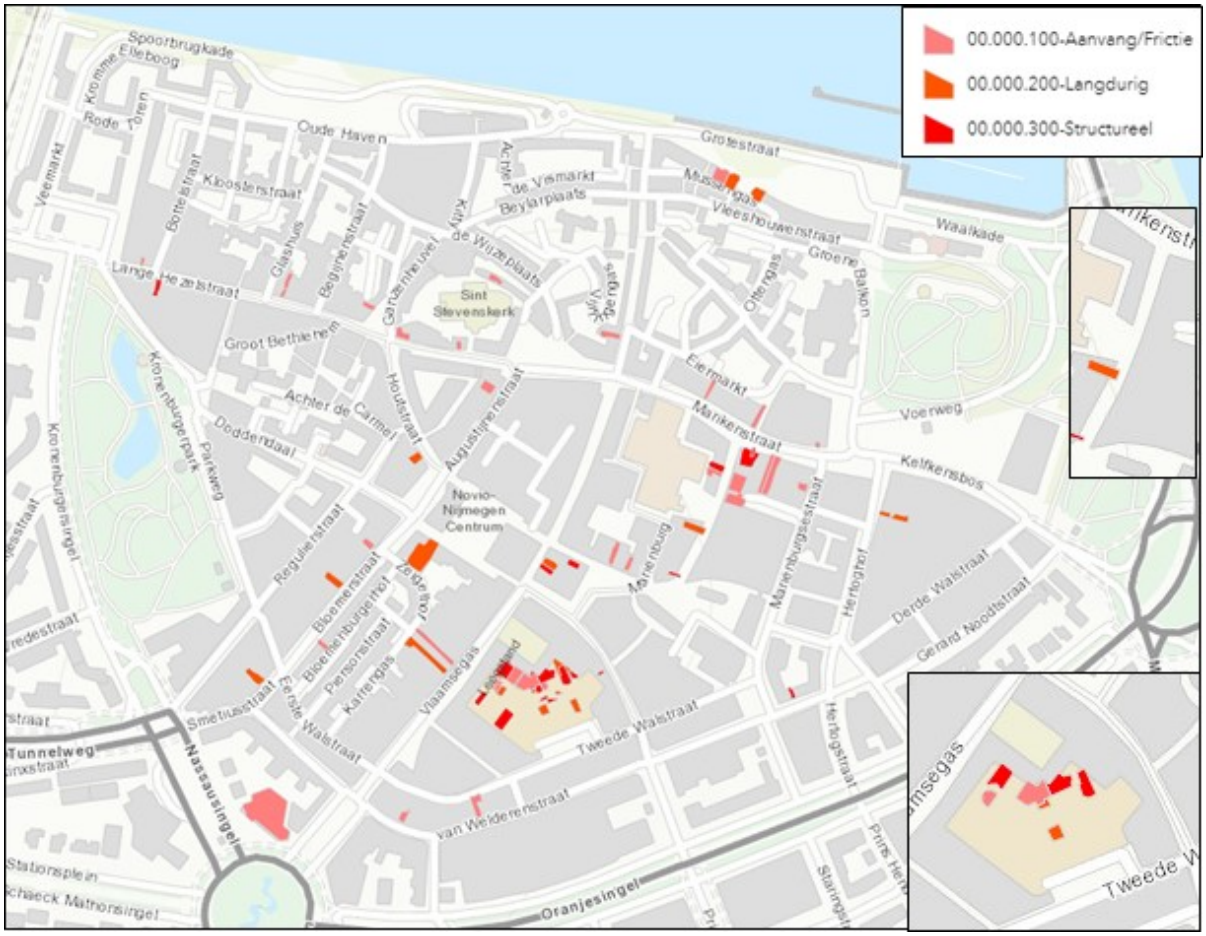
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
in winkelunits	76	73	96	89	71	56	54	86	69	64	61
in oppervlakte (m2)	9600	9200	12100	10200	8100	12780	6180	8875	5948	5345	4322
Percentage	9,2%	8,6%	10,6%	8,8%	7,6%	12,7%	6,2%	9,6%	6,7%	6,1%	4,9%

De leegstand in maart 2023 is ook in vergelijking met andere binnensteden of grote hoofdwinkelgebieden laag. In Arnhem, Maastricht en Tilburg is de leegstand het grootst (afgerond 10% of net iets meer), in een brede groep steden als Haarlem, Leiden, Nijmegen, Den Bosch en Groningen is de leegstand ongeveer de helft lager dan in de drie genoemde steden met hoogste leegstand.

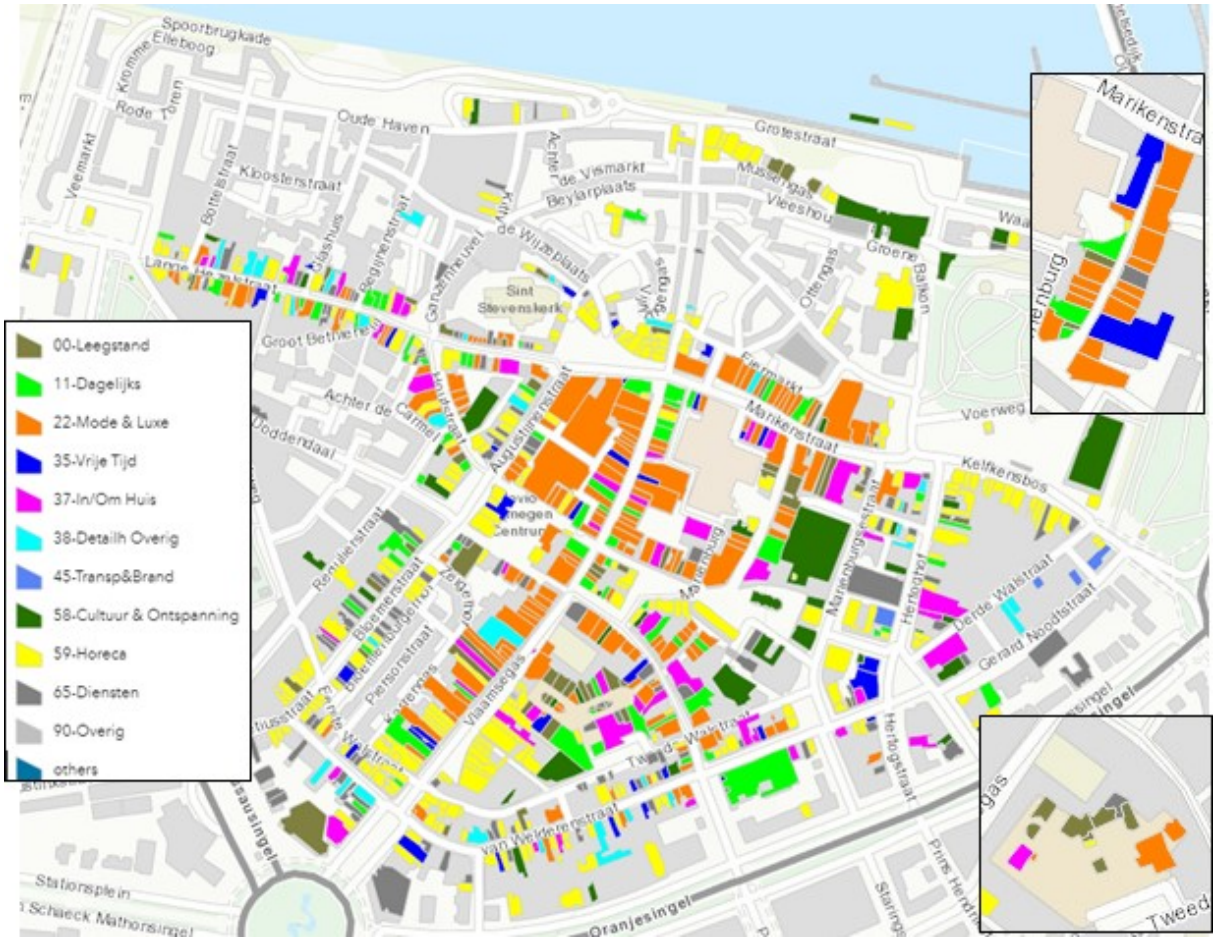
Figuur 4. Benchmark branchering en leegstand binnensteden/ hoofdwinkelgebieden-groot, extractiedatum 8 maart 2023; bron: Locatus

Dat betekent overigens niet dat er géén leegstandprobleem bestaat in de Nijmeegse binnenstad. Als we kijken naar de structurele leegstand (> 3 jaar), dan licht vooral de Passage Molenpoort over beide verdiepingen op als concentratiegebied van leegstand.

Figuur 5. Leegstand 2023 naar leegstandsduur; spreiding op straatniveau in winkelgebied Centrum-Nijmegen, inzetten voor benedenniveau Marikenstraat en bovenniveau Passage Molenpoort; bron: Locatus; straatnaamgeving is niet altijd accuraat

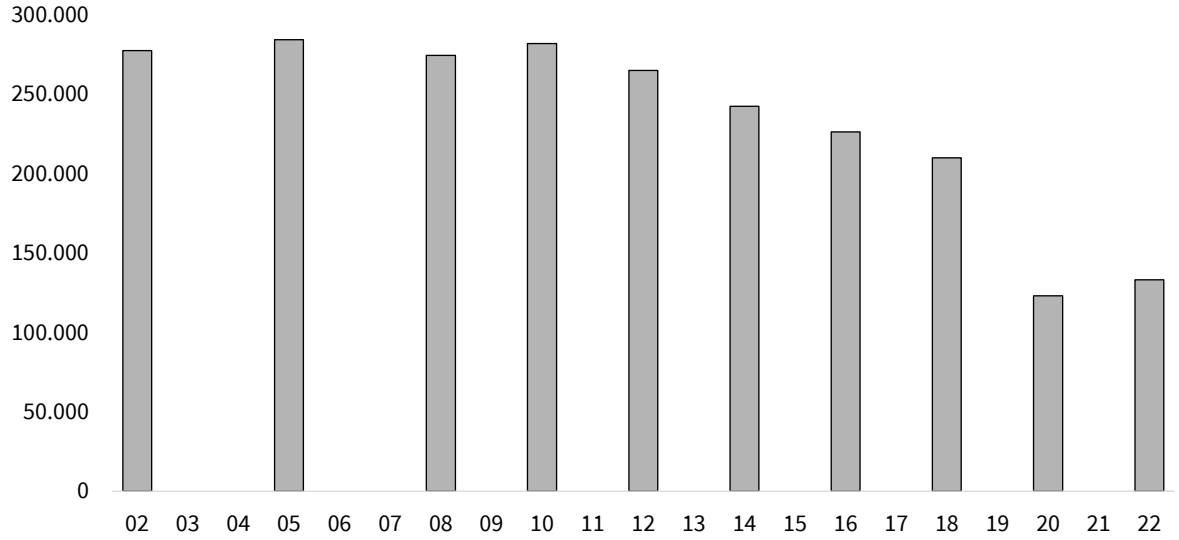
In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**5 wordt de branchering van het gehele winkelgebied Centrum-Nijmegen i n beeld gebracht. De horeca-gebieden Kelfkensbos-Hertogstraat, Molenstraat, Grote Markt en “Koningsplein”-Mariënburg omzomen de pleinen aan de in-en uitgangen van het winkelgebied. De straten in de kern kleuren oranje van modezaken die profiteren van de drukke passantenstromen gericht op vergelijkend winkelen. Dagelijks aanbod komt sterk verspreid voor terwijl winkelaanbod in vrijetijdsartikelen (m.n. sportartikelen) door hun ruimtebehoefte vaak de kelders of verdiepingsvloeren benutten, en daardoor in de overzichtskaart op straatniveau onderbelicht blijven.
Ook laat de kaart het ondergeschikte karakter van de leegstand zien, buiten het concentratiegebied in de Molenpoort. En de kaart toont de inmiddels aanzienlijke rol van de horeca in de gemengde winkelstraten rond de winkelkern (Lange Hezelstraat, Bloemerstraat, van Welderenstraat, van Broeckhuijsenstraat). Dit betreft niet alleen horeca waarbij ter plaatse geconsumeerd wordt, maar ook afhaalpunten en uitvalsbases voor bezorging.

Figuur 6. Brancheverdeling in het winkelgebied Centrum-Nijmegen, 2023 op straatniveau, Inzetten: Marikenstraat benedenniveau en Passage Molenpoort bovenniveau; bron: Locatus; straatnaamgeving is niet altijd accuraat

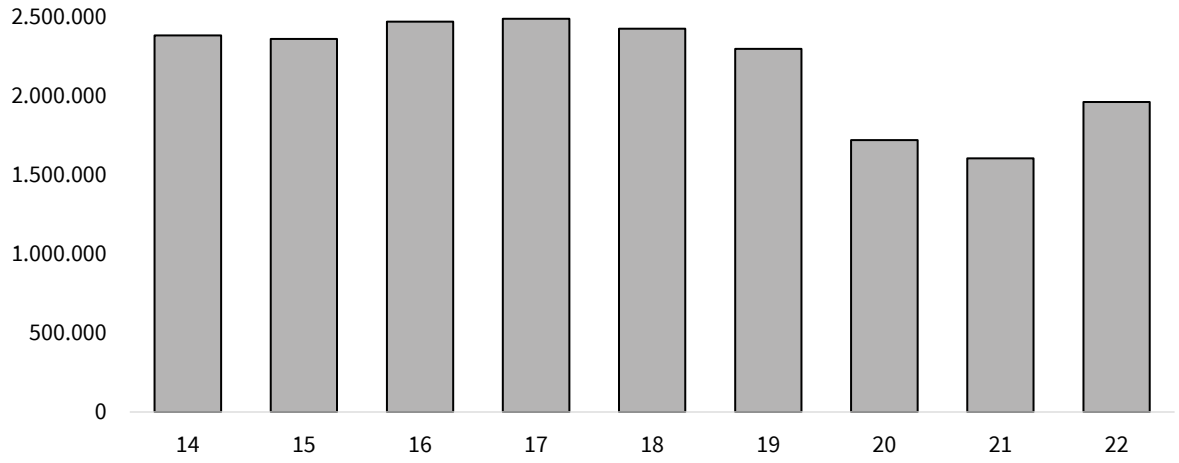
Druktebeeld en segmentatie

Het druktebeeld in de binnenstad is de afgelopen jaren flink in beweging geweest. Door coronamaatregelen in 2020-2022 valt het bezoek sterk terug, wel met oplevingen in de meer zorgeloze zomers van die tijd. De indicatieve (steekproef)metingen van Locatus laten een dalend weekbezoek tijdens winkeltijden zien, met een nog beperkte opleving in 2022. Deze traditionele tellingen van circulerend winkelpubliek onderschatten wel het groeiende belang van het “zittende” publiek (horeca, leisurefuncties) voor de omzet in de binnenstad.
In 2022 is Centrum Nijmegen in bezoekersaantal het 14e winkelgebied van Nederland. Dat is wel weer gunstiger dan in 2018 en 2020 (18e en 17e).

Figuur 7. Raming weekbezoek winkelgebied Centrum-Nijmegen tijdens winkeltijden; 2002-2022; bron: Locatus Winkelpassantentellingen

Het aantal parkeertransacties brengen het (auto)bezoek continu kwantitatief in beeld (dag en nacht, geen steekproef maar een registratie). Daarin is de daling in coronatijd wat beperkter dan in het druktebeeld op straat en zien we de daling tot aan 2018 niet terug. Daarnaast is het herstel in 2022 wat sterker.

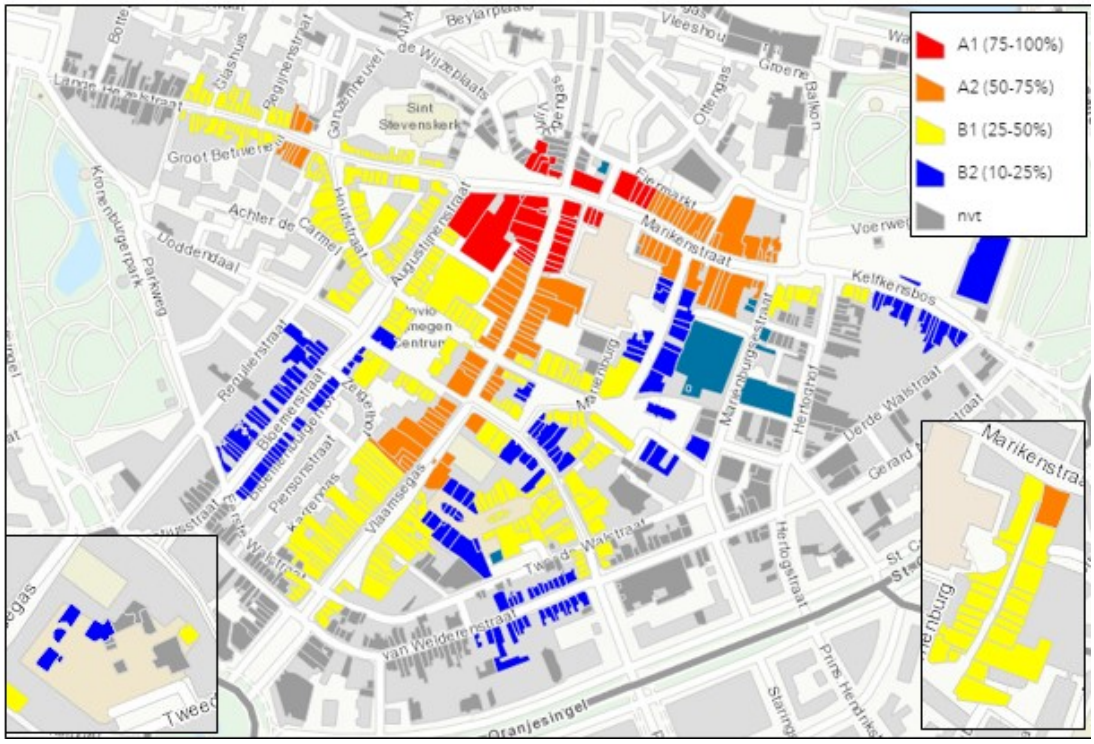
Figuur 8. Aantal kortparkeerders per jaar in en rond het stadcentrum per jaar, 2014-2022; bron: gemeente Nijmegen

Doordat er minder passanten circuleren, verbleekt ook de kaart met passantenstromen. De hoogste niveaus (> 20000) van voor de coronacrisis worden in 2022 nog niet of niet meer gehaald.

Figuur 9. Verdeling van het aantal passanten over de kernwinkelstraten van het winkelgebied Centrum-Nijmegen, 2022; bron: Locatus; straatnaamgeving is niet altijd accuraat

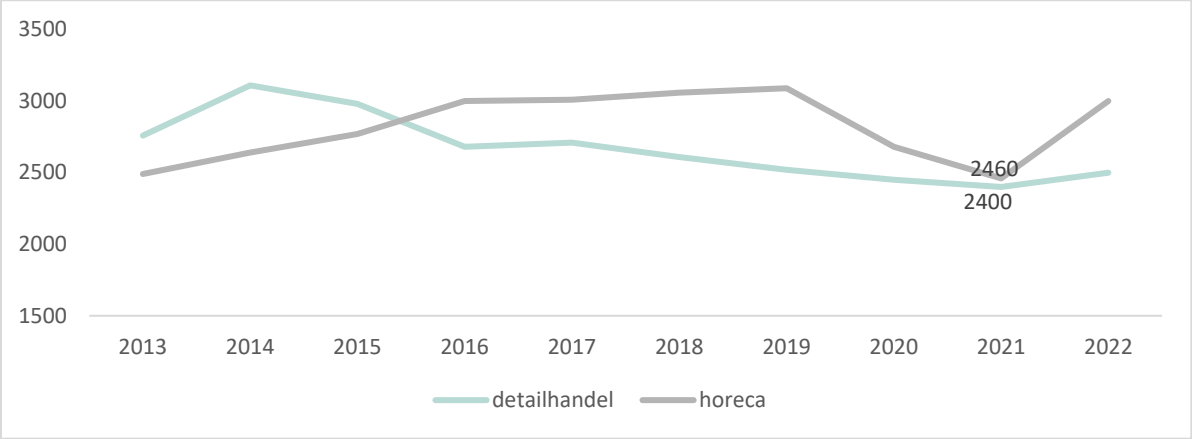
De verdunning van de passantenstroom vertaalt zich ook in de verdeling van de “standkwaliteit”. Het A1 gebied omvatte eerder de gehele Broerstraat en de Burchtstraat tussen stadhuis en Marikenstraat. Nu is dat wat kleiner. En zo schuiven ook de andere categorieën wat op. Het beneden niveau Marikenstraat scoort met B1 beter dan het boven niveau (B2). Het beneden niveau Molenpoortpassage is gemengd B1/B2 en boven worden winkels voor zover in gebruik in de B2 groep geplaatst.

Figuur 10. Segmentatie van het kernwinkelgebied van Nijmegen op straatniveau ("standkwaliteit"); inzetten voor beneden niveau Marikenstraat en boven niveau Passage Molenpoort; bron: Locatus, 2023; straatnaamgeving is niet altijd accuraat

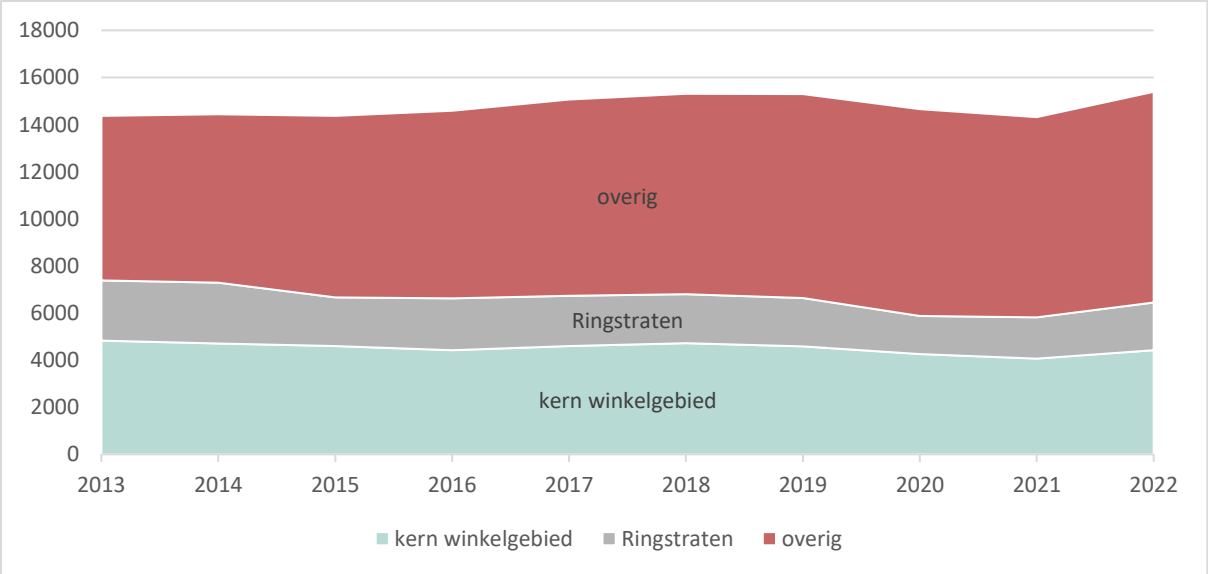
Werkgelegenheid

In onderstaand figuur is zichtbaar dat de horeca sinds 2016 een grotere werkgever in de binnenstad is dan de detailhandel. Op dat moment viel de V&D weg en groeide de vrijetijdseconomie door. In coronatijd werd de horeca sterker geraakt dan de winkelfunctie. Niettemin veert de horeca in 2022 terug en herstelt de rol als grootste werkgever.

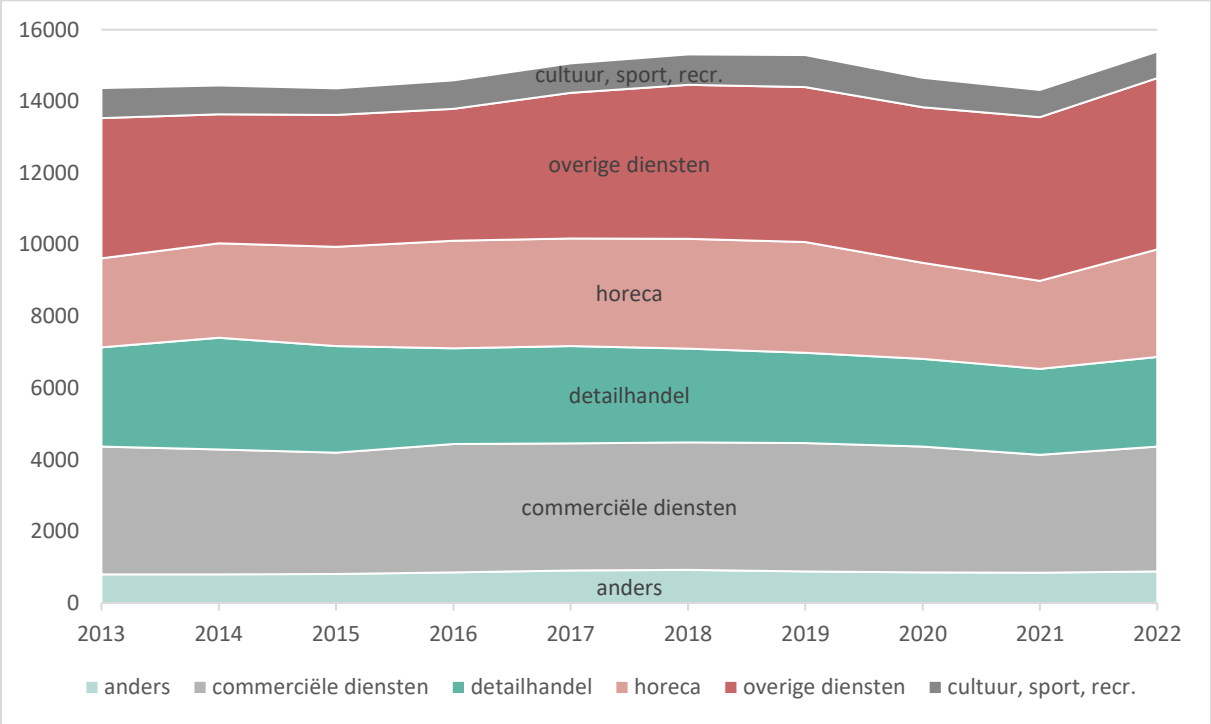
Figuur 11. Aantal banen in horeca en detailhandel in het stadsdeel Nijmegen-Centrum 2013-2022; bron: PWE-Gelderland

De totale werkgelegenheid in het stadsdeel Nijmegen Centrum ondervindt in coronatijd een flinke terugval. Door het herstel in 2022 is er desondanks per saldo sprake van een groei in de laatste 10 jaar. Die groei zit overigens niet zozeer in de winkelkern of de ringstraten daaromheen. Het zijn veel meer de randen van het stadsdeel die voor de groei zorgen.

Figuur 12. Banenontwikkeling 2013-2022 naar deelgebied in het stadsdeel Nijmegen-Centrum; bron: PWE-Gelderland 2022

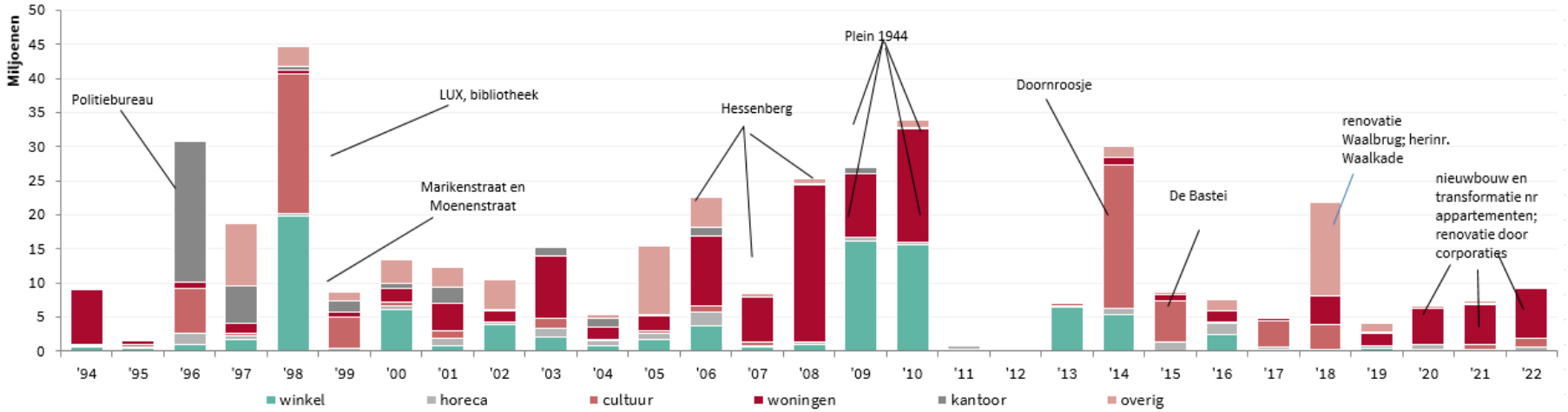
Naar sector zien we ook de corona-dip in de banenontwikkeling van horeca, detailhandel en de cultuursector. Over de lange termijn zijn de horeca en de overige diensten met meer dan 20% banengroei (2013-2022) belangrijke dragers van de gemiddeld 7% groei in het stadsdeel. Detailhandel en commerciële diensten laten een lichte krimp zien.

Figuur 13. Banenontwikkeling 2013-2022 naar sector in het stadsdeel Nijmegen-Centrum; bron: PWE-Gelderland 2022

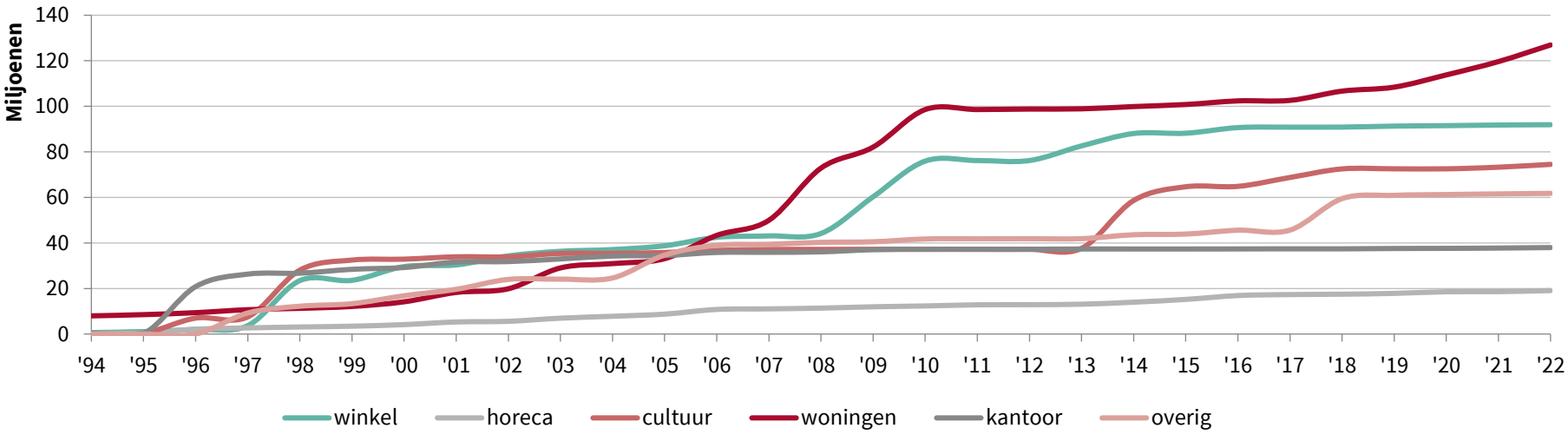
Bouwinvesteringen

Het stadscentrum heeft in de laatste decennia meerdere investeringsimpulsen gekend. In de jaren negentig rond het plan Centrum 2000, met investeringen in winkels, kantoren, culturele instellingen, maar ook wonen en parkeren. Hessenberg en Plein 1944 zijn de volgende grote golf, met een sterkere nadruk op wonen, naast de grote winkels op Plein 1944. Daarna luwen de commerciële investeringen. Cultuur, infrastructuur en gebiedsontwikkeling zijn belangrijker, met de (semi)overheid als opdrachtgever. De laatste vier jaar worden gedomineerd door investeringen in woningen, een schaarse en winstgevende vastgoedcategorie. Dat kan zijn door transformatie (winkels of kantoren naar wonen, of sloop en nieuwbouw, maar ook groot onderhoud van (corporatie)huurwoningen weegt mee.

Figuur 14. Indicatie bouwinvesteringen in Nijmegen-Centrum 1994-2022; bron: verleende vergunningen gemeente Nijmegen

Wanneer we de bouwinvesteringen in de tijd bezien, zie we de bovengenoemde golven terug. Kantoren worden in de jaren negentig wel gebouwd, daarna niet veel meer. Horeca kent een gestage investeringsstroom, zonder grote pieken. Winkels worden bij de projecten Mariken- en Moenenstraat toegevoegd en op plein 1944. Cultuurinvesteringen zien we terug in de bouw van het cultureel kwartier van centrum 2000 (Valkhofmuseum, Lux, Bibliotheek), de bouw van Doornroosje en recent de renovatie van de Vereeniging. Investeringen in woningen zijn de grootste categorie en dominant in de laatste jaren.

Figuur 15. Cumulatieve bouwinvesteringen, 1994-2022, per categorie

Het veldwerk

Aan bezoekers van de binnenstad zijn verschillende vragen voorgelegd over henzelf, het bezoek en de waardering van verschillende aspecten van het stadscentrum. Door de opzet van het onderzoek kunnen de resultaten afwijken van het werkelijke binnenstad bezoek. Mensen met een erg korte verblijfstijd en mensen die de kern van de binnenstad niet bezoeken tijdens de veldwerkperiode hebben een kleinere trefkans of zelfs helemaal geen trefkans in het onderzoek. Bezoekers met een lange(re) verblijfsduur hebben een hogere trefkans bij de veldwerkers. Door de tijden waarop de enquêteurs in de stad aanwezig waren is de trefkans voor het uitgaanspubliek en publiek voor cultureel bezoek ook een stuk kleiner. Er werd namelijk met name overdag geënquêteerd en daarnaast op de koopavond en –zondag. De wijze van benaderen is echter wel constant in vergelijking met eerdere jaren, waardoor ontwikkelingen gevolg kunnen worden. In het totaal hebben er bijna 940 bezoekers van de binnenstad de vragenlijst ingevuld.

Doelgroepen

In het huidige onderzoek wordt er weer onderscheid gemaakt tussen de verschillende consumentengroepen en de verschillende herkomst gebieden van de bezoekers. In 2020 was dat eenmalig niet het geval. In het onderzoek worden de volgende consumentengroepen onderscheiden:

Behalve naar verschillen tussen gebieden, is gekeken naar verschillen tussen levensfases. Op basis van leeftijd, huishoudenssamenstelling en werksituatie zijn in deze rapportage de volgende groepen onderscheiden:

Work&have fun
Jonge alleenstaanden en stellen zonder kinderen. Relatief veel vrije tijd en geld, waardoor genieten centraal staat in het consumentgedrag.

Nesting&caring
Gezinnen met kinderen. Tijd en geld kennen beperkingen. Het consumentgedrag kenmerkt zich daarom vaak door doelgerichtheid en efficiëntie.

Fifty&fit
The silver generation; zijn wat ouder en hebben geen kinderen (meer) thuis. Deze groep heeft doorgaans veel te besteden, veel tijd en is actief.

Ouderen
De 70-plussers. Zij hebben veel vrije tijd, maar zijn vanwege hun leeftijd steeds minder mobiel.

Studenten
Minder te besteden; doorgaans sterker cultureel georiënteerd.

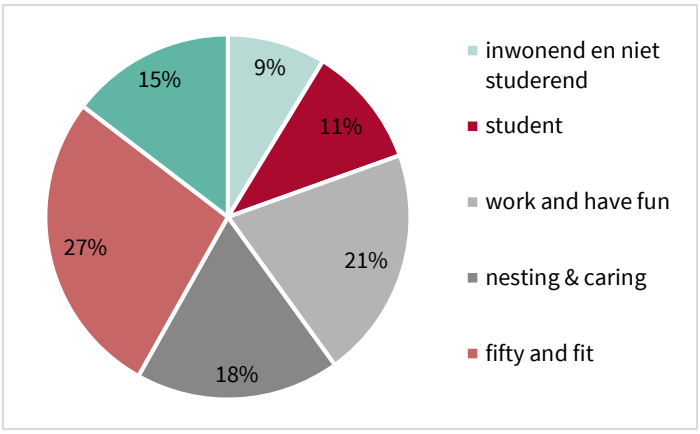

Inwonend en niet studerend
Jonge, redelijk koopkrachtige groep; woonlasten zijn vaak afwezig of laag.

Daarnaast is er onderscheid gemaakt tussen de verschillende regio's waar de bezoekers afkomstig van zijn. Dit is onderverdeeld in Nijmegen, regio Arnhem-Nijmegen, Nederland en buitenland. Die laatste groep is moeilijker te benaderen en bovendien is dit jaarlijks een kleine groep.

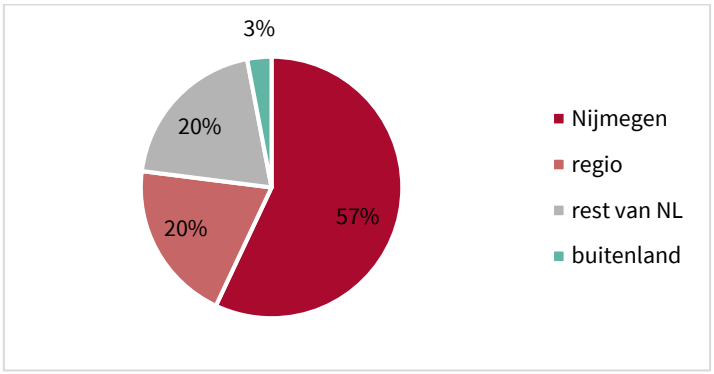
Op de volgende pagina zie je de verdeling van deze twee groepen. Van de bezoekers die we hebben gesproken in de binnenstad behoorde de meesten tot de groep fifty & fit (27%), iets meer dan in het jaar 2018 (25%). Hierna volgen de doelgroepen *work and have fun* (21%) en *nesting & caring* (18%). In 2018 ging het bij deze groepen in

beide gevallen om 19%. De groep studenten is duidelijk afgenomen van 23% in 2018 naar 11%. De groep ouderen en inwonend en niet studerend is daarentegen weer iets toegenomen.

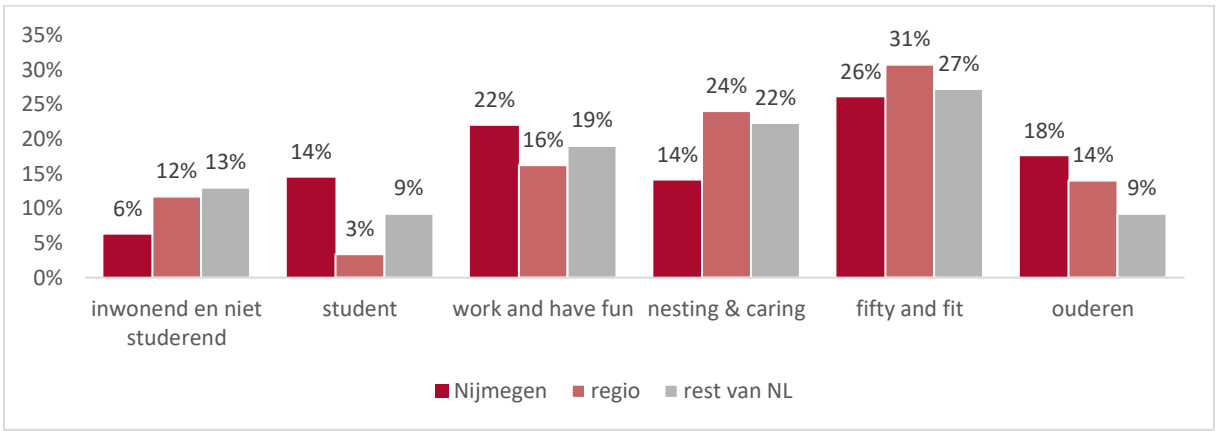
Figuur 16. Bezoekers tegengekomen in het stadscentrum van Nijmegen naar consumentengroepen

Vervolgens is gekeken waar de bezoekers van het stadscentrum vandaan kwamen. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit Nijmegen zelf (57%). Daarnaast kwam één op de vijf bezoekers uit de regio en nog eens één op de vijf uit de rest van Nederland. Een klein deel komt uit het buitenland (3%).

Figuur 17. Waar komen bezoekers van het stadscentrum vandaan?

Er bestaan verschillen tussen de regio's en welke personen uit verschillende levensfasen de binnenstad bezoeken. Van de passanten uit Nijmegen zie je dat met name de studenten zijn oververtegenwoordigd (14% tegenover 11% in figuur 17). Ook de groep *work and have fun* en *ouderen* Nijmegenaren zie je vaker in de binnenstad dan deze groepen uit de regio of uit de rest van Nederland. De groepen *inwonend en niet studerend* en *nesting & caring* komen dan weer vaker van buitenaf naar de binnenstad van Nijmegen (zie figuur 17).

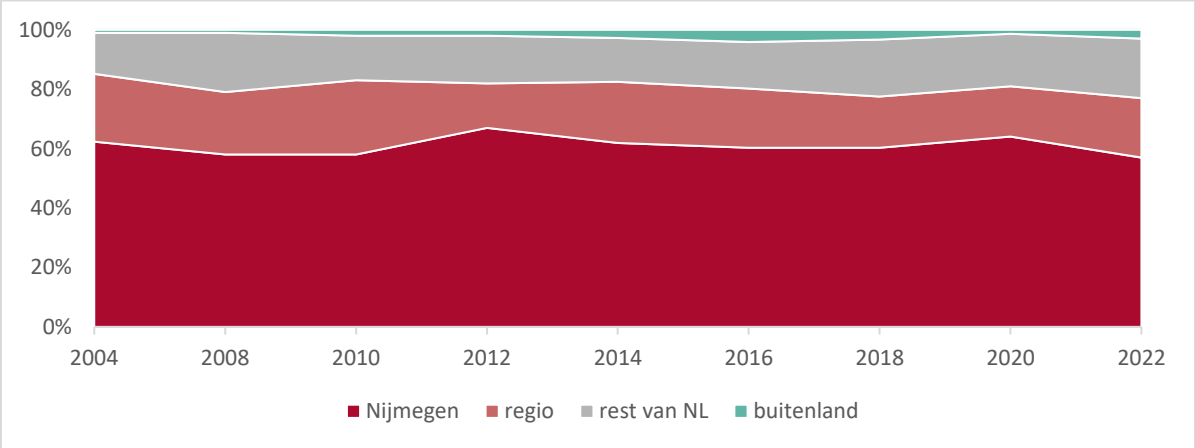

Figuur 18. Bevolking van Nederland, regio Nijmegen en de stad Nijmegen onderverdeeld in consumentengroepen

Bezoekers en bezoekgedrag

Herkomst

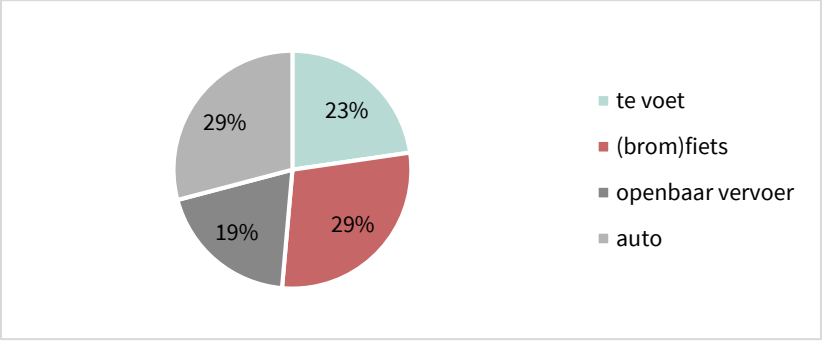
Allereerst is naar de herkomst van de bezoekers gevraagd. Dit geeft een indicatie van het verzorgingsgebied van de binnenstad en de populariteit als toeristische bestemming. In figuur 18 is deze verdeling weergegeven voor het jaar 2022. Deze cijfers zijn ook voor eerdere jaren beschikbaar. Onderstaand figuur laat zien dat de verhoudingen tussen de bezoekers uit Nijmegen, de regio, de rest van Nederland en buitenlandse bezoekers redelijk vergelijkbaar zijn met eerdere jaren. In 2020 was er als gevolg van de corona-pandemie en de maatregelen, een daling van bezoekers uit de rest van Nederland en het buitenland en daardoor een toename van de bezoekers uit Nijmegen zelf. In 2022 is het percentage bezoekers uit Nijmegen gedaald naar 57%, het laagste percentage dat sinds 2004 is gemeten. Er is wel sprake van een toename bij de regio en de rest van Nederland (beiden 20%). Het aandeel bezoekers uit het buitenland is weer vergelijkbaar met de meting uit 2018 (3%).

Figuur 19. Herkomst van passanten in het stadscentrum door de jaren heen

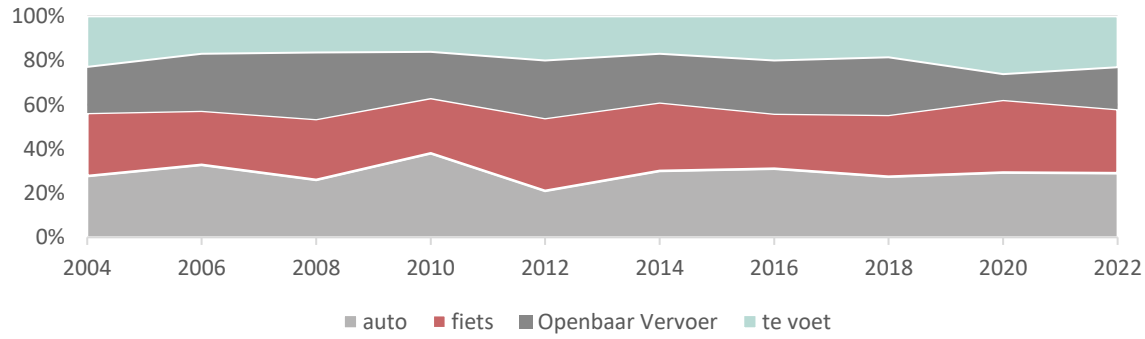
Vervoerswijze

In 2022 komen bezoekers het vaakst met de auto of met de (brom)fiets. Het aandeel dat met het openbaar vervoer komt is weer toegenomen sinds 2018.

Figuur 20. Met welk vervoersmiddel bent u naar de binnenstad gekomen?

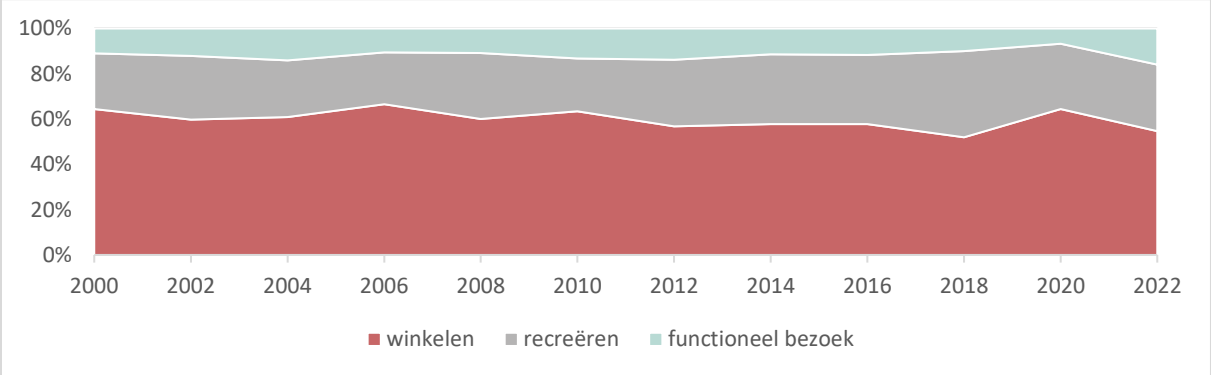
In het figuur op de volgende pagina vind je de ontwikkeling door de jaren heen. Het aandeel bezoekers dat met het openbaar vervoer komt (19%) is weer toegenomen ten opzichte van het coronajaar 2020 (12%), maar niet tot het niveau van 2018 (26%). In vergelijking tot 2018, een jaar zonder maatregelen, is het aandeel bezoekers dat te voet komt iets toegenomen (19% naar 23%). Ook komen bezoekers iets vaker met de auto naar de binnenstad van Nijmegen (27% naar 29%).

Figuur 21. Vervoersmiddel van de bezoekers door de jaren heen

Bezoekdoel

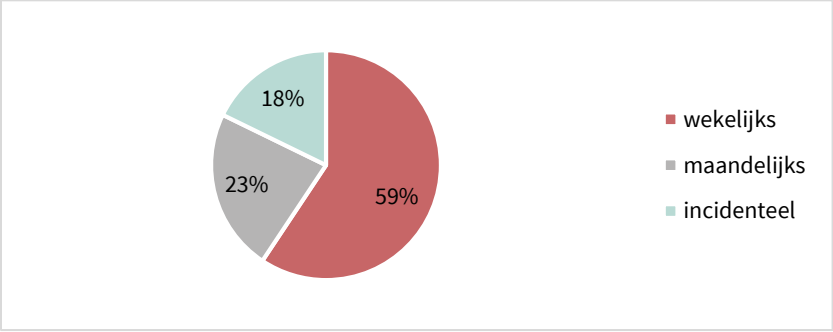
Vervolgens is aan de passanten gevraagd wat de voornaamste doelen van het bezoek aan de Nijmeegse binnenstad waren. In 2020 was winkelen een veel duidelijker bezoekdoel dan in 2018. Dit kan onder andere komen door de destijds geldende maatregelen. Voor horeca golden er beperkingen. In 2022 zie je het winkelen weer iets afnemen: 55% had winkelen als bezoekdoel. Ook het functionele bezoek neemt in 2022 weer toe en dit is ook hoger dan in de voorgaande jaren (16%). Hieronder vallen bijvoorbeeld werken, wonen en het bezoek van dienstverlening. Het recreatieve bezoek is vergelijkbaar met 2020 (29%).

Figuur 22. Bezoekdoelen van bezoekers door de jaren heen

Bezoekfrequentie

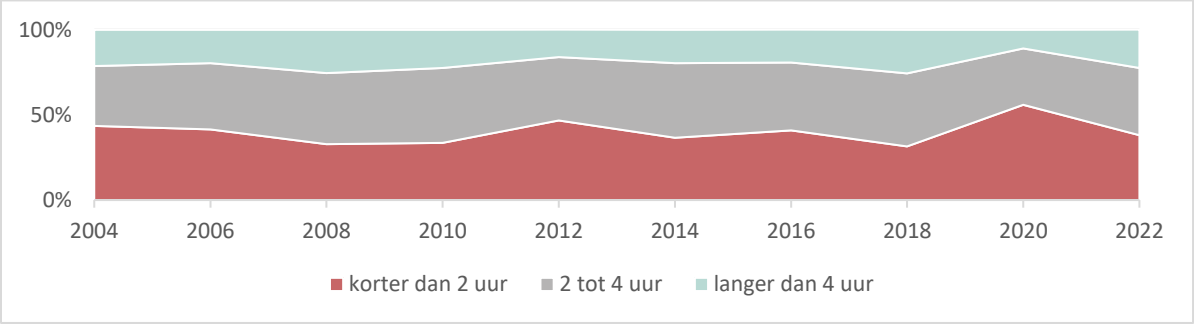
Bijna 60% van de passanten bezoekt de binnenstad van Nijmegen ten minste wekelijks (1 tot 7 keer per week). Ongeveer 23% van de passenten bezoekt de binnenstad maandelijks, dat is vergelijkbaar met het percentage in 2018. Daarnaast bezoeken in 2022 weer iets meer mensen de stad incidenteel (18%). Door de jaren heen lijkt het aandeel dat wekelijks de binnenstad bezoekt iets af te nemen. Het aandeel dat de binnenstad incidenteel bezoekt is daarentegen iets toegenomen. In 2022 bezocht 4% de binnenstad van Nijmegen voor het eerst. Zij vallen onder de incidentele bezoekers.

Figuur 23. Hoe vaak bezoekt u de binnenstad van Nijmegen?

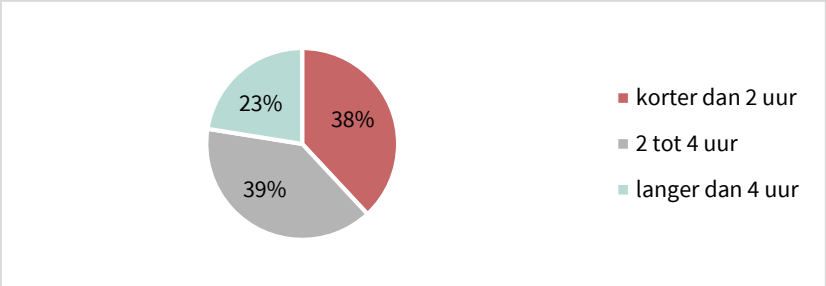
Verblijfstijd

Aan de passanten is bovendien gevraagd hoe lang zij al verbleven en nog denken te verblijven in de binnenstad. Hieruit is de totale verblijfsduur in de binnenstad berekend. In 2020 week deze bezoektijd af van eerdere jaren. Passanten bleven toen gemiddeld korter in de binnenstad, waarschijnlijk als gevolg van corona en de bijbehorende maatregelen. In de jaren daarvoor zagen we juist dat het korte verblijf afnam, hand in hand met de toename van recreatieve bezoekdoelen en de groei van het horeca-aanbod.

Figuur 24. Hoe lang denkt u in het totaal in de binnenstad te verblijven, 2004-2022

In 2022 blijven passanten nog wel vaker minder dan 2 uur in de binnenstad dan in 2018 (38% tegenover 32% in 2018), maar ligt dit aanzienlijk lager dan in 2020 (56%). Ongeveer vier op de tien passanten blijft tussen 2-4 uur en bijna één kwart blijft langer dan 4 uur (zie figuur 8).

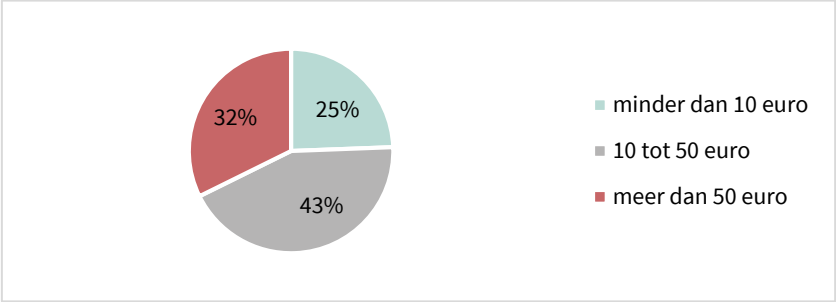

Figuur 25. Hoe lang denkt u in het totaal in de binnenstad te verblijven?

Bestedingen

Aan de passanten is ook gevraagd wat zij al hebben besteed en nog denken te besteden in de binnenstad. Uit deze twee vragen komt naar voren wat passanten gemiddeld besteden in de binnenstad van Nijmegen. Het grootste deel van de passanten (43%) besteed tussen de 10 en 50 euro in de binnenstad. Ongeveer één kwart besteed minder dan 10 euro en bijna één op de drie meer dan 50 euro (32%).

In 2020 lag de groep die minder dan 10 euro besteedde hoger (31%) en de groep die tussen 10 en 50 euro besteedde iets lager (38%). Ook dit hangt wellicht samen met de corona maatregelen en de korte verblijfsduur in de binnenstad. Door de jaren heen is er sprake van een redelijk stabiel uitgavenpatroon van bezoekers.

Figuur 26. Hoeveel heeft u besteed en denkt u nog te besteden in de binnenstad?

Waardering voor de binnenstad

Aan bezoekers wordt sinds 1996 gevraagd om een waardering te geven voor de Nijmeegse binnenstad in het algemeen en voor zestien verschillende deelaspecten. Deze rapportcijfers geven daardoor niet alleen een goede indicatie over hoe het stadscentrum ervoor staat volgens de bezoekers, maar ook over de ontwikkelingen in de loop van de jaren op deze verschillende deelaspecten.

Met een 7,7 krijgt het stadscentrum van Nijmegen opnieuw een (zeer) ruime voldoende van bezoekers als algemeen oordeel. Dit cijfers is weer gelijk aan 2018 en 0,1 rapportpunt hoger dan in 2020. Door de jaren heen is het rapportcijfer toegenomen: in 1996 beoordeelde passanten de Nijmeegse binnenstad nog met een 6,9.

Tabel 2. Waardering Nijmeegse binnenstad als geheel door passanten (ontwikkeling is sinds 1996)

	2014	2016	2018	2020	2022	ontwikkeling
Nijmeegse binnenstad	7,5	7,5	7,7	7,6	7,7	

Daarbinnen is naar een specifiek oordeel gevraagd over het aanbod en de winkels in de binnenstad van Nijmegen. Sinds het start van de metingen in 1996 zien we dat de waardering bij vrijwel ieder specifiek onderdeel is toegenomen. De afgelopen jaren is er sprake van een redelijk stabiel beeld. Enkel het horeca-aanbod scoort in vergelijking met 2020 lager. En de variëteit in winkels wordt met 0,1 rapportpunt hoger beoordeeld dan in 2020.

Tabel 3. Waardering van het aanbod door passanten (ontwikkeling is sinds 1996)

	2014	2016	2018	2020	2022	ontwikkeling
cultureel aanbod	7,3	7,2	7,4	7,5	7,5	
horeca-aanbod	7,7	7,8	8,1	8,1	7,9	
varieteit winkels	7,2	7,1	7,3	7,3	7,4	
kwaliteit winkels	7,4	7,3	7,5	7,5	7,5	
evenementenaanbod	7,3	7,5	7,5	7,6	7,6	

Ambiance

Naast een algemene beoordeling is er door de jaren heen ook specifiek gevraagd naar het oordeel over de ambiance in de binnenstad. De waardering van verschillende aspecten van de ambiance in de binnenstad is in 2022 voldoende tot ruim voldoende. De waardering voor groen in het binnenstad blijft wat achter op de andere deelaspecten maar is sinds 2006 wel toegenomen (toen 5,9). De sfeer en gezelligheid is door de jaren heen toegenomen: in 1996 beoordeelde passanten dit nog met een 6,8. Het rapportcijfer voor veiligheid en netheid neemt sinds 2018 af, nadat het in de jaren ervoor juist beter werd beoordeeld door bezoekers. In 2020 was er sprake van een to-go effect, met meer zwerfafval, door het vele afhalen vanwege sluitingen van de horeca.

Door de gehele looptijd zijn de waarderingen voor de ambiance in de Nijmeegse binnenstad toegenomen. Enkel tussen de jaren 2008 en 2012 was er een dip in de waardering voor de verschillende aspecten van de ambiance. Vooral het verbouwen van Plein 1944 zorgde voor de nodige overlast voor bezoekers van de binnenstad. Met het afronden van de bouwprojecten steeg ook de waardering voor de ambiance en zit deze voor de verschillende aspecten weer op hetzelfde niveau of hoger dan voor de aanvang.

Tabel 4. Waardering voor de ambiance in de Nijmeegse binnenstad door passanten (ontwikkeling is sinds 1996)

	2014	2016	2018	2020	2022	ontwikkeling
sfeer/gezelligheid	7,6	7,5	7,7	7,7	7,8	
veiligheid	7,4	7,5	7,6	7,5	7,3	
netheid	7,2	7,2	7,3	7,1	7,0	
inrichting	6,9	7,0	7,1	7,2	7,1	
groen in binnenstad	6,0	6,3	6,2	6,3	6,3	

De bereikbaarheid

Ook naar de waardering voor de bereikbaarheid in de stad is gevraagd. De verschillende aspecten van de bereikbaarheid van de binnenstad worden voldoende tot goed beoordeeld door bezoekers. Ook het parkeertarief scoort in 2022 voor het eerst een voldoende (5,6). De positieve ontwikkeling lijkt hiermee door te zetten. De bereikbaarheid per auto scoort sinds 2014 al stabiel een 6,9. Dit cijfer is wel sinds de start van de monitor sterk toegenomen: in 1996 gaven bezoekers de bereikbaarheid per auto gemiddeld een 5,1. Ook de waardering voor parkeerplaatsen is sinds de start hard gestegen: van een 4,9 in 1996 naar een 6,9 in 2022. De laatste jaren is er ook hier sprake van een redelijk stabiel beeld.

De waarderingen voor de bereikbaarheid per fiets en de fietsenstallingen zijn na een stijging in het jaar 2018 weer iets teruggelopen. Bezoekers geven de bereikbaarheid per fiets gemiddeld een 7,9 en de fietsenstalling een 7,2.

Ook de bereikbaarheid van het openbaar vervoer is met 0,1 rapportpunt teruggelopen. In 2020 was er nog sprake van corona-effecten op het openbaar vervoer en was er ten opzichte van 2018 sprake van een andere lijnvoering van en naar het stadscentrum, mede door de renovatie van de Waalburg. In 2022 net na de zomer zijn er bovendien stakingen geweest in het openbaar vervoer bij de NS.

Daarnaast is er voor de tweede keer gevraagd naar een rapportcijfers voor transferia (P+R terreinen). In 2020 gaven de bezoekers gemiddeld nog een 6,5 als rapportcijfer. In 2022 wordt dit lager beoordeeld en geven bezoekers gemiddeld een 6,1 als rapportcijfer. Deze vraag is door zo'n 350 bezoekers beantwoord.

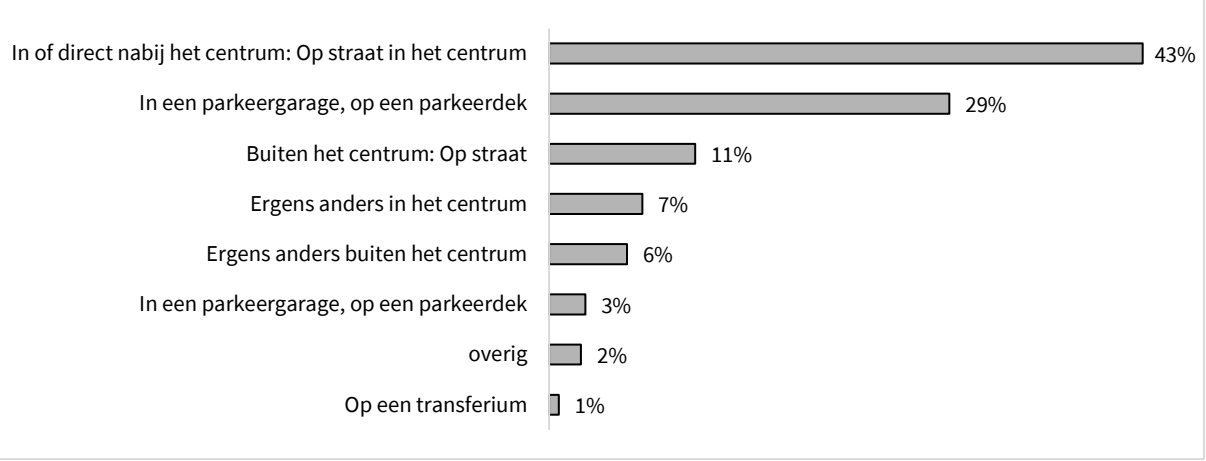
Het jaar 2014 was voor veel rapportcijfers een kantelpunt vergeleken met eerdere jaren. Met het afronden van Plein 1944 heeft het stadscentrum er een grote bewaakte fietsenstalling bij gekregen. Daarnaast is ook door het realiseren van de nieuwe stadsbrug De Oversteek het stadscentrum beter bereikbaar geworden per auto. Ook is in 2012 parkeergarage Keizer Karel geopend. Deze grote investeringen zijn terug te zien in de waardering van bezoekers voor de bereikbaarheid van het Nijmeegse stadscentrum.

Tabel 5. Waardering voor de bereikbaarheid van de Nijmeegse binnenstad door passanten (ontwikkeling is sinds 1996)

	2014	2016	2018	2020	2022	ontwikkeling
bereikbaarheid fiets	7,8	7,7	8,2	8,0	7,9	
fietsstalling	7,3	7,2	7,5	7,3	7,2	
bereikbaarheid OV	7,6	7,6	7,9	7,7	7,6	
bereikbaarheid auto	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	
parkeerplaatsen	6,7	6,8	6,8	7,0	6,9	
parkeertarief	4,7	5,2	5,2	5,4	5,6	
P&R terreinen				6,5	6,1	

Parkeren op het transferium

In het onderzoek van 2022 is er nog doorgevraagd over het parkeren op het transferium in Nijmegen. De cijfers laten zien dat dit achterblijft bij het parkeren in de binnenstad van Nijmegen. Van de mensen die met de auto naar de binnenstad komen parkeert nog geen 1% op het transferium. De meeste bezoekers parkeren in of direct nabij het centrum op straat of in een parkeergarage. Ongeveer 43% zegt dat zij in of direct nabij het centrum op straat parkeren. Nog eens bijna drie op de tien bezoekers geven aan dat zij in een parkeergarage of op een parkeerdek parkeren (29%). De figuur is te vinden op de volgende pagina.

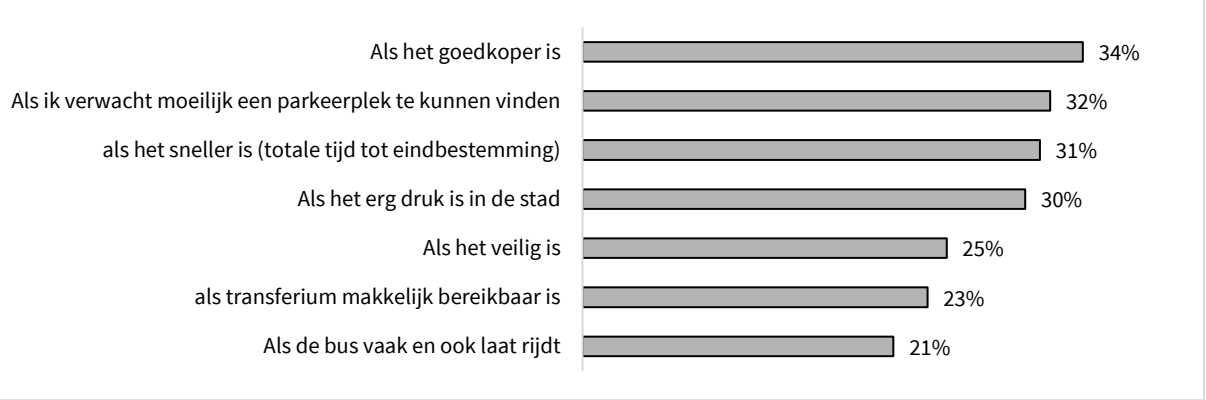

Figuur 27. Waar heeft u geparkeerd (aan de bezoekers gekomen met de auto n = ongeveer 270)?

Vervolgens is aan de bezoekers met een auto gevraagd wat hen zou kunnen overhalen om op een transferium te parkeren buiten het centrum en met het OV of deelfiets(en) verder te reizen. Zij konden bij een aantal stellingen aangeven of dit hen zou overhalen of niet. Bij deze stellingen gaat het iedere keer om zo'n 115 – 160 personen die de stelling hebben beantwoord.

Van de bezoekers die wel een antwoord hebben gegeven op de vraag zijn de resultaten in onderstaand figuur weergegeven. In het figuur vind je de bezoekers die zeker over zijn te halen. Indien het goedkoper was zou 34% het transferium gebruiken. Ook moeilijk een parkeerplek vinden, de snelheid tot de eindbestemming of de drukte in de stad zouden bezoekers kunnen overhalen. Op de andere stellingen wordt iets minder vaak positief geantwoord.

Indien bezoekers door meerdere redenen zijn over te halen, werd gevraagd wat voor hen de belangrijkste reden zou zijn. Hierop zeggen de meeste bezoekers *als het goedkoper is (33%)*, gevolgd door bereikbaarheid (25%) en de snelheid (24%). De overige redenen worden weinig gekozen.

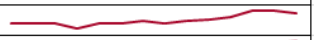
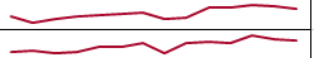
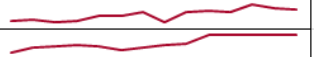
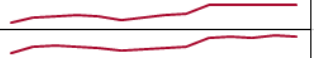
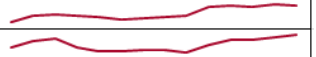

Figuur 28. Hoeveel procent zegt zeker wel over te halen zijn als de volgende aanpassingen worden gedaan?

Op de volgende pagina vind je een totaalbeeld van alle rapportcijfers de afgelopen jaren.

Totaalbeeld

Tabel 6. Totaalbeeld van rapportcijfers voor de binnenstad van Nijmegen

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022	Ontwikkeling
algemeen oordeel	6,9	7,1	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,4	7,4	7,5	7,5	7,7	7,6	7,7	
cultureel aanbod	6,8	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,3	7,2	7,4	7,5	7,5	
horeca-aanbod	7,5	7,5	7,5	7,3	7,5	7,5	7,6	7,5	7,6	7,7	7,8	8,1	8,1	7,9	
varieteit winkels	6,7	6,8	6,9	6,9	6,9	7,1	7,1	7,1	7,1	7,2	7,1	7,3	7,3	7,4	
kwaliteit winkels	6,8	7,0	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4	7,3	7,5	7,5	7,5	
evenementenaanbod						7,0	7,2	7,3	7,3	7,3	7,5	7,5	7,6	7,6	
sfeer/gezelligheid	6,8	6,9	7,1	7,1	7,3	7,4	7,3	7,4	7,4	7,6	7,5	7,7	7,7	7,8	
veiligheid	6,6	6,7	6,9	6,8	7,1	7,2	7,2	7,1	7,1	7,4	7,5	7,6	7,5	7,3	
netheid	6,3	6,7	6,7	6,8	6,8	7,0	7,1	6,8	7,0	7,2	7,2	7,3	7,1	7,0	
inrichting	6,2	6,5	6,9	6,8	6,9	6,9	6,8	6,7	6,6	6,9	7,0	7,1	7,2	7,1	
groen in binnenstad						5,9	6,0	5,7	5,6	6,0	6,3	6,2	6,3	6,3	
bereikbaarheid fiets	7,5	7,1	7,2	7,4	7,5	7,5	7,5	7,4	7,7	7,8	7,7	8,2	8,0	7,9	
fietsstalling	6,2	5,6	6,0	6,3	6,4	6,6	6,6	5,9	6,1	7,3	7,2	7,5	7,3	7,2	
bereikbaarheid OV	7,2	7,3	7,2	7,2	7,4	7,4	7,5	7,2	7,5	7,6	7,6	7,9	7,7	7,6	
bereikbaarheid auto	5,1	5,6	5,7	5,9	5,7	5,4	5,7	5,9	6,0	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9	
parkeerplaatsen	4,9	5,7	5,8	5,7	5,5	5,2	5,3	5,4	5,7	6,7	6,8	6,8	7,0	6,9	
parkeertarief	4,4	5,0	5,3	4,4	4,1	4,0	4,2	4,2	3,9	4,7	5,2	5,2	5,4	5,6	
P&R terreinen													6,5	6,1	

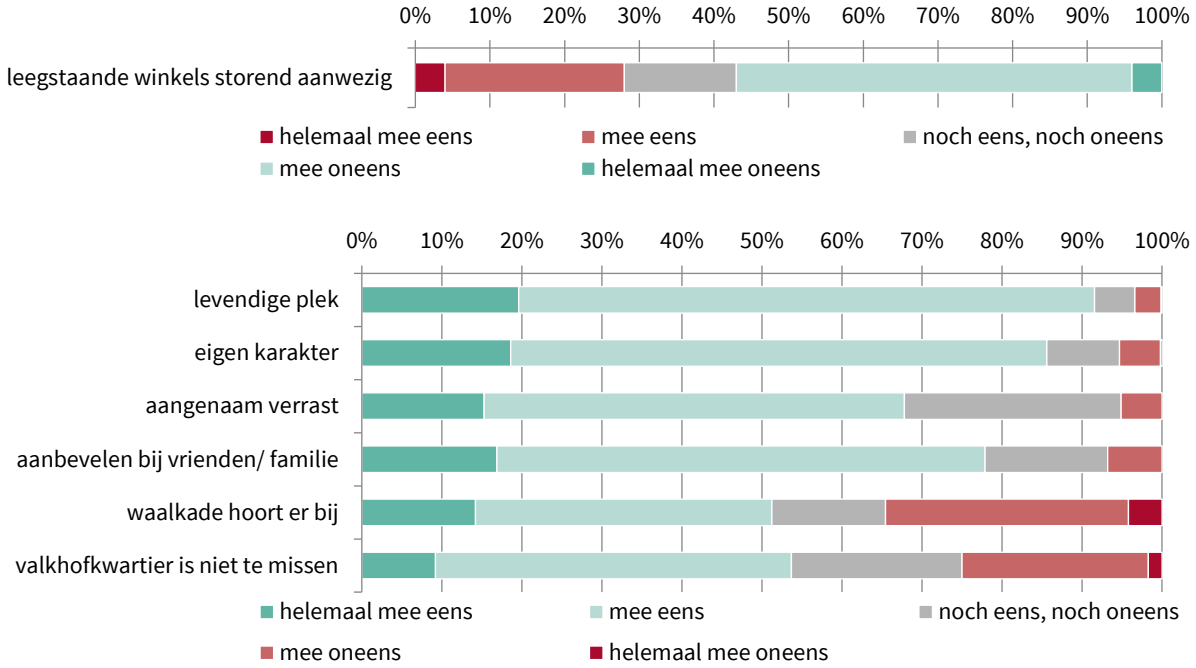
Beleving van de binnenstad

De belevingswaarde

Met de opkomst van het internet winkelen zijn binnensteden in Nederland zich steeds meer gaan richten op de belevingswaarde van de omgeving. Niet de mogelijkheid tot aankoop, maar de ervaring om het winkelen heen staat in toenemende maten centraal. Deze ontwikkeling staat ook wel bekend als de ontwikkeling van *place to buy* naar *place to meet*. Om deze belevingswaarde van het Nijmeegse stadscentrum te peilen is er aan de passanten een aantal stellingen voorgelegd.

Over het algemeen laten de verschillende stellingen van de Nijmeegse binnenstad een goed beeld zien. Een aantal stellingen wordt wat minder goed beoordeeld. Met de stelling *leegstaande winkels zijn storend aanwezig* is bijna drie op de tien bezoekers het (helemaal) eens (24% mee eens, 4% helemaal mee eens). In 2020 ging het om 33% van de bezoekers. Ook de stellingen over de deelgebieden in de binnenstad worden minder goed beoordeeld. Iets meer dan de helft van de bezoekers (51%) vindt dat de Waalkade bij de binnenstad hoort en daarnaast zegt 54% dat het Valkhofkwartier niet te missen is. Het beeld voor de Waalkade is ten opzichte van het jaar 2020 iets verbeterd: van 47% naar 51%. Voor het Valkhofkwartier is het percentage iets achteruit gegaan.

Op de andere stellingen wordt overwegend positief gereageerd. Meer dan 90% vindt dat de binnenstad van Nijmegen een levendige plek is en 86% zegt dat het een plek is met een eigen karakter. Ook zou ongeveer 78% de binnenstad van Nijmegen aanbevelen bij vrienden en familie. En ruim twee op de drie bezoekers geven aan aangenaam verrast te zijn over de binnenstad. Deze laatste twee stellingen zijn alleen gevraagd aan mensen die Nijmegen incidenteel bezoeken. Deze belevingen zijn door de jaren heen weinig veranderd.

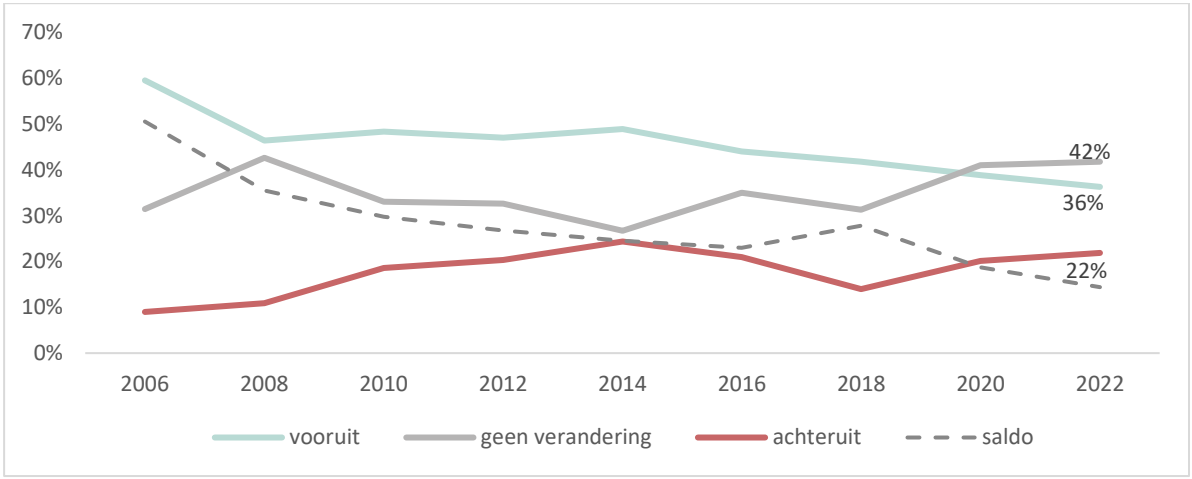

Figuur 29. Antwoorden van passanten op stellingen over de Nijmeegse binnenstad

Ontwikkeling

Aan de bezoekers van de binnenstad is gevraagd of zij vinden dat de binnenstad de afgelopen jaren vooruit, achteruit of onveranderd is gebleven. De metingen laten zien dat de bezoekers steeds minder positief zijn over de ontwikkeling van de afgelopen jaren. In 2022 geeft 22% aan dat de binnenstad van Nijmegen de afgelopen jaren is achteruit gegaan. Daarnaast geven ook minder bezoekers aan dat ze vinden dat de stad is vooruitgegaan. In 2022 ging het om 36% van de bezoekers. In de jaren 2018 en 2020 ging het respectievelijk om 42% en 39%. Er is sprake

van minder vooruitgang en tegelijkertijd ook duidelijk meer geconstateerde achteruitgang. Desondanks laten de ontwikkelingen nog steeds een positief saldo zien (14%), maar dit neemt de afgelopen jaren steeds verder af.

Figuur 30. Vindt u dat de binnenstad van Nijmegen er de afgelopen jaren op vooruit of achteruit is gegaan?

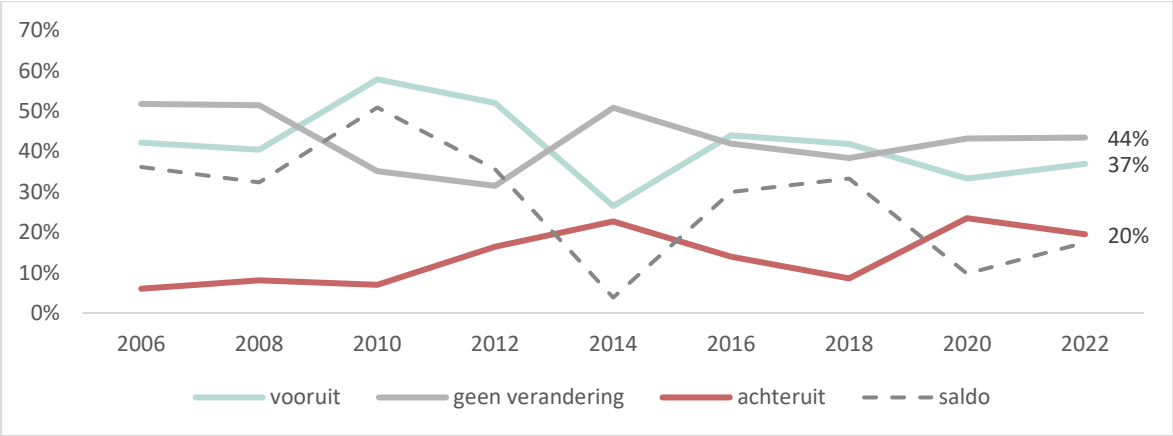
Bij deze vraag konden de bezoekers een korte toelichting geven. Veel bezoekers geven aan dat de winkels en het winkelaanbod de afgelopen jaren is verbeterd. Ook zijn ze tevreden over de verbeterde inrichting van het stadscentrum. Daarnaast spreken ze nog steeds over de verbetering van Plein 1944. Het horeca aanbod in de binnenstad wordt ook als een vooruitgang gezien. Ze vinden dat er hippere tentjes zijn en er is een leuker en breder aanbod. Tot slot geven ze aan positief te zijn over de vernieuwing van de Waalkade en hebben ze het gevoel dat er meer groen is in de binnenstad.

Aan de negatieve kant zie je dat het woordje minder vaak wordt genoemd. Hier geven bezoekers aan dat er minder winkels zijn en daarnaast worden combinaties als minder gezellig, minder sfeer en minder groen genoemd. Ook de leegstand wordt door bezoekers nog steeds opgemerkt, samen met het weggaan van specifieke winkels. Vaak zien ze dit als gevolg van de corona-jaren.

Figuur 31. Toelichting vooruitgang (links) en achteruitgang (rechts) in het stadscentrum de afgelopen jaren

Vervolgens werd ook gevraagd wat zij verwachten voor de toekomst van de binnenstad van Nijmegen. Figuur 15 laat zien dat bezoekers in vergelijking tot 2020 weer positiever zijn in de toekomst. In 2022 verwacht 37% een vooruitgang de komende jaren en 20% een achteruitgang. In 2020 ging het om respectievelijk 33% vooruitgang en 24% achteruitgang. In 2022 kom je op een positief saldo uit van 18% (10% in 2020). Dit saldo schommelt meer door de jaren heen, maar laat in het geheel een dalende trend zien.

Figuur 32. Verwacht u dat de binnenstad van Nijmegen er de komende jaren op vooruit of achteruit zal gaan?

Bij de positieve verwachtingen voor de toekomst wordt vooral aangegeven dat ze hopen op meer groen in de binnenstad. Op het gebied van het winkelaanbod hopen ze op nieuwe leuke winkels en een breder aanbod qua winkels. Ook over de plannen van de gemeente zijn bezoekers positief.

Aan de andere kant zijn er ook bezoekers minder positief over de toekomst van de binnenstad. Zij verwachten minder winkels en meer leegstand door de groei van het online winkelen. Ook denken ze dat mensen minder te besteden hebben door de crises.

Figuur 33. Toelichting verwachtingen voor de toekomst: positief (links) en negatief (rechts)

Aan te pakken problemen

Aan de bezoekers is gevraagd wat zij vinden dat de gemeente met voorrang moet aanpakken wanneer het gaat om de binnenstad. De meeste bezoekers geven aan dat de binnenstad meer groen moet krijgen of meer moet doen aan de groenvoorziening in de stad (vergroening). Ook het verbeteren van de veiligheid wordt genoemd. Hierbij verschillen de antwoorden: *veiligheid rondom verkeer, station, verschillende straten in het centrum en in de avond.* Ook vinden bezoekers dat de Waalkade aangepakt mag worden. Het zou levendiger en aantrekkelijker mogen worden en daarnaast is het belangrijk om de verbinding met de binnenstad aantrekkelijk te maken.

Problemen rondom parkeren worden ook als aan te pakken problemen genoemd. Bezoekers van de binnenstad noemen hier de betaalbaarheid en tarieven, maar ook parkeren in het algemeen. Er zijn echter ook veel bezoekers

die specifiek het fietsparkeren noemen. Een ander aan te pakken probleem zijn de fietsers in de binnenstad en de veiligheid daarvan. Zij fietsen soms dwars door voetgangersgebieden heen.

Andere veel genoemde problemen zijn het schoon houden van de binnenstad, de verbetering, veiligheid en inrichting van het station, aanpak rondom (leegstand) winkels, het realiseren van openbare toiletten en iets doen aan de leegstand in de binnenstad. Ook plein 1944 kan volgens bezoekers gezelliger en beter.

Figuur 34. Aan te pakken problemen volgens bezoekers van de binnenstad

Missen in de binnenstad

Aan de bezoekers is daarnaast gevraagd wat zij nog missen in de binnenstad van Nijmegen. We zien hierbij dat bezoekers met name specifieke winkels missen. Omschrijvingen zoals diversiteit van winkels, exclusieve winkels, kledingwinkels, zelfstandige winkels, duurzame winkels, speciale winkels, kunst winkels, luxere winkels en woonwinkels worden bijvoorbeeld genoemd. Ook geven bezoekers aan dat zij specifieke ketens missen, zoals de Bijenkorf, de Bershka en Stradivarius of simpelweg een warenhuis.

Halen we het woordje winkels weg uit de woordwolk (zie figuur 34), dan zie je ook andere aspecten naar voren komen. Zo zouden bezoekers graag meer openbare toiletten zien in de binnenstad van Nijmegen. Ook zie je hier het missen van groen in de binnenstad weer terug.

Figuur 35. Wat missen bezoekers aan de binnenstad in Nijmegen, links inclusief woordje 'winkels', rechts zonder.

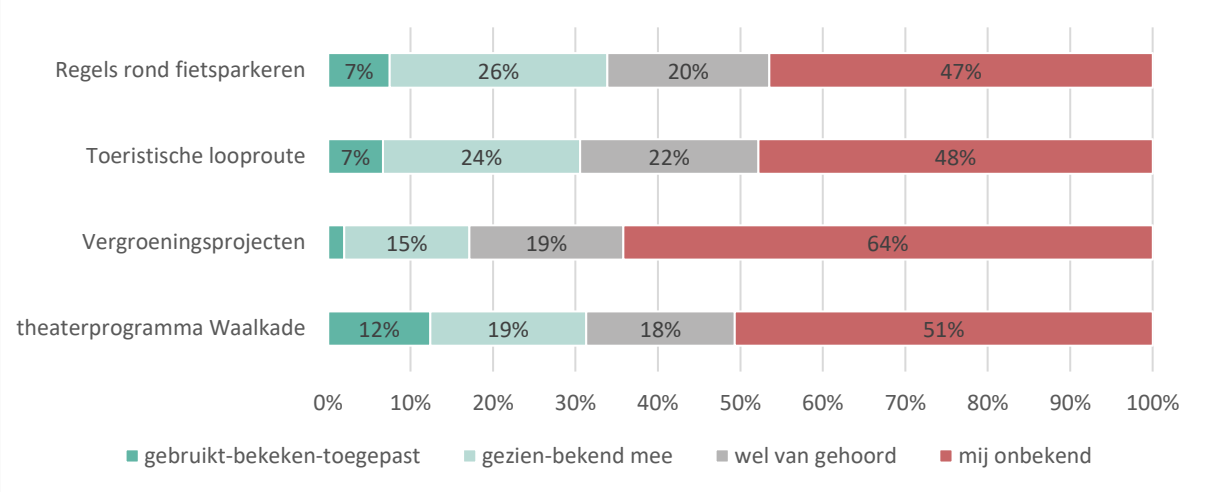
Bekendheid projecten

Tot slot zijn er nog een aantal vragen aan de bezoekers voorgelegd omtrent de bekendheid met verschillende projecten en beleidsinitiatieven van de gemeente. In 2022 werd er specifiek gevraagd naar de volgende projecten en initiatieven:

- Het theaterprogramma in de zomer op de Waalkade
- De vergroeningsprojecten in de binnenstad
- De toeristische looproute Walk of the Town (de groene lijn)
- De lokale regels rond fietsparkeren

Onderstaand figuur laat zien dat veel projecten van de gemeente Nijmegen (nog) niet bekend zijn bij de bezoekers van de binnenstad. Zij hebben het minst vaak gehoord van de vergroeningsprojecten. Daarnaast zegt bijna de helft van de bezoekers ook onbekend te zijn met de regels rond fietsparkeren, het theaterprogramma van de Waalkade en de toeristische looproute in de binnenstad.

Toch zijn er ook bezoekers die de projecten wel hebben bezocht of kennen. Door ongeveer 12% is het theaterprogramma in de zomer op de Waalkade bezocht en zo'n 19% is er bekend mee. Ook met de regels rond fietsparkeren en de toeristische looproutes is bijna een kwart van de bezoekers bekend. En zo'n 7% heeft de toeristische looproute ook gelopen of de regels rond het fietsparkeren toegepast.

Figuur 36. Projecten en beleidsinitiatieven waar bezoekers van de binnenstad bekend mee zijn

Verschillen naar achtergrondkenmerken

In dit laatste deel kijken we nog naar de verschillen in gegeven antwoorden op basis van levensfasen en de herkomst van bezoekers voor de belangrijkste resultaten in dit onderzoek. Hierbij worden alleen de opvallende verschillen genoemd ten opzichte van het Nijmeegse gemiddeld of andere levensfasen en herkomst van bezoekers.

Verschillen naar levensfasen

Inwonend en niet studerend
Jonge, redelijk koopkrachtige groep; woonlasten zijn vaak afwezig of laag.

Kijkend naar de verblijfsduur in de binnenstad van Nijmegen blijft deze groep gemiddeld wat langer dan andere groepen. Zo'n 35% verblijft langer dan 4 uur in de binnenstad, terwijl dat gemiddeld in Nijmegen zo'n 22% is. De uitgaven zijn redelijk vergelijkbaar met het gemiddelde van de bezoekers.

Op het gebied van bezoekdoelen geeft deze groep gemiddeld wat vaker aan dat zij voor dienstverlening in de binnenstad zijn. Ook winkelen zij gemiddeld iets minder vaak (70% tegenover 75% gemiddeld) en zijn ze gemiddeld vaker voor werk in de binnenstad.

Deze groep beoordeeld daarnaast het schoon zijn van de stad wat lager: gemiddeld een 6,7 tegenover een 7,0 voor Nijmegen gemiddeld. Daarentegen zijn ze wel positiever over de fietsenstallingen in Nijmegen. De inwonende en niet studerende beoordelen dit met een 7,6, 0,4 rapportpunt hoger dan het Nijmeegse gemiddelde.

Qua belevingswaarde zijn ze iets minder negatief over de leegstaande winkels in de binnenstad: 20% vindt deze storend aanwezig, ten opzichte van 28% voor Nijmegen gemiddeld. Daarnaast vindt slechts 35% dat het Valkhofkwartier niet is te missen. In Nijmegen gemiddeld is dit 54%.

Deze groep ziet de toekomst gemiddeld wat rooskleuriger in dan veel andere doelgroepen. Bijna 41% verwacht vooruitgang in de toekomst en zo'n 14% verwacht een achteruitgang. Dit leidt tot een positief saldo van 27%. In Nijmegen was dit saldo 18%.

Studenten Minder te besteden; doorgaans sterker cultureel georiënteerd.

De groep studenten verblijft over het algemeen wat korter in de binnenstad van Nijmegen. Het grootste deel verblijft tussen 2 en 4 uur in de binnenstad van Nijmegen (46%). Dit ligt iets hoger dan het Nijmeegse gemiddelde (40%). Zo'n 38% verblijft korter dan 2 uur in de binnenstad van Nijmegen. Deze groep besteedde over het algemeen minder dan gemiddeld. Slechts 17% besteedde meer dan 50 euro, tegenover 32% gemiddeld.

Qua verblijfsdoel valt het op dat deze groep gemiddeld minder vaak voor winkelen in de binnenstad was: 62% tegenover 75% in Nijmegen gemiddeld. Daarnaast is deze groep vaker in de binnenstad voor werk. Zo'n 19% gaf aan voor werk in de binnenstad te zijn, tegenover 8% gemiddeld.

De studenten wijken op het gebied van de rapportcijfers voor waardering in de binnenstad op twee aspecten positief af. Studenten geven een hoger rapportcijfer aan het schoon zijn van de binnenstad: een 7,3 tegenover een 7,0 in Nijmegen gemiddeld. En zij zijn meer tevreden over de horeca in Nijmegen (8,2). De parkeertarieven beoordelen zij bovendien aanzienlijk hoger dan het gemiddelde: een 6,7 tegenover een 5,6 gemiddeld.

De groep studenten geven ook een positief beeld als het gaat om de ontwikkeling van de afgelopen jaren. Zo'n 34,8% vond dat er sprake was van vooruitgang (vergelijkbaar met het Nijmeegse gemiddelde). Daarentegen geeft slechts 3% aan dat de binnenstad is achteruitgegaan. Hiermee kom je op een positief saldo van 32% (gemiddeld voor Nijmegen 14%). Dit is het hoogst van alle verschillende levensfasen. Ze zijn daarnaast ook aanzienlijk positiever over de toekomst: 59% verwacht vooruitgang en slechts 5% achteruitgang. Dit zorgt voor een positief saldo van 53%, terwijl het gemiddeld over 18% gaat. Ook hier zijn de studenten het meest positief.

Work&have fun

Jonge alleenstaanden en stellen zonder kinderen. Relatief veel vrije tijd en geld, waardoor genieten centraal staat in het consumentgedrag.

De groep Work & Have fun verblijven gemiddeld het kortst in de binnenstad van Nijmegen: ongeveer 45% verblijft korter dan 2 uur in de binnenstad (38% gemiddeld). Daartegenover staat dat er ook een grote groep is dit juist wel lang in de binnenstad blijft: 28% verblijft vier uur of langer (22% gemiddeld). Zij besteden daarnaast ook het vaakst meer dan 50 euro. Qua bezoekdoel wijken ze niet veel af van het gemiddelde in Nijmegen. Ze brengen iets vaker een bezoek aan de horeca dan gemiddeld en kwamen voor werk in de binnenstad van Nijmegen.

Qua rapportcijfers is deze groep wat positiever over de sfeer en gezelligheid van de binnenstad (8,1 tegenover een 7,8 gemiddeld). Ook de veiligheid waarderen ze wat positiever: 7,6 tegenover een 7,3 gemiddeld.

Deze groep is echter wat minder positief over de deelaspecten van de bereikbaarheid van de binnenstad. Een aantal deelaspecten beoordelen zij met 0,3 of meer rapportpunten lager dan gemiddeld. Zo beoordelen ze de fietsenstallingsmogelijkheden, autoparkeermogelijkheden, bereikbaarheid per auto en de P&R terreinen minder goed.

Voor de beleving van de binnenstad wijken ze vrijwel niet af van het gemiddelde in Nijmegen. Ook de belevingswaarde wijkt niet af van het gemiddelde.

Deze levensfase is daarnaast qua saldo positiever over de ontwikkeling van de afgelopen jaren. Zo'n 40% zag vooruitgang en ongeveer 15% sprak van achteruitgang. Dit geeft een positief saldo van 25% en dat is hoger dan gemiddeld (14%). De verwachtingen voor de toekomst zijn vergelijkbaar met de totale doelgroep.

Nesting&caring

Gezinnen met kinderen. Tijd en geld kennen beperkingen. Het consumentgedrag kenmerkt zich daarom vaak door doelgerichtheid en efficiëntie.

Gezinnen met kinderen zijn over het algemeen wat minder vaak langer dan 4 uur in de binnenstad van Nijmegen en relatief vaak tussen 2 en 4 uur: 48% ten opzichte van 40% gemiddeld. Qua uitgaven is deze groep redelijk vergelijkbaar met het gemiddelde. Deze groep bezoekt iets meer horeca dan gemiddeld en komt minder voor het werken in de binnenstad.

Op het gebied van waarderingen voor de verschillende deelaspecten van de binnenstad en voor de deelaspecten van bereikbaarheid wijken de rapportcijfers niet af van het gemiddeld gegeven cijfer. Ook de belevingswaarde wijkt niet af van het gemiddelde.

De groep Nesting & Caring is gemiddeld wat positiever over de ontwikkeling van afgelopen jaren. Ongeveer 40% vond dat de binnenstad erop vooruit was gegaan (36% gemiddeld) en 15% vond dat de binnenstad was achteruit gegaan (22% gemiddeld). Er is daardoor sprake van een positief saldo van 26% (14% gemiddeld). Ook zijn ze iets positiever over de toekomst (saldo van 23% tegenover 18% gemiddeld).

Fifty&fit

The silver generation; zijn wat ouder en hebben vaak geen kinderen (meer) thuis. Deze groep heeft doorgaans veel te besteden, veel tijd en is actief.

Deze groep verblijft niet afwijkend ten opzichte van het gemiddelde in de binnenstad. Zo'n 28% verblijft korter dan 2 uur, 40% 2 tot 4 uur en 22% langer dan 4 uur. Ook het uitgavenpatroon is vergelijkbaar met het gemiddelde in de binnenstad. Wel brengt deze groep gemiddeld vaker een bezoek aan de markt en komen ze vaker naar de binnenstad voor winkelen.

Op het gebied van waarderingen voor de verschillende deelaspecten van de binnenstad en voor de deelaspecten van bereikbaarheid wijken de rapportcijfers niet af van het gemiddeld gegeven cijfer. Ook de belevingswaarde wijkt niet af van het gemiddelde.

De groep Fifty & Fit is weinig positief over de ontwikkeling van de afgelopen jaren. Een vrijwel even groot percentage spreekt van vooruitgang en achteruitgang: respectievelijk 34% en 32%. Het positieve saldo bedraagt daardoor slechts 2% (14% gemiddeld).

Voor de toekomst is deze groep zelfs nog minder positief. Mensen verwachten eerder dat de binnenstad achteruit gaat (30%) dan vooruit (27%). Het saldo is hiermee met 3% negatief (gemiddeld 18%). Hiermee zijn ze het meest negatief van alle levensfasen.

Ouderen

De 70-plussers. Zij hebben veel vrije tijd, maar zijn vanwege hun leeftijd steeds minder mobiel.

Tot slot de ouderen. Deze groep blijft over het algemeen wat minder lang in de binnenstad van Nijmegen en besteed gemiddeld vaker tussen 10-50 euro (52% tegenover 44% gemiddeld) en minder vaak meer dan 50 euro (26% tegenover 32% gemiddeld). Ouderen brengen het vaakst een bezoek aan de markt: 22% was in de binnenstad voor een bezoek aan de markt, terwijl dat gemiddeld 12% was. Ook winkelen ze gemiddeld wat vaker en brengen ze juist minder vaak een bezoek aan de horeca.

Op het gebied van waarderingen voor de verschillende deelaspecten van de binnenstad wijken de rapportcijfers niet af van het gemiddeld gegeven cijfer. Op het gebied van bereikbaarheid zijn ze positiever over de P&R terreinen dan gemiddeld (6,4 tegenover 6,1). En daarnaast vinden ze de leegstaande winkels in de binnenstad gemiddeld vaker storend: 41% van de ouderen vindt dit storend, terwijl dit gemiddeld 28% is.

Ouderen zijn tot slot niet tevreden over de ontwikkelingen van de binnenstad de afgelopen jaren. Een even groot percentage spreekt zowel van voor- als achteruitgang (29%). Daarentegen zijn ze gemiddeld positief over de verwachtingen van de toekomst.

Verschillen naar regio's

Vervolgens is er ook gekeken naar verschillen tussen de herkomst van de bezoekers van de binnenstad. Deze zijn opgedeeld in Nijmegen, de regio gemeenten en de rest van Nederland. Er kwam ook nog een kleine groep uit het buitenland. Deze groep hebben is samengenomen met de rest van Nederland.

Nijmegen

De eerste groep is de groep die daadwerkelijk in Nijmegen zelf woont. Vanzelfsprekend is deze groep het vaakst in de binnenstad van Nijmegen te vinden: ongeveer 82% is wekelijks in de binnenstad van Nijmegen, 16% maandelijks en 2% incidenteel. Ter vergelijking met het gemiddelde van de bezoekers is dat respectievelijk 59%, 23% en 18%. Ze verblijven daarentegen vaak korter in de binnenstad dan bezoekers uit de regio of de rest van Nederland en besteden minder dan gemiddeld.

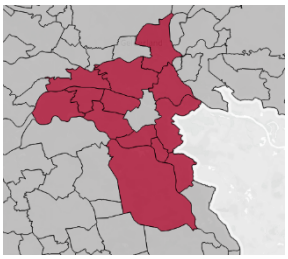
Qua bezoekdoelen is de groep Nijmegenaren vergelijkbaar met het gemiddelde van de bezoekers. In verhouding tot bezoekers uit de regio en de rest van Nederland lijken ze iets vaker naar de markt te gaan en waren ze iets minder in de binnenstad voor een bezoek aan de horeca.

Op het gebied van waarderingen voor de verschillende deelaspecten van de binnenstad en voor de deelaspecten van bereikbaarheid wijken de rapportcijfers vrijwel niet af van het gemiddeld gegeven cijfer. Alleen het rapportcijfer voor autoparkeermogelijkheden is gemiddeld 0,3 rapportpunt lager dan het gemiddelde: 6,6 door Nijmegenaren tegenover een 6,9 gemiddeld. Nijmegenaren vinden wel vaker dan gemiddeld dat het Valkhofkwartier niet te missen is. Ongeveer 61% is het daar (helemaal) mee eens, tegenover 54% gemiddeld.

Over het verleden zijn de bezoekers uit Nijmegen iets minder positief dan gemiddeld. Ongeveer 35% geeft aan dat de binnenstad de afgelopen jaren vooruit is gegaan en zo'n 24% geeft aan dat het achteruit is gegaan. Hiermee kom je op een saldo van 10% (gemiddeld 14%). Voor de toekomst zijn de verwachtingen vergelijkbaar met het gemiddelde van de bezoekers.

Regio

De tweede groep komt uit de regio rondom Nijmegen. Deze groep bevindt zich gemiddeld vaker maandelijks in de binnenstad van Nijmegen (39% tegenover 23% gemiddeld). Het incidentele bezoek is vergelijkbaar met het gemiddelde van alle bezoekers. Deze groep verblijft langer dan de Nijmeegse bezoekers in de binnenstad en is redelijk vergelijkbaar met de gemiddelde verblijfsduur. Deze langere verblijfsduur hangt waarschijnlijk ook samen met een hoger uitgavepatroon. Vaker dan gemiddeld geeft deze groep 50 of meer euro uit (43% tegenover 33%).

Qua bezoekdoelen wijkt de groep iets af ten opzichte van het gemiddelde van de bezoekers. Ze lijken gemiddeld iets vaker horeca te bezoeken en daarnaast komen ze wat vaker voor werk in de binnenstad van Nijmegen. Ze komen minder vaak naar de binnenstad om te kijken / wandelen zonder doel (16% tegenover 25% gemiddeld).

Op het gebied van waarderingen voor de verschillende deelaspecten van de binnenstad en voor de deelaspecten van bereikbaarheid wijken de rapportcijfers niet af van het gemiddeld gegeven cijfer. Ook de belevingswaarde is vergelijkbaar met de gemiddelde bezoeker.

Over het verleden zijn de bezoekers uit de regio verglijkbaar met de gemiddelde oordelen van de bezoekers. Voor de toekomst zijn de verwachtingen iets lager dan gemiddeld: 35% verwacht vooruitgang en 21% achteruitgang. Dit is een positief saldo van 14% (gemiddeld 18%).

Rest van Nederland

Onder de laatste groep vallen waarschijnlijk wat meer de dagjesmensen. Zij komen minder vaak in Nijmegen en brengen over het algemeen wat langer door in de binnenstad. Dat komt ook naar voren in de resultaten. Deze groep komt het vaakst incidenteel naar Nijmegen (56% tegenover 18% gemiddeld). Ongeveer 16% geeft aan hier wekelijks te komen en 27% maandelijks. Zij verblijven twee keer zo vaak meer dan 4 uur in de binnenstad (44%) en

het minst vaak korter dan 2 uur. Deze groep besteedt bovendien ook het meest in de binnenstad van Nijmegen. Meer dan de helft (54%) geeft aan meer dan 50 euro uit te geven (gemiddeld 33%).

Qua bezoekdoelen wijkt de groep iets af ten opzichte van het gemiddelde van de bezoekers. Ze lijken wat vaker de binnenstad van Nijmegen te bezoeken voor een sociaal bezoek (16% tegenover 7% gemiddeld). Ze bezoeken daarentegen het minst vaak de markt. Deze groep komt wel vaker naar de binnenstad om te kijken en wandelen zonder specifiek doel (32% tegenover 25% gemiddeld).

Op het gebied van waarderingen voor de verschillende deelaspecten van de binnenstad wijken de rapportcijfers bij bezoekers uit de rest van Nederland en het buitenland op best wat aspecten af van het gemiddelde. Ze zijn positiever over de variëteit van winkels (7,7 tegenover 7,4), het schoon zijn van de binnenstad (7,3 tegenover 7,0) en de inrichting van de binnenstad (7,4 tegenover 7,1).

De deelaspecten op het gebied van bereikbaarheid worden ook vaak afwijkend van het gemiddelde beoordeeld. Ze zijn positiever over de autoparkeermogelijkheden (7,4 tegenover 6,9), bereikbaarheid per auto (7,2 tegenover 6,9) en de P&R terreinen (6,4 tegenover 6,1 gemiddeld). Over de fietsaspecten zijn ze minder positief van gemiddeld, maar het is waarschijnlijk dat zij hier ook minder kennis over hebben. De stallingsmogelijkheden worden met een 6,9 beoordeeld (gemiddeld 7,2) en de bereikbaarheid per fiets met een 7,4 (gemiddeld 7,9).

Over het verleden zijn de bezoekers uit de rest van Nederland aanzienlijk positiever dan de gemiddelde bezoeker. Zo'n 39% spreekt van vooruitgang en slechts 8% van achteruitgang (gemiddeld 22%). Zij komen hiermee op een positief saldo van 31%, terwijl het voor de gemiddelde bezoeker 14% is. Voor de toekomst zijn de verwachtingen vergelijkbaar met de gemiddelde bezoeker.